

M

DSB

**Tjst.
forh.**

**Vogn-
matr.**

**Person-
bef.**

**Beta-
ling**

**Tog-
bill.**

Tilkøb

**Forsk.-
bill.**

**Tog-
benyt-
telse**

**Billet-
kontrol**

**Rejse-
gods-
bef.**

**Sær-
bef.**

**Fri-
bef.**

**Gods-
bef.**

**Styk-
gods**

**Told-
gods**

**Post-
bef.**

**Politi-
best.**

Alle

DANSKE STATSBANER

ORDRESAMLINGEN

SERIE M

ORDRER OG BESTEMMELSER
VEDRØRENDE TOGTJENESTEN

Generaldirektoratet, København 1967

	Side	
2.4	REJSEGODSVOGNEBENS BENYTTTELSE	51
2.5	POSTVOGNEBENS BENYTTTELSE	51
2.6	GODSVOGNEBENS BENYTTTELSE	53
	Anvendelse af stykgodsvoagne	53
	Læsning af godsvoagne	55
	Plombering af godsvoagne	59
	På sætning af adressesedler på godsvoagne	61
	Godsvoagnebens forsyning med andre sedler	63
2.7	BEHANDLING AF TRANSPORTBEHOLDERE, LØST	
	MATERIEL OG INVENTAR	67
	Transportbeholdere	67
	Presenninger	68
	Løse vognde	69
	Løst inventar	69
	Knaldkapsler	71
	Gulvrister (gitre)	71
	Ventilationsgitre	71
	Dørskotter	72
	Skånemåtter og skånepunder	72
	Beskyttelseshylstre for bindinge	72
	Signalplanker	73
	Skovle til brug under snevanskeligheder	73
2.8	VOGNUMELDINGER OG VOGNLISTER	75
	Vognlistestationer	75
	Vognumeldinger	75
	Vognlister	77
	Togets arbejde efter vognlisten	79
	Frengangsmåde i tilfælde af mangel på sporplads	80
3.	BEFORDRING AF PERSONER	81
3.1	ENKELT- OG DOBBELTBILLETTER	83
	Almindelige bestemmelser	83
	Stationsforbindelser og rejseruter	83
	Vognklasser	86
	Betaling	87
	Efterbetaling i almindelighed	87
	Efterbetaling for rejsende med ugyldigt abonnementskort	89
	Efterbetaling for rejsende, der er kommet i urigtigt tog eller med tog, som ikke standser ved deres bestemmelsesstation	92
	Efterbetaling for rejsende, der befordres i "Englænderen" til Esbjerg havn og kun har billet til Esbjerg station	93
	Børn	94

	Side	
	Gyldighedstid	94
	Rejseafbrydelse	96
	Billetudstedelse	98
	På stationerne	98
	I togene	105
	Om bord på færger	116
	I rutebiler	118
	Ombytning af billetter	118
	Tilkøbsbilletter	121
	Forskelsbilletter	123
	Togbenyttelse	127
	Anvisning af plads i togene	128
	Siddepladsbilletter	129
	Soveplads på færger	132
	Sovevoagne	133
	Tilbagebetaling	135
3.2	ABONNEMENTSKORT	141
	Almindelige bestemmelser	141
	Stationsforbindelser og rejseruter	142
	Vognklasser	143
	Betaling	143
	Børn og unge	143
	Gyldighedstid	143
	Rejseafbrydelse	144
	Kortudstedelse	144
	Ombytning af kort (duplikat kort)	152
	Tilkøb	153
	Togbenyttelse (rutebiler)	153
	Tilbagebetaling	154
3.3	FAMILIEBILLETTER	155
	Almindelige bestemmelser	155
	Stationsforbindelser og rejseruter	156
	Vognklasser	156
	Betaling	156
	Gyldighedstid	157
	Rejseafbrydelse	157
	Billetudstedelse	157
	Ombytning af billetter	157
	Tilkøbsbilletter	157
	Forskelsbilletter	158
	Togbenyttelse	158
	Tilbagebetaling	159

		Side
3.4	65 - BILLETTER	161
	Almindelige bestemmelser	161
	Stationsforbindelser og rejseruter	161
	Vognklasser	161
	Betaling	162
	Gyldighedstid	162
	Rejseafbrydelse	162
	Billetudstedelse	163
	Ombytning af billetter	164
	Tilkøbsbilletter	164
	Forskelsbilletter	165
	Togbenyttelse	165
	Tilbagebetaling	166
3.5	STUDENTERBILLETTER	167
	Almindelige bestemmelser	167
	Stationsforbindelser og rejseruter	169
	Vognklasser	169
	Betaling	169
	Gyldighedstid	169
	Rejseafbrydelse	169
	Billetudstedelse	170
	Tilkøbsbilletter	171
	Forskelsbilletter	171
	Togbenyttelse	172
3.6	BEFORDRING AF BLINDE	173
	Almindelige bestemmelser	173
	Stationsforbindelser og rejseruter	173
	Vognklasser	174
	Betaling	174
	Billetudstedelse	174
	Tilkøbsbilletter	174
	Forskelsbilletter	174
	Togbenyttelse	175
3.7	BEFORDRING AF INVALIDER	177
3.8	BEFORDRING AF HUNDE, SOM MEDFØRES AF REJSENDE	179
	Almindelige bestemmelser	179
	Stationsforbindelser og rejseruter	180
	Vognklasser	180
	Betaling	181
	Gyldighedstid	181
	Rejseafbrydelse	181
	Billetudstedelse	182
	Forskelsbilletter	182
	Togbenyttelse	182

		Side
3.9	UDFLUGTSBILLETTER M V	185
3.10	RABATBILLETTER	189
3.11	GRUPPEREJSER	191
	Almindelige bestemmelser	191
	Stationsforbindelser og rejseruter	192
	Vognklasser	192
	Betaling	193
	Børn m v	194
	Fribefordring	194
	Gyldighedstid	194
	Rejseafbrydelse	195
	Billetudstedelse	195
	Ombytning af billetter	196
	Tilkøbsbilletter	197
	Forskelsbilletter	197
	Togbenyttelse	197
	Tilbagebetaling	198
3.12	SPORTSBILLETTER	199
	Almindelige bestemmelser	199
	Stationsforbindelser og rejseruter	199
	Vognklasser	199
	Betaling	200
	Børn	200
	Fribefordring	200
	Gyldighedstid	200
	Rejseafbrydelse	201
	Billetudstedelse	201
	Tilkøbsbilletter	201
	Forskelsbilletter	201
3.13	SÆRSKILTE VOGNAFDELINGER	203
	Almindelige bestemmelser	203
	Befordring under offentligt tilsyn	203
	Befordring af syge	204
	Betaling	205
	Billetudstedelse	205
3.14	SÆRTOG OG SÆRFÆRGER	207
3.15	SÆRLIGE BESTEMMELSER FOR DEN KØBENHAVNSKE NÆRTRAFIK	209
	Billetter til rejse lokalt på Københavns bybane	209
	Turistbillet til kørsel med Københavns bybane og Københavns Sporveje	212
	Billetudstedelse	212
	Gyldighedstid	213
	Rejseafbrydelse	214
	Strækning	215
	Valgfri benyttelse af dobbeltbilletter mellem Københavns bybane og Nærumbanen	216

	Side
Rute	216
Efterbetaling	217
Særlige billet hæfter i visse stationsforbindelser	218
Abonnementskort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder	220
Månedskort til rejser mellem bestemte ekspeditionssteder	220
Kortenes gyldighed	221
Fællesabonnementskort i forbindelse med Københavns Sporveje	223
Ugekort	227
Grupperejser	228
Eftersyn, indsamling og aflevering af rejsehjemler på strækninger med stationskontrol	228
Forskelsbilletter for rejsende, der på Nord- og Kystbanen ønsker at rejse over en anden rute end den, hvortil deres rejsehjemmel gælder	230
Særlige ekspeditionsformer for rejsegods	231
Befordring af barnevogne i S-tog	232
Befordring af lirekasser i S-tog	235
Befordring i S-tog af vanføres sygevoгне, rullestole, invalidecykler og almindelige tohjulede cykler samt klapvoagne i ikke-sammenklappet stand og barnevogne ved transport af spastiske og vanføre børn	235
3.16 FORBINDELSEN MED UDLANDET	237
Almindelige bestemmelser	237
Rejsehjemler m v	239
Befordring i sovevogn	249
Befordring i sidde- og liggevoagne	251
3.17 BILLETKONTROL	255
Klipning m m af rejsehjemler	255
Eftersyn, indsamling og aflevering af rejsehjemler	261
Kontrol med blankorejsehjemler	264
4. BEFORDRING AF REJSEGODS	267
4.1 HÅNDREJSEGODS	267
4.2 SÆRLIG CYKELBEFORDRING	269
4.3 EKSPEDERET REJSEGODS	271
Almindelige bestemmelser	271
Stationsforbindelser	275
Indlevering	277
På stationer	277
I togene	278
Betaling	279

	Side
Ekspeditionen	283
På stationer	283
I togene	290
Befordring	292
Udlevering	293
Ansvar for rejsegods	294
5. SÆRLIGE BEFORDRINGER	295
Kongelige og fyrstelige personer	295
Rejser til halv takst for ansatte samt pensionister og deres pårørende	296
Rejser til generalforsamlinger m v i visse sammen slutninger, der har særlig berøring med statsbanerne	299
6. FRIBEFORDRING PÅ STATSBANERNE	301
Kongen og kongehusets medlemmer	301
Ministre og Folketingets medlemmer	303
Post- og telegrafvæsenets personale	303
Toldvæsenets og politiets personale	304
Sovevognsselskabernes personale	305
Redaktører og journalister	305
Værnepligtige og militære	306
Ved indkaldelse eller hjemsendelse	306
Ved forøgelse af forsvarrets fredsstyrke eller mobilisering	309
Under aftjening af værnepligten	309
Ved særlige lejligheder	314
Skoleelever m fl	316
Slesvigske børns ferierejser	320
Børn og unge fra anerkendte institutioner for børneforsorg m v	320
Ledsagere af levende dyr	322
7. BEFORDRING AF GODS M M	323
7.1 STOFFER OG GENSTANDE, DER ER UDELUKKET FRA ELLER KUN PÅ VISSE BETINGELSER MODTAGES TIL BEFORDRING	323
7.2 FORSENDELSESMÅDER	325
Fragtbreve	326
7.3 STYKGODS	327
Befordringsvej og leveringsfristen	327
Emballering af stykgods	327
Mærkning af stykgods	328
Beklæbning af stykgods	331
Læsning og aflæsning af stykgods	337

	Side
7.4 UREGELMÆSSIGHEDER I GODSBEFORDRINGEN.....	347
Manglende gods	347
Overtalligt gods	348
Beskadigelse og delvist tab (formindskelse)	349
7.5 BEFORDRING AF KØRETØJER.....	353
7.6 BEFORDRING AF LEVENDE DYR.....	355
7.7 BEHANDLING AF EKSPEDITIONSPAPIRER, REGN- SKABSMAPPER, BREVE M M UDEN FOR POSTEN ..	359
Ekspeditionspapirer	359
Regnskabsmapper, breve m m	363
Tjenesteforsendelser til og fra udlandet.....	365
7.8 BEHANDLING AF TOLDGODS.....	367
Jernbanens ansvar	367
Ledsagelse af toldgods	368
Toldlukket	368
Toldpapirer	371
Fortegnelse over stationer, hvor toldbehandling kan finde sted	372
Særlige bestemmelser vedrørende toldgods fra udlandet	376
Særlige bestemmelser vedrørende toldgods til udlandet eller i international trafik	378
7.9 KONTROL MED OG BEGRÆNSNINGER I BEFOR- DRINGEN	381
Kontrol med fiskesendinger	381
Kontrol med vildtsendinger	381
Særlige foranstaltninger til bekæmpelse af kvæg- og plantesygdomme	382
8. BEFORDRING AF POSTFORSENDELSER M V.....	383
9. POLITIBESTEMMELSER.....	389
Samarbejde med politiet	389
Færdsel og ophold på statsbaneområdet	390
Ophold i erhvervsøjemed, optagelse af spillefilm m v ..	393
Forskrifter for publikum	394
Overtrædelse af statsbanelovens politibestemmelser, idømmelse af bøder	394
Beskadigelse af statsbanernes ejendele m v	398
Optagelse af husdyr	400

	Side
10. BILAG	401
10.1 FORTEGNELSE OVER BØDER	401
10.2 TAKSTER FOR BESKADIGELSER PÅ MATERIEL.....	403
10.3 SIGNATURER PÅ VOGNMATERIELLET.....	407
10.4 KOMBINEREDE FLYVE- OG JERNBANEDOBBLT- BILLETTER MELLEM KØBENHAVN OG JYLLAND...	425
10.5 UDSTEDELSE AF TOGBILLETTER UDEN TILLÆG...	427
10.6 MODTAGELSE AF FREMMED MØNT	429
10.7 BEHANDLING AF FUNDNE GENSTANDE.....	431
10.8 DE ALLIEREDE HÆRES TRANSPORTER.....	433

1. TOGPERSONALETS TJENSTLIGE FORHOLD OG TJENESTENS UDFØRELSE

1.1 ALMINDELIGE TJENSTLIGE FORHOLD

Personalet til togtjeneste

Togtjenesten udføres normalt af togførere og togbetjente.

Togføreren leder, fordeler og fører tilsyn med alt arbejde ved toget, herunder at det øvrige personale i toget i enhver henseende opfylder deres pligt. Han bærer ansvaret for togets rettidige ekspedition på stationerne og påser ordenens opretholdelse under kørslen. Togføreren skal, når forholdene kræver det, personlig deltage i alle forefaldende arbejder ved toget.

Togbetjentene foretager efter togførerens anvisning billettering, ind- og udlæsning af gods herunder afkonferering og stuvning, sørger for udveksling af ekspeditionspapirer, tjenstlige breve og pengeforsendelser samt postsager, der befordres uden for postvogne, foretager til- og afkobling af vogne og udfører i øvrigt alt andet forefaldende arbejde ved toget.

Til togførertjeneste må i almindelighed kun anvendes personale, der har bestået togførerprøven. Når sådant personale undtagelsesvis ikke er til rådighed, kan en ældre togbetjent uden togførerprøve dog anvendes. En togbetjent, der har været underkastet togførerprøve uden at bestå prøven, må dog ikke anvendes som togfører.

Når en på en turliste opført togførertur bliver ledig, overtages den af en togfører, der er reserve. Haves ingen sådan, udtages den ældste togbetjent i anciennitetsrækken med togførerprøve på den pågældende station af egen tur for at overtage togførertjenesten, for så vidt den pågældende tur vides at blive ledig i over 14 dage. Såfremt den ældste togbetjent med togførerprøve tilhører et hold

med tjeneste af særlig beskaffenhed, udtages dog som regel i hans sted den ældste togbetjent i anciennitetsrækken med togførerprøve, der ikke tilhører holdet. Den togbetjent, der herefter udtages, udfører, uanset om han kommer til at gøre tjeneste i tog med en i anciennitet ældre togbetjent, altid togførerturen.

Såfremt den pågældende togførertur ikke vides at ville blive ledig i over 14 dage, anvendes den ældste reserve i anciennitetsrækken med togførerprøve, evt - hvis en sådan ikke haves - den ældste reserve i anciennitetsrækken, som endnu ikke har været underkastet togførerprøve. Togførertjenesten i hvert af de tog, turene omfatter, udføres da af den i anciennitetsrækken ældste togbetjent, der enten er togførerprøvet eller endnu ikke har været underkastet togførerprøve, og dennes tjeneste overtages eventuelt af den udsatte togbetjent.

Som togførere kan foruden togbetjente undtagelsesvis anvendes tjenestemænd under trafiktjenesten (undtagen overkontorassistenter og kontorassistenter) samt trafikmedhjælpere. Endvidere kan lokomotivførere i visse tilfælde fungere som togfører, jf SR. Som togbetjente kan anvendes overportører og portører.

Det personale, der således afgives til togtjeneste, skal være kendt med de fordringer, sikkerhedstjenesten stiller til udførelsen af den pågældende tjeneste. Den station, henholdsvis den myndighed der afgiver det pågældende personale, er ansvarlig for, at denne forskrift overholdes.

Enhver, der deltager i udførelsen af togtjenesten, henregnes, uanset om han er fast ansat eller kun midlertidig tjenstgørende, til togpersonalet og har pligt til at efterkomme alle for dette givne bestemmelser. De for de forskellige kategorier af togpersonale givne særlige bestemmelser gælder for den tjenestegerning, der udøves, uafhængig af, hvilken fast stilling vedkommende beklæder.

Myndighedsforhold

Togpersonalets fælles nærmeste foresatte er den tilsynsførende trafikinspektør, men det skal tillige efterkomme de af stationsforstanderen på hjemstedsstationen givne ordrer og anvisninger. Under tjenestens udførelse er togpersonalet endvidere under togets ophold på en station undergivet vedkommende stationsbestyrer.

Stationsforstanderen fører tilsyn med og er ansvarlig for alt, hvad der i tjenstlig henseende foregår på stationen, og har derfor den øverste myndighed på denne. Enhver, som opholder sig på stationen, skal derfor efterkomme de ordrer og anvisninger, som stationsforstanderen, eventuelt stationsbestyreren, i tjenestens interesse og i overensstemmelse med tjenstlige ordrer og bestemmelser måtte give. Dette gælder dog ikke stationsforstanderens foresatte, der i tjenstlige anliggender opholder sig på stationen.

Kun stationsforstanderens foresatte må uden samtykke af stationsforstanderens gribe ind i hans forretninger og give ordrer til det på stationen ved trafiktjenesten beskæftigede personale.

Under tjeneste om bord i færger er togpersonalet undergivet skibsføreren og har pligt til at efterkomme dennes ordrer og anvisninger.

Alle ved toget tjenstgørende har pligt til at efterkomme de ordrer og anvisninger, der gives af togføreren. Dennes myndighed gælder dog ikke spørgsmål vedrørende lokomotivets tekniske forhold. Togpersonalet skal henvende sig til togføreren om alle særlige forhold, der opstår under kørslen eller på stationerne.

Om behandling af tjenstlige sager angående togpersonalets virksomhed og forhold gælder følgende:

Småsager angående godsbefordringen sendes direkte fra distriktet til den pågældende tjenestemand og af denne snarest muligt direkte

tilbage med den ønskede besvarelse, der skal være så fyldestgørende som muligt.

Andre sager af mindre betydning tilstilles tjenestemanden gennem hans hjemstedsstation, der påser, at besvarelsen afgives på fyldestgørende måde og uden forsinkelse.

I sager, hvor afhøring skønnes nødvendig, foretages denne af trafikinspektøren eller stationsforstanderen på hjemstedsstationen, subsidiært af en stedfortrædende trafikkontrollør.

Tjenestetid og tjenesteomgang m v

Almindelige regler om togpersonalets tjenestetid findes i ordreserie A.

Togpersonalets månedlige tjenesteomgang fastsættes ved tjenestelister (turlister), udfærdiget af distriktet, men togpersonalet har pligt til, når som helst det måtte fordres, at forrette anden eller mere tjeneste end på tjenestelisterne (turlisterne) anført.

Togpersonalet møder til tjeneste 1/2 time før den planmæssige afgangstid for det tog, ved hvilket det skal gøre tjeneste, for så vidt der ikke af distriktet er fastsat særlige regler for det pågældende tog.

Togpersonale, som efter tjeneste i et tog ikke skal forrette tjeneste på tilbagevejen, skal melde sig til den station, hvor det forlader toget, for at få at vide, om der er brug for dets tjeneste i tog, der går tilbage i retning mod hjemstedsstationen. Togpersonale, der returnerer som passagerer i tog, skal melde sig til dette togs togfører og kan eventuelt af ham beordres til arbejde ved toget.

Uniform og rekvisitter m v

Togpersonalet skal i tjenesten bære den reglementerede uniform og skal medføre de udleverede genstande, rekvisitter og foreskrevne reglementer m v (jf SR), som er nødvendige under tjenestens udførelse.

Disse genstande skal behandles med omhu, og togpersonalet vil blive holdt ansvarlig for den skade, der tilføjes dem ved uforvarselig behandling.

Inden tjenesten påbegyndes, skal enhver af togpersonalet stille sit ur efter de på stationerne anbragte ure. Når togpersonale er i direkte berøring med rejsende, er det ikke tilladt at bære kittel eller lignende, herfra dog undtaget tjeneste i godstog, der medfører rejsende.

1.2 ALMINDELIGE REGLER FOR TJENESTENS UDFØRELSE

Om særlige forhold vedrørende lyntog, elektriske tog og internationale tog henvises til de herom udgivne instrukser m v.

Tjenestens tiltrædelse

Fra det tidspunkt, da tjenesten tiltrædes på udgangsstationen, er det pligt for enhver af togpersonalet efter bedste evne at bidrage til, at togets ekspedition foregår hurtigt, sikkert og forskriftsmæssigt.

Togføreren melder sig ved tjenestens tiltrædelse til stationsbestyreren; togbetjente og evt andet personale, der skal forrette tjeneste i toget, melder sig til togføreren. Togføreren noterer personalets navne og hjemstedsstation. Når togføreren melder sig til stationsbestyreren, skal han tillige melde, om hele det togpersonale, der skal forrette tjeneste i toget, er mødt. Er togføreren ikke til stede på stationen på det tidspunkt, da personalet skal melde sig til ham, f eks på grund af, at han gør tjeneste i et tog, der endnu ikke er ankommet, skal togpersonalet melde sig til stationsbestyreren.

Når personalet, der er udsat til færg- og togtjeneste, sover over sig eller af anden grund udebliver fra tjenesten, skal vedkommende snarest melde sig på den station, hvorfra tjenesten skulle have været udført. Han skal endvidere indgive skriftlig indberetning om årsagen til udeblivelsen med angivelse af klokkeslettet, på hvilket han har meldt sig til tjeneste.

Det påhviler togføreren i hvert enkelt tilfælde at gøre bemærkning på tograpporten, når personalet ikke møder eller møder for sent til tjenesten. Udeblivelsen meldes endvidere til stationsbestyreren. Stationerne indberetter til distriktet, når personale under togtjenesten møder for sent.

Togpersonale, der på grund af sygdom forhindres i at udføre tjeneste, skal så tidligt som muligt anmelde det for hjemstedsstationen. Denne underretter omgående distriktet om forholdet, således at der kan drages omsorg for, at omhandlede tjeneste bliver udført af andet personale.

Overtagelse af toget

Ud over det i SR påbudte eftersyn af toget skal togføreren, inden toget forlader udgangsstationen, påse, at toget medfører det foreskrevne løse materiel, såsom signalapparater, lygter m m.

Ligeledes skal togføreren såvel på togudgangsstationer, hvor vogn-eftersyn ikke foretages af vognopsynsmænd, som på mellemstationer, hvor der foretages udveksling af den bageste vogn, overbevise sig om, at de bageste puffere i toget ikke sidder løse.

Før toget afgår fra udgangsstationen, skal togføreren - med assistance af det øvrige togpersonale - efterse, om det indre af personvognene er i fuldstændig orden.

Kan en ved eftersynet konstateret mangel ikke afhjælpes ved henvendelse til stationen inden afgang, skal togføreren på blanket A 716 melde mangelen til den station, hvor vognen udsættes, eventuelt til endestationen. Løber vognen ud over den strækning, over hvilken togføreren skal forrette tjeneste, afgives meldingen fra togføreren til togfører indtil vognens bestemmelsesstation, for så vidt fejlen ikke er af en sådan beskaffenhed, at vognen straks skal udsættes.

I tograpporten skal gøres bemærkning om mangler, som ikke er afhjulpet før afgang fra udgangsstationen, eller som fremkommer, efter at kørslen er påbegyndt; sådanne mangler skal af togføreren tillige meldes til den station, hvor den beskadigede vogn udsættes.

Forefindes der beskadigelser eller mangler, som efter bestemmelserne på side 398 - 399 bør erstattes af rejsende, skal der straks foretages en undersøgelse for så vidt muligt at finde den skyldige og gøre ansvar gældende over for vedkommende. I tograpporten anføres en bemærkning om forholdet, evt udfærdiges særlig melding om sagen. I bemærkningen på tograpporten, henholdsvis i den særlige indberetning skal anføres, om den rejsende påberåber sig særlige undskyldningsgrunde (f eks togets slingring, hurtig opbremsning og lignende), samt hvorvidt sådanne påstande skønnes begrundede.

Eftersyn og prøve m v af trykluftbremsen foretages efter reglerne i "Trykluftbremsen (TB I). Regler for betjening og pasning i driften". For eftersyn m v af varmeapparaterne gælder reglerne i "Varmevejledning (Indretning og pasning af togenes varmeapparater)" og for betjeningen af den elektriske togbelysning reglerne i "Vejledning i brug af togbelysningen".

Ved togets overtagelse fordeler togføreren tjenesten blandt togpersonalet og anviser det plads i toget. Herudover skal den enkelte tjenestemand være agtpågivende og behjælpelig over for forhold, hvor hans medhjælp kan være formålstjenlig eller fornøden.

På stationer, hvor togpersonalet ved de afgående tog erfaringsmæssigt ikke har tid til at foretage det beordrede eftersyn af toget, efter at dette er ført til perron, skal eftersynet foretages og eventuelt - bremser prøves, medens toget endnu henstår på pladsen, således at personalet fra det øjeblik, da publikum har adgang til toget, kan have hele opmærksomheden henvendt på de rejsendes betjening, togets besættelse og øvrige forhold vedrørende togekspeditionen.

De meldinger om togets størrelse m v, som det ifølge SR § 3,3 påhviler togføreren at give lokomotivføreren, skal, når toget har 2 lokomotiver, også gives til lokomotivføreren på det bageste lokomotiv; meddelelsen til denne kan dog gives mundtlig.

Togets ekspedition på stationerne

Ved ankomsten til stationer sørger togføreren for, at personvognsdørene oplukkes, og at stationens navn, opholdets længde, for så vidt det overstiger 10 minutter, omskiftning til andre vogne og tog m v udråbes højt og tydeligt. På stationer med højtaleranlæg foretages udråbning om opholdets længde dog ved stationens foranstaltning.

Under opholdet på stationerne sørger togføreren for, at rangering, ind- og udlæsning af gods m v samt øvrige arbejder ved toget foregår forsvarligt og så hurtigt som muligt. Togføreren skal personlig deltage i og lede arbejderne.

Under togforsinkelser skal togføreren søge den tabte tid indhentet ved at fremskynde togpersonalets arbejde på stationerne.

Inden togføreren giver signal "kør", skal han have modtaget signal "færdig i pakvognen", ligesom samtlige togbetjente skal have meldt "færdig" til afgang gennem den togbetjent (de togbetjente), der betjener vognene umiddelbart op til togførerens plads i toget.

Færdigmeldingen indebærer dels, at de rejsendes ud- og indstigning er tilendebragt, dels at togbetjenten har forvissat sig om, at dørene på de vogne, som han billetterer, er rigtigt lukket.

Togføreren for et tog, der medfører postbureau, må ikke give signal "kør", før postudvekslingen er tilendebragt, eller, hvis togets planmæssige opholdstid er udløbet, før togføreren har underrettet postpersonalet herom (som almindelig regel gælder, at et tog ikke må opholdes ud over normal holdetid for udveksling af post). Hvis togføreren ikke fra sin plads i toget kan overse postudvekslingen, må der forud være truffet aftale med den i pakvognen tjenstgørende togbetjent om, at denne ikke viser "færdig i pakvognen" (signal nr 76), før enten postudvekslingen er tilendebragt eller ovennævnte

melding er afgivet til postpersonalet. Ifølge en med postvæsenet truffet aftale vil postvognenes døre blive lukket som kendetegn på, at postudvekslingen på stationen er tilendebragt.

Togpersonalet skal påse, at ingen springer på toget, efter at det har sat sig i bevægelse. For ikke unødigt at udsætte sig for fare må togpersonalet så vidt muligt undgå at springe på et kørende tog, og togføreren må derfor sørge for, at der gives togbetjentene mulighed for at komme på toget, inden det sætter sig i gang.

Ved ekspedition af nattog skal tages hensyn til, at de rejsende ikke forstyrres mere, end hensynet til tjenestens udførelse gør det absolut nødvendigt. Særligt må dette iagttages ved placeringen af de rejsende, ved billetteringen, ved vognes rangering samt ved signalers og ordrers afgivelse, ligesom al højkrøstet samtale mellem de ansatte indbyrdes ubetinget bør undgås.

For at undgå, at rejsende i gennemgående vogne i nattogene rejser for langt, og for at undgå unødigt at vække sovende rejsende, bør det billetterende personale gøre notat (eventuelt på belægningskortet) om de rejsende, der skal stige ud på en mellemstation eller skifte tog undervejs.

Forhold under kørslen

Før togets ankomst til en station skal togpersonalet sørge for, at det gods, toget bringer, holdes parat til hurtig udlæsning.

Togpersonalet skal under farten holde godt udkig og give nøje agt på alle forhold, der vedrører togets sikre fremførelse, på koblingerne, på dørhåndtagenes stilling, hvor denne kan iagttages, på signaler fra toget, banelinien, stationerne eller ledbevogtningen m v samt gøre brug af bremserne eller signalmidlerne, så snart det må anses for fornødent. Enhver usædvanlig omstændighed eller begivenhed skal undersøges, ligesom årsagen skal søges klarlagt.

Vogndøre må så vidt mulig ikke åbnes under kørslen, da vogne med åbentstående døre ofte kan nå uden for fritrumsprofilen.

Togpersonalet advares mod under kørslen at hælde sig for langt ud fra toget, idet personalet derved udsætter sig for at blive ramt af genstande eller bygninger langs banen, selv om disse ikke er anbragt inden for fritrumsprofilen.

Under kørslen må togpersonalet ikke henvende sig til lokomotivføreren eller tage ophold i det førerrum, hvorfra toget fremføres, medmindre henvendelsen eller opholdet er nødvendiggjort af sikkerhedsmæssige årsager eller foreskrevet af anden grund. Eventuelle henvendelser skal være så korte og klare som muligt, ligesom eventuelt ophold i førerrummet ikke må udstrækkes ud over den absolut nødvendige tid.

Godstog, der fremføres af MX- eller MY-lokomotiv, og i hvilke togføreren er eneste tjenstgørende togtjenestemand, medgives normalt ikke togførervogn. Togføreren skal i sådanne tog under kørslen opholde sig i lokomotivets bageste førerrum. I bageste førerrum i de nævnte godstog kan foruden togføreren opholde sig en aspirant eller lignende, som er til uddannelse i togtjeneste.

Det billetterende togpersonale bør jævnligt passere gennem vognene for at påse overholdelse af god orden og for at give de rejsende mulighed for at komme i forbindelse med togpersonalet.

Ca 5 minutter før et tog, der er gennemkørende over længere strækninger, ankommer til en standsningsstation, hvor opholdstiden er kort, skal togpersonalet gå gennem toget og foretage følgende udråbning:

"Næste station Ophold minutter". Drejer det sig om en knudestation, hvor omstigning til andre tog skal finde sted, tilføjes en bemærkning herom.

Denne avertering bør så vidt muligt foretages ikke alene i sidegangene, men også i kupeerne.

I andre tog skal togpersonalet forinden ankomsten til en mellemstation, hvor omstigning til andre tog skal finde sted, samt forinden ankomsten til en endestation med kort overgangstid til andre tog søge togets ekspedition fremskyndet ved at gå gennem vognene og avertere de rejsende ved følgende udråbning:

Ved mellemstationer: "Næste station Rejsende mod skifter".

Ved endestationer: "Næste station Alle rejsende skal stige ud". Så vidt muligt tilføjes en bemærkning om, hvornår det tilsluttende tog afgår, f eks

"tog til om ca minutter".

I tog med personvogne der afkobles eller udsættes på en station undervejs, skal togpersonalet forinden ankomsten til denne station gå gennem vognene og avertere de rejsende ved følgende udråbning: "Næste station Denne vogn kører ikke længere. De vogne, der fortsætter i toget, findes (fremefter/bagud) i toget".

I tog, der undervejs deles i to eller flere dele, som fortsætter ad hver sin strækning, skal togpersonalet i god tid gå gennem vognene og avertere de rejsende ved følgende udråbning:

"Næste station Denne vogn fortsætter til om ca minutter".

Ovennævnte underretninger skal også gives de rejsende, der opholder sig i evt restaurationsvogne.

Reglerne om togenes forsyning med bremses og om disses betjening, findes i SR.

Når en togtjenestemand ledsager vogne over en færgestrækning, påhviler det ham at betjene en skruebremse under ombordsætning og ilandtagning. Er han forhindret heri, skal han underrette henholdsvis stations- eller skibspersonalet.

Tjenestens fratrædelse

Når togpersonalet skal skifte, afleverer den fratrædende togfører toget til den tiltrædende, som samtidig gøres bekendt med alle specielle forhold vedrørende toget.

På endestationer foranlediger togføreren vognene efterset og eventuelle glemte sager udtaget, vogndørene lukket, godset udlæst m v. Eftersynet af vognene skal foretages umiddelbart efter ankomsten, og før dette eftersyn er foretaget bør kun personale i tjenstligt øjemed have adgang til personvognene. Endvidere skal togføreren inden tjenestens fratrædelse sørge for, at benyttet løst inventar bringes på plads, og at vaskekummer efterses og tømmes for eventuelt henstående vand, bl a for at det om vinteren kan undgås, at de ødelægges af frost.

Når alt arbejde er endt, afleverer togføreren toget til stationen, i reglen ved at overlevere tograpporten til stationsbestyreren, til hvem han endvidere skal afgive melding om eventuelle særlige forhold eller uregelmæssigheder.

Togføreren skal ved ankomsten til en station, hvor personvogne skal udsættes - hvad enten dette sker ifølge togplanerne eller ekstraordinært - drage omsorg for, at vognene er tømt for rejsende inden udsættelsen.

Til eftersyn af toget kan han anvende det øvrige togpersonale, når det ikke er optaget af anden tjeneste.

Den togbetjent, der gør tjeneste i pakkvognen, skal på stationer, hvor togpersonalet skifter, aflevere det videregående gods, ekspeditionspapirer og breve m v til den tiltrædende togbetjent og modtage dennes kvittering i kvitteringsbogen. Han skal endvidere give fornøden oplysning om specielle forhold ved gods og papirer. På endestationer må han ikke forlade toget, før ekspeditionspapirer og gods er blevet afleveret til stationen, og der er afgivet melding om alle særlige forhold.

På skifte- og endestationer må ingen af togbetjentene forlade toget, før de har fået tilladelse dertil af togføreren.

Førelse af rapporter

Tograpport og vognrapport

Tograpport (blanket A 625) udfærdiges for ethvert tog, hvori personale ved trafiktjenesten er tjenstgørende. Rapporten, der udfærdiges af togføreren, danner grundlag for arbejdet med tilrettelægning af togenes køreplaner, oprangering og arbejde m v og må derfor føres samvittighedsfuldt. Foruden udfyldning af de rubrikker i rapporten, der kan komme i betragtning, skal i øvrigt alt af betydning vedrørende toget rapporteres. For tog i 2. distrikt udfærdiges tograpporten i to eksemplarer, hvoraf det ene (sortskriften) indsendes til distriktet, det andet (blåskriften) til trafiksektionen.

Vognrapport (blanket A 622) udfærdiges af togføreren for alle tog, der medfører person-, post- eller rejsegodsvogne. Rapporten indlægges i tograpporten ved dennes indsendelse til distriktet.

Når tograpporten omfatter flere tog, skal der afsættes blanke linier mellem de enkelte tog samt anføres tognnummer og togart foran angivelserne for det pågældende tog. De forskellige rubrikker skal i øvrigt udfyldes således, at det tydeligt fremgår, til hvilket tog de hører.

Skifter et tog togfører undervejs, uden at afbrydelse af tograpport er foreskrevet, og uden at den fra- og tiltrædende togfører på grund af opholdets længde kommer i indbyrdes forbindelse, afleverer den fratrædende togfører rapporterne til stationen, hvor de afhentes af den tiltrædende togfører. På tilsvarende måde forholdes, når et togpar, der skal føres på samme rapport, ikke køres af samme togfører.

For færgesoverfarter regnes som ankomst- og afgangstid det tidspunkt, da broklappen er firet ned henholdsvis hevet op.

I øvrigt henvises til den på indersiden af beskyttelsesomslaget til tograpporten trykte "Tegnforklaring m m".

Distrikterne kan gennem togplanerne give særlige regler for tograpporternes førelse på visse strækninger.

Rapporterne skal under togopholdet eller inden togføreren forlader tjenesten afleveres på endestationen for den strækning, for hvilken de er ført. Rapporterne indsendes med første afgående tog til distriktet (sektionen), og de må under ingen omstændigheder sendes i postmapperne.

Andre rapporter

Den, der varetager godsudvekslingen, fører foruden en kvitteringsbog over breve og pakker m v eventuelle foreskrevne rapporter vedrørende godsbefordringen.

1.3 BESTEMMELSER FOR AUTOMATISK SIKREDE OVERKØRSLER

Anlæggene virker enten automatisk eller manuelt (ved betjening fra betjeningskasser, der på stationer normalt er anbragt på stationsbygningen).

For anlæggenes betjening gælder følgende:

1) Overkørsler beliggende på eller ved betjente stationer.
Betjeningen påhviler i almindelighed stationspersonalet.

2) Overkørsler beliggende på eller ved ubetjente stationer eller ved trinbrætter.

Anlæggene virker normalt automatisk.

Ved overkørsler, hvor standsningsstedet (perronen) ligger før overkørselen, skal togføreren for standsende tog, for hvilke anlægget er sat i funktion, iagttage følgende:

Såfremt opholdet vil vare mere end 1 minut, skal anlægget bringes i normalstilling ved tryk på betjeningskassens knap "Slukning (og op)", og umiddelbart før, at toget skal afgå, skal anlægget sættes i gang ved tryk på betjeningskassens knap "Tænding (og ned)".

For betjeningen af visse anlæg kan der af distriktschefen være fastsat særlige betjeningsforskrifter i togplanerne.

Angående rangering over overkørsler, der er sikret med advarsels-signalanlæg eller med automatiske bomanlæg, henvises til RR.

1.4 SÆRLIGE FORANSTALTNINGER UNDER SNELÆG

1.4 SÆRLIGE FORANSTALTNINGER UNDER SNELÆG

Snestrækninger

Distrikternes inddeling i snestrækninger med angivelse af, hvem der fungerer som snestrækningsledere, fremgår af togplanerne.

Snestrækningslederne træder i virksomhed, når distriktschefen, henholdsvis trafikinspektøren, aflyser den regelmæssige drift på pågældende strækning, og træder ud af funktion, når regelmæssig drift påny tillyses.

Telegrammer til og fra snestrækningslederne adresseres, henholdsvis underskrives, med "Sn" med tilføjelse af snestrækningens nummer.

Snemeldinger

Under snelæg er det af afgørende betydning, at togledelsen holdes underrettet om sneforholdene, herunder navnlig om, hvorvidt der findes lange og høje snedriver, som togene må antages vanskeligt at kunne køre igennem, samt om det må anses for nødvendigt straks eller senere at udsende sneplov for at opretholde trafikken.

Ved indtrædende snefald eller fygning skal lokomotivføreren derfor afgive melding til første station, når sneforholdene på de af ham passerede strækninger truer med at vanskeliggøre toggangen. Denne pligt er så ubetinget, at gennemkørende tog skal standse for at afgive meldingen.

De meldinger, stationerne modtager fra lokomotivførerne samt fra baneformændene om sneforholdene, skal bl a gives til de tog, der skal passere den pågældende strækning. Gennemkørende tog, som ikke har kunnet underrettes på en holdestation, skal standses for at modtage meldingen.

Særlige regler for kørsel under sneforhold med lyntog og tog fremført af motorvogne

Når der på en banestrækning findes driver af løs (nyfalden) sne i en højde af ca 30 - 60 cm over skinneoverkant, må lyntog og tog fremført af motorvogne ikke køre med større hastighed end 80 km/t.

Såfremt sneen ikke kan skubbes ud til siderne, f. eks. under kørsel i gennemgravninger, må togene ikke søges forceret igennem driverne. Forcering må heller ikke ske, såfremt lokomotivføreren iagttagelse eller undervejs modtager underretning om, at sneforholdene er ugunstigere end tidligere meddelt ham - herunder at der på banen findes fast aflejret sne (f. eks. sne iblandet jord).

Når hastigheden på en banestrækning nedsættes som foran anført, må tog, der fremføres af motorvogn, højst bestå af én MK/FK og to vogne, af én MO og to vogne eller af to MO og én vogn. Styrevogne af litra CPS og CRS må ikke køre som forreste vogn i sådanne tog.

Findes der på en banestrækning driver af løs (nyfalden) sne i større højde end ca 60 cm over skinneoverkant eller - selv kun i ringe højde - fast aflejret sne (f. eks. sne iblandet jord), skal kørslen med lyntog og tog fremført af motorvogne indstilles på den pågældende strækning.

Lyntog og tog fremført af motorvogne må i øvrigt ikke afsendes, når det under sneforhold må befrygtes, at der vil kunne opstå vanskeligheder for togenes gennemførelse til nærmeste knudestation.

Forholdsregler når tog standses af sne på fri bane

Standses et tog af sne på fri bane, bør det tilstræbes at få toget bragt ind til den nærmeste station, eller, hvis dette ikke kan ske, i alt fald til et beboet sted.

Om underretning af en af de togfølgestationer, der begrænser bane-stykket, se SR.

Når et tog kører fast i sne, og der ikke til dets frigørelse kan skaffes fornøden hjælp fra banetjenesten, evt. fra medgivne snekastere, kan togføreren antage rejsende i toget eller folk fra nærliggende gårde og huse til snekastning og tilsikre dem mindst den på stedet gældende timeløn.

Er det ikke muligt på denne måde at skaffe snekastere, skal togføreren snarest rekvirere hjælpemandskab ved henvendelse til nærmeste station.

Togføreren giver hver af snekasterne et bevis for det af ham udførte arbejde, affattet i følgende form:

"Hr fra har arbejdet i timer ved snekastning for tog nr mellem station og station

(dato) (underskrift)".

På tograpporten eller på en særlig fortegnelse, der indsendes som bilag til tograpporten, anfører togføreren navnene på de benyttede snekastere, for rejsendes vedkommende med tilføjelse af adresse og antal arbejdstimer.

Rejsende, der har været benyttet som snekastere, vil få betalingen herfor tilsendt pr. post.

Rydning med sneplov

Fremførelse af sneplovtog

Sneplovtog fremføres efter de i SR og SIR givne forskrifter. Kørsel med sneplovtog søges begrænset til dagtimerne. I mørke vil sneplovtog som regel kun blive udsendt, når den regelmæssige toggang derved kan ventes opretholdt eller togstandsning undgået, eller når det drejer sig om at bringe et fastkørt tog hjælp. I mørke skal sneplovtog fremføres med særlig forsigtighed.

Togføreren for et sneplovtog skal såvel inden afgang som undervejs, når lejlighed gives, forvise sig om, at toget er solidt sammenkoblet, og at trykluftbremsen er i orden.

Plovføreren skal inden afgang fra en togfølgestation forhøre sig, om der er udsendt arbejdere på den strækning, hvorover sneplovtog skal køre, og han skal under kørslen enten selv eller ved en pålidelig mand holde udkig fra lokomotivet.

Indtræffer usigtbart vejr skal plovføreren foranledige, at sneplovkørslen foregår med den yderste grad af forsigtighed og om fornødent henstille til togledelsen at indstille plovkørslen.

Når der arbejdes med sneplov på det ene spor af en dobbeltsporet bane, og der kan ventes tog på det andet spor, skal plovføreren så vidt muligt standse plovkørslen under togets forbikørsel på det farbare spor. Togene på det farbare spor skal fremføres med stor forsigtighed. De to nabostationer, imellem hvilke sneploven arbejder, skal skriftlig og mod kvittering underrette såvel lokomotiv- som togførerne om, at sneploven arbejder på det andet spor.

Indkommer en sneplov i beskadiget stand til en station, skal plovføreren underrette stationen om manglerne.

Det påhviler plovføreren at sørge for, at sneploven bliver renset for sne hurtigst muligt efter dens afbenyttelse, da en senere fjernelse af sneen, når sneploven atter skal tages i brug, kan medføre betydeligt tidstab og besvær.

Så snart plovkørsel over en strækning er tilendebragt, skal plovføreren straks og uopfordret sætte sig i forbindelse med togledelsen og aflægge rapport om tilstanden på den pløjede strækning.

Regler for snepløjning

Ved selve snepløjningen skal der ydes fornøden hjælp af banetjenestens personale.

En sneplov vil i mange tilfælde kunne rydde banen for indtil 1 å 2 m sne, når denne er nogenlunde løs, og drivernes længde med de større højder af snelæg er forholdsvis ringe; men på denne måde pløjede strækninger skal eftergås med skovl så snart som muligt og helst, inden tog kan ventes at ville passere strækningen. Såfremt sneen ved en drives begyndelse er meget fast, kastes den til en passende højde. Meget skråtliggende driver gøres vandrette i passende højde ved en delvis kastning. Ved overkørsler, hvor sneen er fastkørt eller fasttrådt, skal sporene oprensnes, hvorfor der enten kastes 2 render langs skinnerne eller ryddes i sporets bredde.

Er plovføreren ikke af baneformanden underrettet om, hvilke driver der i øjeblikket ikke kan pløjes, skal han standse foran de større driver, selv undersøge disse og derefter efter samråd med lokomotivføreren tage bestemmelse om pløjningen.

Høje eller lange driver, der antages ikke at kunne gennempløjes, skal, inden ploven benyttes, søges gennemkastet i bæltet af passende bredde og tværs på drivernes længderetning, hvorved der skaffes luft for de opløjede snemasser, og sneplovens virkeevne forøges.

Når snedriver skal forceres, og plovføreren skønner, at der er fare for fastkørsel eller afsporing, skal eventuelle vogne afkobles i passende afstand fra driven.

Det bør så vidt muligt undgås, at sneploven kører fast i sneen, da lokomotivet i så fald ikke kan trække sneploven løs, inden der først er anvendt en tidsspildende kastning af sneen omkring lokomotiv og sneplov. Når lokomotivføreren derfor under sneplovens fremførelse i en snedrive mærker, at farten næsten er standset, inden driven er helt gennempløjet, bør han, hellere end at udsætte sig for at køre sneploven så fast, at lokomotivet ikke kan trække den løs, straks standse og gå tilbage for ved fornyet fart at fortsætte forceringen.

Fremføres sneplovtoget af 2 lokomotiver vil det være formålstjenligt kun at anvende det ene ved forcering af driver af en sådan størrelse, at der kan blive tale om fastkørsel. Det andet benyttes da til at trække sneploven og det forcerende lokomotiv fri.

Når en sneplov er drevet så langt frem i en snedrive, som den kan komme, og derefter er trukket tilbage, må den ikke, hvis sneen ved sneplovens tilbagetrækning er bleven sammentrykket og fast, påny føres frem i driven, før den sne, som findes i sporet, er fuldstændig skovlet bort eller løsnet, da sneploven ellers udsættes for at blive afsporet.

Forhold til rejsende og forsendere

Kan et tog, der er standset af sne på fri bane, hverken bringes ind til den nærmeste station eller et beboet sted, sørger stationerne for, at de rejsende så vidt muligt får lejlighed til at komme til et beboet sted.

Personalet skal i så vidt omfang som muligt yde hjælp til rejsende fra tog, der er standset på grund af sne. Der skal stilles belyste og opvarmede opholdsrum, eventuelt kupeer til deres rådighed, og såfremt de ønsker det, skal det tillades dem at overnatte i ventesale eller i kupeerne. For så vidt forplejning ikke kan fås på stedet eller i nærheden, skal levnedsmidler søges tilvejebragt andetsteds fra, og udgifterne til transport og lignende i den anledning kan afholdes af statsbanerne.

Levnedsmidlerne skal derimod i almindelighed betales af de rejsende. Dog kan bespisning på statsbanernes regning finde sted, når toget er fastkørt på fri bane, og de rejsende ikke kan bringes ind til en station, endvidere hvor restaurationshold ikke findes på vedkommende station eller i nærheden af denne, samt endelig uden for de anførte tilfælde, når den rejsende angiver ikke at være i stand til at betale, og det må antages, at den pågældende er ubemidlet. I tvivlstilfælde samt til rejsende, der angiver ikke i øjeblikket at være i besiddelse af tilstrækkelige pengemidler, kan der, når de opgiver navn, stilling og adresse, mod kvittering og så vidt muligt behørig legitimation ydes lån af statsbanernes kasse til de fornødne levnedsmidler, samt, hvis det ønskes, til overnatning på hotel eller lignende.

Anser personalet det i enkelte tilfælde for ønskeligt at vise yderligere imødekommenhed over for de rejsende, skal bemyndigelse indhentes fra trafikinspektøren, hhv. distriktet.

Stations- og togpersonalet skal på bedste måde sørge for, at der af hensyn til eventuel indtagelse af måltid gives de rejsende fornøden underretning om tidspunktet for togets videreførelse.

Tog- og stationspersonalet skal være ledsagere af levende dyr behjælpelig med at få dyrene anbragt og forsynet med foder, men udgiften dertil påhviler forsenderen.

1.5 MEDDELELSER OM DRIFTSFORSTYRRELSER

Distrikterne giver stationerne meddelelse om uregelmæssigheder på inden- og udenlandske banestrækninger og overfarter m v. Meddelelserne gives enten én gang, hvis standsningen vil have længere varighed (jordskred, større tognedbrud o s v), og indeholder da oplysning om standsningens sandsynlige varighed, eller én eller flere gange daglig (i reglen kl 10 og kl 18), når standsningsårsagen er af mere forbigående natur (snelæg, ishindringer og lignende).

Stationerne bekendtgør ved opslag på de dertil bestemte tavler de fra distriktet modtagne meldinger om driftsforstyrrelser og underretter undervejs værende tog, der på grund af driftsforstyrrelser ikke kan ventes gennemført planmæssigt.

Modtagne meldinger fra overfartsstationerne angående forandringer i overfartsforholdene meddeles ligeledes de til overfarterne undervejs værende forbindelsestogs togførere.

Når en togfører modtager melding om, at det er tvivlsomt, om toget kan føres igennem, skal han straks lade de rejsende underrette herom, så de evt kan afbryde rejsen.

Ligeledes skal togføreren straks lade de rejsende underrette om indholdet af modtagne meldinger vedrørende forandringer i overfartsforholdene eller om manglende tilslutning på foranliggende knudestationer.

1.6 FORHOLDET TIL PUBLIKUM

Faded, illegible text on the left page, likely bleed-through from the reverse side.

1.6 FORHOLDET TIL PUBLIKUM

Togpersonalets optræden over for publikum skal, i forbindelse med den fornødne bestemthed, være høflig og hensynsfuld, og der skal udvises al den imødekommenhed, velvilje og hjælpsomhed, som kan forenes med opfyldelsen af tjenesten. Det er forbudt togpersonalet at begunstige enkelte rejsende på andres bekostning, at lade sig traktere af publikum eller på anden måde modtage nogen godtgørelse eller gave for udførelsen af tjenestlige ærinder eller for den bistand, det er forpligtet til at yde rejsende.

Når togføreren har givet signal "kør", hvv fløjtesignal ved S-tog, gives der ikke flere rejsende adgang til toget. Det påhviler den rejsende selv at sørge for, at han kommer med toget, og han kan ikke udover eventuel hel- eller delvis tilbagebetaling af det for billetten betalte beløb forlange nogen anden godtgørelse, når han af egen skyld ikke kommer med toget.

Togpersonalet må ikke købe billetter til de rejsende, medmindre der foreligger ganske særlige omstændigheder f eks at den rejsende på grund af svagelighed eller sygdom vanskeligt kan forlade kupéen.

Togpersonalet skal altid vide, hvorledes personvognene er besat, og skal vejlede de rejsende, så at disse ikke forgæves må gå frem og tilbage for at finde plads.

Togføreren påser, at de rejsende vejledes med hensyn til togets bestemmelsessted, standsningsstationer, hvor omstigning skal finde sted m v.

Togpersonalet skal altid advare de rejsende, når et tog er standset således på en station, at en eller flere af vognene holder uden for perronen. I sådanne tilfælde skal togpersonalet tillige så vidt muligt være ældre eller svagelige personer behjælpelig ved udstigningen.

Togpersonalet skal i fornødent omfang vejlede de fra færgen ankomende rejsende til de afgående tog. Vejledningen skal gives højt og tydeligt, således at de rejsende hurtigt kan finde de tog og de pladser, som de skal benytte.

En rejsende har kun ret til at råde over den plads, hvortil han har gyldig rejsehjemmel. Der skal dog ikke gøres indvendinger mod, at rejsende lægger fødderne op på sæderne eller søger hvile på anden måde, når pladsforholdene tillader det, og det i øvrigt kan ske uden at tilsmudse eller beskadige materiellet og uden at genere medrejsende. I stærk sommervarme skal det iagttages:

at vinduerne i vognene åbnes på begge sider, så snart toget er sat til perron;
at samtlige døre mod perronsiden åbnes i god tid, forinden de rejsende får adgang til toget;
at der finder en jævn fordeling af de rejsende sted i alle togets vogne.

Ved placering af rejsende i nattogene bør det iagttages, at der, såvidt pladsen strækker til, gives de rejsende, som ifølge billet, kort eller anden rejsehjemmel foretager en længere rejse, lejlighed til at kunne sove uforstyrret. For ekspeditionen af nattog gælder i øvrigt reglerne på side 11.

I beskyttelsesrum (jf SR) må kun befordres tjenestegørende uniformerede jernbane- og posttjenestemænd. Sådanne rum skal altid holdes aflåset, henholdsvis afspærret.

Vogne, hvori der findes rejsende, må ikke holdes aflåse undtagen under ombordsætning på og ilandtagning fra færgen (se side 45).

Angående placering på 1. klasse af rejsende med rejsehjemmel til 2. klasse henvises til bestemmelserne på side 129. Bliver det nødvendigt undervejs at lade rejsende skifte plads, skal togføreren tidligst muligt give de rejsende underretning herom og så vidt muligt sørge for, at de assisteres af togpersonalet ved flytningen af

deres bagage til den nye plads.

En rejsende, der ønsker at sikre sig sin plads i toget, kan gøre dette ved at belægge den med bagage eller lignende som tegn på, at pladsen er optaget. Det er selve siddepladsen, der skal være belagt med bagage, og det er ikke tilstrækkeligt, at bagagen er anbragt over eller under den pågældende plads. En sådan pladsbelægning skal respekteres, og togpersonalet skal eventuelt være den rejsende behjælpelig med at værne om pladsen, når denne er søgt sikret ved belægning. På den anden side skal togpersonalet føre tilsyn med, at der ikke ved sådan belægning finder misbrug sted, bl a skal personalet være opmærksom på, at en rejsende, som efter at have belagt en plads anbringer sig på en anden siddeplads i toget, har tabt retten til den oprindeligt belagte plads.

Personalet skal i så stor udstrækning, som den øvrige tjeneste tillader det, føre et virksomt tilsyn med overholdelse af god orden i toget, særlig i vognafdelinger og kupéer, der benyttes af skolebørn og soldater.

Der skal føres indseende med, at tonestyrken på transportable radiomodtagere og lignende holdes inden for rimelige grænser, således at medrejsende ikke generes. Togpersonalet kan evt forlange benyttelsen af en radiomodtager indstillet, såfremt en henstilling om dæmpning af tonestyrken ikke efterkommes, eller såfremt blot én rejsende i pågældende vognafdeling ønsker det.

Med hensyn til rygning gælder følgende bestemmelser:

I kupéer og vognafdelinger for ikke-rygere må rygning ikke finde sted, heller ikke selv om alle medrejsende tillader det.

I alle øvrige kupéer og vognafdelinger er rygning tilladt.

Togpersonalet skal af sig selv føre nøje tilsyn med, at der ikke

ryges i kupéer og vognafdelinger for ikke-rygere.

Overtrædelser af rygeforbudet må straks påtales, og i gentagelsestilfælde opkræves bøde, jf side 395.

I tilfælde af berettiget klage over tobaksrygning skal togpersonalet ubetinget stille sig på klagernes side og om fornødent skride ind mod overtræderne som foran angivet.

Togpersonalet skal sørge for, at vinduer i sidegangen, der lejlighedsvis er åbnet af rejsende, ikke vedvarende står åbne, hvis dette medfører ulemper (indtrængen af støv, regn, træk, kulde o s v).

På forlangende af blot én rejsende i vedkommende kupé, vognafdeling eller sidegang skal vinduerne i vindsiden holdes lukkede under kørslen. For vognafdelinger eller sidegange gælder yderligere, at forreste vindue i læsiden skal holdes lukket, såfremt blot én rejsende forlanger det.

Hvis der opstår spørgsmål om, hvem der har ret til at benytte de ved siddepladser anbragte kroge til overtøj, må reglen være, at indehaveren af siddepladsen alene har ret at disponere over den til pladsen hørende krog. Andre rejsende, der ønsker at lægge overtøj m v, må henvises til at anvende bagagenettene eller de andetsteds i vognene anbragte kroge.

Personer, der har gjort sig skyldige i misbrug eller beskadigelser af materiellet, eller som forulemper de medrejsende, henvises til stationerne; sådanne personer bør dog så vidt muligt kun udsættes på stationer, hvor der kan fås politiassistance.

Privattelegrammer, der er adresseret til rejsende i et bestemt tog, skal ved stationsbestyrerens foranstaltning søges udleveret gennem togpersonalet. Kan adressaten ikke findes, skal telegrammet afleveres til en station til tilbagesendelse.

I alle tilfælde, hvor der til togpersonalet anmeldes uheld, som

skal være overgået rejsende eller deres ejendele (garderobe, håndbagage eller lignende), skal der - uanset om der skal træffes særlige foranstaltninger såsom tilkaldelse af lægehjælp m v i anledning af uheldet - snarest efter anmeldelsen foretages en grundig undersøgelse og så vidt gørligt i nærværelse af den skadelidte. Om det anmeldte uheld og den foretagne undersøgelse gøres indberetning ved bemærkning på tograpporten eller i særligt bilag til denne. Det er af væsentlig betydning for afgørelsen af spørgsmålet om statsbanernes eventuelle erstatningsansvar, at indberetningen er så udtømmende som muligt, og specielt at det oplyses, hvorvidt skadelidte ved uforsigtighed selv er skyld i det passerede eller på grund af legemssvaghed eller af anden grund har været særlig udsat for uheld eller rammes særlig af dettes følger, eller om uheldet skyldes statsbanernes personale, en statsbanerne uvedkommende tredjemand (f eks en medrejsende) eller fejl ved materiellet (f eks fremstående søm og skruer, oliepletter m v). Påberåbes fejl ved materiellet som årsag til et uheld, skal det så vidt gørligt konstateres, om en sådan fejl virkelig forefindes, og om den kan antages at have bevirket den påviste skade. Personalet må under ingen omstændigheder over for skadelidte eller andre udtale nogen formening om, hvorvidt statsbanerne er erstatningspligtige eller ikke, men skal kun - såfremt den skadelidte angiver at ville forlange erstatning - henvise vedkommende til at indgive erstatningsfordring. I indberetningen skal optages de af anmelderens oplysninger, der kan have interesse for sagen, uanset om de ved den foretagne undersøgelse findes bekræftede eller ikke. Anmelderen bør ikke gøres bekendt med indberetningens ordlyd.

2. BESTEMMELSER OM VOGNMATERIELLET

2.1 OVERSIGT OVER VOGNMATERIELLET

Ved "vognmateriellet" forstås i det følgende ikke alene vogne med det til disse hørende løse inventar, men også læssemidler (presenninger, gitre, reb m v) samt transportbeholdere og kølebokse.

Følgende vogne kan befordres over statsbanerne:

1. Vogne, som tilhører statsbanerne.
Tegninger af og oplysninger om disse vogne findes i "Fortegnelse over driftsmateriellet", person-, post- og rejsegodsvogne i bind I, godsogvogne og specialvogne i bind II*).
2. Vogne, som tilhører private vognejerere, men er optaget i statsbanernes vognpark.
Oplysninger om disse vogne findes i "Fortegnelse over driftsmateriellet", bind II.
3. Vogne, som lejes af statsbanerne.
Meddelelse herom gives ved cirkulærer fra distrikterne.
4. Vogne, som tilhører fremmede baner.
5. Vogne, som tilhører private vognejerere, men er optaget i en fremmed banes vognpark.
Vogne fra fremmede baners vognpark overtages kun til befordring på statsbanerne, når de opfylder betingelserne i de gældende vognoverenskomster.

*) Bind II indeholder også tegninger af og oplysninger om statsbanernes transportbeholdere og kølebokse.

2.2 BEHANDLING M V AF VOGNMATERIELLET

Almindeligt tilsyn

Medens det almindelige tekniske tilsyn med vognmateriellet hovedsagelig påhviler vognopsynet, og det øvrige almindelige tilsyn med vognmateriellet påhviler stationerne, skal togpersonalet, særlig togføreren, føre tilsyn med, at kupeerne og i det hele taget det indre i person- og rejsegodsvogne i togene er i fuldstændig orden.

Det skal således påses, at personvognene er vel rengjorte, at varmereguleringshåndtagene går let, og at varmen er passende, at togbelysningen er i orden, og at tænding af lyset, for så vidt denne opgave ikke påhviler stationerne efter en fastsat plan, sker til passende tider, at de foreskrevne navne- og ruteskilte er anbragt, at gardiner samt de foreskrevne opslag er til stede og ubeskadigede, at vinduer og døre er lette at åbne og lukke, at der ikke findes snavsede betræk (antimakassar), at der er vand, sæbe, papirhåndklæder samt toiletpapir i toiletrumene, samt at dørene til disse er lukkede. Togføreren skal endvidere ved dette eftersyn forvisse sig om, at de fra perronen vendende døre er forsvarligt lukkede, og at de endedøre, der ikke må benyttes af publikum (f.eks. fordi der ikke er etableret overgang), er aflåsede. For så vidt dette eftersyn ikke foretages af togføreren personlig, skal han beordre en togtjent dertil og ved melding fra denne sikre sig, at det er foretaget. Findes der ved eftersynet mangler ved dørlåsene, skal disse mangler enten straks søges afhjulpet, eller der skal træffes sådanne foranstaltninger, at døren ikke springer op.

Er en rejsende faldet ud af et tog, skal togføreren straks foranledige, at låsen på den pågældende dør undersøges på nærmeste vognopsynsstation eller maskindepot, eventuelt på togets endestation, selv om der ikke ved togførerens eget eftersyn af låsen måtte være forefundet nogen mangel. Togføreren skal tillige i indberetningen meddele, hvor og af hvem dørhåndtagets stilling sidst er eftersat.

Togpersonalet skal påse, at der i harmonikaernes bund ikke henligger papiraffald eller lignende, idet dette kan medføre fare for brand under kørselen.

Afspærringstove skal altid indsættes i bøjlerne ved gulvet, når de ikke benyttes til afspærring.

Togpersonalet skal undervejs fra tid til anden føre tilsyn med toiletternes tilstand og overbevise sig om, at vinduer er lukkede, vandhaner og trykknapper i orden og lukkede samt rummet i øvrigt i orden. Hvis nødvendigt, skal toiletterne undervejs forsynes med vand, sæbe, papirhåndklæder og toiletpapir.

Af sanitære hensyn må toiletterne ikke benyttes i Nordbanens tog mellem København H og Holte, i Kystbanens tog mellem København H og Klampenborg og i Hareskovbanens tog mellem København L og Bagsværd. Toilettdørene i de vogne, der normalt benyttes på nævnte strækninger, er forsynet med opslag om foranstående. Togførerne sørger for, at toiletterne holdes aflåset under kørselen mellem de nævnte stationer.

Bliver et lyntog eller en gennemgående personvogn forurenset under opholdet på storebæltsfærgerne, og følger der kun togfører med toget (vognene), kan han rette henvendelse til styrmanden, som da foranlediger skibspersonale afgivet til rengøringen. Såfremt der ud over togføreren følger togpersonale med toget (vognene), påhviler rengøringen i første række togpersonalet (rekvisitter til brug ved rengøringen kan rekvireres hos styrmanden). Kun såfremt togpersonalet ikke kan overkomme arbejdet med rengøringen, kan assistance rekvireres hos styrmanden.

Al rengøring og eftersyn bør ske uden at forulempe de rejsende og under kontrol fra togførerens side.

Når en kupé under kørslen findes tom, skal vinduer og ventiler lukkes, gardiner ordnes og kupeen i det hele taget bringes i sådan stand, at den virker tiltalende på nye rejsende.

For tilsynet med løst materiel og inventar gælder reglerne side 67 - 73.

For rejsegods- og godsvognes vedkommende skal opmærksomheden særlig være henvendt på, om der findes mangler ved fodtrin, håndbøjler og lukkeindretninger.

Bl a for ikke at overskride læsseprofilet skal sidedørene på lukkede godsvogne holdes lukkede under kørslen; af hensyn til udluftning efter vask og evt desinfektion må tomme godsvogne med skydedøre dog løbe med åbne døre, når disse er forsvarligt fastgjort i åbentstående stilling.

Vogne af litra Kbs og Ks samt tilsvarende udenlandske standardvogne må ikke køre med nedklappede sidelemme, idet vognenes bredde, når sidelemmene er nedklappet, er så stor, at læsseprofilet overskrides.

Behandling af varmløbne vogne

Når en varmløben godsvogn udsættes på en station, skal vognopsynet eller i dettes fraværelse togføreren i forening med stationsbestyreren undersøge, om vognen er forsvarligt læsset.

En vogn, der har været udsat på grund af varmløbning, må først på ny indsættes i tog, når den er eftersat af vognopsynet, og dettes tilladelse til at sætte vognen i drift er givet.

Afhjælpning af mindre vognbeskadigelser

For anvendelsen af blanket A 716 ved anmeldelse af konstaterede mangler og beskadigelser gælder reglerne side 8.

Vognopsynet har ordre til at afhjælpe mindre mangler og udføre nødvendige mindre istandsættelser, som ikke kræver medvirkning af værksted, og vogne med sådanne mindre mangler eller beskadigelser skal derfor ikke sendes til værksted, men eventuelt til en nærliggende vognopsynsstation.

En beskadiget godsvogn, der påregnes repareret af vognopsynet, vil af stationerne blive forsynet med reparationssedler (blanket A 642) - gule sedler med sort tværstribet med påtryk "Trænger til reparation". Såfremt det kan ske uden forlængelse af togophold, kan en sådan læsset vogn repareres af eventuelle mellemstationers vognopsyn.

Vogne med ubrugelig trykluftbremse, skruebremse eller trykluftledning forsynes foruden med reparationssedler eller værkstedssedler tillige med særlige beklæbningssedler, der billedligt giver oplysning om nævnte særlige fejl ved vognene. Sidstnævnte beklæbningssedler (blanket A 519 og A 520) anbringes så vidt muligt på sidevæggene i nærheden af seddelholderne; er dette ikke muligt, påklæbes de på længdedragerne på begge sider.

Skal en rude fornyes i en person-, post- eller rejsegodsvogn, melder togføreren beskadigelsen til vognens endestation, der foranlediger en ny rude indsat ved henvendelse til vognopsynet eller, hvor intet sådant findes, til en stedlig glarmester, med hvem der forud er truffet aftale om sådanne arbejders udførelse. Er vognens planmæssige ophold på endestationen kun kort, gives meldingen forud ved telegram. I meldingen opgives togets nummer, vognens litra og nummer, vinduets art (dørvindue, sidevindue o s v) og for personvognens vedkommende tillige klassebetegnelse.

Indsendelse af vogne til værksted

Når en vogn har sådanne beskadigelser, at den ikke kan istandsættes uden et værksteds medvirkning, eller når der af vognopsynet er borttaget dele af den, som er indsendt til istandsættelse eller ombytning i et værksted, samt når vogne indsendes til revision, foranlediger stationen, at der påsættes en værkstedsseddel på hver vognside.

Der anvendes følgende værkstedssedler:

1. Rød seddel med påtryk "Stoppet" (blanket A 639), der benyttes, når vognen er så beskadiget, at den ikke må befordres hverken i plantog eller særtog.
2. Grøn seddel med påtryk "Udtjenstdygtig, må ikke læsses" (blanket A 640), der benyttes, når vognen kan befordres i tog, men uden læs.
3. Gul seddel med påtryk "Trænger til reparation" (blanket A 641), der anvendes, når en godsvogn endnu kan benyttes, men snarest muligt bør underkastes eftersyn i et værksted. Vognen kan da benyttes undervejs til værkstedet efter nærmere fastsatte regler.

Til alle påskrifter på værkstedssedler skal benyttes farveblyant eller farvepen.

På personvogne skal sedlerne anbringes på vognens længdedrager og eventuelle kridtpåskrifter på fodtrinene. På øvrige vogne skal sedlerne anbringes i seddelholderne eller, hvis sådanne ikke findes, på påskrifttavlerne, eventuelt på længdedragerne.

For behandling af beskadigede fremmede vogne findes særlige bestemmelser i de pågældende vognoverenskomster.

Behandling af sovevogne og liggevogne

Sovevogne

Under alle sovevogne findes en gennemgående hoveddampledning, der ved vognenderne er forsynet med koblingshane, således at togopvarmning dels af sovevognene, dels af eventuelle efterfølgende vogne i toget kan finde sted fra lokomotivet.

Sovevognenes opvarmning sker enten ved hjælp af vognenes egne varmeanlæg eller fra togets varmeledning. For sovevogne tilhørende nedennævnte sovevognsselskaber og jernbaner finder opvarmningen sted således:

CIWL (Det internationale sovevognsselskab), MITROPA og SZD (russiske baner)

Vognene opvarmes fra deres eget varmeanlæg. I tilfælde, hvor en vogns varmeanlæg svigter, må vognen opvarmes fra togets varmeledning.

DSG

Vognene opvarmes fra togets varmeledning. I tilfælde, hvor togopvarmningen svigter, kan opvarmning finde sted ved hjælp af vognenes eget varmeanlæg.

SJ

Vognene opvarmes fra togets varmelledning.

Når der uden for den af statsbanerne fastsatte årlige varmeperiode ekstraordinært iværksættes togopvarmning, er sovevognspersonalet berettiget til at lade vognene opvarme fra togets varmeledning. Dette sker ved, at stikledningen mellem hoveddampledningen og vognens kedel åbnes.

Den udvendige rengøring af sovevogne og disses forsyning med vand påhviler statsbanerne, medens sovevognsselskaberne selv skal sørge for den indvendige rengøring af vognene. I frostvejr skal sovevognsselskabernes funktionærer efter endt kørsel tømme vognenes vandbeholdere fuldstændig for vand. Stationerne og togpersonalet skal være behjælpelige såvel ved beholdernes tømning som ved fyldning af de løse vandkander.

Liggevogne

For liggevogne gælder med hensyn til opvarmning og rengøring de samme regler som for personvogne. Omstilling m v af vognene fra dag- til natkørsel og omvendt påhviler det ledsagende personale.

Tømning af vandbeholdere i lyntog og motorvogne samt person-, post- og rejsegodsvogne

De i lyntog og motorvogne samt person-, post- og rejsegodsvogne værende faste vandbeholdere, der forsyner vaskerum, toiletter m m med vand, skal tømmes efter følgende regler:

Beholderne skal altid tømmes, når vognene henstilles.

Ved indtrædende frost skal beholderne være forsynet med vand, så længe vognene holdes opvarmet, og tømmes, når vognenes opvarmning ophører i så lang tid, at der er fare for isdannelse i beholderne.

Selv om vognene holdes opvarmet, kan der under stærk frost være fare for, at vandet i rør og vandbeholdere fryser. For at undgå sprængninger skal vandbeholdere derfor tømmes, medmindre andet er foreskrevet af distriktet, og der anbringes da 2 kander med vand i personvognenes toiletrum. Hvor opholdet på stationerne tillader

det, skal togpersonalet sørge for, at kanderne om nødvendigt atter fyldes.

Tømning af beholderne i salonvogn nr 1 samt i lyntog og motorvogne foretages af maskintjenestens personale. Finder tømningen sted på en station, skal der træffes aftale med stationsbestyreren om, hvor tømningen må foregå.

Tømning af beholderne under en vogns ophold på færgerne må kun finde sted, efter at førerens tilladelse er indhentet.

Forholdsregler i glat føre

Sne og is på vognenes fodtrin skal fjernes ved påstrøning med salt, og det er pålagt togudgangsstationerne at foretage det i så henseende fornødne.

Ikke-togudgangsstationer skal om vinteren have mindst 2 grusbunker med tilhørende skovle anbragt i perronernes umiddelbare nærhed, for at fodtrin efter togpersonalets anmodning kan blive bestrøet med grus, hvis sådant måtte vise sig nødvendigt for at sikre de rejsende og tjenestepersonalet mod at glide.

Særlige bestemmelser for vogne, der skal overføres med færge

Harmonikaforbindelsen mellem gennemgangsvogne skal afbrydes, før vognene sættes om bord på kurvet spor, og må først samles igen efter ilandtagningen. I tog, der er formeret af lyntogsmateriel, skal harmonikaforbindelsen dog ikke afbrydes. Stationspersonalet sørger for harmonikaernes adskillelse og samling, medmindre der er fastsat anden bestemmelse.

På alle personvogne (herunder lyntog og sovevogne), der medfører rejsende, skal togpersonalet aflåse de udvendige døre (herunder

også endedøre på alle vogne med overgangsbroer, selv om harmonikaforbindelsen ikke skal afbrydes) umiddelbart inden ombordsætningen, og færgepersonalet - i lyntog dog togpersonalet - skal atter oplåse dem straks, når vognene er fastsurret om bord. På samme måde aflåses dørene af færgepersonalet - i lyntog af togpersonalet - umiddelbart inden vognenes ilandtagning og oplåses af togpersonalet straks efter denne. Herfra undtages dog de sovevogne, hvis udvendige døre i begge ender åbnes indefter, da det i sådanne vogne er tilstrækkeligt, at dørene fra endegangen til sidegangen aflåses. Aflåsningen foretages af sovevognskonduktøren, efter at denne har overbevist sig om, at der ingen personer befinder sig på endeperronen.

I vogne, der benyttes af rejsende, skal endvidere alle døre til toilet og vaskerum holdes aflåset under overførsel med færge. Aflåsningen skal foretages, forinden vognene sættes om bord, og oplåsningen, så snart vognene er taget i land. For sovevognenes vedkommende foretager sovevognskonduktøren det fornødne, medens aflåsning, henholdsvis oplåsning, når andre personvogne overføres, skal foretages af togpersonalet. Er vognene under ledsagelse af en tog-tjenestemand, påhviler det denne at sørge for aflåsningen og oplåsningen, og han skal om fornødent tænde lyset i vognene.

I øvrigt skal togpersonalet, henholdsvis færgepersonalet nøje påse, at alle personvognsdøre er forsvarligt lukket under ombordsætning og ilandtagning, og der skal inden ombordsætningen altid drages omsorg for, at alle døre og vinduer på tomme personvogne er lukket.

Om betjeningen af bremseser se side 13.

2.3 PERSONVOGNEBENYTTELSE

Personførende togs oprangering

Den normale oprangering af de personførende plantog findes i togplanerne. Ændringer i denne sammensætning meddeles ved forstærkningsordrer fra distrikterne.

Under sneforhold af længere varighed eller under snefygning skal togene lettes i fornødent omfang efter nærmere aftale med lokomotivføreren, der bør have så fyldige oplysninger som muligt om forholdene. For tog, der er undervejs, træffer togføreren efter samråd med lokomotivføreren bestemmelse om eventuel udsættelse af vogne på en mellemstation. Postvogne kan under sådanne forhold indrangeres nærmest ved maskinen.

Sikkerhedsbestemmelser for persontogenes sammensætning findes i SR.

For så vidt de i toget værende vogne ikke er tilstrækkelige til de rejsendes befordring, påhviler det togføreren i god tid at rette henvendelse til stationerne for at søge personvogntallet forøget.

Når personvogne løber sammen i tog, skal der, medmindre andet er foreskrevet af distriktet, etableres overgang mellem vognene derved, at overgangsbroerne slås ned og overgangene sikres ved gummivulster, harmonikaer, låger eller kæder.

Overgangene må kun benyttes af publikum, når de er sikrede ved gummivulster eller harmonikaer, eller når det drejer sig om overgange mellem to vogne med åbne endeperroner. I andre tilfælde må overgangene kun benyttes af tjenstgørende personale, og endedørene skal derfor i disse tilfælde holdes aflåset.

Når der etableres overgang mellem vogne med lukkede endeperroner med udadgående døre og motorvogne med udadgående døre, må førstnævnte døre kun åbnes under iagttagelse af den største forsigtighed, idet dørene under ugunstige forhold er udsat for at blive beskadiget.

Under passagen af overgange, der ikke er sikrede ved gummitvulster eller harmonikaer, skal der udvises den yderste forsigtighed, og hvor der findes dobbelte endedøre, må kun den dørfløj, der er forsynet med håndgreb, åbnes. Dørene skal låses efter hver benyttelse.

Overgangsforbindelser, herunder harmonikaforbindelser, skal hæves, før vognene sættes om bord på kurvet spor i en færge, og må ikke påny etableres, før vognene er taget i land (jf side 30).

Beskiltning af vognafdelinger (kupeer)

Vognafdelinger og kupeer er ved påmaling eller ved skilte betegnet "Rygere" hhv "Ikke-rygere". I vogne udstyret til løb i udlandet (RIC-vogne) er opsat skilte forsynet med dansk, tysk og fransk tekst. I de faste vogne i bådtoget "Engländeren" er opsat skilte med dansk, tysk og engelsk tekst. I midtgangsvogne er det som regel afdelingen med det færreste antal pladser, der er betegnet "Ikke-rygere". I sidegangsvogne er ca 1/3 af kupeerne - hver vognklasse taget for sig - beskiltet "Ikke-rygere".

I nogle sidegangsvogne er over endekupeen i 2. klasse anbragt et vendbart skilt, hvis ene side er påmalet "Tjenestekupé" eller "Fortrinsvis for rejsende med hunde", og hvis anden side er påmalet "Rygere".

Det påhviler togudgangsstationerne at sørge for, at kupeer og vognafdelinger med vendbare skilte er beskiltet rigtigt.

I rejsegodsvognene skal medføres følgende skilte med huller til anbringelse på knapper:

2 stk "Tjenestekupé"/"Rygere"

2 stk "Fortrinsvis for rejsende med hunde"/"Rygere".

Disse skilte skal efter benyttelsen atter bringes på plads i pågældende rejsegodsvogn.

Vedrørende tobaksrygning i kupeerne, se afsnittet "Forskellige bestemmelser vedrørende forholdet til publikum".

Vedrørende lyntogenes inddeling i kupeer og afdelinger for "Rygere" hhv "Ikke-rygere" henvises til blanket A 800 (pladsfortegnelse for lyntogene).

Vedrørende indretning af kupeer til rejsende med hunde, se afsnittet om befordring af hunde, der medføres af rejsende.

Vedrørende indretning af særkupeer for kongelige personer, se afsnittet om disses befordring.

Vedrørende reservering af kupeer for kvinder med små børn henvises til togplanerne.

Sedler, der tjener til underretning for publikum, f. eks "Bestilt", skal anbringes på den øverste del af sidevinduerne og således, at sedlerne ikke skjules, når vinduet skydes ned. Sedler, der kun har betydning for enkelte kupeer, anbringes på ruden i skydedøren til den pågældende kupé. Skal en hel vogn reserveres, anbringes der sedler på vinduerne i vogndørene og på mindst 2 vinduer i hver vognside samt, af hensyn til rejsende, der passerer gennem vognen, endvidere på vinduerne i dørene fra endeperronen ind i vognen. Beklæbning af lakerede vognsider er ikke tilladt.

2.4 REJSEGODSVOGNEBENYTTELSE

Det fremgår af togplanerne, hvilke typer rejsegodsvogne der planmæssigt anvendes i de forskellige tog.

Rejsegodsvogne skal, når de anvendes som ekspres-, il- eller fragtstykgodsvogne, eventuelt som almindelige godsvogne, forsynes med adressesedler som foreskrevet for godsvogne, jf side 61.

2.5 POSTVOGNEBENYTTELSE

Herom henvises til afsnittet "Forholdet til post- og telegrafvæsenet".

STYKGOVGENES BENYTTELSE

Denne del af reglementet er udarbejdet af den tekniske afdeling i samarbejde med de forskellige distrikter og er gældende for alle stykgodsvogne.

De stykgodsvogne, der er anført i den følgende tabel, skal benyttes til transport af gods og passagerer.

STYKGOVGENES BENYTTELSE

Denne del af reglementet er udarbejdet af den tekniske afdeling i samarbejde med de forskellige distrikter og er gældende for alle stykgodsvogne.

2.6 GODSVOGGENES BENYTTELSE

Anvendelse af stykgodsvogne

Det fremgår af togplanerne, hvilke ekspres-, il- og fragtstykgodsvogne, der planmæssigt skal befordres i de forskellige tog.

På de strækninger, hvor der ikke skal arbejdes med stykgodsvognene, er de i togplanerne anførte tog, henholdsvis færger, at betragte som de seneste, hvormed vognene skal sendes for at nå rettidigt frem. Der er altså intet til hinder for at afsende vognene med tidligere tog (færger), ej heller for at vognene befordres på søn- og helligdage.

På de strækninger, hvor der skal finde indlæsning sted, skal de faste stykgodsvogne nøjagtig følge deres plan. Skal der kun foretages udlæsning, er der derimod intet til hinder for på hverdage at sende vognene med tidligere tog, der befordrer stykgods, end de i planen anførte.

Bliver en vogn, der skal tjene som opsamlingsvogn, opholdt eller udsat på en station, så at den ikke kan løbe over opsamlingsstrækningen i det fastsatte tog, påhviler det den station, hvor vognen forsinkes, at underrette strækningen samt at give indberetning til distriktet om forsinkelsen.

Togføreren skal gøre bemærkning på tograpporten, når en fast opsamlingsvogn mangler i toget.

De stationer, hvor opsamlingsvognene udsættes til behandling ved pakhus, har pligt til at ordne godset således, at i hvert fald udlæsningsgodset indtil næste udsættelsesstation er trukket frem til let udlæsning.

Når det af hensyn til godsmængden bliver nødvendigt at benytte mere end én vogn til de i planen fastsatte strækninger, deles godset således, at supplementsvognen kommer til at løbe over den kortest mulige strækning, og at der så vidt muligt ikke bliver udlæsning både af den faste vogn og af supplementsvognen på de samme stationer.

Når en station har et så stort parti gods til afsendelse, at ind- eller udlæsningen heraf ikke kan foretages under togets planmæssige opholdstid, eller når der haves gods, som på grund af de enkelte stykkers vægt eller omfang er særlig vanskeligt at indlæse under togophold eller udlæse undervejs, kan den læse særlig vogn. Som mindstevægt for sådan ekstravogn bestemmes ca 2000 kg for fragtstykkgods eller sammenlæsset il- og fragtstykkgods og ca 1500 kg for ilstykkgods. Der bør dog kun læses ekstravogne med ilstykkgods, når det gods, der haves til befordring, ikke uden væsentlig forsinkelse kan indlæses under togets ophold, eller når pladsmangel i de faste vogne nødvendiggør det. Navnlig bør det så vidt muligt undgås at læse sådanne ekstravogne over færgestrækninger. Ekstravogne med ilstykkgods må ikke udsættes undervejs, og godset i disse vogne må ikke komme senere til bestemmelsesstationen, end når det befordres i de faste ilstykkgodsvogne.

Ekstra-fragtstykkgodsvogne må kun indeholde gods til enkelte stationer eller en ganske kort strækning, idet småpartier altid bør indlæses i de faste fragtstykkgodsvogne af hensyn til udlæsning af så få vogne som muligt. Vogne til nærstrækninger må være læsset således, at godset kommer regelmæssigt frem og ikke indgår senere til modtagelsesstationen, end når det befordres i den faste fragtstykkgodsvogn. Sådanne ekstravogne må derfor som regel ikke udsættes undervejs. Vogne med gods til fjernere stationer kan derimod gives udsættelse undervejs på én station, men udsættelsesstationen skal da foranledige, at vognene videresendes med det først afgående tog, der må befordre dem.

En ekstravogn, der dirigeres til en omlæsningsstation, må kun indeholde gods, der i henhold til togplanerne er bestemt til omlæsning på den pågældende station.

Når en mellemstation har et betydeligt parti gods for en bestemt pakvogn til indlæsning, bør udgangsstationen, eventuelt togpersonalet, underrettes, og togpersonalet bør underrette den foranliggende strækning, når en opsamlingsvogn er optaget og supplementsvogn ikke kan skaffes på en mellemstation.

Godset i opsamlingsvognene bør altid læses således, at omlæsningsarbejdet kan foregå så let som muligt.

Læsning af godsvogne

Medens det almindelige tilsyn med godsvognenes læsning, lukning og s v påhviler afgangsstationerne, skal samtlige stationer og togpersonalet i det omfang, hvori det er muligt, føre tilsyn med, at de i togene værende vogne, for så vidt det er kendeligt udvendigt, er forsvarligt læsset, og evt foranledige vogne, hvis uforsvarlige læsning eller hvis forskubbede læs ved vognens videreførsel må antages at være en fare for driftssikkerheden, udsat af toget, jf side 59.

Det er af hensyn til indtrængende regn - og også for at bevare isen i fiskekasser mod for hurtig smeltning - af betydning, at lemmene i stykkgodsvogne holdes lukket. Der bør dog herved tages fornødent hensyn til forsendelser, der kræver lufttilførsel, såsom friske grøntsager og levende dyr i emballage.

Ved læsning af godsvogne må læssets vægt inkl evt islast aldrig overskride den højeste af de på vognene påmalede lastgrænser, der bl a er fastsat under hensyn til den enkelte vogns konstruktion.

Lastgrænser kan være påmalet godsvognene som vist i følgende eksempel:

	A	B	C
	20,5t	24,5t	28,5t
S	20,5t	24,5t	
SS	15,5t		

De i signaturens øverste linie anførte strækningsklasser A, B og C svarer til hhv 16, 18 og 20 t akseltryk.

I linien derunder er anført den dertil svarende største last inkl evt islast, når vognen ikke skal befordres i hurtigkørende tog.

De to efterfølgende linier angiver største tilladte last inkl evt islast, når vognen skal befordres i tog med maksimalhastighed 85 - 100 km/t (S-lastgrænsen) hhv i tog med maksimalhastighed over 100 km/t indtil 120 km/t (SS-lastgrænsen).

Lastgrænsesignaturen er anbragt til venstre på begge vognsider og er efter den enkelte vogns konstruktion udformet som vist i afsnittet "Signaturer på vognmateriellet". På visse godsvogne med stor lastgrænse i forhold til vognens længde kan der af hensyn til metervægten være tilføjet et tal ved bogstavet for strækningsklasse, f eks B 1, C 2 o s v.

Om nedsættelse af lastgrænsen for nogle langvogne, når læsset kun er fordelt over en del af vognlængden, henvises til de på vognen anbragte signaturer, jf afsnittet "Signaturer på vognmateriellet".

Af hensyn til sporets og broernes bæreevne må en godsvogns akseltryk (vognens bruttovægt divideret med antallet af aksler) og metervægt (vognens bruttovægt divideret med vognens længde i m, målt over pufferne) ikke overstige tilladt akseltryk og metervægt på de strækninger, vognen skal passere.

Det største tilladte akseltryk og den største tilladte metervægt på statsbanernes strækninger er anført i TIB.

Åbne vogne må ikke læsses ud over nærmere fastsatte læsseprofiler, der er meddelt stationerne.

Læsset skal anbringes således i vognen, at der så nær som muligt fremkommer lige stor belastning på alle vognens hjul, og sådan, at de læssede genstande ligger fast og sikkert i vognen, så at de ikke kan forskyde sig på grund af stød eller rystelser.

Sendinger, der består af let antændelige genstande og som er læsset på åbne vogne, skal dækkes omhyggeligt med presenninger.

Sendinger, bestående af hør, halm, hør, hamp o l i såvel løs som presset tilstand samt papiraffald og tørvestrøelse ipressede og fast snørede baller, kan i indenlandsk trafik befordres på åbne vogne, kun dækket med presenninger på læssets overflade (topdækning), når afsenderen ved påtegning på fragtbrevet har erklæret sig enig heri.

Topdækkede vogne må ved befordring i tog, der fremføres af damplokomotiv, ikke indrangeres nærmere lokomotivet, end at der mellem dette og pågældende vogne findes mindst 4 vogne, der ikke er læsset med letantændeligt gods. Vognene må ikke løbe umiddelbart op til vogne, læsset med sprængstoffer og ammunition.

Endvidere må tørvestrøelse med et vandindhold på mindst 40 %, der forsendes i pressede og fast snørede baller, i indenlandsk trafik befordres på åbne vogne uden dækning med presenning, når afsenderen ved påtegning på fragtbrevet har erklæret sig enig heri.

Sådanne vogne må ved befordring i tog, der fremføres af damplokomotiv, ikke indrangeres nærmere lokomotivet, end at der mellem dette og de pågældende vogne findes mindst 9 vogne, der ikke er læsset med letantændeligt gods. Vognene må ikke løbe umiddelbart op til vogne, læsset med sprængstoffer og ammunition.

Anvendelse af midlertidige afstivninger, bestående af træstykker, der med snore, jerntråd e l fastgøres til de egentlige sidestolper, er forbudt.

Læsset må kun nå så langt ud over vognens pufferplanker, at der mellem læsset og pufferskiverne - når pufferne ikke er sammentrykket - er et mellemrum på mindst 400 mm indtil en højde af 2000 mm over skinnetop, i større højde et mellemrum på mindst 200 mm. Desuden skal der af hensyn til koblingens anbringelse på trækkrogen findes et frit rum af mindst 200 mm oven over trækkrogen regnet fra dennes spids og på mindst 200 mm til begge sider, regnet fra dennes midte (se fig 1-3).

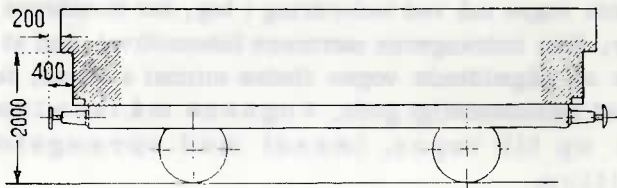
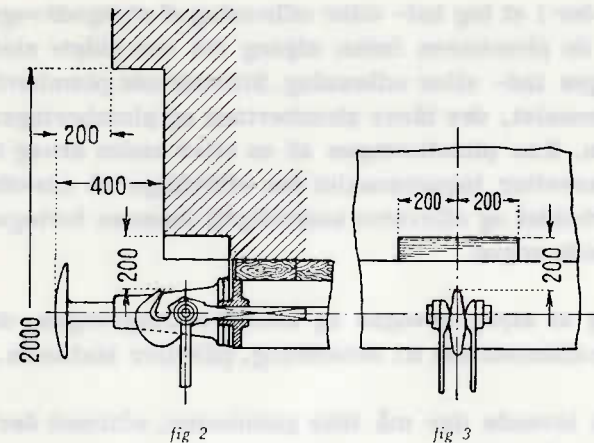

Fig 1.

Hvis læsset når længere ud over pufferplanken, skal der indsættes en beskyttelsesvogn (løber), eventuelt én ved hver vognende.

For læsningen af lange genstande, tømmer, korte træstykker, skinner o l, gammelt jern o l samt hø, halm, klude, papir m v gælder særlige regler, der er meddelt stationerne. Om befordring af sammenlæssede vogne, se SR § 18.

I alle tilfælde, hvor togpersonalet er i tvivl om, hvorvidt en læsning er forsvarlig, skal stationens skøn indhentes. Bemærkninger i tograpporten om konstateret overlæsning eller reglementstridig læsning af vogne bør foruden angivelse af vognnummer altid indeholde oplysning om vognens afsendelses- og bestemmelsesstation samt om godsets art.

Plombering af godsvogne

Lukkede godsvogne, der læsset med vognladningsvise sendinger, skal plomberes snarest efter færdiglæsningen. Endvidere skal afgangsstationen (godsekspeditionen) plombere alle stykgodsvogne, så snart indlæsningen er tilendebragt.

Foretages der i et tog ind- eller udlæsning af stykgodsvogne undervejs, skal de plomberes inden afgang fra den sidste station, hvor der foretages ind- eller udlæsning. Sidstnævnte plombering påhviler togpersonalet, der låner plombertang og plomberingsmateriale af stationen. Kan plomberingen af en eller anden årsag ikke foretages, underretter togpersonalet den efterfølgende udsættelsesstation om forholdet og afleverer samtidig til denne en fortegnelse over de pågældende vogne.

Plombering af stykgodsvogne og kompletteringsvogne, der udsættes på en mellemstation til behandling, påhviler stationen.

Vogne med levende dyr må ikke plomberes, såfremt der opholder sig ledsagere i vognene.

Påsætning af jernbanepomber kan undlades på vogne, som af toldvæsenet er forsynet med toldplomber eller -låse.

Det tillades afsendere at påsætte private plomber eller andre lukkeindretninger på vogne læsset med vognladningsgods. Anvendelse af private plomber m v medfører dog ikke, at jernbanepomber kan bortfalde.

Ved plombering af lukkede vogne plomberes alle lukkeindretninger ved døre og lemme, der giver adgang til vognenes indre bortset fra ventilationslemme, der enten er sikret indefra eller er forsynet med gitter til beskyttelse mod indgreb. Ældre plomber, der ikke bærer afgangsstationens signatur, skal fjernes, selvom de er ubrudte og skal erstattes af nye plomber.

Plomberne skal anbringes således, at vogndøre m v ikke kan åbnes uden at bryde dem, og plombetråden må ikke strammes så hårdt, at den kan bryde ved stød eller rystelser. Plomberne skal klemmes hårdt sammen med plombertangen, således at stationssignaturen præges tydeligt i plomberne.

Opdager togpersonalet, at plomber mangler eller er beskadiget, skal nærmeste station snarest underrettes om forholdet.

Påsætning af adressesedler på godsvogne

Afsendelsesstationen forsyner godsvognene med adressesedler, der anbringes i seddelholderne. På vogne uden seddelholdere klæbes adressesedlerne på påskriftstavlerne.

Der anvendes følgende adressesedler:

Forsendelsens art	Blankettens farve
Vognladning som fragtgods	hvid
Vognladning som ildgods	hvid med rød ramme
Ekspresstygods	hvid med stiplede røde hjørnestreger
Ilstygods	hvid med røde hjørnestreger
Ilstygods (vogn i særlig løb under juletrafik*)	hvid med røde hjørnestreger
Fragtstygods	hvid med grå hjørnestreger
Rutevogn	gul
Tomme vogne, vognlistebetegnelse H	rød
Tomme vogne, vognlistebetegnelse O	hvid

*) Benyttes kun efter særlig ordre fra distriktet.

De i adressesedlerne anførte vægte vil være afrundet efter bestemmelserne i TIB.

Afsendelsesstationens navn stemples på adressesedlerne. Bestemmelsesstationens navn må ikke forkortes.

På adressesedlerne for stykgodsvogne og rutevogne, der skal udsættes til behandling på stationer undervejs, anføres såvel udsættelsesstationerne som den endelige bestemmelsesstation. Forkortelser kan anvendes, når det drejer sig om faste stykgodsvogne.

Vogne med toldgods (dog ikke faste toldstykgodsvogne), der skal toldbehandles på anden station end bestemmelsesstationen, forsynes af afgangsstationen (grænsestationen) med adressesedler, der udviser toldbehandlingsstationen som bestemmelsesstation. For vogne, som i fragtbrevet er adresseret til havnen på bestemmelsesstationen, anføres i adressesedlerne i den dertil bestemte rubrik "Havnen", for større havnes vedkommende med tilføjelse af nærmere stedangivelse for så vidt denne kan udledes af fragtbrevet, f.eks. "gamle havn", "søndre mole" o.l. Tilsvarende anføres i adressesedlerne på vogne, der er bestemt til aflæsning ved private sidespor, navnet på sidesporet.

For vogne, der kan ledes ad forskellige ruter til bestemmelsesstationen, anføres rute i overensstemmelse med forskrifterne i togplanerne. Endvidere anføres rute på vogne, der er forlangt ført ad en anden rute end den almindelige, samt på vogne til stationer på privatbaner med flere overgangsstationer.

Når der under befordringen opholder sig personer i godsvogne (f.eks. i beboelsesvogne, køretøjer o.l.), forsynes adressesedlen med påskrift herom.

Hvis seddelholderen og vognnummeret er skjult under en presenning, skal afsendelsesstationen udfylde særlige mærkesedler af pap og binde disse til presenningen på begge sider af vognen.

Ankomststationen skal sørge for, at alle gamle og ugyldige adressesedler fjernes fra vognenes seddelholdere m.v., inden vognene atter afsendes.

Godsvognenes forsyning med andre sedler

I nedennævnte tilfælde skal godsvogne på begge vognsider være forsynet med følgende særlige sedler, der skal være anbragt i seddelholderne eller i umiddelbar nærhed af disse.

Forsendelsens art	Blankettens indhold
Vogne med toldstykgods samt vognladningsvise sendinger af toldgods, der forsendes uden toldlukke	blå med sort påtryk Toldgods
Vogne, der ønskes vejret	Vejning ønskes på station
Vogne, der skal befordres i TEEM	rødt påtryk TEEM
Vogne med gods, for hvilket der er tegnet interesse i afleveringen	rødt vingehjul (billedbeklæbning)
Vogne med gods, der skal viderebefordres med skib	rød tegning af et skib (billedbeklæbning)
Vogne med eksplosive stoffer og genstande	sort bombe på orange bund (billedbeklæbning)
Vogne med brandfarligt gods (herunder brændbare væsker)	sort flamme på orange bund (billedbeklæbning)

Forsendelsens art	Blankettens indhold
Vogne med giftige stoffer	sort dødningehoved på orange bund (billedbeklæbning)
Vogne med ætsende eller samtidigt antændende og ætsende stoffer	sort kurveflaske på orange bund (billedbeklæbning)
Vogne med radioaktive stoffer (sundhedsfarlig udstråling)	sort på orange bund: dødningehoved med korslagte ben; kløverblad med stråler; påskrift "RADIOACTIVE" og "Nærm Dem kun om nødvendigt". Sidstnævnte tekst er desuden anført på tysk og fransk. (billedbeklæbning).
Vogne, der på grund af deres farlige eller skrøbelige indhold skal rangeres forsigtigt	rød trekant med sort ramme og udråbstegn
Vogne med gods, der efter dets natur er udsat for hurtig ødelæggelse	en fisk, blomster og en drueklase (billedbeklæbning)*)
Vogne med levende dyr	et oksehoved, en hane og en hund (billedbeklæbning)
Vogne der skal efterises undervejs	en isbjørn (billedbeklæbning)

*) Benyttes kun i forbindelse med udlandet.

Forsendelsens art	Blankettens indhold
Vogne med sendinger af usædvanlig art	Læsseprofil, hvorfra pile peger såvel til siderne som opad og nedad. (Sort tryk på blå bund)
Vogne, der indeholder dyr fra områder, som er afspærret på grund af mund- og klovesyge	Denne vogn indeholder dyr fra afspærret område
Vogne med mælk fra besætninger, der er under offentligt tilsyn på grund af mund- og klovesyge	NB mælk
Vogne, der indgår fra det sydlige udland, læsset med kreaturer, efter aflæsning og desinfektion her i landet	Desinficeret påstation. Skal hjemsendes tom
Danske vogne, der indgår læsset fra det sydlige udland, og som kan anvendes til kreaturtransport	Denne vogn skal renses og desinficeres med natronhydrat*) på modtagelsesstationen
Vogne, der er desinficeret med kresolsæbe	Desinficeret med kresolsæbe
Ud over de her nævnte blanketter anvendes i forbindelse med fremmede baner overgangssedler og i visse tilfælde hjemsendelsessedler samt sedler vedrørende beskadigelser på vognene.	

*) Ordene "med natronhydrat" vil ved nytrykning udgå af den pågældende blankets tekst.

På vogne med ubrugelig bremse, skruebremse eller trykluftledning anbringes de på side 40 nævnte beklæbningssedler, og beskadigede vogne og vogne, der skal sendes i værksted, påsættes reparations-sedler, henholdsvis værkstedssedler efter de på side 41 givne regler. Beklæbningssedler til vogne med ubrugelig bremse anbringes endvidere på vogne med trykluftbremse, der anvendes som beskyttelsesvogne for vogne med visse eksplosive stoffer og som efter bestemmelserne i SR § 17 skal omstilles til ledningsvogne.

Teksten "Bremsen ubrugelig" overstreges, og blanketten påskrives med blåkridt, sortkridt eller farvepen: "Beskyttelsesvogn".

2.7 BEHANDLING AF TRANSPORTBEHOLDERE, LØST MATERIEL OG INVENTAR

Transportbeholdere

På stationer, hvor vogne til indlæsning af beholdere ikke føres til pakhus, kan beholdere enten køres på egne hjul mellem pakhus og stykgodsvogn, til og fra hvilken kørslen sker ad slidsk, eller de kan læsses på almindelige firehjulede perronvogne. Når perronvogn anvendes, køres den med bagenden mod vogn døren, således at beholderen kan føres direkte over mellem perronvogn og jernbanevogn. Da laddet på en firehjulet perronvogn når temmeligt langt ud over vognens bageste hjul, må perronvognen sikres mod at tippe, når en beholder køres til og fra perronvognen.

Læssede beholdere skal altid - og tomme beholdere i almindelighed også - befordres i lukkede vogne.

Beholderne skal så vidt muligt læsses på langs i vognene. Er læsning på tværs undtagelsesvis nødvendig, f. eks. af hensyn til udlæsningen på mellemstationer, skal beholderne, så snart pladsen i vognen tillader det, anbringes på langs. Tomme beholdere må ikke læsses på en sådan måde, at de beskadiges, eller at udlæsningen af dem eller andet gods vanskeliggøres ved deres sammenstuvning.

Beholderen skal altid henstå afbremset. Ved afbremningen skal udvises forsigtighed, idet bremsebøjlen kan slå tilbage, inden den er fastgjort.

Beholdere skal behandles skånsomt og omhyggeligt.

Beholdere vil efter distrikternes bestemmelse af stationerne kunne anvendes til befording af stykgodsforsendelser (banepakker) til enkelte stationer eller strækninger, når derved opnås fordele f. eks. i henseende til hurtig togekspedition på mellemstationer.

Fragtbreve samt fragtbrevomslag, hvori der findes fragtbreve over gods i beholdere, forsynes foroven på forsiden med angivelsen "Gods i beholder", der påføres enten ved hjælp af et stempel, blåkridt eller med farvepen.

Hvis beholdere indlæsses undervejs, må togpersonalet sørge for påskrift af fragtbrevomslaget.

Anvender jernbanen selv beholdere til befordring af stykgodsfor-sendelser (banepakker) m v, skal de til senderne hørende eks-peditionspapirer for hver beholders vedkommende lægges i fragt-brevomslag, der tydeligt påskrives beholdernummer og med blå-kridt eller farvepen forsynes med en blå kraftig diagonalstreg.

De på side 40 fastsatte bestemmelser for afhjælpning af mindre beskadigelser på vogne gælder også for beholdere, og omhandlede reparationsseddel (blanket A 642, gul med sort tværstribet) finder også anvendelse her.

Bliver en beholder således beskadiget, at den ikke kan viderebe-fordres i læsset stand, skal godset omlæsses til en anden beholder eller en vogn. Er beskadigelserne af et sådant omfang, at beholde-ren ikke kan istandsættes uden et værksteds medvirkning, påsættes den grøn værkstedsseddel (blanket A 640).

Presenninger

Løse presenninger skal altid forsendes sammenrullet og være ledsaget af følgesedler med nøjagtig angivelse af antal og numre. Ubeskadigede presenninger skal i almindelighed befordres i rejse-godsvognene (rejsegodsrummene) undtagen til og fra Københavns Godsbanegård, hvor befordringen sker i fragtstykgodsvognene, og til Århus H, hvortil befordringen, såfremt der ikke foreligger an-den ordre, skal foregå i fragtstykgodsvognene eller med last-bilerne til fragtgodsekspeditionen.

Fremmede baners presenninger skal så vidt muligt befordres som ilgods.

Presenninger, der indsendes til tørring, og beskadigede presen-ninger, der indsendes til reparation, skal indlæsses i fragtstykgodsvognene.

Løse vogndelev

Side- og endevægge, side- og endestøtter, lemme og kæder samt andre løse vogndelev (jf side 423 - 424) skal være anbragt på plads. Anbringelsen skal ske omhyggeligt, og eventuelle dertil bestemte bolte m v anvendes. Undladelse heraf kan medføre alvorlig fare for driftssikkerheden, f eks ved at vogndelev hænger ud til siden eller falder af.

Kan løse vogndelev på grund af godsets art ikke anbringes på deres plads, skal de medgives vognen, synligt anbragt i denne. De skal anbringes således, at de hverken kan gå tabt eller medføre fare for driftssikkerheden ved at forskydes eller falde af.

Har vognen magasin til støtter, skal støtterne dog anbringes deri. Skal en sådan vogn afsendes tom efter aflæsningen, kan støtterne forblive i magasinet, da de eventuelt alligevel skal fjernes fra deres normale plads ved den følgende pålæsning.

Løst inventar

Det til vognene hørende løse inventar skal ledsage disse. Skulle det under vognenes benyttelse blive nødvendigt at fjerne inventar fra dets plads, og det ikke atter kan anbringes på denne, skal det led-saget af følgeseddel, der skal indeholde bemærkning om, til hvilken vogn inventaret hører, sendes til den pågældende vogns bestem-melsesstation. Samme bemærkning skal gøres i følgesedler, der ledsager beskadiget inventar til værksted eller magasin, og følgesedlen skal endvidere indeholde oplysning om, til hvilken station

det istandsatte inventar skal sendes. Findes løst inventar til vogne overkomplet, indberettes det til distriktet.

I DSB-person- og rejsegodsvogne, der benyttes til udlandet (RIC-mærkede vogne), er anbragt inventarfortegnelse på dansk, fransk, tysk og eventuelt italiensk.

I personvogne

Håndklæder, sæbe og toiletpapir

Udgangsstationerne, henholdsvis overgangsstationerne, skal sørge for, at toiletrummene i afgående tog er forsynet med papirhåndklæder, sæbe og toiletpapir i fornødent omfang.

Gardiner

Togudgangsstationerne skal påse, at gardinerne er rene, og om fornødent foranledige dem udvekslet ved henvendelse til vognopsynet.

I rejsegodsvogne m v

I rejsegodsvogne og i rejsegodsrummet i andre vogne er anbragt løst inventar, f eks signalkiver, kupéskilte m m, der hører til den pågældende vogn og er opført på den i vognen opslåede inventarfortegnelse.

Udgangsstationerne skal føre tilsyn med, at inventaret i vogne, hvor inventarfortegnelse er opslået, stemmer med det på fortegnelsen opførte, og at det inventar, der trænger til opmaling eller fornyelse, udveksles.

Enhver uregelmæssighed indberettes til distriktet af den station, hvor vognens løb ender.

Togpersonalet skal sørge for, at benyttet løst inventar bringes på plads efter afbenyttelsen.

Knaldkapsler

Ethvert tog skal medføre knaldkapsler til signalgivning, når toget ekstraordinært standser på fri bane. Der er derfor på samtlige toglokomotiver (motorvogne) samt på rangerlokomotiver litra MH og MT anbragt 8 knaldkapsler i plomberet hylster mærket "Knaldkapsler". Lokomotivføreren er ansvarlig for knaldkapslernes tilstedeværelse på lokomotivet (motorvognen).

Gulvrister (gitre)

Rejsegodsvogne og rejsegodsrummet i andre vogne er forsynet med gulvrister, som er tilpasset efter vogngulvet og ikke må borttages.

Godsvogne, der benyttes som ilstykgodsvogne, skal altid forsynes med mindst 2 gulvrister. Gulvrister kan også bruges som gitre i vogne med levende dyr til adskillelse af dyr af forskellig art eller størrelse.

Så snart godsvogne har afsluttet et løb, til hvilket er benyttet gulvrister (gitre), udtages disse. Kun når det har vist sig ugørligt at skaffe de nødvendige gulvrister (gitre), må der i ilstykgodsvogne bruges halm til underlag.

Ventilationsgitre

Til brug ved befordring af levende søer i Gs-vogne er fremstillet et antal ventilationsgitre til anbringelse i vognenes døråbninger.

Ventilationsgitrene er påmalet DSB, løbnummer og hjemstedsstation.

Dørskotter

Til anbringelse i vogne, hvori der sendes løst korn og lignende, er der anskaffet et mindre antal dørskotter forsynet med skydelem.

Dørskotterne, der er påmalet DSB, løbenummer og hjemstedsstation, kan kun anvendes ved transporter i visse af statsbanernes godsvogne.

Skånemåtter og skånepuder

Til fortrinsvis anvendelse i stykgodsvogne som underlag for skrøbeligt gods, f. eks. støbegods, til anbringelse mellem enkelte stykker gods af nævnte art for at forhindre, at disse under befordringen støder mod hinanden, eller til anbringelse mellem gods og vognvægge er der af kasserede trykluft- og varmeslanger, hvori forkortelsen "DSB" findes præget, fremstillet skånemåtter, og af kasseret presenningdug er fremstillet skånepuder.

Skånemåtterne, der findes i to størrelser, kan ved hjælp af de på dem anbragte kroge og ringe sammenhægtes, således at der kan dannes større samlede flader.

Skånepuderne, der er stoppet med blå og påmalet "DSB", skal fortrinsvis anvendes til møbelsendinger.

Beskyttelseshylstre for bindinger

For at forhindre, at de i godsvognene værende kreaturbindinger under befordringen forårsager skade på det i vognene indlæssede gods, er der på alle godsekspeditioner oplagt beskyttelseshylstre til at anbringe på bindingene. Beskyttelseshylstrene bør ikke benyttes i vogne med gods til udlandet.

Hylstrene skal udtages af vognene straks efter tømningen.

Signalplanker

I tilfælde, hvor slutsignaler eller underretningssignaler ikke kan anbringes på et togs bageste vogn, anvendes signalplanker, der kan anbringes over vognens puffere og påsættes nævnte signaler.

Signalplankerne behandles som løst materiel og skal efter hver afbenyttelse fjernes fra den pågældende vogn og så vidt muligt opbevares under tag.

Skovle til brug under snevanskeligheder

De i distrikternes togplaner anførte togudgangs- og knudestationer er forsynet med skovle, bestemt til - eventuelt efter togførerens anmodning - at medgives tog, som kan befrygtes at møde snevanskeligheder undervejs. Skovlene er samlet i plomberede bundter og skal af stationen mærkes med dens navn, brændt i skaffet. Ved deres medgivelse i et tog udfærdiger den pågældende station en følgeseddel, der ledsager dem til den station, hvorfra de tilbagesendes.

2.8 VOGNMELDINGER OG VOGNLISTER

Vognlistestationer

Godstogenes befordrings- og rangerarbejde på strækningen udføres som regel på grundlag af vognlister (blanket A 593 eller A 593a) med eventuelt tilhørende vognmeldinger (blanket A 600). Disse udfærdiges af vognlistestationer, som efter deres art deles i vognlistestationer I og vognlistestationer II.

Vognlistestationer I (udgangsstationer samt andre stationer, hvor togenes formering normalt ændres på afgørende vis) udfærdiger vognliste over samtlige vogne i toget.

Vognlistestationer II (i almindelighed andre by- og knudestationer) udfærdiger vognliste over de vogne, der optages på stationen.

Stationer, der ikke er vognlistestation I eller II, benævnes mellemstationer.

Det fastsættes i togplanerne, hvilke stationer der betragtes som vognlistestationer I, henholdsvis vognlistestationer II.

For persontog og højere togarter vil vognliste i almindelighed ikke blive udfærdiget, men meldinger over vogne, som sådanne tog - udover de i bekendtgjorte planer anførte vogne - skal medgives eller optage undervejs, afleveres til togføreren.

Vognmeldinger

Mellemstationer melder såvel egne som eventuelt tilsluttende baners vogne, der skal optages af togene, pr telegram til pågældende vognlistestation. I øvrigt kan vogne om nødvendigt eftermeldes til togføreren. Sker der forandringer i de afgivne meldinger,

meldes dette til togføreren. Om eftermeldinger, der afgives til togføreren, skal den efterfølgende vognlistestation have underretning pr telegram.

Ved afgivelse af eftermeldinger til togføreren anvendes følgende regler:

Til betegnelse af vognenes art benyttes de i togplanerne angivne bogstaver. For en enkelt vogn anføres kun det pågældende bogstav; er der flere, anføres vognantallet foran bogstavet. Efter bogstavet anføres vognvægten og, såfremt vognen (eller flere af vognene) har trykluftbremse, bremsevægten. For vogne, der har flere end 2 aksler, angives endvidere akselantallet. Som bremsevægt anføres normalt vognens (vognenes) G-bremsevægt, der adskilles fra vognvægten ved bogstavet "r".

Eksempel:

En vogn til Københavns Godsbanegård efter betegnelsen L, med en vognvægt på 20 tons og uden trykluftbremse meldes som "Gb L 20".

Har vognen trykluftbremse med en G-bremsevægt på 16 tons, lyder meldingen således: "Gb L 20 r 16".

Drejer det sig om tre vogne, alle efter betegnelsen L, den ene med en vognvægt på 20 tons og en G-bremsevægt på 16 tons, den anden med en vognvægt på 15 tons og en G-bremsevægt på 9 tons, den tredje med en vognvægt på 13 tons og uden trykluftbremse, lyder meldingen således: "Gb 3 L 48 r 25".

Meldingen gives stationsvis. Man begynder med bestemmelsesstationens navn (i stationsforkortelse) og anfører derefter samtlige til denne station bestemte vogne i bogstavorden. I telegrammets slutning anføres det samlede vognantal efterfulgt af ordet "med" og derefter den samlede vognvægt og G-bremsevægt, f eks "Ialt 7 med 102 r 41".

I tilfælde, hvor det vides eller må skønnes, at P-bremse skal benyttes, anføres dog P-bremsevægten, såfremt vognens bremse kan benyttes som P-bremse, og den adskilles da fra vognvægten ved bogstavet "p". Er vognen forsynet med trykluftbremse, der kun kan benyttes som G-bremse, anføres dette.

Vognlister

Vognlistestationer I udfærdiger en vognliste over samtlige vogne, der medgives toget. Blanketten udfyldes - overensstemmende med rubriceringen - direkte efter vognene, der skal noteres i rigtig rækkefølge. Påbegyndes noteringen fra togets forende, skrives øverst på vognlisten lokomotivets (motorvognens) litra, f eks "MY" eller "MO", og påbegyndes noteringen fra togets bagende, anføres til slut lokomotivets (motorvognens) litra; i begge tilfælde med angivelse af lokomotivvægt (vognvægt) og bremsevægt samt - for motorvognes vedkommende - antal aksler.

Vognlistestationen opsummerer vognlisten, således at denne viser det samlede akselantal samt togvægten og bremsevægten fra stationen. Endvidere udregnes og anføres bremseprocenten fra denne station. Opgørelse af akselantal, togvægt, belastning, bremsevægt og bremseprocent under vejs påhviler derimod togføreren.

I vognlistens anmærkningsrubrik føres det samlede akselantal (forkortet x) samt togvægten og bremsevægten for de opførte vogne ud over hver af de efterfølgende vognlistestationer II.

Vognlistestationerne afleverer 2 eksemplarer af vognlisten til togføreren. Det ene eksemplar afleveres af denne til endestationen, det andet eksemplar vedlægges tograpporten - for 2. distrikts vedkommende tograpportafskriften (blåskriften) til trafiksektionen.

De stationer, der udfærdiger vognlister, har ansvaret for listernes rigtighed.

Til togføreren for tog, der rangerer på mellemstationer, afleverer vognlistestationen endvidere en vognmelding (blanket A 600) over de vogne, der af mellemstationerne indtil næste vognlistestation er meldt til optagelse i det pågældende tog. Er der ingen vogne meldt, får togføreren mundtlig underretning herom, og såfremt han ikke allerede har en blank vognmelding, udleveres der ham en sådan.

Vognlistestationer II udfærdiger på samme måde, som foran nævnt, en vognliste over de vogne, der optages på stationen. Vogne opføres i den orden, hvori de indsættes i toget, og der gøres bemærkning ved vogne, der indsættes i bagtoget. Bremseprocenten beregnes ikke.

Til togføreren for tog, der rangerer på mellemstationer, udfærdiger vognlistestationen endvidere en vognmelding i overensstemmelse med det foran for vognlistestationer I anførte.

Togføreren kontrollerer, at der indsættes det anførte antal vogne i toget, samt efterser - af hensyn til fastsættelse af togets hastighed - vognenes akselafstand, evt S-mærke m v, ligesom han foretager berigtigelse af vognlisten, såfremt det ved bremseprøven viser sig nødvendigt at omdanne bremsevogne til ledningsvogne.

Med vognmeldingen forholder togføreren sig således:

På bagsiden af vognmeldingen opføres de vogne, der virkelig er optaget af toget på mellemstationer efter den forrige vognlistestation. Vognmeldingen afleveres på den følgende vognlistestation.

De på mellemstationer optagne vogne overføres til vognlisten.

Såfremt et tog ikke har tilstrækkelig trækraft til at kunne optage alle de meldte vogne, bestemmer vognlistestationen under tilbørlig hensyntagen til forsendelsernes art, hvilke vogne der skal efterlades til et følgende tog. I den henseende bestemmes, at vognene

optages i rækkefølge efter den i togplanerne anførte bogstavorden. Det er dog en selvfølge, at der kan indtræffe tilfælde, hvor det kan være rigtigt at afvige fra denne følgeorden, og denne skal derfor i de enkelte tilfælde konduitemæssigt gøres afhængig af de særlige forhåndenværende forhold.

De pågældende stationer underrettes pr telegram om de trufne dispositioner, og på vognmeldingen indklammes meldingen, således at togføreren eventuelt kan optage vognene, hvis andre vogne afmeldes undervejs.

Togets arbejde efter vognlisten

For at lokomotivføreren inden ankomsten til en station, hvor der i henhold til angivelserne på blanket S 8 (bremsesedlen) skal rangeres, kan være orienteret om, hvor mange aksler der skal optages eller afsættes på stationen, giver togføreren ham oplysning herom.

Når vogne, der er opført på vognmeldingen eller eftermeldt til toget, ikke kan medtages af dette, skal togføreren snarest give de pågældende stationer telegrafisk underretning herom.

Når vogne ved indlæsning af ilstykogods skifter karakter, skal togføreren underrette den følgende vognlistestation, der drager omsorg for, at vognene afmeldes som G og tilmeldes som C.

Når et togs vognliste ikke indeholder så stor en belastning, som det pågældende lokomotiv under de givne forhold kan fremføre, kan mellemstationer beordre toget til yderligere at medtage vogne inden for de grænser, der er angivet ved lokomotivets normerede trækkeevne. I påtrængende tilfælde kan det også tillades at medgive toget vogne, henhørende til højere klasser, selv om det herved skulle blive nødvendigt at udsætte eller efterlade vogne, henhørende til lavere klasser, alt dog med tilbørligt hensyn til togets planmæssige gennemførelse.

I tilfælde af, at tog kører i stå på fri bane, skal togføreren efterregne togets belastning, såfremt lokomotivføreren ytrer formodning om, at standsningen skyldes overbelastning. Efterregningen vedlægges som bilag til tograpporten og skal indeholde oplysning om hver enkelt vogns vægt samt vognenes afgang- og bestemmelsesstation.

Fremgangsmåde i tilfælde af mangel på sporplads

Når en station af mangel på sporplads ikke kan modtage vogne, vil den eller de pågældende vognlistestationer, eventuelt de undervejs værende tog, blive underrettet herom, for at vognene kan blive efterladt til senere tog, eventuelt udsat på en foranliggende station, i hvilket tilfælde ledsagelsespapirerne afgives til den station, hvor vognene udsættes.

Bemærkning om sådan modtagen underretning påføres vognlisten.

3. BEFORDRING AF PERSONER

For lokal trafik - hvorved forstås befordringer, der ikke strækker sig ud over Danske Statsbaner med tilhørende indenlandske færgeoverfarter - findes de for publikum offentliggjorte bestemmelser og takster for befordring af personer og hunde, der medføres af rejsende, i

- STATSBANELOVEN (lov nr 210 af 11. juni 1959 med senere ændringer), som i det følgende benævnes "L", og
- PERSONBEFORDRINGSREGLEMENTET (tarif nr 1), der indeholder de af ministeriet for offentlige arbejder, generaldirektoratet for statsbanerne, fastsatte reglementariske bestemmelser og takster. Reglementet benævnes i det følgende "PR".

For gennemgående trafik - hvorved forstås befordringer i forbindelse med eller over statsbanernes omnibusruter eller indenlandske private styrelseres strækninger - gælder de samme bestemmelser som i lokal trafik, medmindre andet er fastsat. Sådanne afvigende eller supplerende bestemmelser samt taksterne findes i

- FORBINDELSESTARIF (tarif nr 11) for befordring af personer og rejsegods m m mellem ekspeditionssteder på danske jernbaner m v.

Ved bestemmelser, der i nærværende ordreserie er direkte givet efter nævnte lov, reglement eller tarif, findes en parentetisk henvisning til den pågældende lov- eller reglementsparagraf hhv tarif.

I nærværende ordreserie M er de vigtigste af de for publikum gældende lov- og tarifbestemmelser sammenarbejdet med de af generaldirektoratet for statsbanerne udgivne interne supplerende bestemmelser og forklaringer, som har betydning for togtjenesten.

Disse interne suppleringer skaber ikke rettigheder eller pligter for publikum. Interne bestemmelser af rent midlertidig karakter, indskærpelser og lignende gives endvidere i "Meddelelser fra generaldirektoratet" og i cirkulærer fra distrikterne.

For den københavnske nærtrafik og den internationale trafik gælder i et vist omfang særlige bestemmelser, der findes i særlige afsnit.

Ved omtalen af mange rejsehjemler m v samt ved reglerne for deres udfyldning i særlige tilfælde er i ordreserien henvist til gengivelser i BILLETMØNSTERSAMLINGEN (BMS).

Efter statsbaneloven er banerne forpligtet til at befordre personer, der retter sig efter bestemmelserne i loven og tariffene (L § 2).

Berusede personer og personer, som opfører sig upassende samt personer, som lider af visse smitsomme sygdomme, kan dog ikke kræve befordring (L § 7). Befordring kan heller ikke kræves, når den ikke er mulig med de normale, til trafikens regelmæssige behov tilstrækkelige befordringsmidler, eller når befordringen hindres af forhold, som jernbanen hverken kan afværge eller råde bod på (force majeure) (L § 2).

3.1 ENKELT- OG DOBBELTBILLETTER

Almindelige bestemmelser

En enkeltbillet giver ret til en enkelt rejse fra den på billetten angivne afrejsestation til den station eller en af de stationer, hvorpå den lyder (PR § 1).

En dobbeltbillet giver ret til en enkelt rejse fra den på billetten angivne afrejsestation til bestemmelsesstationen og en tilsvarende rejse tilbage fra bestemmelsesstationen til afrejsestationen (PR § 1). I stedet for til tilbagerejse over samme strækning som på henreisen kan dobbeltbilletter fra Kolby Kås til Kalundborg eller Århus havn dog benyttes til tilbagerejse fra den anden af de pågældende overfartsstationer (PR § 1).

Stationsforbindelser og rejseruter

A) Lokal trafik

Enkelt- og dobbeltbilletter udstedes til rejser mellem de for personbefordring bestemte egentlige stationer samt i et vist omfang i forbindelse med billetsalgssteder og trinbrætter (PR § 2).

Enkelt- og dobbeltbilletter, der gælder til færgestrækningen Korsør - Nyborg, kan også benyttes på overfarten Halsskov - Knudshoved og omvendt. Hvis de benyttes på overfarten Korsør - Nyborg gælder de tillige til kørsel i togene mellem færgehavnen og Nyborg H station (PR § 2).

For rejser mellem ekspeditionsstederne på strækningerne Københavns Hovedbanegård - Hellerup - Nørrebro - Vanløse - Valby - Københavns Hovedbanegård, Frederiksberg - Husum, Valby - Hvidovre og Østerport - Københavns Frihavn (Københavns Hovedbanegård, Vesterport, Nørreport, Østerport, Nordhavn, Svanemøllen,

Hellerup, Lyngbyvej, Nørrebro, Fuglebakken, Godthåbsvej, Vanløse, Peter Bangsvej, Langgade, Valby, Enghave, Dybbølsbro, Frederiksberg, Jyllingevej, Islev, Husum, Hvidovre og Københavns Frihavn) på den ene side og andre ekspeditionssteder på den anden side betragtes de førstnævnte ekspeditionssteder som én tarifstation, der benævnes "Københavns bybane", og for rejser mellem Hvidovre eller Valby på den ene side og stationer vest for Hvidovre på den anden side betragtes Hvidovre og Valby som én tarifstation, der benævnes "Hvidovre/Valby" (PR § 2).

Af stationerne på Københavns bybane er nedennævnte dog særskilte tarifstationer i følgende forbindelser:

	for forbindelse med stationer på strækningerne
Hellerup	Nord- og Kystbanen
Husum	Herlev - Frederikssund
Hvidovre/Valby	Rødovre og vest derfor

En billet uden ruteangivelse gælder ad korteste rute, og en billet med ruteangivelse gælder ad korteste rute over de angivne rute-stationer (PR § 2). Der kan dog i følgende forbindelser uden ekstrabetaling benyttes en anden skiftestation end den nærmeste:

- Når det er tilladt ved anmærkningerne ved visse tog i publikumskøreplanerne;
- Rejsende med billetter via Københavns bybane kan foretage togskifte hvor som helst på bybanen, også selv om samme bybanestrækning derved passerer to gange;
- Rejsende mellem Hvidovre og stationer vest eller syd for Roskilde kan benytte Valby som skiftestation;
- Rejsende med billetter mellem Roskilde og Næstved eller via denne strækning kan valgfrit rejse over Køge eller over Ringsted;

- Rejsende med billetter mellem fynske og jyske stationer på den ene side og Næstved eller stationer syd derfor på den anden side kan valgfrit rejse over Dalmose eller over Ringsted;
- Når forbindelsestog ikke standser på den nærmeste skiftestation, kan rejsende med billetter
 - fra eller til Københavns bybane benytte enhver bybanestation som skiftestation,
 - fra, til eller via Langå - Silkeborgbanen over Laurbjerg benytte Langå som skiftestation og
 - mellem stationer syd for Lunderskov og stationer vest for Lunderskov benytte Kolding som skiftestation.

B) Gennemgående trafik

Enkelt- og dobbeltbilletter udstedes til rejser

- mellem samtlige egentlige statsbanestationer på den ene side og de i tarif nr 11 nævnte ekspeditionssteder på den anden side,
- mellem statsbanestationer indbyrdes med transit over de i tarif nr 11 nævnte strækninger under andre styrelser og
- mellem de i tarif nr 11 nævnte ekspeditionssteder indbyrdes - også med transit over statsbanerne.

I forbindelse med ekspeditionssteder på rutebilstrækninger og privatbaner m v med flere overgangsstationer til statsbanerne kan der kun udstedes dobbeltbilletter, når der på rutebilstrækningen hhv privatbanen ønskes befordring over samme overgangsstation(er) på hen- og tilbagerejsen.

Billetter mellem stationer øst for Storebælt på den ene side og sønderjyske stationer på den anden side kan dog udstedes med valgfri gyldighed over Nyborg - Fredericia eller Ringe/Kværndrup - Fåborg under forudsætning af, at billetprisen beregnes over den dyreste af ruterne. Sådanne billetter skal forsynes med angivelse af begge ruter.

Billetter i gennemgående trafik må ikke udstedes af togpersonalet.

Vognklasser

Enkelt- og dobbeltbilletter udstedes til 2. klasse samt til 1. klasse, hvor det er påkrævet. Rejsende med billetter til 1. klasse må i tog og på strækninger, hvor kun 2. klasse føres, benytte denne klasse (PR § 3).

A) Lokal trafik

Fra og til stationer på strækninger, hvor togene kun fører 2. klasse, udstedes der billetter til 1. klasse, hvis priser er udregnet under hensyn til, at der ikke føres 1. klasse over hele strækningen (kombinerede billetpriser). Sådanne udregnes ved til billetprisen for 2. klasse for hele strækningen at lægge halvdelen af prisen for en billet til 2. klasse over de strækninger, hvor 1. klasse føres. Er den pågældende 1. classes strækning under 50 km, tillægges dog ved beregningen af prisen for kombinerede månedsdobbeltbilletter 2 gange halv enkeltbilletpris til 2. klasse for den del af strækningen, hvor 1. klasse føres. Overstiger en sådan kombineret billetpris den rene 1. classes billetpris for hele strækningen, benyttes den rene 1. classes billetpris.

I tilfælde, hvor rejsende kun vil benytte 1. klasse over en del af strækningen, udstedes billet til 2. klasse for hele strækningen og 1/2 billet til 2. klasse for den eller de strækninger, hvorover 1. klasse ønskes benyttet. Hvis den samlede pris for billetterne bliver større end den almindelige 1. classes billetpris for hele strækningen, skal med fornøden forklaring til den rejsende udstedes billet til 1. klasse for hele strækningen.

B) Gennemgående trafik

I forbindelse med ekspeditionsstederne på de i tarifnr 11 deltagende styrelser strækninger udstedes billetter til 1. og 2. klasse. Føres 1. klasse ikke på den (de) pågældende i tarif nr 11 optagne strækning(er), indregnes for denne (disse) andelen(e) for en billet til 2. klasse.

Føres 1. klasse over hele befordringsstrækningen, og ønsker den rejsende udstedt en billet, som på den (de) i tarif nr 11 anførte strækning(er) kun skal gælde til 2. klasse, udstedes billetten til 2. klasse for hele strækningen og for den (de) i betragtning kommende statsbanestrækning(er) tilkøbsbillet(ter) som anført foran under lokal trafik.

Betaling

A) Lokal trafik

Priserne for enkelt- og dobbeltbilletter til 2. klasse over alle afstande findes i indlægshæfterne til togbillethæftet. Billetpriserne til 1. klasse findes ved til prisen for 2. klasse at lægge 50%, evt afrundet opad til mængdefold af 10 øre.

For billetter, der i togene udstedes til rejsende fra ubetjente ekspeditionssteder eller til rejsende, som på grund af pladsmangel på 2. klasse ønsker befordring på 1. klasse, opkræves normal betaling for den ønskede billet eller tilkøbsbillet uden tillæg (L § 4, PR § 8).

For billetter til andre rejsende - dvs rejsende, der mangler gyldig rejsehjemmel, eller som (uden at der foreligger pladsmangel) med billetter til 2. klasse ønsker befordring på 1. klasse - opkræves foruden normal betaling for billetten tillæg efter bestemmelserne i L § 6 efter følgende bestemmelser:

1) Efterbetaling i almindelighed

En rejsende, der - uden forudgående eller samtidig anmeldelse for togpersonalet - træffes uden gyldig rejsehjemmel eller i en dyrere vognklasse end den, hvortil hans rejsehjemmel gælder, skal betale det dobbelte af billetprisen - dog mindst 10 kr - for rejse i den vognklasse, hvori han befinder sig (L § 6, stk 1). Billetten må i sådanne tilfælde kun udstedes til enkeltrejse fra den rejsendes afrejsestation eller (hvis denne ikke med sikkerhed kan fastslås) fra

togets udgangsstation til det nærmeste ekspeditionssted, hvor den rejsende har tid til at forsyne sig med den nødvendige rejsehjemmel til eventuel vidererejse.

Rejsende, som (inden de går ind i toget eller snarest muligt derefter) anmelder, at de ingen billet har, eller at deres rejsehjemmel er ugyldig, skal foruden ordinær billetpris for den rejse, der ønskes foretaget, betale et tillæg, der svarer til billetens eller tilkøbsbilletens pris, dog ikke over 1 kr (L § 6, stk 2). Billetten kan i sådanne tilfælde efter den rejsendes ønske udstedes til enkelt- eller dobbeltrejse til et hvilket som helst ekspeditionssted på statsbanerne (herunder ikke bilekspeditionerne), hvortil togpersonalet kan udregne billetprisen.

Rejsende på 1. klasse med 1 1/2 billet til 2. klasse er uden gyldig rejsehjemmel, når begge de anvendte billetter har bagagestempel, og skal i så fald efterbetale efter L § 6, stykke 1 eller 2. Det samme gælder for rejsende med abonnementskort og tilkøbsbillet til 1. klasse, når tilkøbsbilletten er stemplet "Bagage".

Når rejsende i gennemgående tog eller vogne ikke tidligere har kunnet købe billet til rejse over en følgende statsbanestrækning, eller når de på grund af forsinket ankomst af tilsluttende tog, færger, skibe eller rutebiler ikke har kunnet nå at løse ny billet på skiftestationen, kan togbillet udstedes uden tillæg. På togbilletten skal foruden til venstre anføres: "Rejsende fra".

Stationerne skal derfor så vidt muligt underrette togføreren, når tog bliver afsendt med så kort overgangstid, at de rejsende ikke kan have nået at løse ny billet. Har togpersonalet ikke modtaget sådan underretning, kan togbillet dog udstedes uden beregning af tillæg alene på grundlag af de rejsendes oplysninger, men togpersonalet bør dog i tvivlstilfælde søge oplysningerne bekræftet.

Endvidere kan togbillet udstedes til ordinær pris uden tillæg til rejsende fra udlandet, når de på grænsestationen ikke har nået at løse ny billet til vidererejse derfra. I togbilletten anføres foruden til venstre "Rejsende fra (land)".

Til rejsende med billet fra et ekspeditionssted med begrænset billetudstedelse, som ønsker at fortsætte rejsen ud over den station, hvortil billet har kunnet udstedes, kan der udstedes togbillet uden tillæg. I togbilletten anføres foruden til venstre "Rejsende fra (oprindelig afrejsestation)".

2) Efterbetaling for rejsende med ugyldigt abonnementskort

Som ugyldige betragtes

- stamkort med tilhørende mappe, hvori der ikke også er anbragt et indstikskort,
- indstikskort (undtagen 10 dages kort, der er udstedt uden forbindelse med stamkort), som ikke er indsat i en mappe med tilhørende stamkort,
- stamkort og indstikskort med forskellige abonnementsnumre,
- kort (stamkort og/eller indstikskort), hvori der er foretaget rettelser,
- kort, som benyttes af en anden end den rette indehaver,
- kort, som inden for gyldighedstiden uanmeldt forsøges benyttet til rejse på en strækning eller i en vognklasse, hvortil de ikke gælder, og
- kort, hvis gyldighedstid er udløbet eller ikke begyndt.

Rejsende, der uanmeldt træffes med ugyldigt abonnementskort, må i almindelighed efterbetale som rejsende uden gyldig billet, d v s efter L § 6, stk 1. Er der foretaget rettelser i kortet, eller benyttes det af en anden end den rette indehaver, fratages såvel stamkortet som indstikskortet den rejsende. Ellers må stamkort ikke

fratages de rejsende, og indstikskort kun, når deres gyldighedstid er udløbet, eller indstikskortets abonnementsnummer ikke svarer til stamkortets. Alle inddragne abonnementskort sendes til personafregningen med oplysning om,

- hvorledes efterbetaling er berigtiget,
- stamkortets abonnementsnummer, hvis stamkortet ikke er inddraget samtidig, og
- den rejsendes navn og adresse, samt eventuelt fødselsdato og -år.

Foreligger der forsøg på besvigelse (rettelse i kortet) gøres tillige bemærkning på tograpporten, hvor det også anføres, hvem der har opdaget misbruget.

Fra den almindelige regel gælder følgende undtagelser:

- a. Benyttes et månedskort indtil 3 dage efter gyldighedstidens udløb, fordi den rejsende har glemt at forny det, skal der kun efterbetales efter bestemmelserne i L § 6, stk 2.
- b. Benytter rette vedkommende et abonnementskort, ved hvis udstedelse der er begået åbenbare fejl (f eks hvor kortet er påstemplet forkert udløbsdato, eller hvor kortet er udstedt til halv pris, efter at den rejsende er fyldt 18 år), fratages det fejlagtigt udstedte indstikskort den rejsende og sendes med fornøden forklaring til udstedelsesstedet eller eventuelt efter den rejsendes ønske til et andet for ham mere bekvemt beliggende ekspeditionssted, hvor fejlen kan berigtiges ved udstedelse af et nyt kort. Den rejsende får i toget en togbillet uden betaling og med prisangivelsen "O" til den påbegyndte rejse; togbilletten kan alt efter forholdene udstedes til enkeltrejse eller hen- og tilbagerejse.

I togbilletten anføres forneden til venstre "Erstatningsbillet. Fejl i abk", og den rejsende underrettes om, at han ved aflevering af togbilletten vil kunne få et nyt abonnementskort udleveret.

Det ekspeditionssted, hvor fejlen ønskes berigtiget, udsteder et nyt abonnementskort og efteropkræver eller tilbagebetaler en eventuel forskel i prisen mellem det fejludstedte og det nye kort.

- c. Foreviser en rejsende et abonnementskort, hvori abonnementsnumrene i stamkort og indstikskort er forskellige, forholdes som anført foran under b, medmindre det er åbenlyst, at der er tale om misbrug.

- 3) Efterbetaling for rejsende, der har tabt deres billet

Angiver en rejsende at have tabt sin billet, må han efterbetale efter L § 6, stk 2, medmindre det kan bekræftes, at billetten er fundet. Forespørgsler og svar om tabte billetter kan sendes gennem stationerne som tjenstlige meddelelser. Når det efter en sådan forespørgsel meddeles, at billetten er fundet, skrives svaret på en almindelig meddelelsesblanket (blanket A 701), der datostemples og underskrives af stationen og afleveres til togføreren for det pågældende tog, hvorefter blanketten tjener som rejsehjemmel. Skifter togpersonalet undervejs, inden svar på en forespørgsel om en tabt billet er modtaget, gør togføreren sin afløser bekendt med forholdet. Meddelelsesblanketten skal snarest ombyttes med den fundne billet, og den må - selv om det drejer sig om en billet, der er gyldig til hen- og tilbagerejse - kun benyttes til rejse i én retning. Den fundne billet skal snarest eftersendes til en station (evt den rejsendes bestemmelsesstation), hvor ombytningen kan finde sted. Inden den udleveres til den rejsende mod aflevering af meddelelsesblanketten, skal den påtegnes om, i hvilket omfang den allerede er benyttet. Ophører billettens gyldighed med den foretagne rejse, sendes den alligevel til den rejsendes bestemmelsesstation, der videresender den til personafregningen sammen med svarafskriften.

Fundne eller fejlagtigt afleverede billetter skal i øvrigt - hvad enten de er klippet eller ikke - snarest sendes til det ekspeditionssted, hvorfra de er gyldige til rejse. Så vidt muligt underrettes det pågældende tog ved en tjenstlig meddelelse. Efter gyldighedstidens udløb indsendes billetterne til personafregningen med forklaring og andre foreliggende oplysninger.

4) Efterbetaling for rejsende, der er kommet i urigtigt tog eller med tog, som ikke standser ved deres bestemmelsesstation

Når en rejsende, der ved en fejltagelse er kommet i et urigtigt tog på en station, hvorfra der samtidig afgår tog i forskellige retninger, forlader toget på det første ekspeditionssted, hvor det holder, skal han ikke betale for den strækning, som han ufrivilligt har kørt med det urigtige tog, og stationen kan ved påtegning på bagsiden af den rejsendes billet gøre denne gyldig til det første tog, som kan benyttes til rejse til det oprindelige bestemmelsessted.

Vil den rejsende, der er kommet i det urigtige tog, ikke forlade dette ved første ekspeditionssted, hvor det holder, men ønsker at køre videre, behandles han efter L § 6, stk 2. Hans oprindelige billet kan da ikke gøres gyldig til tilbagerejse, men skal af togpersonalet påtegnes om, at den ikke er benyttet til vidererejse fra den pågældende station, idet billetens forside samtidig overstreges, og den rejsende henvises til at ordne spørgsmålet om tilbagebetaling med sin bestemmelsesstation. Den oprindelige billet må heller ikke gøres gyldig til tilbagerejse, når den rejsende ikke vil benytte det første tog, der kan føre ham til hans bestemmelsesstation.

De foranstående regler for rejsende, der er kommet i et urigtigt tog, praktiseres også for rejsende, som er kommet i et tog, der ikke standser ved deres bestemmelsesstation, når

- det skønnes at den rejsende ved en fejltagelse er kommet i toget

- han stiger ud på den første station, hvor toget holder, og derfra benytter det første tog, der kan føre ham til hans bestemmelsessted, og
- han ikke ved at rejse ud over sin bestemmelsesstation og tilbage med et senere tog kan nå denne hurtigere end ved at benytte den ordinære forbindelse.

Når sådanne rejsende træffes i det urigtige tog, skal togpersonalet ikke udstede togbillet, men henvise den rejsende til stationsbestyreren på den første standsningsstation, hvor billetten - hvis de ovennævnte forudsætninger er til stede - påtegnes som foran anført.

Er det derimod øjensynligt, at den rejsende med forsæt benytter et tog, der ikke standser ved hans bestemmelsesstation, bør han efterbetale efter L § 6, stk 2 eller 1, eftersom han selv anmelder det eller ikke.

Der skal dog ikke opkræves tillæg, men kun almindelig billetpris for den pågældende strækning, hos rejsende med gyldig rejsehjemmel til

- Fruens Bøge i tog, der først standser i Odense.
- Sønderport i tog, der først standser i Holstebro.
- Hvidovre/Valby i tog, der først standser i København H. For strækningen Hvidovre/Valby-København H er billetprisen 130 øre på 1. klasse og 85 øre på 2. klasse. Ønsker den rejsende togbilletten udstedt til Københavns bybane, opkræves der de samme priser med tillæg efter bestemmelserne i L § 6, stk 2, og i togbilletten anføres i rubrikken "fra": "Hvidovre/Valby" og i rubrikken "til": "København H og derfra til en station på Københavns bybane" (BMS nr 84).

5) Efterbetaling for rejsende, der befordres i "Englænderen" til Esbjerg havn og kun har billetter til Esbjerg station

Af sådanne rejsende kræves kun almindelig billetpris uden tillæg efter L § 6, stykke 2.

B) Gennemgående trafik

Billetpriserne udgør summen af

- delingstaksterne på den (de) i betragtning kommende statsbanestrækning(er) og
- delingstaksterne på den (de) i betragtning kommende strækning(er) under anden (andre) befordringsstyrelse(r).

Ved udstedelse af månedsdobbeltbilletter i forbindelser, hvor tarifafstanden på statsbanerne er under 50 km, indregnes altid prisen for en 3-dages dobbeltbillet for statsbanestrækningen indtil overgangsstationen.

De fremkomne billetpriser afrundes opad til mangefold af 10 øre.

Børn

Børn indtil det fyldte fjerde år befordres frit og uden billet, når der ikke forlanges særskilt plads til dem (PR § 5).

Børn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år samt yngre børn, til hvilke der forlanges særskilt plads, befordres for nedsat pris, således at to børn kan befordres på 1 billet for en voksen og et enkelt barn på en billet til halvdelen af prisen for en voksen, eventuelt afrundet opad til mangefold af 10 øre (PR § 5).

De nævnte aldersgrænser må ikke være nået den dag, da rejsen (for dobbeltbillets vedkommende henrejsen) påbegyndes (PR § 5).

Gyldighedstid

Gyldighedstiden er

- for enkeltbilletter den køreplansmæssige tid for rejsen og
- for dobbeltbilletter 3 dage eller 1 måned (PR § 6).

Dobbeltbilletter med gyldighed i 1 måned udstedes dog kun mellem stationer, hvor tarifafstanden er mindst 50 km, eller der betales for mindst denne afstand (PR § 6).

I gennemgående trafik udstedes dobbeltbilletter med gyldighed i 1 måned ligeledes kun, når den samlede tarifafstand er mindst 50 km, eller når der betales for mindst denne afstand, hvorved tarifafstanden på statsbanerne forhøjes med det antal kilometer, der er nødvendig, for at den samlede tarifafstand bliver mindst 50 km.

Ved beregning af gyldighedstiden gælder den første gyldighedsdag for en hel dag (PR § 6).

Rejsen (for dobbeltbillets vedkommende henrejsen) skal påbegyndes på den på billetten angivne dag (jf dog nedenfor). Tilbage- rejsen på dobbeltbilletter skal påbegyndes inden kl 24 på billettens sidste gyldighedsdag (PR § 6).

Billetter til tog, som afgår mellem kl 23 og 24, påføres datoen for den følgende dag.

Månedsdobbeltbilletter, der udstedes til henrejse den 1. i en måned er - uanset antallet af dage i den pågældende måned - gyldige til tilbagerejse til og med den sidste dag i samme måned.

Månedsdobbeltbilletter, der udstedes til henrejse en anden dag end den 1. i en måned, er gyldige til tilbagerejse senest den nærmest forudgående dag i den følgende måned. Er en sådan dobbeltbillet f eks

udstedt den	gælder den til tilbagerejse senest den
5/8	4/9
30/1, 31/1 eller 1/2	28/2 (eller 29/2)

De til lokale rejser på storebæltsoverfarterne og Kalundborg - Århus overfarten af andre stationer end overfartsstationerne udstedte enkeltbilletter og dobbeltbilletter (på henrejsen) er gyldige til rejse før den på billetten angivne dag og indtil kl 12 dagen efter den på billetten angivne dag.

Af generaldirektoratet og distrikterne kan der - f eks til rejser til større kongresser, møder, dyrskuer og udstillinger - gives stationerne tilladelse til at udstede billetter med anden gyldighed end den normale. Det skal i sådanne tilfælde være anført på billetterne, hvilken gyldighedstid de har.

Rejseafbrydelse

Rejsende med enkeltbilletter har ret til at afbryde rejsen én gang undervejs mod, at billetten straks efter, at toget er forladt, får stationens sålydende påtegning: "Rejsen afbrudt (station), den (underskrift)" (PR § 7). Når stationens påtegning ikke kan fås (f eks fordi stationen er ubetjent eller fordi overgangstiden mellem to tog ikke tillader det), skal togpersonalet påtegne billetten således: "Rejsen afbrudt på station" suppleret med angivelse af dato, tognummer og underskrift.

Billetter, som er slutklippet, må ikke påtegnes om rejseafbrydelse, medmindre det er åbenbart, at den pågældende rejse ikke er foretaget fuldt ud. I sådanne tilfælde påtegnes billetten såvel om rejseafbrydelse som om, at slutklippet er annulleret. Ellers må den rejsende købe ny billet til vidererejsen og efter rejsens afslutning indsende de benyttede billetter til distriktet gennem en station med oplysning om den foretagne togbenyttelse samt, hvor og hvornår anmodning om påtegning om rejseafbrydelse er fremsat.

Efter rejseafbrydelsen skal vidererejsen fra afbrydelsesstationen eller fra en station på den endnu ikke benyttede rejsestrækning være påbegyndt inden kl 24 dagen efter den på billetten anførte dag (PR § 7).

Rejsende med dobbeltbilletter har tilsvarende ret til at afbryde rejsen én gang på henrejsen og én gang på tilbagerejsen (PR § 7). Ved hver rejseafbrydelse skal billetten påtegnes som foran anført for enkeltbilletter. Når rejsen på en dobbeltbillet har været afbrudt på henrejsen, kan rejsen fra afbrydelsesstationen eller fra en station på den endnu ikke benyttede rejsestrækning fortsættes når som helst inden for billettens gyldighedstid. Når rejsen har været afbrudt på tilbagerejsen, skal vidererejsen fra afbrydelsesstationen eller fra en station på den endnu ikke benyttede rejsestrækning ske med et tog, der afgår inden kl 24 på billettens sidste gyldighedsdag (PR § 7).

På billetter mellem Københavns bybane og andre stationer kan rejsen ikke afbrydes på ekspeditionsstederne på selve bybanen.

På billetter mellem Københavns bybane og	kan rejsen dog afbrydes i
stationer på Nord- og Kystbanen	Hellerup
stationer på Hareskovbanen	Nørrebro (København L)
stationer på strækningen Herlev - Frederikssund	Husum
Rødovre og Brøndbyøster ...	Hvidovre
Glostrup og stationer vest derfor	Hvidovre eller Valby

Overtrædes disse bestemmelser, mister billetterne deres gyldighed (PR § 7).

Billetudstedelse

A) På stationerne

Billetterne udstedes (i stationernes billetkontor) indtil 14 dage forud for deres første gyldighedsdag. Billetter, der løses af hensyn til køb af pladsbillet til lyntog m v, kan dog udstedes indtil 2 måneder forud for den første gyldighedsdag. Billetkøbet må finde sted i betimelig tid før afgang af det tog, hvormed rejsen ønskes foretaget (PR § 8).

Inden billetterne udleveres til de rejsende, skal det ved stempel eller skrift tydeligt angives på dem, fra hvilken dag de gælder (PR § 8). Undtaget herfra er dog rulle- og blokbilletter til visse færgeoverfarter, på hvilke rejsen (for dobbeltbillets vedkommende henrejsen) skal påbegyndes på salgsdagen (PR § 6).

På helt eller delvis færdigtrykte papbilletter (edmonsonske billetter) med undtagelse af pladsbilletter angives første gyldighedsdag ved stempeling af dag, måned og år øverst på forsiden. På pladsbilletter samt på skrevne billetter (R-billetter) anføres angivelserne i de dertil bestemte rubrikker, og på Almex-billetter stempler billetmaskinen angivelserne i det dertil beregnede felt. For at forebygge forfalskninger skal der ved dateringen - medmindre billetstempelmaskinernes indretning ikke tillader det - altid bruges to cifre til hver angivelse således, at 1. - 9. dag eller måned angives "01", "02", "03" o s v. På billetter, der skal benyttes i tog, som afgår mellem kl 23 og 24, anføres datoen for den følgende dag.

Er der udleveret fejlagtigt daterede billetter, skal togpersonalet underrettes om fejlen for at hindre ulemper for indehavere af fejldaterede billetter, og forholdet skal indberettes til såvel distriktet som personafregningen. I øvrigt må den rejsende straks ved modtagelsen af billetten forvise sig om, at den svarer til det forlangte (PR § 8).

1) Lokal trafik

a) Edmonsonske billetter

Nogle større stationer udsteder edmonsonske billetter fra billettrykkemaskiner, der trykker billetterne på ensfarvede brune papir. I billetternes øverste venstre hjørne er rejsehjemmelens art angivet ved "E" for enkeltbillet og "D" for dobbeltbillet, medens den vognklasse, hvortil billetten gælder, tilkendes ved en i højre side anbragt talangivelse "1" eller "2" (BMS nr 3 og 9). I visse stationsforbindelser udstedes dog foreløbig edmonsonske billetter, der er grønne til 1. klasse og brune til 2. klasse, og som for dobbeltbilletternes vedkommende har en hvid længdestribe (jf BMS nr 4 og 11-12). I enkelte billettrykkemaskiner kendetegnes dobbeltbilletterne med et "H" og et "T" på hver sin side af afrejsestationsnavnet (BMS nr 13). Andre billettrykkemaskiner kan - foruden edmonsonske billetter af almindeligt udseende og format - trykke billetter, der er ca 3 gange så store som de edmonsonske billetter, og som ud over den almindelige tekst har påtrykt særlige symboler, nemlig et kronet vingehjul efterfulgt af "DSB" efter artsbetegnelsen for oven på billetten og et mindre kronet vingehjul forneden foran billettens løbenummer (BMS nr 56-57).

Billetterne er endvidere påtrykt angivelse af, mellem hvilke stationer de gælder samt eventuelt angivelse af den eller de ruter, hvorover de gælder, prisen og - for dobbeltbilletternes vedkommende - deres gyldighedstid. Rejseruterne er anført i prisordenen med den dyreste rute øverst, den næstdyreste næstøverst, o s v.

Ved udstedelse af billetter til halv pris til børn anvendes - med mindre særlige barnebilletter er oplagt, se nedenfor - samme edmonsonske billetter som til voksne, men den af tværstregen afgrænsede nederste del af billetten (barnekontrolafsnittet) fraklippes i selve tværstregen.

Andre stationer udsteder særlige edmonsonske halvblankobilletter, der i kasseapparater påstemples første gyldighedsdag og pris (BMS nr 6, 10 og 15). Alle billetterne, der er trykt på ensfarvede brune papper, mangler barnekontrolafsnit. Hvor særlige barnebilletter ikke er oplagt, kan der udstedes barnebilletter ved at benytte samme fortrykte billetter som til voksne, men billetterne stemples da i kasseapparatet med et "H" ved siden af barnebilletsprisen (jf BMS nr 6).

b) Almex-billetter

Ved udstedelse af billetter i stationsforbindelser, hvor der ikke er oplagt edmonsonske billetter, anvendes Almex-billetter, der er fælles for begge vognklasser. Almex-billetformularerne, der er gule, findes såvel uden som med hvid stamme (formular A hhv formular B).

Formularerne, der skal benyttes i nummerorden, udfyldes efter deres udvisende ved hjælp af blækstift eller kuglepen eller - for formular A's vedkommende - eventuelt delvis ved hjælp af stempeler. Ved formularernes udfyldning må der ikke bruges stationsforkortelser, og der må - bortset fra de nødvendige rettelser ved udstedelse af billetter fra andre stationer end salgsstationen og andre tilfælde, for hvilke der er givet særlig instruktion - ikke rettes i udfyldte eller stemplede billetformularer. Forkert udfyldte formularer eller fejlstemplede billetter må ikke udleveres, men skal annulleres ved overkrydsning.

I formularens øverste venstre hjørne anføres billettens art ved krydsmarkering således (jf BMS nr 61 - 64):

D3 = 3-dages dobbeltbillet

M = månedsdobbeltbillet

E = enkeltbillet

H = billet til halv pris

(På ældre billetformularer skal gyldighedstiden 3 dage hhv 1 måned for billetter til hen- og tilbage rejse angives ved overstregning af "inden 1 måned" hhv "inden 3 dage", og ved udstedelse af enkeltbilletter skal påtrykket "og tilbage inden 3 dage/inden 1 måned" overstreges. Ved anvendelse til 65-billetter eller andre billetter til hen- og tilbage rejse med anden gyldighedstid end 3 dage hhv 1 måned overstreges "inden 3 dage/inden 1 måned").

Bestemmelsesstationens navn anføres i det skraverede felt ud for den vognklasse, hvortil billetten skal udstedes, medens det ubenyttede felt lades blankt.

Ruteangivelsen skal anføres nøjagtigt efter ekspeditionsstedets billetfortegnelse. Dersom der til den pågældende bestemmelsesstation kan udstedes billetter over flere ruter, skal den rejsende spørges om, hvilken rute der ønskes benyttet. Oplyser den rejsende dette, anføres kun den ønskede rute på billetten, medens der ellers på billetten også anføres eventuelt billigere ruter (i tilfælde af pladsmangel på billettens forside kan nogle af ruterne anføres på dens bagside).

Ved udstedelse af billetter fra en anden station end salgsstationen - f. eks lokale overfartsbilletter - skal anvendes billetformular B, som foruden udfyldning efter foranstående bestemmelser for oven efter angivelsen "-billet" påskrives "fra (station)". I maskin-afstemplingen overkrydses "Fra (station)" - jf BMS nr 64.

Når en billetformular er udfyldt, skal den indstikkes i maskinen og her forsynes med en påstempling, der gør den gyldig som rejsehjemmel.

Foruden angivelse af udstedelsesstationens navn, henrejsedatoen, maskinens nummer og påstemplingens løbenummer angives i påstemplingen

- bestemmelsesstationens nummer,
- billetartens talkode og
- billetprisen.

Før billetten udleveres til den rejsende, skal udstederen overbevise sig om, at den er rigtig afstemplet i maskinen, herunder navnlig påse, at prisen er rigtig.

Når Almex-billetformularerne A og B på grund af maskinnedbrud ikke kan afstemples i maskinen, anvendes særlige R-billetter (reservebilletter), som er gennemskrivningsformularer og består af to dele, nemlig en hvid stamme og en underliggende egentlig billet, der er gul (BMS nr 68). R-billetterne udfyldes som Almex-billetterne (formular A hhv B), men i stedet for maskinafstemplingen anføres i de dertil beregnede rubrikker billettens første gyldighedsdag (dag, måned og år for henrejsen) og dens pris.

ad a) og b)

Når rejsende mellem stationer vest eller syd for Roskilde og stationer på strækningen Tåstrup - Rødovre ved billetkøbet oplyser, at de ønsker at rejse over København H, suppleres den for den pågældende forbindelse foreskrevne rute med angivelsen "København H". Ved enkeltrejse udgør billetprisen da summen af normal enkeltbilletpris (1. eller 2. klasse) mellem afrejse- og bestemmelsesstationen og prisen for en enkeltbillet til 2. klasse mellem Københavns bybane og pågældende ekspeditionssted, og ved hen- og tilbagerejse summen af normal dobbelt- eller 65-billetpris (1. eller 2. klasse) mellem afrejse- og bestemmelsesstationen og prisen

for en dobbeltbillet til 2. klasse mellem Københavns bybane og pågældende ekspeditionssted.

Forlanges der billetter til børn, skal billettøren udlevere barnebilletter uden at undersøge eller spørge om børnenes alder, idet det er tog- og kontrolpersonalets sag at påse, at billetterne benyttes på rette måde. Har billettøren mistanke om, at en besvigelse mod banen tilsigtes, skal han dog gøre tog- og kontrolpersonalet opmærksom derpå.

2) Gennemgående trafik

I retning fra statsbanerne udstedes edmonsonske billetter efter de for lokal trafik anførte bestemmelser - dog må de særlige edmonsonske halvblankobilletter, som udstedes gennem kasseapparater ikke benyttes til udstedelse af barnebilletter.

I retning fra ekspeditionssteder på privatbaner m v anvendes ofte edmonsonske billetter med itrykte priser (BMS nr 1 og 7) eller edmonsonske billetter, hvor prisen anføres i et dertil beregnet skraveret felt (BMS nr 2 og 8).

De edmonsonske billetter har i almindelighed samme farve og udseende som i lokal trafik - dog udstedes i enkelte forbindelser edmonsonske billetter af andre farver end de almindeligt anvendte.

Når edmonsonske billetter ikke er oplagt, anvendes i retning fra statsbanerne og fra enkelte private styrelser Almex-billetter (formular B), medens andre private styrelser anvender R-billetter.

B) I togene

1) Togbillethæfter

Ved billetsalg i togene bruges særlige nummererede blanketter, beregnet til gennemskrift (togbilletter), som samlet i hæfter á 50 stk leveres med personligt eksemplar til det faste togpersonale.

Til opbevaring og beskyttelse af togbillethæfterne leveres af distrikterne særlige trefløjede vinylslag, hvis midterste del har en indstikslomme til fastholdelse af togbillethæftet. Omslagets overfald har ligeledes en lomme, beregnet til opbevaring af hæftets kvitteringsblad (se nedenfor) samt fastholdelse af de nedenfor omtalte indlægshæfter til togbillethæftet, medens omslagets sidste del består af en hård indstiksplade af vinyl, der ved udfyldningen af en billet skal tjene som skriveunderlag og samtidig hindre gennemskrivning på mere end én billet - jf nedenfor. Makulerede omslag kan indsendes til distrikterne til ombytning; indtil det nye omslag indgår fra distriktet kan den pågældende togtjenestemand på sin hjemstedsstation få udleveret et af de nedenfor omhandlede reservertogbillethæfter.

Togbillethæfterne rekvireres af togpersonalet i billet- og blanketforvaltningen på et særligt i et tidligere leveret hæfte indsat rekvissionsblad senest 3 - 4 uger før de skal bruges. De leveres gennem togpersonalets hjemstedsstation, opført på en fortegnelse, der er fremstillet i 2 blade beregnet til gennemskrift. Sortskriften tilbagesendes straks af stationen til billet- og blanketforvaltningen med kvittering for hæfternes modtagelse, medens gennemskriften opbevares på stationen og benyttes til modtagelse af togpersonalets kvittering ved hæfternes udlevering.

Togpersonalet må snarest muligt underrettes om togbillethæfternes ankomst til stationen.

På forskellige knude- og togudgangsstationer er oplagt reserve-togbillethæfter med tilhørende omslag, der mod kvittering med angivelse af hæftets begyndelsesnumner kan udleveres til det faste togpersonele (hvis dette f eks har glemt at medtage det personlige hæfte) eller til andet personale, der midlertidigt skal gøre togtjeneste.

De pågældende stationer må sørge for til enhver tid at have et tilstrækkeligt antal reservetogbillethæfter, der rekvireres i billet- og blanketforvaltningen efter samme regel som gælder for togpersonelet - jf foran.

Reservetogbillethæfterne skal snarest efter brugen tilbageleveres til udleveringsstationen, der må påse, at de tilbageleveres inden for en passende tid, og skal notere, hvilket nummer der er for tur til brug ved tilbageleveringen, samt på blanket A 701 kvittere for de benyttede billetters beløb. Kvitteringen opbevares af vedkommende tjenestemand i ét år.

Ved modtagelsen af et togbillethæfte, hvad enten dette er et personligt hæfte eller et reservetogbillethæfte, skal modtageren straks overbevise sig om, at hæftet er i fuldstændig orden, d v s at intet nummer mangler, og at intet nummer forekommer flere gange.

Hver togbillet, for hvis anvendelse der ikke kan gøres rede, kan efter nærmere afgørelse i hvert enkelt tilfælde kræves tilsvaret med mindst 5 kr. De udleverede togbillethæfter vil på vilkårlige tidspunkter blive indkaldt til eftersyn på hjemstedsstationerne, ligesom hæfterne mod forevisning af legitimation og på opfordring skal forevises for distrikternes tilsynsførende personale og den rejsende revision. Når et nyt togbillethæfte tages i brug, afrites hæftets forblad, der er indrettet som kvitteringsblad til brug ved stationernes kvittering for afregnede billetter, og anbringes i indstikslommen på omslagets overfald. Når et personligt hæfte er udskrevet, skal kvitteringsbladet af den pågældende tjenestemand opbevares i ét år.

Afgår en tjenestemand, der i henhold til foranstående har fået udleveret personligt togbillethæfte, fra togtjenesten, skal distriktet sørge for, at det ham leverede hæfte med tilhørende omslag indsendes til personafregningen.

En togbillet består af 2 afsnit, en egentlig billet, der er trykt på rødt papir, og en overliggende hvid stamme; begge er trykt på kemisk behandlet papir (NCR-papir) således, at stamme og billet ved gennemskrivning udfyldes samtidig uden brug af kalkerpapir.

For at hindre samtidig gennemskrivning på de efterfølgende togbilletafsnit skal omslagets indstiksplade ved billetudstedelsen indskydes umiddelbart efter det røde afsnit af den billet, der skal udfyldes.

Ved udfyldningen af togbilletten (BMS nr 81 - 86) bemærkes især:

I det indrammede felt foran datoangivelsen anføres billettens art med forkortelser i blokskrift således: E = enkeltbillet, D = dobbeltbillet og 65 = 65-billet, medens angivelse af den klasse, hvortil billetten er gyldig, anføres med arabertal (1 eller 2) i det indrammede felt efter bestemmelsesstationen. Der må ikke anvendes stationsforkortelser ved billetudstedelsen, bortset fra ruteangivelser i billetter til korte afstande samt i forskelsbilletter. Ved udstedelse af enkeltbilletter udstreges fortrykket "og tilbage senest den / 19"; i billetter til hen- og tilbagerejse udfyldes dette fortryk med billettens sidste gyldighedsdag.

Der kan udstedes én billet for flere rejsende, som hører til samme selskab; rubrikken til angivelse af antal personer skal derfor altid udfyldes.

Såfremt yderligere forklaring er nødvendig, benyttes pladsen i billettens nederste venstre hjørne hertil.

Billetspriserne udfindes enten efter publikumskøreplanerne eller ved hjælp af de i indlægshæfterne til togbillethæftet anførte afstande og takster.

Disse indlægshæfter findes i 2 forskellige udgaver - én med grønt omslag for strækningerne i 1. distrikt og én med rødt omslag for strækningerne i 2. distrikt - hvori foruden tarifafstandene for de enkelte strækninger er anført billet- og rejsegodstakster.

Indlægshæfterne kan også anvendes til at udfinde tarifafstanden mellem to stationer, der ikke er opført i samme hæfte eller på samme tavle. I sådanne tilfælde findes den samlede tarifafstand mellem afrejse- og bestemmelsesstationen ved sammenlægning af afstandene for de i betragtning kommende delstrækninger, hvorover rejsen skal foretages. Herved bemærkes dog, at tarifafstandene mellem ekspeditionssteder på Hareskov- og Frederikssundbanen på den ene side og ekspeditionssteder vest og syd for Roskilde på den anden side skal findes ved sammenlægning af afstandene mellem de pågældende ekspeditionssteder og Københavns bybane, idet der for Hareskov- og Frederikssundbanens vedkommende skal anvendes de for Københavns bybane (transit) anførte afstande. Tarifafstandene mellem ekspeditionssteder øst for Roskilde indbyrdes skal aflæses i de særlige kombinerede tavler i hæfterne med grønt omslag.

Ved udstedelse af 65-billetter anføres ordinær enkeltbilletspris. Tillæg til togbilletens pris regnes efter de almindelige bestemmelser.

Der må ikke i den ved håndskrift foretagne udfyldning af togbilletter foretages rettelser, men fejlskrevne billetter skal annulleres ved overstregning og må ikke udleveres til de rejsende. Annullerede togbilletter skal afleveres til regnskabsstationen.

Overtrædelse af foranstående regler for udfyldning af togbilletter - herunder påbudet om samtidig udfyldning af stamme og billet - er en alvorlig tjenesteforseelse og kan medføre alvorlige følger.

Togbillet udfærdiges i alle tilfælde, hvor efterbetaling kræves.

Togbilletter til defraudanter (L § 6, stk 1) må kun udstedes til enkeltrejse til det nærmeste ekspeditionssted, hvor tiden tillader den rejsende at forsyne sig med fornøden rejsehjemmel til videre-rejsen, jf dog nedenfor.

Togbilletter til andre rejsende, dvs rejsende, der anmelder, at de ingen billet har, eller at de har ugyldig rejsehjemmel (L § 6, stk 2), kan indtil videre - uanset bestemmelsen i statsbaneloven - med nedennævnte undtagelser udstedes til enkelt- eller dobbeltrejse til et hvilket som helst ekspeditionssted på statsbanerne, hvortil billetprisen kan udfindes efter det forannævnte materiale. Togbilletter må dog ikke udstedes til bilekspeditionerne eller til ekspeditionssteder på privatbaner m v.

Når togbilletter udstedes som tilkøbsbilletter (for befordring i 1. klasse m m), til ekspeditionssteder på strækninger med stationskontrol, skal selve billetten efter udstedelsen, men inden udleveringen til den rejsende, overkrydses, medmindre den rejsende afleveres til en station efter at have nægtet at afgøre efterbetalingen på stedet.

Togbilletten afrites og forevises den rejsende. Betaler han billetens pålydende, gives den ham som kvittering. På strækninger med stationskontrol skal de togbilletter, der forevises som rejselegitimation for stationskontrollen, indsamles på samme måde som andre billetter, men indsendes af stationen i særskilt konvolut til personafregningen.

De for togbilletter oppebårne beløb afleveres af togbillethæftets indehaver tillige med stammerne til de udstedte togbilletter samt eventuelle annullerede billetter enten til togets endestation eller til den station, hvor han fratræder tjenesten i det pågældende tog, eller til hans hjemstedsstation snarest muligt efter ankomsten dertil.

Stationen kvitterer på togbillethæftets kvitteringsblad med angivelse af stationsforkortelse, dato og bomærke.

Annulerede togbilletter med tilhørende stammer indføres i kvitteringsbladet, idet der i beløbsrubrikken anføres "ann", og der kvitteres af stationen for modtagelsen som foran anført.

Erklærer den rejsende ikke at have penge til hele betalingen for den rejse, han agter at foretage, eller hvortil togbilletten, jf stykket foran om defraudanter, kan udstedes, må der kun udstedes togbillet til den station, hvortil den rejsende kan betale for togbilletten. Kan eller vil den rejsende intet betale, må togbilletten kun udstedes som enkeltbillet til den første efter togbilletudstederens skøn egnede station, hvor den rejsende kan udvises af toget og henvises til stationen.

For så vidt angår de internationale tog kan rejsende, der kommer fra det sydlige udland, og som er uden jernbanebillet eller penge til betaling for en sådan, dog, når det anses for hensigtsmæssigt, henvises til bestemmelsesstationen eller en togskiftestation på strækningen, medmindre togpersonalet skønner, at den rejsende har bedrageriske hensigter, i hvilket tilfælde henvisning altid bør ske til den første egnede station.

Når en rejsende henvises til en station for dér at berigtige betalingen af en togbillet, forholdes således:

Såvel stammen som den egentlige togbillet påtegnes forneden på billetten "Henvist til station", og selve togbilletten afleveres derefter til henvisningsstationen. Denne kvitterer for modtagelsen på stammen, der af vedkommende togtjenestemand straks indsendes til personafregningen i en særlig konvolut (blanket A 269). I togbillethæftets kvitteringsblad anføres i rubrikkerne for beløb og kvittering "henvist" samt henvisningsstationens navn.

Er togbilletten udstedt til en rejsende med ugyldigt abonnementskort udbetaler afregningsstationen det i ordreserie A, side 74c, omhandlede vederlag til togtjenestemanden mod kvittering på en almindelig meddelelsesblanket (blanket A 701), der påføres oplysning om den udstedte togbillets nummer, hæfte nr og henvisningsstationens navn.

Berigtiges den henviste togbillet straks, udleverer stationen den til den rejsende og tager beløbet til indtægt.

Nægter den rejsende at betale, eller erklærer han ikke at kunne betale, skal stationen afkræve ham oplysning om hans fulde navn, fødselsår og -dato, fødested og bopæl, samt opfordre ham til ved forevisning af legitimation at godtgøre sin identitet samt, at han har fast bopæl her i landet.

For at undgå uensartede afgørelser over for publikum bør ekspeditionsstederne ved afgørelse af efterbetalingssager, der henvises af togpersonelet, rette sig efter det af dette under henvisningen fremførte, således at den afgørelsesmåde, der eventuelt allerede er meddelt de rejsende af vedkommende togpersonale, ikke underkendes. Mener stationen eller de rejsende, at togpersonelets opfattelse er forkert, skal sagen indberettes til distriktet.

Kan eller vil en rejsende uden gyldig rejsehjemmel ikke betale for sin befordring, og kan henvisning ikke foretages efter foranstående regler, fordi såvel den rejsendes bestemmelsesstation som eventuelt de foran denne liggende stationer alle er ubetjente ved det pågældende tog, skal togføreren afkræve den rejsende forannævnte oplysninger om hans fulde navn, fødselsår og -dato, fødested og bopæl, samt opfordre ham til ved forevisning af legitimation at godtgøre sin identitet samt, at han har fast bopæl her i landet. Disse oplysninger noteres på bagsiden af selve togbilletten, og det anføres endvidere, hvilken legitimation der er forevist. Derudover skal den rejsende opfordres til inden 3 dage at indbetale det

skyldige beløb til den nærmest efter hans bestemmelsesstation følgende betjente station, hvortil selve togbilletten da afleveres af togpersonalet mod kvittering på stammen, der derefter indsendes til personafregningen som foran anført. Såfremt begrundet ønske fremsættes derom, kan henvisningen dog også foretages til en for den rejsende mere bekvemt liggende betjent station, hvortil togpersonalet har mulighed for at aflevere togbilletten. Inden afleveringen af togbilletten påtegnes såvel denne som dens stamme "Henvist til station" i rubrikken til forklaringer, og der gøres notat om togbillettens henvisning på kvitteringsbladet. Samme fremgangsmåde kan bringes i anvendelse i tilfælde, hvor forholdene er af en sådan art, at henvisning på normal måde ville medføre togforsinkelse, eller hvor det drejer sig om rejsende om hvem det efter togpersonalets skøn må antages, at de ikke har til hensigt at unddrage sig betaling.

Såfremt en rejsende nægter at legitimere sig, eller togpersonalet har begrundet formodning om besvigelseshensigt (defraudation), skal de i foranstående stykke anførte oplysninger suppleres med et signalement af den rejsende, således at den første betjente station, hvortil togbilletten da henvises, på det foreliggende grundlag kan anmelde forholdet for politiet.

Når omstændighederne i øvrigt taler herfor (f.eks. når rejsende angiver at have glemt deres abonnementskort) kan der - når der er stationskontrol på den rejsendes bestemmelsesstation - udstedes togbillet og foretages henvisning efter følgende regler: Togbillet udstedes, påtegnes og henvises som foran anført til den først egnede station. Af den udstedte togbillet udfærdiges derudover på den efterfølgende stamme og billet en genpart, i hvis rubrik til forklaringer anføres "Genpart af togbillet nr, henvist til station". Genparten (såvel stamme som billet) overkrydses, og den overkrydsede billet udleveres til den rejsende som legitimation ved eventuel senere billettering og passage af stationskontrollen; denne indsamler den overkrydsede billet og afleverer den til stationen til indsendelse til personafregningen. Togbilletudstederen indsender stammen til den udstedte genpart direkte

til personafregningen i blanket A 269 sammen med stammen til den egentlige (henviste) togbillet og gør fornødent notat på kvitteringsbladet ud for den pågældende billets nummer. Hvis der ikke er stationskontrol på den rejsendes bestemmelsesstation, og samme togpersonale ikke medfølger over hele befordringsstrækningen, kan der under tilsvarende omstændigheder foretages henvisninger efter samme regler som anført i foregående afsnit, men den til den rejsende udleverede overkrydsede billet indsamles og indsendes da direkte til personafregningen af det billetterende personale på den sidste del af befordringsstrækningen.

Om udstedelse af togbilletter som kvittering for rejsegodsfragt ved ekspedition af rejsegods i togene, se side 291.

Om særlige regler på strækninger med stationskontrol, se side 217.

2) Trinbrætbilletter

Til rejsende fra trinbrætter og ekspeditionssteder, som er lukket ved visse tog, sælges trinbrætbilletter i togene. Om de forbindelser, hvor trinbrætbilletter bruges, er underretning givet ved lokal instruktion. Billetdstedelsen foregår ved hjælp af særlige formularer, der er samlede i hæfter med 50 billetter, som beror på bestemte stationer, hvor togpersonalet får hæfterne udleveret ved kørslens begyndelse, og til hvilke hæfterne efter endt tur atter skal afleveres samtidig med, at der aflægges regnskab for de udstedte billetter.

Formularen til trinbrætbilletterne består af en stamme og den egentlige billet (BMS nr 91) og gælder til salg fra flere trinbrætter m.m. Billetpriiserne udfindes efter de til hver trinbrætbilletterserie hørende indlæg, hvorpå enkeltbilletpriiserne er trykt med sort og priserne for 3-dages dobbeltbilletter med rødt. Priserne for månedsdobbeltbilletter (for afstande på 50 km og derover) må evt

udfindes efter de til togbillethæftet hørende indlægshæfter. Billetten og stammen er indrettet således, at der ved samtidig klipning af dem med billettængerne kan angives billettens første gyldighedsdag og art (E, D eller 65), om billetten er udstedt for et barn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år, til og fra hvilket ekspeditionssted og eventuelt over hvilken rute den er udstedt, samt hvilken pris der er opkrævet, og (for dobbeltbillets vedkommende) endvidere billettens gyldighedstid.

Trinbrætbilletterne er brune og udstedes kun til 2. klasse.

Til rejsende på 1. klasse og i forbindelser, hvor trinbrætbilletter ikke kan anvendes, udstedes billetter ved hjælp af de foran omhandlede togbillethæfter. Der regnes almindelig billetpris uden tillæg.

Ved modtagelsen af hæfterne med trinbrætbilletter skal regnskabsstationerne straks overbevise sig om, at hæfterne, hvori billetterne er indsat i nummerfølge, er i orden og påtrykke deres stempel uden på hæfterne.

Hæfterne og de forannævnte indlæg med billetpriser udleveres, når de skal bruges, til togpersonalet sammen med en regnskabsbog (blanket A 21a). Regnskabsstationerne er ansvarlige for, at de altid har et tilstrækkeligt oplag af billethæfterne, og at alle de billetter, hæfterne skal indeholde, er til stede ved udleveringen til togpersonalet, der ved modtagelsen skal overbevise sig om, at numrene på de billetter, som står for tur til salg, følger umiddelbart efter de numre, for hvilke der sidst er aflagt regnskab i regnskabsbogen.

Billetterne skal udstedes i nummerorden. Vedkommende tjenestemand indfører de af ham udstedte billetter i den nævnte regnskabsbog med angivelse af nummer og den opkrævede betaling for de enkelte billetter. Numrene på fejlklippede billetter indføres i bogen med angivelsen "F". Er en billet udstedt for et enkeltrejsende barn

indtil det fyldte tolvte år, opføres kun halvdelen af den for den pågældende stationsforbindelse gældende billetpris, evt afrundet opad til mangefold af 10 øre. Beløbene sammentælles og afleveres sammen med bogen, stammerne til de udstedte billetter, indlægget med billetpriser samt fejlklippede formularer (billet og stamme sammen) til regnskabsstationen. Denne skal prøve rigtigheden af de i regnskabsbogen foretagne indførsler og give kvittering i samme for det afleverede beløb, hvorved dette gentages med bogstaver. Kvitteringen skal gives med blæk eller kuglepen.

Togpersonalet er ansvarlig for, at alle de billetter, hæfterne skal indeholde, er til stede ved tilbageleveringen til regnskabsstationen.

Manglende formularer i hæfterne skal tilsvares af den, der har ansvaret for manglen, med prisen for den dyreste billet, der kan udstedes ved hjælp af formularerne.

Med hensyn til rejseafbrydelse på og tilbagebetaling for delvis benyttede trinbrætbilletter gælder samme bestemmelser som for almindelige stationsbilletter.

3) Blokbilletter

I enkelte forbindelser, hvorom der er givet underretning ved lokal instruktion, sælges blokbilletter i togene (jf BMS nr 104 - 105).

Blokbilletter anvendes endvidere ved salg af pladsbilletter i togene (jf BMS nr 108).

Blokbilletter med eventuelt tilhørende billetapparater og regnskabsbøger beror på visse togudgangsstationer m m, hvortil togpersonalet skal aflægge regnskab for de solgte billetter efter de nedenfor for færgebilletter fastsatte bestemmelser.

Endvidere sælges der på enkelte privatbaner rulle- og blokbilletter til lokale rejser på statsbanerne samt trinbrætbilletter der kan være udstedt til gennemgående eller lokale rejser.

C) Om bord på færger

Billetter, der sælges om bord på færger, er rullebilletter, blokbilletter, R-billetter eller i visse tilfælde togbilletter. De sælges af søfartspersonalet til rejsende, der træffes om bord uden gyldig rejsehjemmel. På Fåborg - Mømmark overfarten og på Salling-sundoverfarten udstedes billetterne til ordinær betaling, medens de på storebæltsoverfarterne og Kalundborg - Århus overfarten udstedes efter bestemmelserne i L § 6.

Billetterne med tilhørende regnskabsbøger (hhv opgørelsesblanketter, hvor kontosæt er oprettet) m v udleveres af oplægningsstationerne til billettørerne ved tjenestens begyndelse.

Billettøren skal straks forvisse sig om, at de i regnskabsbogen (hhv opgørelsesblanketten) anførte begyndelsesnumre er rigtige, idet der ikke tages hensyn til senere klager.

Ved salg af billetterne på storebæltsoverfarterne (blokbilletter) klippes enkeltbilletterne (BMS nr 102) i navnet på den station, hvorfra rejsen påbegyndes, medens dobbeltbilletterne (BMS nr 103) klippes i den pågældende rubrik for retningsklip. Ved salg af billetterne på Fåborg - Mømmark overfarten (rullebilletter) klippes enkelt- og dobbeltbilletterne ved rejse fra Fåborg i øverste halvdel og ved rejse fra Mømmark i nederste halvdel. På Salling-sundoverfarten klippes enkeltbilletterne (BMS nr 106) i øverste venstre hjørne, medens dobbeltbilletterne (BMS nr 107) datoklippes samt klippes i den rubrik forneden til højre, der svarer til henrejseretningen.

På Kalundborg - Århus overfarten anvendes blokbilletter ved salg af tilkøbsbilletter fra 2. til 1. klasse (BMS nr 101) og sovepladsbilletter. Ved salg af andre billetter lokalt til Kalundborg - Århus overfarten til rejsende, der undtagelsesvis medtages fra Kalundborg, Kolby Kås eller Århus uden i forvejen at have løst gyldig rejsehjemmel, anvendes i henhold til særlig instruktion R-billetter, ved hvis udstedelse der opkræves tillægsbetaling efter L § 6.

På Kalundborg - Århus overfarten klippes billetter (undtagen tilkøbsbilletter) til enkeltrejse og til dobbeltrejse på henrejsen i nederste venstre hjørne, medens tilkøbsbilletter til enkeltrejse og til dobbeltrejse på henrejsen samt sovepladsbilletter klippes i navnet på afrejsestationen. Billetter til dobbeltrejse af alle arter klippes på tilbagerejsen i øverste højre hjørne.

Efter salgets slutning indfører billettøren i regnskabsbogen numrene på de blok- og rullebilletter, der står for tur til salg, antallet af solgte billetter (forskellen mellem de i bogen indførte begyndelsesnumre og numre for tur til salg) samt beløbet for disse. Værdien af eventuelt fejlfarevne, fejlklippede og ombyttede billetter opføres med vedtegning "F" nedenunder beløbet for solgte billetter og fradrages dette. For R-billetterne indføres numrene på de udstedte billetter i regnskabsbogen med angivelse af den opkrævede betaling for hver enkelt billet, medens numrene på fejlskrevne og fejlfarevne indføres med angivelsen "F". Det beløb, som skal indbetales, afleveres sammen med regnskabsbogen m v og de ikke solgte billetter ved tilbagekomsten mod stationens kvittering i regnskabsbogen. Indførslerne i bogen kan af det billetterende personale foretages med blyant, hvorimod stationens kvittering skal skrives med blæk, således at beløbet nævnes med bogstaver. I øvrigt henvises til de i bogen trykte forskrifter for dens brug.

Stationerne skal påse, at indbetalingerne sker regelmæssigt. De skal ved modtagelsen kontrollere rigtigheden af de i bogen anførte begyndelsesnumre og numre for tur til salg, og de er ansvarlige

for udregningens rigtighed. Fejlklippede billetter behandles på samme måde som fejlstemplede stationsbilletter. Udskrevne regnskabsbøger indsendes til personafregningen.

D) I rutebiler

I rutebilerne udstedes normalt kun billetter til selve rutebilstrækningen (BMS nr 166 - 167).

I visse tilfælde kan billetter til befordring med de af statsbanerne - eventuelt i forbindelse med en privatbane - drevne omnibusruter benyttes til kørsel med jernbanen. Instruktion herom findes i distrikternes togplan VIII/8.

På rutebilbilletter, der er valgfri gyldige til rejse med bil eller jernbane, er rejseafbrydelse ikke tilladt.

Om klipning af rutebilbilletter, se side 260.

Ombytning af billetter

En billet kan fordres ombyttet i det i L § 4, stk 2, omhandlede tilfælde (pladsmangel). Endvidere kan en billet, der ikke er benyttet, ombyttes på den station, hvor den er købt, eller hvorfra rejsen skal påbegyndes. Ombytningen skal da senest ske umiddelbart efter afgang af det sidste tog, hvortil billetten gælder (PR § 9). Såfremt de afleverede billetter er solgt af en anden station, eller såfremt de ikke sælges igen til rejse den første gyldighedsdag, skal de behandles som fejlstemplede (fejlskrevne).

En dobbeltbillet til fuld pris for to eller flere personer (voksne eller børn) kan - når de rejsende ikke kan følges ad på tilbagerejsen - af bestemmelsesstationen ombyttes med det nødvendige antal enkeltbilletter til tilbagerejsen. Billetterne udstedes på Almex-billetformular B, som dateres med den oprindelige dobbeltbillets

sidste gyldighedsdag. Som prisangivelse stemples "000,00", og over datoangivelsen skrives "senest". Billetterne og stammerne påtegnes endvidere "Ad dobbeltbillet nr fra til af", og den afleverede dobbeltbillet vedhæftes stammerne til de udstedte enkeltbilletter.

Tilkøbsbilletter

Rejsende med billet til 2. klasse, som efter rejsens påbegyndelse ønsker befordring på 1. klasse, får ret hertil ved tilkøb af billet til halv pris til 2. klasse. En 3-dages dobbeltbillet for en tarifafstand på mindst 50 km kan ved tilkøb af en enkeltbillet, hvis pris udgør 20% af den for 3-dages dobbeltbilletten betalte pris, gøres gyldig som en månedsdobbeltbillet (PR § 9).

For et barn, som befordres for halv pris, betales halvdelen af det beløb, der kræves for en voksen (PR § 9).

Prisen for tilkøbsbilletter afrundes eventuelt opad til mangefold af 10 øre.

Som tilkøbsbilletter for voksne, der ønsker billetter til 2. klasse gjort gyldige til 1. klasse, anvendes edmonsonske barnebilletter eller overklippede edmonsonske billetter til 2. klasse for voksne, når sådanne er oplagt i den pågældende stationsforbindelse, og ellers Almex-billetter, der udfyldes som ved udstedelse af barnebilletter til 2. klasse. Ved udstedelse af tilkøbsbilletter for børn, som befordres for halv pris, anvendes altid Almex-billetformular B, der foruden med angivelsen "H" forsynes med påtegningen "Tilkøbs" oven over påtrykket "-billet".

Ved udstedelse af tilkøbsbilletter til 3-dages dobbeltbilletter, der ønskes gjort gyldige som månedsdobbeltbilletter, anvendes Almex-billetformular B, der udstedes til enkeltrejse fra bestemmelsesstationen til den oprindelige afrejsestation. Billettens kodefelt overkrydses, og påtrykket "-billet" ændres til "Tilkøbs-billet til tilbagerejse inden for 1 måned", jf BMS nr 67. Ved tilkøb til 3-dages dobbeltbilletter for afstande under 50 km skal der - når det bliver billigst for den rejsende - betales forskellen mellem den for 3-dages dobbeltbilletten erlagte betaling og prisen for en månedsdobbeltbillet for 50 km.

Ustedes tilkøbsbilletten i toget, anvendes togbilletformularen, der udfyldes efter tilsvarende regler, og der opkræves tillæg efter L § 6, stk 2.

Tillæg regnes dog ikke for tilkøbsbilletter til rejsende, som - fordi et før en skiftestation benyttet tog ikke førte 1. klasse - fra en mellemstation ønsker tilkøb til befordring på 1. klasse. På togbilletten skrives i sådanne tilfælde "Tilkøbsbillet til 1. klasse".

Forskelsbilletter

Når rejsende med enkelt- eller dobbeltbilletter ønsker at benytte en længere rute end den, hvorover billetten gælder, kan stationerne eller togpersonalet under forudsætning af, at prisen for forskelsbilletten kan udregnes på grundlag af det forhåndenværende materiale, udstede en forskelsbillet, der i forbindelse med den første billet giver ret til befordring over den ønskede rute (jf dog nedenfor).

Forskelsbillettens pris udgør forskellen mellem priserne for en billet af pågældende art for den længere og den kortere rute, regnet fra den oprindelige billets afrejsestation til dens bestemmelsesstation. Dette gælder også, selv om den rejsende kun ønsker at benytte den længere rute enten på henrejsen eller på tilbagerejsen.

Stationerne må dog herved være opmærksomme på, at det ved udstedelse af forskelsbilletter i forbindelse med dobbeltbilletter forekommer, at det bliver billigere at regne prisen som forskellen mellem den ordinære dobbeltbilletpris og den sammenlagte betaling for to enkeltbilletter, i hvilket tilfælde denne betaling opkræves.

Ønsker en rejsende at rejse over en kortere rute end den, hans billet gælder over, eller over en anden rute til samme pris, skal han intet efterbetale. Er den nye rute åbenbart kortere end den rute, hvortil den rejsendes billet gælder, udstedes ingen forskelsbillet, men den rejsende underrettes blot om, at hans billet gælder til rejse over den ønskede nye rute. I andre tilfælde påstemples hv påskrives forskelsbilletten beløbet 0,00 kr.

Såfremt en rejsende, der har løst billet, på afrejsestationen ønsker udstedt en billet, gældende over en anden rute end den først løste billet, og stationen er i stand til at udstede billet over den ønskede rute, forholdes dog som foreskrevet på side 118, således at den først løste billet ombyttes med en billet over den nye rute.

Forskelsbillet efter foranstående bestemmelser kan også udstedes til en rejsende, der til en strækning har løst to billetter i fortsættelse af hinanden. Drejer det sig om hen- og tilbagerejse, skal tilbagereisen foretages inden for begge billetters gyldighedstid. Eksempelvis kan der til en rejsende med 2. klasses månedsdobbeltbillet Struer - Herning + 2. klasses månedsdobbeltbillet Herning - Københavns bybane over Nyborg, der ønsker at foretage tilbagereisen fra Københavns bybane til Struer over Nyborg - Langå, udstedes en forskelsbillet til en pris af 11,00 kr (månedsdobbeltbillet Struer - Københavns bybane over Langå - Nyborg $\frac{1}{2}$ månedsdobbeltbillet Struer - Københavns bybane over Herning - Nyborg). Ligeledes kan eksempelvis en rejsende med billet fra en jysk station til Københavns bybane over Nyborg (med frivillig rejseafbrydelse i Slagelse) + dobbeltbillet fra Slagelse til Næstved, som fra Næstved ønsker at rejse til Københavns bybane ad den kortere rute over Køge eller Ringsted i stedet for over Slagelse, gives lov til uden videre at rejse over den ønskede (åbenbart kortere) nye rute.

I forbindelse med billetter mellem stationer øst for Storebælt på den ene side og sønderjyske stationer på den anden side med gyldighed over Nyborg - Fredericia eller over Ringe/Kværndrup - Fåborg kan der til rejsende, som har billet over den billigste af ruterne, og som ønsker at rejse tilbage den anden vej, mod betaling af prisforskellen udstedes forskelsbilletter, som i forbindelse med den oprindelig løste billet gør denne gyldig til tilbagerejse over den dyreste af ruterne.

I tvivlstilfælde, hvor rejsende med billet over Nyborg - Fredericia ønsker at rejse over Fåborg - Mommark, og hvor sidstnævnte rute er den dyreste, må forskelsbilletten løses på en station, da togpersonalet ikke kan udstede billetter over rutebilstrækninger.

Forskelsbilletterne er i visse forbindelser oplagt som edmonsonske billetter (BMS nr 50). I alle andre tilfælde skal stationerne anvende Almex-billetter (formular B), medens togpersonalet anvender togbilletformularen. I Almex-billetten tilføjes ordet: "Forskels" - ved gennemskrift eller stempel - ovenover påtrykket

"-billet", og billetten udfærdiges således: Kodefeltet overkrydses og efter "-billet" tilføjes den oprindelige billets afrejsestation (ved rejse fra en privatbane den benyttede overgangsstation). I det skraverede felt for bestemmelsesstation og klasse anføres den oprindelige billets bestemmelsesstation (ved rejse til en privatbane den på billetten anførte overgangsstation) og i rubrikken "over" den nye rute. I maskinafstemplingen anføres forskelsbillettens udstedelsesdato, medens salgsstationens navn overkrydses.

Efter billettens ruteangivelse tilføjes ved gennemskrift eller stempel i forbindelse med gennemskrift: "Kun gyldig i forbindelse med EB (evt DB) fra til over".

I forskelsbilletter kan der i den sidstnævnte påtegning ved angivelse af afrejse- og bestemmelsesstation samt ruten anvendes stationsforkortelser, hvis det af pladshensyn er nødvendigt. Når forskelsbillet i forbindelse med en billet til hen- og tilbagerejse på henreisen udstedes som Almex-billet, skal påtrykket "og tilbage" blive stående, medens det slettes, når forskelsbilletten udstedes på tilbagereisen. Den oprindelige billets gyldighedstid gælder også for forskelsbilletten.

I togbilletten gives tilsvarende oplysninger, idet den ønskede nye rute anføres på den første linie i rubrikken "over" og den dertil hørende pris i prisrubrikken umiddelbart efter linien, medens den oprindelige rejserute med dertil hørende pris anføres på den næste linie. Forskelsbillettens pris er herefter forskellen mellem prisen for den nye (dyrere) og den oprindelige (billigere) rejserute (jf BMS nr 85).

Om særlige bestemmelser for Nord- og Kystbanen, se side 230.

Togbenyttelse

Befordring kan i almindelighed kun kræves med de til offentlig personbefordring bestemte tog, og kun såfremt der er plads i disse (PR § 1).

For befordring med andre tog (godstog) gælder følgende bestemmelser:

Ledsagere af levende dyr, levende fisk i vand, køretøjer på egne hjul og lig samt militært personal, der ledsager materieltransporter, og som har enten fripas eller anden gyldig rejsehjemmel, har ret til at blive befordret (og skal i visse tilfælde befordres) med samme tog som den sending, de ledsager.

Skoleelever må befordres i godstog, når distriktet efter anmodning fra skolen har givet tilladelse til befordringen.

Når omstændighederne i øvrigt taler derfor og pladsforholdene i det pågældende godstog tillader det, kan stationsbestyreren (på ubetjente ekspeditionssteder togføreren) tillade andre rejsende at blive befordret med godstoget mellem de stationer, hvor det skal standse af hensyn til andet arbejde. Ved ankomsten til Københavns Godsbanegård, Frederiksberg, Nørrebro (Lersøen), Fredericia Rangerbanegård og Århus Rangerbanegård samt over rene godsbaner og banelinier, der befares af elektriske tog, må godstog dog kun medføre

- ansatte ved statsbanerne på tjenesterejser,
- toldtjenestemænd, der ledsager toldgods,
- post- og telegrafvæsenets personale i anledning af eftersyn af telegraf- og telefonlinier,
- ledsagere af levende dyr, levende fisk i vand, køretøjer på egne hjul eller lig,
- militært personel, der ledsager materieltransporter,
- læger og øvrighedspersoner i funktion,

- ingeniører, håndværkere og lignende på rejser til og fra arbejdsstedet, når de pågældende udfører arbejder for statsbanerne,
- rejsende i boligvogne, cirkusvogne og lignende samt
- rejsende med særlig tilladelse fra distriktet.

Før der gives rejsende tilladelse til befordring med godstog, skal de underrettes om, at befordringen sker på eget ansvar. Hvis ind- og udstigning foregår på steder, hvortil publikum normalt ikke har adgang, skal de så vidt muligt ledsages til og fra toget af en jernbanemand.

Der skål ikke indsættes personvognsmateriel af hensyn til de her nævnte rejsende, og befordringen kan altså kun ske i det omfang, som de forhåndenværende pladsforhold i godstoget tillader. Ved tilrettelæggelse af militærtransporter omfattende såvel personel som køretøjer m v med godstog medgives togene dog personvognsmateriel i et omfang svarende til hele personelstyrken.

Der må ikke gives tilladelse til befordring med tog, som ikke medfører enten personvogn (motorvogn) eller togførervogn.

Anvisning af plads i togene

Bestemte pladser kan kun forlanges, når der er udleveret særlige pladsbilletter (L § 4). I øvrigt har de rejsende lov til - inden for de almindeligt gældende bestemmelser for kupeernes benyttelse - at tage plads i den kupé eller vognafdeling, som de ønsker.

Det må kun forlanges, at rejsende skal skifte plads, når dette er absolut nødvendigt, og det skal altid ske ved en høflig henvendelse til dem. På de rejsendes forlangende skal jernbanepersonalet anviser ledige pladser (L § 4).

Er der ikke plads i den vognklasse, hvortil den rejsendes billet gælder, kan han enten forlange godtgørelse af billetprisen for den strækning, hvorover han ikke bliver befordret, eller forlange en plads i den anden vognklasse mod tilbagebetaling eller efterbetaling af prisforskellen (L § 4).

Er samtlige siddepladser på 2. klasse optaget, og er der ledige pladser på 1. klasse, kan togføreren dog anviser rejsende med rejsehjemmel til 2. klasse - fortrinsvis ældre og svagelige personer eller mødre med småbørn - plads på 1. klasse uden at kræve efterbetaling af prisforskellen, men de pågældende rejsende skal da udtrykkeligt gøres opmærksom på, at de må vige den anviste plads, dersom der senere kommer rejsende med 1. classes rejsehjemmel, til hvilke der ikke er andre ledige pladser på 1. klasse. Togpersonalet skal - også selv om de pågældende rejsende tilbyder at efterbetale prisforskellen mellem 2. og 1. klasse - frigøre de nødvendige pladser til de sidstankomne rejsende med rejsehjemmel til 1. klasse.

I tograpporten skal anføres bemærkning om enhver henvisning til 1. klasse uden efterbetaling.

A) Siddepladsbilletter

Befordring i lyntog samt gennemgående vogne i andre tog kan være betinget af, at der ud over almindelig billet løses særskilt pladsbillet (PR § 1). Det fremgår af publikumskøreplanerne, i hvilket omfang der kræves pladsbillet for benyttelse af lyntog og gennemgående vogne. På strækninger, hvor pladsbillet ikke kræves, medtages rejsende uden pladsbillet dog kun, når pladsforholdene tillader det. Ønsker den rejsende at sikre sig plads over en sådan strækning, må pladsbillet løses på sædvanlig måde.

En pladsbillet koster 3,50 kr, uanset vognklasse. Dog koster pladsbilletten kun 2,00 kr, når et lyntog - der efter køreplanen skal standse ved de pågældende stationer - kun ønskes benyttet mellem to jyske stationer, mellem to sjællandske stationer eller mellem stationerne Fredericia, Middelfart, Odense og Nyborg indbyrdes (PR § 29). Hvis en rejsende - f.eks. fordi det pågældende lyntog ikke standser på overfartsstationerne - stiger af eller på et lyntog om bord på færgerne på storebæltsoverfarten, skal der altid løses en pladsbillet til 3,50 kr.

Til børn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år, der deler en siddeplads, skal der kun løses én pladsbillet. I øvrigt skal der til børn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år - og til børn under 4 år, til hvilke der forlanges særskilt plads - løses pladsbillet til fuld pris (PR § 29).

Der kræves ikke særskilt pladsbillet til et foran- eller efterløbende lyntog, der benyttes mellem Roskilde eller Slagelse og Korsør (færgen) i forbindelse med et i Roskilde og/eller Slagelse gennemkørende lyntog. I det på Sjælland benyttede lyntog har den rejsende i sådanne tilfælde ikke krav på nogen siddeplads.

Lyntogene "Limfjorden" og "Nordjyden" kan over strækningen Langå - Randers - Langå benyttes uden pladsbillet af rejsende, der har pladsbillet til toget syd for Langå.

Pladsbilletter kan tidligst forudbestilles to måneder før rejsedagen. F eks kan pladsbilletter til rejse den 1. april forudbestilles fra den 1. februar og pladsbilletter til rejse den 30. eller 31. august fra den 30. juni. Undtaget herfra er dog pladsbilletter til rejse mellem sjællandske stationer indbyrdes eller mellem fynske stationer indbyrdes, som tidligst kan bestilles to dage før rejsedagen.

I de gennemgående siddevogne med hvilestole i nattogene 20 og 95 kan plads kun reserveres til rejse over Storebælt.

Følgende stationer er forsalgssteder:

I retning fra Sjælland: København H

I retning mod Sjælland:

Ålborg for Limfjorden (Frederikshavn-delen) (tog 80)
 Nordjyden (Frederikshavn-delen) (tog 40)
 den gennemgående vogn i tog 20.

Århus H for Aros (tog 88)
 Storebælt (tog 60)
 Østjyden (tog 42)
 Limfjorden (Struer-delen) (tog 80)
 Nordjyden (Struer-delen) (tog 40).

Esbjerg for Syd-Vestjyden (Struer-delen) (tog 38)
 Kongeåen (Struer-delen) (tog 92)
 Engländeren (tog 64).

Fredericia for Syd-Vestjyden (Sønderborg-delen) (tog 38)
 Kongeåen (Sønderborg-delen) (tog 92).

Herning for Uldjyden (tog 44)
 Gudenåen (tog 90).

Pladsbelægningen foretages på forsalgsstederne ved hjælp af belægningsark (BMS nr 375); herpå angiver forsalgsstedet ud for det pågældende nummer på belægningsarket, over hvilken strækning (hvilke strækninger) pladser er reserveret.

Pladsbilletterne skal inden udleveringen udfyldes efter deres udvisende (jf BMS nr 48 og 69), medmindre stationen har oplagt den særlige nummerbillet (BMS nr 366), der udfyldes og sammenhæftes med den udfyldte pladsbillet.

Bliver en station bekendt med, at en rejsende først ønsker at benytte en bestilt plads fra en senere station end den, hvorfra hans pladsbillet er gældende, skal forsalgsstedet, evt togføreren, underrettes.

Reserverede pladser, der ikke er indtaget af de rejsende senest ved togets næste standsningssted, kan af togpersonalet sælges til fremmødte rejsende uden pladsbillet; da manglende eller fejlagtigt notat på belægningsarket kan være skyld i, at pladsen optræder som en ubenyttet "solgt" plads, må togpersonalet tage forbehold ved belægningen af sådanne pladser.

Pladsbilletter vedrørende dobbeltbelægninger og fejlbelægninger i øvrigt skal indsamles af togpersonalet og under fornøden forklaring på belægningsarket indsendes direkte til det distrikt, hvorfra toget er udgået.

Til rejsende uden pladsbillet, der benytter lyntog eller gennemgående vogne over strækninger, hvor pladsbillet kræves, sælges blokpladsbilletter (BMS nr 108) i toget.

B) Soveplads på færger

På hurtigrutens færger på Kalundborg - Århus overfarten findes sovekahytter med 2 sovepladser. For benyttelsen af sovepladserne betales 3 kr pr rejsende (PR § 29).

Bestillinger på sovepladserne kan af stationer, der sælger pladsbilletter til lyntog, modtages fra to måneder før afsejlingsdagen og indtil 1 time før planmæssig afgang. Sovepladser kan også bestilles hos kahytjomfruen under sejladsen.

Følgende stationer er forsalgssteder:

- I retning fra Sjælland: Kalundborg
- I retning fra Jylland: Århus H

Sovepladsbelægningen foretages på forsalgsstederne ved hjælp af køjekort (blanket A 807b).

Efter forsalgets afslutning kan ledige sovepladser kun fås ved henvendelse til kahytjomfruen om bord.

Sovepladsbilletterne udstedes ved hjælp af Almex-billetformular D, hvori påtrykket "tog" ændres til "færger" og påtrykket "vogn" til "sove". Har stationen oplagt den særlige nummerbillet, udfyldes denne efter sit fortryk og sammenhæftes med den udfyldte pladsbillet.

C) Sovevogne

Sovevogne til det i publikumskøreplanerne anførte indenlandske sovevognsløb leveres efter aftale af Det internationale Sovevognsselskab.

Sovepladserne benævnes således:

"Single" (plads i stor enekupé)

"Special" (plads i lille enekupé)

"Double" (plads i to-sengs kupé)

"Tourist" (plads i lille to-sengs kupé eller i tre-sengs kupé).

Sovevognen ledsages under benyttelsen af en af sovevognsselskabets danske sovevognskonduktører, der under sin tjeneste i sovevognen har fri befordring i denne. Han skal anvise de sovevognsrejsende deres pladser, være dem behjælpelig under rejsen samt sørge for ro og orden i vognen og skal om fornødent henvende sig til togføreren eller stationsbestyreren i denne anledning.

Sovevognskonduktøren skal rette sig efter de ordrer, der bliver givet ham af togførere, stationsbestyrere eller statsbanernes højere tjenestemænd. Statsbanernes tilsynsførende personale på stationerne og i togene har til enhver tid adgang til at efterse sovevognene. Statsbanernes personale skal på den anden side hjælpe sovevognskonduktøren, når dette lader sig forene med dets øvrige tjeneste.

Telegrammer, der bliver nødvendige af hensyn til regulering af sovevognenes løb, skal stationerne efter anmodning fra sovevognsselskabets funktionærer besørge som tjenestetelegrammer.

Skulle der under brugen vise sig mangler ved en sovevogn, har statsbanerne ret til straks at sætte den ud af drift. Så snart sovevognsselskabet har fået meddelelse herom, skal det hurtigst muligt sørge for passende erstatning.

Udsættes en sovevogn på en mellemstation som følge af utjenstydghed, befordres sovevognsselskabets personale og vognens beholdning gratis med næste dertil egnede tog til en anden station på vedkommende vogns rute. Personalet befordres på 2. klasse.

Rejsende har kun adgang til sovevognen, når de - foruden gyldig rejsehjemmel til den pågældende strækning - har en særlig sovepladsbillet. Rejsende med rejsehjemmel til 1. klasse kan købe sovepladsbillet til Single, Special, Double eller Tourist, medens rejsende med rejsehjemmel til 2. klasse kun kan købe sovepladsbillet til Double eller Tourist.

En rejsende med rejsehjemmel til 1. klasse og single- eller specialsovepladsbillet kan i sin kupé medtage en anden rejsende med gyldig rejsehjemmel til 2. eller 1. klasse. En ekstra soveplads bliver da redt op, uden at der skal løses yderligere sovepladsbillet.

En voksen rejsende har lov til at dele sin soveplads med ét barn, som ikke er fyldt 12 år, uden at der skal løses særskilt sovepladsbillet til barnet. Hvis særskilt soveplads ønskes til barnet, skal der løses en sovepladsbillet til fuld pris og en jernbanebillet til halv pris. For to børn under 12 år, som deler en soveplads, skal der løses én sovepladsbillet til fuld pris og - dersom begge børn er fyldt 4 år en jernbanebillet til fuld pris og - i andre tilfælde en jernbanebillet til halv pris.

Når soveplads er reserveret, udfyldes afsnittet "Reserveret" i den udstedte kvittering (blanket A 770a = BMS nr 371). Kvitteringen forsynes desuden med stationens datostempel og underskrift og gælder herefter som sovepladsbillet.

Tilbagebetaling

Efter bestemmelserne i L er banerne forpligtet til helt eller delvis at tilbagebetale det for en billet betalte beløb når en rejsende

- på grund af pladsmangel på 1. klasse befordres på 2. klasse (L § 4, stk 2) eller
- udvises af toget, fordi han er beruset, opfører sig upassende eller - dersom han er syg - ikke opfylder betingelserne for syges befordring (L § 7, stk 3) eller
- ikke kan befordres over hele den strækning, hvorover hans billet gælder, fordi togets kørsel afbrydes undervejs (L § 11).

Derudover godtgør jernbanen af billighedsgrunde helt eller delvis det for en billet betalte beløb, når en rejsende

- ikke ønsker at foretage rejsen eller
- erklærer ikke at ville fortsætte sin rejse eller
- ønsker at benytte en billet til 1. klasse til rejse på 2. klasse over hele strækningen eller en del af denne (PR § 10).

Hvad enten billetterne er solgt af en station eller et rejsebureau forholdes i øvrigt således:

A) Ved pladsmangel

Når en rejsende på grund af pladsmangel - hvorved forstås manglende mulighed for at opnå siddeplads - på 1. klasse befordres på 2. klasse, og der derfor kan blive tale om tilbagebetaling, skal togpersonalet påtegne billetens bagside om forholdet. Påtegningen skal gøres så kort og tydelig som mulig. F. eks. påtegnes en 1. classes billet, der på grund af pladsmangel er benyttet på 2. klasse mellem Roskilde og Ringsted:

"Plm. 2. kl Ro - Rg

(underskrift)

tog nr den / 19 ..

Attestationen kan evt gives ved udlevering af en udfyldt blanket A 812 (BMS nr 369).

B) Ved udvisning af toget

Når en rejsende udvises af toget, har han krav på at få tilbagebetalt den erlagte betaling med fradrag af betalingen for den strækning, hvorover befordring har fundet sted. Dette gælder dog ikke, hvis han har skaffet sig adgang til toget efter at være afvist af jernbanepersonalet eller, hvis han har været eller burde have været klar over, at hans tilstedeværelse i toget var ulovlig (L § 7).

C) Ved forsinkelse eller afbrydelse af togets fart

Jernbanerne har ikke pligt til at erstatte udgifter, som rejsende måtte have haft i anledning af forsinket afgang eller ankomst af tog eller færger (L § 11).

Når et togs kørsel afbrydes undervejs, kan en rejsende med almindelig billet få tilbagebetalt billetprisen for den del af strækningen, hvorover han ikke er blevet befordret. Tilbagebetalingen ydes dog ikke, hvis den rejsende modtager jernbanens eventuelle tilbud om at sørge for hans viderebefordring til bestemmelsesstationen på anden måde (L § 11).

Sådanne tilbud kan omfatte viderebefordring med

- et andet tog (færge) eller
- statsbanernes rutebiler eller
- lejet bil.

Bestemmelse om, hvorvidt der i tilfælde af forsinkelser, indstilling eller afbrydelse af togs fart eller andre uregelmæssigheder i befordringen skal tilbydes på anden måde at sørge for rejsendes viderebefordring træffes i almindelighed af distriktet eller trafiksektionen, der underretter alle vedkommende. Er en sådan underretning ikke modtaget, og kan der ikke opnås forbindelse med distriktet hhv trafiksektionen, træffer stationen i hvert enkelt tilfælde på egen hånd afgørelse efter følgende retningslinier:

Billetter, der af de nævnte grunde gøres gyldige til rejse over en anden rute på statsbanerne end den, hvorover de er udstedt, skal med blæk eller kuglepen påtegnes herom, eller stationen skal på anden måde underrette det pågældende kontrolpersonale. Opnås der ved forsinkelse ikke tilslutning til et forbindelsestog, og ønsker den rejsende at fortsætte rejsen med det første tog til sin bestemmelsesstation over en anden statsbanerute end den, hvortil hans rejsehjemmel gælder, kan forbindelsestogets afgangsstation på egen hånd gøre rejsehjemmelen gyldig over en anden statsbanerute, når det derved gøres muligt for den rejsende at nå sit bestemmelsessted med mindre forsinkelse.

Efter særlig aftale med DFDS kan rejsende med billetter til selskabets direkte rutebåd fra Århus til København - når forbindelsestoget på grund af forsinkelse ikke opnår forbindelse med båden i Århus - gratis blive viderebefordret til København med tog over Nyborg. I sådanne tilfælde skal de pågældende rejsende til Århus H station eller togpersonalet aflevere deres billetter til skibsstrækningen (lokale billetter eller kuponer), som herefter uden betaling ombyttes med jernbanebilletter til rejsen over Nyborg. Disse udstedes til enkeltrejse med prisangivelse "000,00" på Almex-billetformular B hhv togbilletformularen, der på stammen og selve billetten påtegnes "Ingen forb til DFDS-rutebåd fra tog". Er den afleverede skibsbillet gyldig til 1. klasse, udstedes jernbanebilletten til 1. klasse - i andre tilfælde til 2. klasse. De afleverede skibsbilletter vedhæftes stammerne til de udstedte jernbanebilletter og indsendes sammen med disse.

Når rejsende med jernbanerejsehjemler på grund af trafikforstyrrelser efter distriktets eller trafiksektionens afgørelse henvises til befordring med statsbanernes rutebiler, skal der til den pågældende rutebils chauffør afleveres en rekvisition med angivelse af antallet af rejsende samt befordringsstrækningen.

Befordring i lejet bil finder kun sted, når der ikke kan tilbydes rejsende befordring med jernbane eller med statsbanernes rutebiler. Bilen skal som regel køre de rejsende til deres bestemmelsesstation. Kørsel til bopæl eller andet af den rejsende ønsket bestemmelsessted må kun finde sted, når særlige grunde taler derfor eller afstanden ikke overstiger afstanden til bestemmelsesstationen.

Under uregelmæssigheder på statsbanernes rutebillinier skal stationerne efter anmodning fra pågældende rutes driftsleder eller fra rutebilchaufføren ved påtegning med blæk eller kuglepen gøre de til befordring med rutebil udstedte rejsehjemler gyldige til rejse på 2. klasse i togene, eller på anden måde underrette togpersonalet om de pågældende rejsehjemlers ændrede gyldighed.

D) For ikke benyttede billetter

Anmodning om tilbagebetaling for ubenyttede billetter kan rettes til en hvilken som helst station.

E) For delvis benyttede billetter

Anmodning om tilbagebetaling for delvis benyttede billetter kan rettes til en hvilken som helst station.

F) For billetter til 1. klasse, som er benyttet til rejse på 2. klasse

Anmodning om tilbagebetaling for billetter til 1. klasse, som over hele strækningen eller en del af denne er benyttet til rejse på 2. klasse skal ske til den rejsendes endelige bestemmelsesstation - for billetter til hen- og tilbagerejse altså til endestationen for tilbagerejsen (PR § 10).

For 65-billetter til 1. klasse, som er benyttet på 2. klasse på enten hen- eller tilbagerejsen, ydes ingen tilbagebetaling. I øvrigt er det en betingelse, at billetterne af togpersonalet er påtegnet om, over hvilken strækning de er benyttet på 2. klasse.

Samtlige påtegninger på billetterne - eller, når der ikke er plads på dem, på blanket A 812 = BMS nr 369 - skal gøres så kort som muligt og underskrives med navn samt angivelse af dato og tognummer.

For tilbagebetalingen af togbilletter gælder samme bestemmelser som for stationsbilletter. Det tillæg, der efter bestemmelserne i L § 6 evt måtte være opkrævet for billetudstedelse i toget, tilbagebetales dog ikke.

3.2 ABONNEMENTSKORT

For befordringen gælder de almindelige bestemmelser for rejse på enkelt- og dobbeltbilletter, for så vidt de efter deres natur kan finde anvendelse og ikke er i strid med nedenstående.

Almindelige bestemmelser (stamkort)

Et abonnementskort (om 10 dages kort se dog nedenfor) består af en mappe, hvori der er indsat et stamkort og et indstikskort, som begge skal være forsynet med statsbanernes bomærke.

Stamkortet er gråt og skal indeholde angivelse af

- abonnentens navn og stilling,
- et abonnementsnummer, der består af udstedelsesstedets stationsforkortelse og et løbenummer, samt
- abonnentens fødselsdag, -måned og -år, hvis den pågældende ikke er fyldt 18 år.

Desuden skal der på stamkortet være klæbet et fotografi af abonnenten. Fotografiet, som skal være ca 3,2 cm på hver led, skal være tydeligt og vellignende og vise abonnenten alene og uden hovedbeklædning således, at den pågældende let kan identificeres efter fotografiet (PR § 14). Hvis fotografiet senere beskadiges eller ikke længere anses for fyldestgørende til identificering af abonnenten, kan jernbanen forlange leveret et nyt fotografi (PR § 14).

Stamkort med tilhørende indstikskort skal have enslydende abonnementsnumre, og kortet skal ved billetteringen forevises åbent (PR § 14).

Et abonnementskort må kun benyttes af den, på hvis navn stamkortet lyder. Jernbanen yder ingen erstatning, når et abonnementskort ikke kan benyttes til en påtænkt rejse eller til rejse i den klasse, hvortil kortet gælder (PR § 14).

Misbruges et kort, inddrages såvel stamkort og mappe som det deri indsatte indstikskort. Uafhængigt heraf afgøres spørgsmålet om efterbetaling og om ansvar efter lovgivningens almindelige bestemmelser (PR § 14).

Fundne abonnementskort skal - hvis ikke abonnenten kendes - af stationer i 1. distrikt snarest indsendes til København H, "Abonnementskortkontoret", medens stationer i 2. distrikt indsender kortene til distriktet. Forespørgsler om tabte kort videreeksperderes eller henvises til de samme steder, hvortil indsendelse efter foranstående sker.

Stationsforbindelser og rejseruter

Et abonnementskorts gyldighedsområde fremgår af det i kortmappen løst indsatte indstikskort, der i statsbanernes lokaltrafik kan være udstedt som

- måneds- eller ugekort til rejser mellem bestemte ekspeditionssteder (over afstande på indtil 125 km), der i det følgende benævnes strækningkort eller
- månedskort eller 10 dages kort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder og mellem samtlige holdsteder på statsbanernes omnibusruter.

Månedskortene til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder og 10 dages kortene gælder dog ikke til skibs- og færgestrækningerne i forbindelse med udlandet eller til strækningerne Padborg - Padborg grænse og Tønder H - Tønder grænse. De gælder heller ikke til rejser med statsbanernes rutebiler mellem Kruså og Flensburg (PR § 15).

Strækningkort udstedes kun over de ruter, hvorover der kan udstedes enkelt- og dobbeltbilletter (kort til rejser via Københavns bybane er dog gyldige til rejser på hele bybanen).

Vognklasser

Abonnementskort udstedes til rejser på 1. eller 2. klasse (PR § 16).

Betaling

Prisen for de forskellige slags abonnementskort findes bl a i publikumskøreplanerne.

For strækningkort er dog kun priserne for 2. klasse angivet. For sådanne kort til rejser på 1. klasse forhøjes prisen for 2. klasse med 50%.

I forbindelse med stationer på strækninger, hvor togene kun fører 2. klasse, kan der udstedes strækningkort til 1. klasse, hvis priser udregnes under hensyn til, at der ikke føres 1. klasse over hele strækningen.

Børn og unge

For personer indtil det fyldte 18. år udstedes strækningkort til halv pris. For personer, som er fyldt 17 år, må strækningkortene kun udstedes til halv pris til og med den abonnementsmåned eller -uge, hvori den pågældende fylder 18 år (PR § 18).

Kort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder (månedskort og 10 dages kort) udstedes til halv pris for børn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år, for månedskortenes vedkommende dog kun for én måned ad gangen (PR § 18).

Stamkort udstedes ikke til nedsat betaling til børn og unge (PR § 18).

Gyldighedstid

Månedskort udstedes med gyldighed i 1 - 12 måneder og 10 dages kort og ugekort med gyldighed i 10 hhv 7 på hinanden følgende dage.

Kortene er ikke kalenderbundne og kan således udstedes med gyldighed fra en hvilken som helst ugedag eller dato i en måned (PR § 19).

Et abonnementskort må ikke benyttes til rejser før kl 0 på kortets første gyldighedsdag. Rejsende med abonnementskort, som vil begynde deres rejse aftenen forud for kortets første gyldighedsdag, må derfor løse almindelig billet til den første station, hvorfra toget planmæssigt afgår kl 0 eller senere.

Kort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder er på deres sidste gyldighedsdag kun gyldig rejsehjemmel til en station, hvortil toget planmæssigt ankommer senest kl 24. Strækningskort kan benyttes til rejse efter kl 24 den sidste gyldighedsdag, når det benyttede tog hører til denne dags tofgang.

Ekspeditionsstederne må ikke ved påtegning på et abonnementskort forlænge dettes gyldighedstid, og kortene må heller ikke påtegnes om, at de af en eller anden grund ikke har kunnet benyttes.

Rejseafbrydelse

På abonnementskort kan rejsen afbrydes uden formalitet på enhver station og så ofte det ønskes inden for gyldighedsområdet og -tiden (PR § 20).

Kortudstedelse

Abonnementskort udstedes indtil 14 dage forud for den første gyldighedsdag, dog kan ugekort kun udstedes indtil 3 dage forud (PR § 21).

A) Bestilling

Abonnementskort kan - uanset hvilke strækninger de skal omfatte - bestilles på alle stationer og i statsbanernes rejsebureauer med

undtagelse af Rbu Astoria. De kan bestilles til udlevering på et andet ekspeditionssted end bestillingsstedet.

B) Udstedelse

Ved udstedelse af abonnementskort anvendes særlige formularer til

- stamkort,
- månedskort til rejser mellem bestemte ekspeditionssteder,
- ugekort,
- månedskort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder og
- 10 dages kort.

Ekspeditionsstederne er ansvarlige for det tab, som statsbanerne måtte lide ved, at der ved udstedelsen opkræves for lidt, samt i øvrigt for kort, som ekspeditionsstedet ikke fuldt ud kan gøre rede for. I givet fald skal manglende kortformularer tilsvares med prisen for det dyreste kort, som kan udstedes på den manglende formular.

I øvrigt gælder det i det følgende under de forskellige kortarter anførte.

1) Stamkort

Stamkort med tilhørende mapper (BMS nr 121 - 122) kan udstedes uden samtidig udstedelse af et indstikskort. Ved udstedelsen skrives abonnentens navn og stilling med blæk, kuglepen eller skrivemaskine, og det skal af kortet fremgå, om det er udstedt for en herre eller dame. Udstedes det for et barn eller et ungt menneske under 18 år, skal den pågældendes fornavn skrives fuldt ud og fødselsdag -måned og -år anføres i de dertil indrettede rubrikker. Fødselsdag og -måned anføres altid med 2 og fødselsår altid med 4 cifre, jf BMS nr 121.

Abonnentens fotografi påklæbes stamkortet med et godt klæbestof, hvorefter kortet indsættes i mappens højre side og fastgøres med en ring gennem kortet og mappen. Ringen, der påsættes med en særlig hæftetang ("parisertang"), anbringes omtrent ved den cirkel, som findes i rubrikken til påklæbning af fotografi og således, at dens glatte del kommer til at sidde på mappens yderside. Denne indhæftning må ikke forringe fotografiets tydelighed.

En makuleret kortmappe kan ombyttes med en ny, når det kan ske uden at beskadige et stamkort, der i øvrigt er ubeskadiget og forsynet med vellignende fotografi. Ombytningen foretages gratis.

Stamkort, som har angivelse af abonnentens fødselsdag, -måned og -år, skal så vidt muligt omskrives ved første kortfornyelse, efter at abonnenten er fyldt 18 år. Omskrivning af denne årsag, eller fordi fotografiet ikke længere er tydeligt og vellignende, ved navneændring eller lignende eller, fordi kortet er blevet makuleret, kan uden udgift for abonnenten ske på et vilkårligt ekspeditionssted (dog ikke Rbu Astoria) mod aflevering af det tidligere udstedte stamkort samt fotografi til det nye stamkort.

Omskrivning bør almindeligvis ske samtidig med løsning af nyt indstikskort. Gratis omskrivning af stamkort til brug for personalets permanente frikort må dog ikke finde sted.

2) Månedskort til rejser mellem bestemte ekspeditionssteder

Kort til 2. klasse (BMS nr 124 - 125) er oplagt på de ekspeditionssteder, som har oplagt stamkort, medens kort til 1. klasse (BMS nr 123 + 147) i almindelighed kun er oplagt på bystationerne.

Formularerne er enten faste kort med gyldighed i 1 måned og med påtrykt strækning og pris eller med stamme forsynede blankokort, som er således indrettet, at samme formular kan benyttes ved udstedelse af kort med gyldighed i 1 - 12 måneder såvel for en voksen som for en person indtil det fyldte 18. år. Faste kort til halv pris er kendetegnet ved en rød skråstreg, jf BMS nr 124.

Kortene er grønne til 1. klasse og brune til 2. klasse. De har en bred grå - i forbindelse med Københavns bybane for faste og delvis udfyldte blankokorts vedkommende gul - tværstribe, der dækker rubrikkerne til stempeling af kortets første og sidste gyldighedsdag. På faste kort er kun rubrik til istempeling af kortets sidste gyldighedsdag.

Gyldighedstiden for et månedskort med én måneds gyldighed regnes på samme måde som for en månedsdobbeltbillet.

Faste kort for én måned påføres med blæk eller kuglepen stamkortets abonnementsnummer (stationsforkortelse og løbenummer) i den dertil bestemte rubrik, og sidste gyldighedsdag stemples med det dertil leverede datostempel (formular A 312) med den sorte raderfaste stempelsværte. 1. - 9. dag i måneden skal herved altid angives med to cifre således: "01", "02", "03" o s v. Ved udstedelse af kort til halv pris, må det påses at abonnenten efter stamkortets angivelse af fødselsdag, -måned og -år, har ret til befordring for halv pris.

For blankokort med gyldighed i 1 - 12 måneder anføres i de to firkantede felter øverst på kortet med tydelige blok- og formbogstaver stationsforkortelserne på de stationer, mellem hvilke kortet skal gælde (jf BMS nr 125). Herunder anføres strækings- og eventuel ruteangivelse skrevet fuldt ud med almindelig skrift. Kort via Københavns bybane skal herved altid påføres ruteangivelsen "Københavns bybane". På den punkterede linie foran teksten "mds kort til 2. (1.) klasse" anføres det antal måneder, kortet skal gælde. I de dertil indrettede rubrikker anføres stamkortets abonnementsnummer (stationsforkortelse og løbenummer) samt kortets pris. Første og sidste gyldighedsdag stemples på såvel stamme som kort på samme måde som anført for faste kort.

Når en abonnent i forbindelse med ét stamkort ønsker at løse 2 indstikskort af samme art i forlængelse af hinanden (f eks

Rg - By + Hl - Kl/Ly), kan indstikskortene af praktiske grunde udstedes på én blanko-kortformular (i det nævnte eksempel således:

"Rg - Kl/Ly

Ringsted - Klampenborg/Lyngby
over Københavns bybane"),

hvis pris udgør summen af priserne for de indstikskort, der ellers skulle være løst til rejser over den (de) pågældende strækning(er).

I det firkantede felt umiddelbart over prisrubrikken sættes et kryds, når kortet udstedes til normal betaling, og skrives "Halv", når kortet udstedes til halv pris til børn og unge under 18 år.

Ved udstedelse af kort til halv pris til ansattes børn i anledning af uddannelse anvendes altid blankokort, der udfyldes på normal måde. I stedet for "Halv" anføres i det firkantede felt umiddelbart over prisrubrikken den pågældende tilladelses journal-nummer og årstal, f. eks "02927/64".

3) Ugekort

Kortene (BMS nr 143) er oplagt på de fleste stationer samt i statsbanernes rejsebureauer undtagen Rbu Astoria.

Kortene, der normalt kun er oplagt til 2. klasse, er grå. For forbindelser med Københavns bybane har faste og delvis udfyldte blankokort en gul tværstribet (BMS nr 144).

Ved beregningen af gyldighedstiden medregnes såvel første som sidste gyldighedsdag som en hel dag. På kortene - såvel faste som blanko - stemples sidste gyldighedsdag på samme måde som på månedskort.

For udfyldningen af ugekortene gælder i øvrigt samme bestemmelser som anført foran under månedskort til rejser mellem bestemte ekspeditionssteder for så vidt de efter deres natur kan anvendes.

Til ugekort til 1. klasse anvendes blankoformularen til månedskort til 1. klasse, der udfyldes efter sit udvisende, idet "mds" rettes til "uge" (jf BMS nr 147).

4) Månedskort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder

Kortene (BMS nr 156-157) er oplagt på alle bystationer og visse større landstationer samt i statsbanernes rejsebureauer undtagen Rbu Astoria.

Formularerne til månedskortene er dels faste kort med gyldighed i én måned, dels blankokort, som er således indrettet, at samme formular kan benyttes ved udstedelse af kort med gyldighed i 1 - 12 måneder - for kort med gyldighed i én måned såvel for voksne som for børn indtil det fyldte tolvte år.

Kortene er hvide med grønt bundtryk til 1. klasse og brunt til 2. klasse.

For beregning af gyldighedstiden samt angivelse af

- første og sidste gyldighedsdag,
- abonnementsnummer,
- antal måneder, kortet skal gælde, og
- prisen

gælder samme bestemmelser som for udstedelse af månedskort til rejser mellem bestemte ekspeditionssteder. I det firkantede felt umiddelbart over prisrubrikken sættes et kryds, når kortet udstedes til normal betaling, og skrives "Halv", når et 1-månedskort udstedes til et barn, som ikke er fyldt tolv år på kortets første gyldighedsdag.

5) 10 dages kort

Kortene (BMS nr 158-159) er oplagt i statsbanernes rejsebureauer, på bystationerne (herunder grænsestationerne), på visse større

landstationer m v (især i Københavns nærhed), på enkelte privatbanestationer samt i nogle private rejsebureauer.

Kortene findes kun som faste kort. De er hvide med grønt bundtryk til 1. klasse og brunt til 2. klasse.

Ved beregningen af gyldighedstiden medregnes såvel første som sidste gyldighedsdag som en hel dag. Begge dagene stemples på kortets forside på samme måde som på månedskort. Har abonnenten et stamkort, skrives dettes abonnementsnummer (stationsforkortelse og løbenummer) med blæk eller kuglepen i den dertil beregnede rubrik, og kortets bagside overkrydses.

Har abonnenten intet stamkort, skrives "Vend" i rubrikken for abonnementsnummer, og abonnentens navn og eventuelle stilling skrives på kortets bagside således, at det tydeligt fremgår, om kortet gælder for en dame eller en herre. Abonnentens fotografi påklæbes kortet i den dertil indrettede rubrik.

Udstedes kortet til halv pris til et barn under tolv år, fraklippes barnekontrolafsnittet i kortets øverste venstre hjørne, og barnets alder (sidst fyldte år) skrives i rubrikken nederst på bagsiden, hvis kortet udstedes uden forbindelse med et stamkort.

Når kortet udstedes uden forbindelse med stamkort, skal det på bagsiden stemples med ekspeditionsstedets datostempel således, at stemplet berører såvel fotografiet som kortet uden at fotografiets tydelighed derved forringes (BMS nr 158a).

Til udlændinge, der ikke har og ikke inden rejsen på et 10 dages kort ønskes påbegyndt kan skaffe det nødvendige fotografi, men som kan legitimere sig med et gyldigt udenlandsk pas, kan kortene udstedes uden fotografi. I den til påklæbning af fotografi beregnede rubrik anføres da "Kun gyldigt i forb med pas nr", og den rejsende gøres opmærksom på, at passet ved billetteringen skal forevises sammen med kortet.

10 dages kort for abonnenter uden stamkort anbringes i et celluloidhylster, men det må ikke fastgøres til dette.

C) Udlevering

Abonnementskort udleveres på de ekspeditionssteder, hvor de er oplagt, senest 1 time - på andre ekspeditionssteder senest 1 døgn - efter bestillingens modtagelse (PR § 21).

Inden et kort indsættes i mappen og udleveres til den rejsende, skal ekspeditionsstedet overbevise sig om, at det er tydeligt og rigtigt udfyldt.

Indstikskort kan udleveres til abonnenter, selv om det tidligere løste indstikskorts gyldighedstid endnu ikke er udløbet. Inden udleveringen skal ekspeditionsstederne da - foruden som i alle andre tilfælde at overbevise sig om, at det udstedte indstikskorts abonnementsnummer svarer til stamkortets abonnementsnummer - gøre abonnenten opmærksom på,

- at han selv må foretage udskiftning af kortene i mappen,
- at et indstikskort aldrig må benyttes ud over den på kortet anførte sidste gyldighedsdag, heller ikke selv om der i umiddelbar fortsættelse af kortet er løst et nyt kort, som er glemt indsat i mappen, samt
- at et indstikskort aldrig må benyttes før dets første gyldighedsdag.

Ved udleveringen af indstikskort skal ekspeditionsstederne så vidt muligt indsamle ældre indstikskort, hvis gyldighedstid er udløbet, men som f eks stadig sidder i kortmappen.

Ugyldige indstikskort må dog ikke fratages abonnenter, som udtrykkeligt ønsker at beholde dem, men det skal da henstilles til abonnenten at fjerne dem fra kortmappen.

Ved udleveringen af 10 dages kort og månedskort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder skal abonnenterne ved udlevering af en trykt meddelelse (blanket A 345) gøres opmærksom på, at de på forlangende på overgangsstationerne til en række privatbaner og færge-selskaber kan få udstedt dobbeltbilletter til enkeltbilletspris. Dobbeltbilletterne har normal gyldighedstid, dog ikke ud over kortets gyldighedstid.

Samtlige stationer og statsbanernes rejsebureauer (undtagen Rbu Astoria) kan til bestillere af månedskort til rejser mellem bestemte ekspeditionssteder, som bestillingsstedet ikke selv kan udfærdige, udstede foreløbige rejsehjemler, hvortil benyttes Almex-billetter (formular B).

Billetterne udfærdiges - også med hensyn til gyldighedstid og pris - som en almindelig 3-dages dobbeltbillet i den pågældende stationsforbindelse. Derudover anføres med gennemskrift i rubrikken "over" efter den eventuelle ruteangivelse "Foreløbig rejsehjemmel for månedskort mellem og", hvorved stationsnavnene kan anføres med forkortelser.

Foreløbige rejsehjemler må ikke indsamles af kontrolpersonalet.

For indehaveren af en foreløbig rejsehjemmel gælder det samme som for benyttelsen af 3-dages dobbeltbilletter i den pågældende stationsforbindelse.

Ombytning af kort (duplikatkort)

Abonnementskort kan ikke fordres ombyttet (PR § 14).

Dog kan en abonnent, som har et 10 dages kort, mod betaling af forskellen mellem priserne for de to slags kort få 10 dages kortet ombyttet til et 1-månedskort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder til samme klasse.

Udstedelse af duplikatkort til erstatning for bortkomne stamkort og/eller indstikskort med gyldighed i 1 måned eller derunder finder ikke sted.

Udstedelse af duplikatkort til erstatning for et bortkommet indstikskort med mere end 1 måneds gyldighedstid kan ske ved henvendelse til personafregningen, hvis det nye kort kan påregnes at være abonnenten i hænde inden gyldighedstidens udløb.

For omskrivning af stamkort gælder bestemmelserne foran under udstedelse af stamkort.

Omskrivning af makulerede indstikskort kan uden udgift for abonnenten finde sted på ethvert ekspeditionssted, som kan udstede den pågældende kortart.

Tilkøb

Indehavere af abonnementskort til 2. klasse kan få ret til befordring på 1. klasse ved tilkøb af en halv billet til 2. klasse for den pågældende strækning (PR § 22), eller ved tilkøb af et andet abonnementskort til 2. klasse med stamkort og tilhørende indstikskort. Dette gælder også for et barn over 12 år, der har kort til halv pris, hvorimod et barn under 12 år ved overgang fra 2. til 1. klasse skal løse 1/4 billet til 2. klasse.

Togbenyttelse (rutebiler)

Abonnementskort gælder til befordring med alle til personbefordring i almindelighed bestemte tog og færger i indenlandsk lokal trafik over den eller de strækninger, som er anført på kortet. For benyttelse af lyntog og gennemgående vogne kræves pladsbillet til normal betaling efter samme bestemmelser som for almindelige enkelt- og dobbeltbilletter.

Strækingskort til rejser mellem ekspeditionsstederne på strækningen Nørresundby - Svenstrup Jylland gælder valgfrit til stats- og privatbanernes tog på strækningen. Ved udstedelsen påskrives eller påstemples kortene under strækningsangivelsen "med stats- eller privatbanernes tog".

Indehavere af månedskort til rejser mellem bestemte ekspeditionssteder kan efter anmodning få lov til på deres kort at benytte statsbanernes rutebiler på en bestemt tur, hvis benyttelsen af turen byder den rejsende væsentlige fordele, og pladsforholdene på turen tillader det. Anmodningen rettes til driftslederen for den pågældende omnibusrute, eventuelt gennem den jernbanestation, hvor kortet udleveres.

Hvis tilladelsen gives, vil der mod betaling blive udleveret den rejsende en abonnementsbillet (BMS nr 172), som i forbindelse med månedskortet og inden for dets gyldighedstid giver ret til 25 enkeltrejser med den ønskede rutebiltur.

Tilbagebetaling

Den for et abonnementskort erlagte betaling kan ikke fordres tilbagebetalt, hverken helt eller delvis (PR § 14), og der må ikke foretages tilbagebetaling for billetter, som er løst og benyttet af kortabonnenter, der har glemt kortet.

3.3 FAMILIEBILLETTER

For befordringen gælder de almindelige bestemmelser for rejser på enkelt- og dobbeltbilletter, for så vidt de efter deres natur kan finde anvendelse og ikke er i strid med nedenstående.

Almindelige bestemmelser

Familiebilletter sælges hele året til enkeltrejser eller hen- og tilbagerejser, som foretages samlet af mindst 3 af de til én familie hørende familiemedlemmer, hvoraf mindst 1 skal være under 21 år. Ved familiemedlemmer forstås børn indtil det fyldte 21. år, disses forældre, samt bedsteforældre (PR § 23). Børn indtil det fyldte fjerde år, til hvilke der ikke kræves særskilt plads, og som derfor befordres frit, meregnes ikke i det nævnte mindstetal, og børn, der er fyldt 21 år, regnes i denne henseende ikke til familiemedlemmer (PR § 23).

Når der i rejsen deltager mindst 3 familiemedlemmer, kan familiebilletter udstedes til

- børn under 21 år, som rejser alene,
- børn under 21 år, som rejser sammen med den ene af eller begge forældrene,
- børn under 21 år, som rejser sammen med forældre og bedsteforældre, samt til
- børn under 21 år, som rejser sammen med en eller flere af bedsteforældrene.

Til børn henregnes i denne relation også adoptivbørn og plejebørn indtil det fyldte 21. år. Familietilhørsforholdet skal normalt ikke forlanges dokumenteret af de rejsende.

Endvidere kan indtil 2 hunde - når der i rejsen i øvrigt deltager mindst to personer - medtages på familiebilletter til 2. klasse og regnes herved som børn indtil det fyldte 12. år på 2. klasse (PR § 52).

Bestemmelserne om familierejsned sættelse må ikke anvendes i forbindelse med andre bestemmelser om befordring til nedsat pris (PR § 23).

Stationsforbindelser og rejseruter

Familiebilletter udstedes i samme omfang, som der udstedes almindelige enkelt- og dobbeltbilletter over tarifafstande på 30 km og derover. Familiebilletter må dog - uanset tarifafstanden - ikke udstedes til rejser lokalt på storebæltsoverfarterne (Korsør - Nyborg og Halsskov - Knudshoved) (PR § 23). I gennemgående trafik udstedes familiebilletter kun i forbindelse med de i tarif nr 11 anførte ekspeditionssteder.

Vognklasser

Familiebilletter udstedes til såvel 1. som 2. klasse (PR § 23).

Betaling

For det ældste familiemedlem skal betales ordinær enkelt- eller dobbeltbilletpris efter den pågældendes alder (for børn indtil det fyldte tolvte år altså halv enkelt- eller dobbeltbilletpris) og for hvert af de øvrige familiemedlemmer halvdelen af det, den pågældende efter sin alder skulle have betalt ved rejse på almindelige enkelt- eller dobbeltbilletter, eventuelt afrundet opad til mængfold af 10 øre. Billetprisen skal dog mindst svare til den ordinære betaling for de to ældste personer (PR § 23).

For tarifafstande på mindre end 30 km kan der, hvis der herved opnås en lavere pris end prisen for de i den pågældende stationsforbindelse nødvendige almindelige enkelt- eller dobbeltbilletter, udstedes familiebilletter mod betaling for 30 km (PR § 23).

Gyldighedstid

Familiebilletter har samme gyldighedstid som almindelige enkelt- og dobbeltbilletter i den pågældende stationsforbindelse (PR § 23).

Rejseafbrydelse

Rejseafbrydelse kan foretages efter samme bestemmelser som for almindelige enkelt- og dobbeltbilletter (PR § 23).

Billetudstedelse

Familiebilletter udstedes ikke i togene. Ved billetudstedelsen anvendes Almex-billetformular B, hvori sættes kryds under "F" ud for den til billetarten svarende kode. Efter påtrykket "-billet" anføres antallet af familiemedlemmer over og under 12 år, f.eks. "5 o/12, 2 u/12, 1 hund" (5 over 12 år, 2 under 12 år og 1 hund). I Almex-maskinen påstemples billetten den samlede nedsatte betaling for hele familien, jf. BMS nr 65.

Ombytning af billetter

Familiebilletter kan kun ombyttes, når rejsen ikke er påbegyndt.

Tilkøbsbilletter

Rejsende med familiebillet til 2. klasse, som efter rejsens påbegyndelse ønsker at gå over i 1. klasse, får ret hertil, når der for hver rejsende betales en halv - for børn under tolv år en kvart - billet til 2. klasse for den strækning, hvorover 1. klasse ønskes benyttet.

Rejsende med familiebillet til hen- og tilbagerejse inden for 3 dage over afstande på mindst 50 km, som ønsker at foretage tilbagerejsen eller en del af denne efter gyldighedstiden, men inden for gyldighedstiden af en månedsdobbeltbillet, får ret hertil, når der for

hver rejsende på tolv år og derover betales 20% af prisen for en 3-dages dobbeltbillet i den på familiebilletten angivne stationsforbindelse. Er afstanden i den pågældende stationsforbindelse mindre end 50 km, skal der - når det bliver billigst for de rejsende - for hver rejsende på tolv år og derover betales forskellen mellem prisen for en 3-dages dobbeltbillet i den pågældende stationsforbindelse og prisen for en månedsdobbeltbillet for 50 km. For børn under tolv år skal betales halvdelen af prisen for en person på tolv år og derover, evt afrundet opad til mængfold af 10 øre.

Som tilkøbsbilletter anvendes Almex-billetformular B eller togbilletformular. Der udstedes kun én tilkøbsbillet for hele den pågældende familie, forsynet med påtegning "Familiebillet-Tilkøb til 1. klasse" hhv "Familiebillet - Tilkøb til tilbagerejse inden for 1 måned" samt angivelse af antallet af personer (hele og halve).

Forskelsbilletter

Ønsker rejsende med familiebilletter at rejse over en længere rute end den, hvorover billetten gælder, udstedes på Almex-billetformular B en forskelsbillet, hvis pris er dens samlede forskel mellem de ordinære billetpriser for den længere og den kortere rute for alle de i rejsen deltagende familiemedlemmer. Almex-billetformular B udfyldes som ved udstedelse af forskelsbilletter i forbindelse med almindelige enkelt- hhv dobbeltbilletter, idet påtegningen efter ruteangivelsen dog skal lyde "Kun gyldig i forbindelse med familiebillet fra til over".

Udstedes forskelsbilletten i toget benyttes togbilletformular, hvori der gives tilsvarende oplysninger.

Togbenyttelse

Familiebilletterne gælder til rejser i samme omfang som almindelige enkelt- og dobbeltbilletter.

Tilbagebetaling

For tilbagebetaling gælder samme bestemmelser som for tilbagebetaling af almindelige enkelt- og dobbeltbilletter (PR § 23).

Familiebilletter, der ikke udnyttes fuldt ud, fordi et eller flere af familiemedlemmerne undervejs - herunder på bestemmelsesstationen for henrejsen - opgiver rejsen eller ønsker at benytte andre tog end de øvrige familiemedlemmer, påtegnes på bagsiden "Må kun benyttes af personer over 12 år og personer under 12 år fra til". Samtidig overstreges angivelsen af personantallet på billetens forside, og der skrives "Vend". De rejsende må herefter henvises til efter rejsens afslutning at anmode om godtgørelse, hvortil såvel familiebilletten som evt andre i forbindelse med den pågældende rejse løste billetter (til familiemedlemmer, som har benyttet andre tog end den øvrige familie) skal afleveres.

3.4 65 - BILLETTER

For befordringen gælder de almindelige bestemmelser for rejse på dobbeltbilletter, for så vidt de efter deres natur kan finde anvendelse og ikke er i strid med nedenstående.

Almindelige bestemmelser

65-billetter sælges til hen- og tilbagerejser på tirsdage, onsdage, torsdage og fredage i perioden 15. august - 14. juni. De må dog ikke benyttes til rejser i tiden 20. december - 4. januar eller tirsdag før påske - tirsdag efter påske (alle dage inklusive). De må kun benyttes af personer på 65 år og derover (PR § 24) samt - uanset alder - af invalidepensionister.

Der skal ikke forlanges dokumentation for den rejsendes alder, medmindre der haves begrundet formodning om, at der foreligger forsøg på misbrug. Invalidepensionister, som ikke er fyldt 65 år, skal dog ved billetteringen forevise et af den pågældende underskrevet særligt legitimationsbevis (blanket A 316a - BMS nr 365). Dette, der kan benyttes i indtil 4 år, udleveres af invalidepensionistens hjemstedskommune, som - ved stempel og underskrift - for ét kalenderår ad gangen attesterer invalidepensionistens ret til at rejse på 65-billetter.

Stationsforbindelser og rejseruter

65-billetter udstedes i samme omfang, som der udstedes dobbeltbilletter over tarifafstande på 30 km og derover (PR § 24).

Vognklasser

65-billetter udstedes til såvel 1. som 2. klasse (PR § 24).

Betaling

For tarifafstande på 30 km og derover udstedes 65-billetterne for ordinær enkeltbilletpris (PR § 24).

For tarifafstande på mindre end 30 km kan der, hvis der herved opnås en lavere pris end ordinær dobbeltbilletpris i den pågældende stationsforbindelse, udstedes 65-billetter til ordinær enkeltbilletpris for 30 km (PR § 24).

Gyldighedstid

65-billetter for afstande på 30 - 49 km er gyldige i 3 dage og for større afstande - samt når der for afstande på under 50 km betales normal enkeltbilletpris for 50 km - i 1 måned. Falder sidste gyldighedsdag i et af de spærrede tidsrum, skal tilbagerejsen dog være afsluttet senest dagen før dette tidsrums begyndelse (PR § 24).

På 65-billetter skal henrejsen tiltrædes på den på billetten angivne dag, der skal være en af de under Almindelige bestemmelser anførte ugedage. På tirsdage må henrejsen tidligst foretages med tog, der efter køreplanen afgår fra afrejsestationen kl 0 og skal på fredage foretages med tog, der efter køreplanen ankommer til bestemmelsesstationen senest kl 24. Tilbagerejsen, der ligeledes kun må ske på de nævnte ugedage, skal være afsluttet kl 24 på billetens sidste gyldighedsdag (PR § 24).

Rejseafbrydelse

Rejseafbrydelse kan foretages efter samme bestemmelser som for dobbeltbilletter. På 65-billetter skal vidererejsen efter rejseafbrydelse dog ske inden for billetternes normale gyldighedstid (PR § 24), jf Almindelige bestemmelser og Gyldighedstid.

Billetudstedelse

A) På stationerne

I visse stationsforbindelser udstedes særlige ensfarvede 65-billetter, der enten i øverste venstre hjørne er kendetegnet med et "65" (BMS nr 23 - 24) eller har et rødt bundtryk "65" (BMS nr 27).

Hvor sådanne billetter ikke haves, men hvor der er oplagt almindelige edmonssonske enkeltbilletter (kasseapparatbilletter), anvendes disse med påstemplingen "65-billet" på forsiden (BMS nr 25). Til stemplet, hvoraf salgsstedets navn i forkortelse fremgår, kan der for tydelighedens skyld anvendes violet eller rød stempelsværte. Det er ikke tilladt andre end salgsstedet at stemple en billet "65-billet".

Består disse muligheder for udstedelse af billetterne ikke, anvendes Almex-billetter, der krydsmarkeres "A" (BMS nr 66).

Ved udstedelse af 65-billetter som Almex-billetter i stationsforbindelser med en mindre afstand end 30 hhv 50 km skal der som bestemmelsesstation anføres den af den rejsende opgivne bestemmelsesstation.

Samtidig med billetten (dog ikke, når de foran omtalte kasseapparatbilletter, de særlige 65-billetter eller Almex-formularerne anvendes) skal der udleveres en særlig kontrolbillet (BMS nr 22), på hvis bagside er anført 65-billetternes gyldighedstid. Kontrolbilletterne har til formål at vejlede de rejsende om billetternes benyttelse og danner samtidig grundlag for statistik over billetsalget.

65-billetter i gennemgående trafik udstedes på Almex-billetformular B.

B) I togene

65-billetter udstedes i togene, når betingelserne herfor i øvrigt er til stede. Ved billetudstedelsen anvendes trinbrætbilletter eller almindelige togbilletter.

I trinbrætbilletformularen klippes billettens art i feltet ud for angivelsen "65" og i togbilletten anføres billettens art ("65") i det indrammede felt foran datoangivelsen. I togbilletten skal endvidere anføres billettens sidste gyldighedsdag, hvorved der ikke menes den sidste dag efter forløbet af 3 dage eller en måned, men den sidste dag, hvor tilbagerejse faktisk er tilladt.

Ombytning af billetter

65-billetter kan ombyttes efter samme bestemmelser som for dobbeltbilletter.

Tilkøbsbilletter

Rejsende med 65-billet, som inden for gyldighedstiden for en almindelig dobbeltbillet ønsker at foretage hele eller en del af hen- og/eller tilbagerejsen uden for den tid, hvor 65-billetten kan benyttes, får ret hertil ved tilkøb af en billet, hvis pris udgør forskellen mellem de ordinære priser for enkeltbilletter og dobbeltbilletter (med 3 dages hhv 1 måneds gyldighed) for den strækning, der befares i det spærrede tidsrum (PR § 24).

Ved tilkøb til 65-billetter for afstande under 50 km skal der - når billetten ønskes benyttet til tilbagerejse efter gyldighedstidens udløb, men inden for gyldighedstiden for en 65-billet for en afstand på 50 km, og når det bliver billigst for den rejsende - betales forskellen mellem den for billetten erlagte betaling og prisen for en 65-billet for 50 km.

Rejsende med 65-billet til 2. klasse, som efter rejsens påbegyndelse ønsker at gå over i 1. klasse, får ret hertil ved tilkøb af en enkeltbillet til halv pris til 2. klasse over den pågældende strækning. Prisen for tilkøbsbilletterne afrundes opad til manglefold af 10 øre (PR § 24).

Løses en af de nævnte tilkøbsbilletter på henrejsen, er den uden yderligere efterbetaling gyldig som tilkøb for den tilsvarende del af tilbagerejsen (PR § 24) således, at rejsende, som har løst tilkøbsbillet til rejse i de spærrede tidsrum, betragtes som rejsende med almindelig dobbeltbillet for den strækning, hvorover tilkøbet er løst.

Som tilkøbsbilletter anvendes edmonsoske billetter, hvor det er muligt, og ellers Almex-billetter. Udstedes tilkøbsbilletten i toget, anvendes togbilletformularen, hvori forneden til venstre anføres "Tilkøb til 65-billet".

Forskelsbilletter

Ønsker en rejsende med 65-billet at rejse over en længere rute end den, hvorover billetten gælder, udstedes på Almex-billetformular B en forskelsbillet, hvis pris er forskellen mellem 65-billetpriserne for den længere og den kortere rute. Biletformularen udfyldes som ved udstedelse af forskelsbilletter i forbindelse med almindelige dobbeltbilletter, idet påtegningen efter ruteangivelsen dog skal lyde "Kun gyldig i forbindelse med 65-billet fra til over".

Udstedes forskelsbilletten i toget, benyttes togbilletformularen, hvori der gives tilsvarende oplysninger.

Togbenyttelse

65-billetter kan benyttes i alle til personbefordring bestemte tog og færger i samme omfang som almindelige dobbeltbilletter.

Tilbagebetaling

For tilbagebetaling gælder samme bestemmelser som for tilbagebetaling af almindelige dobbeltbilletter (PR § 24). Der kan dog ikke ydes tilbagebetaling for 65-billetter til 1. klasse, som på hele henreisen eller hele tilbagerejsen er benyttet på denne klasse.

3.5 STUDENTERBILLETTER

For så vidt der ikke nedenfor findes særlige bestemmelser, gælder de almindelige bestemmelser for rejser på dobbeltbilletter, som efter deres natur kan komme til anvendelse.

Almindelige bestemmelser

Studerende m v kan til hen- og tilbagerejser fra studiebyen få udstedt billetter til nedsat betaling på følgende betingelser:

Ved billetkøbet skal forevises et særligt legitimationsbevis, der er indrettet som indstikskort til anvendelse i forbindelse med et stamkort, og afleveres en udfyldt og underskrevet bestillingsseddel. Formularerne fås på den studiestedet nærmest (eller bekvemmest - jf nedenfor) liggende station - i København dog kun på stationerne Frederiksberg, Hellerup, København H (Abonnementskortkontoret), Nørrebro, Valby, Vanløse og Østerport. Skulle særlige forhold med hensyn til rejsemulighederne tale for, at det tillades studerende ved enkelte undervisning- eller læreanstalter at benytte andre stationer end den nærmestliggende som afrejsestation (billetkøbsstation), kan distrikterne fastsætte indtil 3 stationer, hvorfra studerende ved det pågældende studiested kan rejse til nedsat betaling, nemlig foruden den nærmestliggende indtil 2 under hensyn til de særlige forhold bekvemt liggende stationer.

Legitimationsbeviserne (BMS nr 363) udstedes af stationerne til studerende mod forevisning af immatrikulationsbevis eller lige dermed stillet attest fra undervisningsanstalten.

Beviserne udstedes kun til studerende m v, der modtager dagundervisning, og kun når undervisningen varer mindst 2 måneder. I øvrigt udstedes beviserne for hele studietiden - dog højst for ét år (12 måneder) ad gangen - mod betaling af et depositum på 5 kr, der tilbagebetales, når beviset tilbageleveres til udstedelsesstedet senest 3. dagen efter den på beviset anførte sidste gyldighedsdag.

Ved udstedelsen påføres legitimationsbeviserne

- undervisningsanstaltens navn,
- stemplet (eller skrevet med blokbogstaver eller skrivemaskine) angivelse af den (de) station(er), hvorfra rejser til nedsat betaling må foretages - for københavnske stationers vedkommende = "København",
- bevisets sidste gyldighedsdag med sort raderfast stempelfarve og det til sådant brug leverede datostempel (formular A 312),
- abonnementsnummeret på det stamkort, i forbindelse med hvilket beviset er udstedt og
- den studerendes underskrift.

Legitimationsbeviset skal ved billetteringen forevises sammen med billetten.

Billetter til nedsat betaling efter disse bestemmelser udstedes kun til rejser fra den (de) i legitimationsbeviset anførte afrejsestation(er). Er der som afrejsestation anført "København", udstedes billetterne dog til rejse fra "Københavns bybane" af de forannævnte københavnske stationer. Endvidere kan bl a seminarieelever, der som led i uddannelsen udsendes til praktikanttjeneste i en anden by end studiebyen, i praktikantperioden få udstedt billetterne fra praktikantbyen, men det oprindelige legitimationsbevis skal da afleveres til udstedelsesstationen, der mod forevisning af nødvendig attest fra undervisningsanstalten udsteder et særligt legitimationsbevis for praktikantperioden.

Fejlskrevne legitimationsbeviser må ikke udleveres. Forevises der ved billettering eller billetkøb legitimationsbeviser, hvori der er rettet, betragtes den rejsende som værende uden gyldig rejsehjemmel, og såvel legitimationsbevis som den i forbindelse hermed foreviste billet fratages den rejsende og indsendes til generaldirektoratet (personafregningen) med forklaring. På samme måde forholdes, når der forevises legitimationsbevis og stamkort med forskelligt abonnementsnummer.

Stationsforbindelser og rejseruter

Billetterne udstedes i samme omfang som almindelige dobbeltbilletter med 3 dages eller 1 måneds gyldighed over tarifafstande på 50 km og derover. I gennemgående trafik udstedes billetterne i forbindelse med de i tarif nr 11 anførte ekspeditionssteder, men kun når den samlede tarifafstand fra studiebyen (afrejsestationen) til bestemmelsesstationen er 50 km eller derover.

Vognklasser

Billetterne udstedes kun til 2. klasse.

Betaling

Billetter til hen- og tilbagerejse inden for gyldighedstiden af 3-dages dobbeltbilletter udstedes for enkeltbilletpris, medens der ved køb af billetter til hen- og tilbagerejse inden for en måned ydes 25% nedsættelse i den ordinære pris for en månedsdobbeltbillet.

Gyldighedstid

Billetterne gælder til hen- og tilbagerejse inden for 3 dage eller 1 måned. De må dog ikke benyttes til rejse efter legitimationsbevisets sidste gyldighedsdag. Billetter med gyldighed i 1 måned, som er udstedt til henrejse en af dagene 15. - 31. december, er dog uanset den på dem anførte gyldighedstid gyldige til tilbagerejse indtil udgangen af januar måned.

Rejseafbrydelse

Rejseafbrydelse kan finde sted efter de for rejser på dobbeltbilletter til ordinær betaling gældende bestemmelser.

Billetudstedelse

Billetter til nedsat betaling til studerende m v udstedes ikke i togene.

Inden udstedelsen skal afrejsestationen have overbevist sig om legitimationsbevisets gyldighed.

Studenterbilletter med 3 dages gyldighed udstedes som enkeltbilletter til den pris, der skal opkræves hos den rejsende. Ved udstedelse af Almex-billetter anvendes samme krydsmarkering og kodning som for almindelige enkeltbilletter, men påtrykket "og tilbage" skal ikke overstreges. Der benyttes

- i lokal trafik almindelige edmonsonske enkeltbilletter eller Almex-billetformular A (til ordinær enkeltbilletpris),
- i forbindelse med ekspeditionssteder i tarif nr 11 Almex-billetformular B.

Billetterne stemples "STUDERENDE Kun gyldig 3 dage". På Almex-billetter anbringes stemplet oven over "-billet".

Studenterbilletter med 1 måneds gyldighed udstedes som almindelige månedsdobbeltbilletter til ordinær månedsdobbeltbilletpris. Der benyttes almindelige edmonsonske månedsdobbeltbilletter eller

- i lokal trafik Almex-billetformular A
- i forbindelse med ekspeditionssteder i tarif nr 11 Almex-billetformular B.

Billetterne stemples "STUDERENDE". På Almex-billetformularer anbringes stemplet oven over "-billet".

Ved stemplingen anvendes rød eller violet stempelfarve.

Ved salg fra visse billettrykkemaskiner anvendes dog særlige billetpapper med rødt bundtryk "S" (BMS nr 38). Når disse papper

anvendes ved udstedelse af enkeltbilletter, jf foran, stemples de "Kun gyldig 3 dage".

Forlanges der billetter i stationsforbindelser med en mindre afstand end 50 km, kan der - når det bliver billigere end ordinær dobbeltbilletpris for den virkelige afstand - udstedes billet til nedsat pris for 50 km. Sådanne billetter skal udstedes på Almex-billetformularerne A eller B, hvori som bestemmelsesstation anføres den af den rejsende opgivne bestemmelsesstation.

Tilkøbsbilletter

Billetterne kan ved tilkøb efter de for rejsende med almindelige dobbeltbilletter gældende bestemmelser gøres gyldige til 1. klasse, og 3-dages dobbeltbilletter kan på samme måde ved tilkøb gøres gyldige som månedsdobbeltbilletter.

Tilkøbsbilletternes pris beregnes i begge tilfælde på grundlag af de ordinære billetpriser.

Forskelsbilletter

Forskelsbilletter kan udstedes efter de for almindelige dobbeltbilletter gældende bestemmelser. Der ydes dog ingen nedsættelse i forskelsbillettens pris således, at der ved rejse over en længere rute opkræves forskellen mellem de ordinære dobbeltbilletpriser for den længere og den kortere rute, regnet fra den oprindelige billets afrejse- til dens bestemmelsesstation.

Til forskelsbilletter anvendes - såvel på stationerne som i togene - samme formular som til forskelsbilletter i forbindelse med almindelige dobbeltbilletter, og formularerne udfyldes som om der var tale om almindelige dobbeltbilletter.

Togbenyttelse

Billetterne kan - også i de rutebiler, der erstatter tog, og som er optaget i publikumskøreplanernes hvide blade - benyttes i samme omfang som almindelige dobbeltbilletter.

3.6 BEFORDRING AF BLINDE

Efter aftale med socialministeriet befordres blinde og deres ledsagere (personer eller førerhunde) for nedsat betaling efter nedenstående bestemmelser.

Almindelige bestemmelser

Mod forevisning af et af Dansk Blindesamfund eller af chefen for Statens blindeinstitutter i København og på Refsnæs udstedt og underskrevet legitimationskort (medlemskort til samfundet eller særligt legitimationskort) kan en blind sammen med en ledsager (person eller førerhund) rejse på én almindelig enkelt- eller dobbeltbillet til ordinær betaling - ved lokale rejser med de af statsbanerne drevne omnibusruter skal der dog til såvel den blinde som til dennes ledsager løses en almindelig barnebillet. Rejser den blinde alene, befordres han på en almindelig enkelt- eller dobbeltbillet til halv pris.

Legitimationskortet (BMS nr 361), der skal lyde på navn og være forsynet med indehaverens fotografi, skal forevises ved billetteringen, og det giver ikke ret til rejse til nedsat betaling på andre rejsehjemler (65-billetter, abonnementskort eller abonnementsbilletter til rutebiler eller lignende) end almindelige enkelt- og dobbeltbilletter.

Stationsforbindelser og rejseruter

Almindelige enkelt- og dobbeltbilletter til nedsat betaling for blinde og deres ledsagere udstedes i statsbanernes lokaltrafik, i forbindelse med de i tarif nr 11 anførte ekspeditionssteder (undtagen over skibsstrækningen Grenå-Hundested) samt til lokale rejser på samtlige de af statsbanerne drevne omnibuslinier.

Vognklasser

Billetter til nedsat betaling udstedes kun til 2. klasse.

Betaling

En blind med en ledsager (person eller førerhund) skal betale samme billetpris som en person over 12 år, medens en blind, der rejser alene, uanset alderen skal betale samme billetpris som et barn indtil det fyldte tolvte år.

Billetudstedelse

Til en blind med ledsager udstedes en almindelig edmonsonsk billet eller - hvis sådanne ikke er oplagt i den pågældende stationsforbindelse - en almindelig Almex-billet til enkelt- eller dobbeltrejse for en voksen. Til en blind, der med en ledsager skal foretage en enkeltrejse, medens ledsageren alene skal foretage en tilsvarende rejse tilbage til afrejsestationen, er billigste billetkøb en almindelig dobbeltbillet for en voksen. Til en blind, der rejser alene, udstedes en edmonsonsk barnebillet, edmonsonsk billet med fraklipet barnekontrolafsnit eller - hvis edmonsonske billetter ikke er oplagt i den pågældende stationsforbindelse - en Almex-billet, udstedt som for et enkeltrejsende barn.

Tilkøbsbilletter

Den blinde med eventuel ledsagende person (men ikke førerhund) kan rejse på 1. klasse mod løsning af en halv billet til 2. klasse for hver person, der ønsker befordring på 1. klasse.

Forskelsbilletter

Forskelsbilletter kan udstedes i samme omfang som der udstedes forskelsbilletter til almindelige enkelt- og dobbeltbilletter, d v s til en blind med ledsager som om forskelsbilletten skulle gælde

for en voksen og til en blind, som rejser alene, som om forskelsbilletten skulle gælde for et barn indtil det fyldte tolvte år.

Togbenyttelse

De for blinde og deres ledsagere udstedte billetter gælder - også i de rutebiler, der er optaget i jernbaneafsnittet i publikumskøreplanerne - i samme omfang som almindelige enkelt- og dobbeltbilletter.

3.7 BEFORDRING AF INVALIDER

Personalet bør i videst muligt omfang bistå rejsende, der som følge af invaliditet er afhængige af hjælp, således ved indstigning, udstigning og togskifte eller ved omskiftning mellem tog og færge. Invaliderne skal så vidt muligt placeres i gennemgående vogne, når omstigning undervejs herved kan undgås. Adgang til de gennemgående vogne, hvortil der udstedes pladsbilletter mod betaling, er dog afhængig af, at pladsbillet løses.

Rejsende, der som følge af svær invaliditet benytter kørestol, kan på stationer med rejsegodselevator benytte disse for at få adgang til perronerne uden at forlade kørestolen. De pågældende må i betimelig tid forinden togafgang henvende sig til stationen.

Såfremt sådanne rejsende ønsker at blive i kørestolen undervejs, sker befordringen i pakvognen. I andet fald ydes der de rejsende hjælp til at tage plads i toget.

På stationer med perronundergang ydes der invalider i kørestol eller andre invalider, hvis invaliditet vanskeliggør benyttelse af trapperne, bistand til benyttelse af niveauovergangene mellem perronerne. På stationer, hvor overgang fra perron til perron er forbundet med vanskelighed for sådanne rejsende, bistås disse på lignende måde.

REJSEBILLETTER OG BEFORDRING AF HUNDE

For befordringen gælder de almindelige bestemmelser for rejse på enkelt- og dobbeltbilletter samt strækningsabonnementskort, for så vidt de efter deres natur kan finde anvendelse og ikke er i strid med nedenstående.

Almindelige bestemmelser

Mindre hunde kan gratis medføres som håndrejsegods i såvel 1. som 2. klasse, når de er anbragt i bure, kasser, kurve eller anden velegnet emballage (PR § 51). De enkelte stykkers mål må dog ikke væsentlig overstige 50x30x25 cm, og hundene skal under befordringen blive i emballagen, der skal anbringes som andet håndrejsegods, d v s under eller over den rejsendes egen plads eller på de i visse vogne til anbringelse af håndrejsegods bestemte pladser.

Andre hunde, som medføres af rejsende, skal anbringes på gulvet i kupeer eller vognafdelinger og må i almindelighed kun medtages på 2. klasse (PR § 51).

3.8 BEFORDRING AF HUNDE, SOM MEDFØRES AF REJSENDE

For befordringen gælder de almindelige bestemmelser for rejse på enkelt- og dobbeltbilletter samt strækningsabonnementskort, for så vidt de efter deres natur kan finde anvendelse og ikke er i strid med nedenstående.

Almindelige bestemmelser

Mindre hunde kan gratis medføres som håndrejsegods i såvel 1. som 2. klasse, når de er anbragt i bure, kasser, kurve eller anden velegnet emballage (PR § 51). De enkelte stykkers mål må dog ikke væsentlig overstige 50x30x25 cm, og hundene skal under befordringen blive i emballagen, der skal anbringes som andet håndrejsegods, d v s under eller over den rejsendes egen plads eller på de i visse vogne til anbringelse af håndrejsegods bestemte pladser.

Andre hunde, som medføres af rejsende, skal anbringes på gulvet i kupeer eller vognafdelinger og må i almindelighed kun medtages på 2. klasse (PR § 51).

I visse hovedtog mellem Sjælland og Jylland/Fyn etableres hundekupeer på 2. klasse efter de i togplanerne fastsatte regler. De pågældende kupeer (vognafdelinger) beskiltes "Fortrinsvis for rejsende med hunde". Togpersonalet skal altid være klar over, hvorvidt og i hvilken vogn hundekupé findes, og uopfordret henvise rejsende med hunde til at tage plads der.

Til kupeer (vognafdelinger) med den anførte beskiltning har rejsende med hunde adgang forud for andre rejsende, hvis der findes ledige pladser andet steds i toget. Findes sådanne ikke, har rejsende med hunde ingen fortrinsret, og denne bør heller ikke indrømmes, hvis det skønnes urimeligt, f eks hvis der stilles krav om, at en rejsende med megen håndbagage skal vige pladsen for en rejsende med hund, som kommer ind undervejs og kun skal rejse over en kort delstrækning.

Togpersonalet bør støtte henstillinger fra rejsende med hunde til andre rejsende om at vige pladsen, når dette kan ske uden væsentlige ulemper. Hvis en rejsende med hund ikke kan få plads i hundekupeen, kan han med hunden tage plads i en anden kupé eller vognafdeling i 2. klasse.

Hunde kan dog altid medtages og anbringes på gulvet i almindelig 1. eller 2. classes kupé i alle tog, når den eller de personer, der medfører den, har rejsehjemmel (og evt pladsbilletter) for så mange personer, som der er pladser i kupeen (PR § 51). I elektriske tog samt i andre tog, hvor hundekupé ikke er indrettet, kan rejsende med hunde tage plads overalt i togenes 2. classes afdelinger (PR § 51). Togpersonalet skal eventuelt være sådanne rejsende behjælpelig med at finde egnet plads, således at uoverensstemmelser mellem rejsende med hunde og andre rejsende undgås - den rejsende kan f eks henvises til at lade hunden befordre i togets rejsegodsrum.

Hunde, der skal føres i bånd, må ikke anbringes på sæderne, og det kan forlanges, at de er forsynet med mundkurv (PR § 51).

Stationsforbindelser og rejseruter

Billetter til hunde udstedes i de samme stationsforbindelser, hvori der udstedes almindelige enkelt- og dobbeltbilletter. Pladsbilletter kan dog ikke udstedes til hunde (PR § 51).

På skibsstrækningen mellem Grenå og Hundested befordres hunde frit, hvorfor der ikke udstedes gennemgående billetter for hunde over denne strækning.

Vognklasser

Rejsehjemler til hunde udstedes kun til 2. klasse (PR § 51).

Betaling

For hver hund, som medføres af en rejsende, skal løses samme billet som for et enkelt barn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år på 2. klasse (PR § 52).

Indtil 2 hunde kan dog også medtages på familiebillet og regnes herved - når der i rejsen i øvrigt deltager mindst to personer - såvel i henseende til det krævede mindste deltagerantal for befordring på familiebillet som til prisberegningen som børn mellem 4 og 12 år på 2. klasse (PR § 52).

En førerhund, som medføres af en blind med legitimationskort fra Dansk Blindesamfund eller Statens blindeinstitutter i København og på Refsnæs, kan sammen med den blinde befordres på 2. klasse mod køb af i alt én almindelig enkelt- eller dobbeltbillet til ordinær betaling hhv med de af statsbanerne drevne omnibusruter mod køb af en barnebillet til såvel den blinde som førerhunden.

Til rejser mellem bestemte ekspeditionssteder kan der til en hund, som medføres i lokal trafik, løses strækningsabonnementskort til 2. klasse til halv pris (PR § 52).

Gyldighedstid

Rejsehjemler til hunde har samme gyldighedstid som de tilsvarende rejsehjemler til personer.

Rejseafbrydelse

Rejseafbrydelse på rejsehjemler til hunde kan foretages efter samme regler som på tilsvarende rejsehjemler til personer.

Billetudstedelse

A) På stationerne

Ved udstedelse af billetter til hunde anvendes samme billetter som til børn - dog skal hver hund have egen billet. Når stationerne i den pågældende stationsforbindelse har oplagt særlige barnebilletter, skal disse således anvendes ved befordring af hunde.

Bestilling og udstedelse af strækningkort til hunde foregår på samme måde som for tilsvarende kort for personer indtil det fyldte 18. år, men uden angivelse af fødselsdag, -måned og -år. I stedet for navn anføres i stamkortet hundens race og nummeret på hundetegnet (PR § 52).

B) I togene

Medtages en hund i togene uden billet eller kort, udstedes togbillet til almindelig betaling for hundens befordring, altså halv pris for en billet til 2. klasse uden tillæg efter L § 6. Forneden til venstre påskrives togbilletten "Hund".

Forskelsbilletter

Forskelsbilletter udstedes efter samme bestemmelser som ved udstedelse af forskelsbilletter til personer.

Togbenyttelse

Rejsehjemler til hunde kan benyttes i alle tog. På færger må hunde kun medtages i 2. classes saloner og kahytter, hvor servering ikke finder sted, og kun hvis de ikke er til væsentlig gene for andre rejsende.

Når en rejsende medfører sin hund i en kupé, skal han selv passe på den (L § 9). Befordres hunde i rejsegodsrum, må ledsageren selv sørge for deres ind- og udlæsning samt for deres overførsel på omstigningsstationer (PR § 52).

Ved hundens aflevering til togpersonalet skal billetten eller kortet forevises. For billetters vedkommende skrives ordet "Hund" på bagsiden for at umuliggøre deres benyttelse af andre. Endvidere skal togpersonalet altid til egen efterretning notere sig hundens bestemmelsesstation. Rejsehjemmelen tilbageleveres til hundens ledsager, der samtidig gøres opmærksom på, at han på bestemmelsesstationen (evt foranliggende omstigningsstation) skal komme til rejsegodsrummet for at få hunden udleveret mod forevisning af rejsehjemmelen (PR § 52). Ved udlevering af hunden på bestemmelsesstationen for henreisen på en dobbeltbillet skal togpersonalet overstrege ordet "Hund" på billettens bagside. Ved hundens eventuelle aflevering på tilbagerejsen skrives atter "Hund" på billettens bagside.

Skulle der i samme tog blive afleveret flere hunde til befordring i rejsegodsrummet, skal togpersonalet notere sig et kendetegn for hver hund eller - hvis dette er vanskeligt - binde mærker på hundene og gøre så tydelige notater, at enhver forveksling undgås. Når hundene overleveres fra en togtjenestemand til en anden, skal den afleverende togtjenestemand gøre den modtagende udtrykkelig bekendt med hundenes bestemmelsesstationer, og sidstnævnte togtjenestemand skal da straks gøre de fornødne notater.

Hvis hundene ikke afhentes umiddelbart efter togets ankomst til deres bestemmelsesstationer kan de opstaldes for den rejsendes regning og risiko (PR § 52).

3.9 UDFLUGTSBILLETTER M V

Billetterne sælges ikke i togene.

Der sælges billetter til følgende udflugtsture:

	kr
"Nordsjællands slotte": København - Rungsted Kyst - Helsingør - Fredensborg - Hillerød - København eller i omvendt retning	13,00
"Himmelbjerget": Århus - Silkeborg - A/S Hjej-lens både til Himmelbjerget - A/S Hjej-lens både til Laven/Svejbæk (Ludvigslyst) - Århus eller i omvendt retning	14,00
"Bådfarten på Lyngby-, Fure- og Vejle sø":	
Serie a Københavns bybane - Lyngby - Frederiksdal - Fiskebæk - Jægerhuset - Holte - Københavns bybane eller i omvendt retning	8,40
Serie b Københavns bybane - Lyngby - Frederiksdal - Fiskebæk - Farum - Københavns bybane eller i omvendt retning	8,60
Serie c Københavns bybane - Holte - Jægerhuset - Fiskebæk - Farum - Københavns bybane eller i omvendt retning	8,60
Serie d Hellerup - Lyngby - Frederiksdal - Fiskebæk - Jægerhuset - Holte - Hellerup eller i omvendt retning	6,75
Serie f Københavns bybane - Lyngby - Frederiksdal og tilbage samme vej	6,25

Billetterne til udflugtsturene "Nordsjællands slotte" og "Himmelbjerget" er kartonbilletter, og de sælges foruden i rejsebureauerne på visse større stationer på den pågældende udflugtsturs strækning.

Billetterne udstedes kun til 2. klasse, men de kan ved tilkøb af almindelige enkelt- eller dobbeltbilletter til 1/2 henholdsvis 1/4 pris (jf PR § 9) gøres gyldige til 1. klasse.

Gyldighedstiden er 1 måned.

For børn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år udstedes billetterne til halv pris. Billetterne er i nederste højre hjørne forsynet med et kontrolafsnit, som fraklippes, når de udstedes for børn.

Rejsen på de to udflugtsture kan tiltrædes på en hvilken som helst station på den strækning, over hvilken billetten er gyldig, men den én gang valgte rejseretning kan ikke ændres. Salgsstedet skal derfor i den dertil bestemte rubrik på billetterne anføres, fra hvilken station og i hvilken retning, rejsen tiltrædes.

Rejseafbrydelse kan uden formalitet finde sted på de på billetten anførte stationer på ruten samt i øvrigt hvor som helst på ruten, når billetten straks ved rejseafbrydelsen forsynes med påtegning herom.

Billetterne til udflugtsturene i forbindelse med bådfarten på Lyngby-, Fure- og Vejle Sø er edmonsonske billetter (BMS nr 44), der sælges på visse stationer i det københavnske nærtrafikområde. Billetterne, der kun udstedes til 2. klasse, er gyldige stemplingsdagen.

For befordring af børn gælder de almindelige bestemmelser.

Rejseafbrydelse kan foretages på de for den pågældende serie nævnte anlægspladser.

Fra Næstved, Vordingborg, Nørre-Alslev, Nykøbing Fl og Rødby Færge samt stationer på Møns Omnibusser og Lollandsbanen til Københavns bybane og Hvidovre/Valby samt mellem Københavns

bybane og Hvidovre/Valby på den ene side og Køge samt stationer på Østsjællandske Jernbane på den anden side sælges der forsøgsvis indtil videre særlige udflugtsbilletter til 1. og 2. klasse.

Udflugtsbilletterne sælges efter særskilt instruktion til de i betragtning kommende salgssteder og gælder til hen- og tilbagerejse stemplingsdagen. De udstedes ikke til rejse i tiden 20. december - 4. januar, tirsdag før påske - tirsdag efter påske eller fredag før pinse - tirsdag efter pinse (alle dage inklusive). Rejsende med udflugtsbilletter, som ønsker at foretage tilbagerejsen efter gyldighedstidens udløb, men inden for gyldighedstiden af almindelige dobbeltbilletter, får ret hertil ved tilkøb af en enkeltbillet, hvis pris svarer til forskellen mellem prisen for udflugtsbilletten og en almindelig dobbeltbillet (med 3 dages hhv 1 måneds gyldighed) i den pågældende stationsforbindelse.

Rejsen på udflugtsbilletterne kan afbrydes som på almindelige dobbeltbilletter - dog skal den sidste del af rejsen være tilendebragt stemplingsdagen. Rejsende med udflugtsbilletter til 2. klasse, som efter rejsens påbegyndelse ønsker at gå over i 1. klasse, får ret hertil ved løsning af tilkøbsbillet, hvis pris svarer til halv ordinær billetpris for den strækning, hvorover 1. klasse benyttes.

Ved billetudstedelsen anvendes særlige edmonsonske billetter eller Almex-billetter med overkrydset kodefelt og påtegnet "Udflugts" oven over angivelsen "-billet".

3.10 RABATBILLETTER

I visse stationsforbindelser sælges (i begge retninger) rabatbilletter til 6 enkeltrejser. Billetterne er i et ubegrænset tidsrum fra salgsdagen gyldige til 6 enkeltrejser i vilkårlig retning med alle tog på 2. klasse i den pågældende stationsforbindelse. Billetternes gyldighed kan dog bringes til ophør efter nærmere bekendtgørelse 2 måneder forud.

Ved befordring med lyntog skal der løses pladsbillet efter bestemmelserne for rejsende med almindelige billetter. Rejseafbrydelse er ikke tilladt, og billetten kan ikke ved tilkøb gøres gyldig til rejse i 1. klasse.

Rabatbilletten kan benyttes af flere rejsende på én gang, når de rejser samlet over hele den strækning, over hvilken billetten er gyldig. Hvis billetten er udstedt til halvpris, kan der dog på samme billet kun rejse børn indtil det fyldte tolvte år.

Ved billetudstedelsen anvendes edmonsonske billetter (BMS nr 45) eller Almex-billetformular E (BMS nr 70), som begge er forsynet med 6 klipperubrikker, nummereret 1 - 6. Billetterne datostemples før udleveringen til den rejsende.

Til børn indtil det fyldte tolvte år sælges billetterne til halv pris.

REJSEBILLETTER

Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er medlem af den offentlige tjenestemandsskab og som er ansat i den offentlige tjenestemandsskab. Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er ansat i den offentlige tjenestemandsskab og som er medlem af den offentlige tjenestemandsskab.

Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er medlem af den offentlige tjenestemandsskab og som er ansat i den offentlige tjenestemandsskab. Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er ansat i den offentlige tjenestemandsskab og som er medlem af den offentlige tjenestemandsskab.

Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er medlem af den offentlige tjenestemandsskab og som er ansat i den offentlige tjenestemandsskab. Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er ansat i den offentlige tjenestemandsskab og som er medlem af den offentlige tjenestemandsskab.

Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er medlem af den offentlige tjenestemandsskab og som er ansat i den offentlige tjenestemandsskab. Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er ansat i den offentlige tjenestemandsskab og som er medlem af den offentlige tjenestemandsskab.

Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er medlem af den offentlige tjenestemandsskab og som er ansat i den offentlige tjenestemandsskab. Rejsbilletter udstedes kun til personer, der er ansat i den offentlige tjenestemandsskab og som er medlem af den offentlige tjenestemandsskab.

3.11 GRUPPEREJSER

For befordringen gælder de almindelige bestemmelser for rejse på enkelt- og dobbeltbilletter, for så vidt de efter deres natur kan finde anvendelse og ikke er i strid med nedenstående.

Almindelige bestemmelser

Til flere personer, som i fællesskab vil foretage en enkeltrejse eller en hen- og tilbagerejse, udstedes hele året særlige gruppebilletter til nedsat betaling. Der sondres mellem

- almindelige grupper og
- grupper af skoleelever og studerende uanset alder samt af unge under 21 år, i det følgende under ét benævnt skolegrupper (PR § 26).

For almindelige grupper skal betales den nedsatte pris for mindst 4 voksne og for skolegrupper for mindst 10 voksne, rejsens leder medregnet. To betalende børn regnes for én voksen.

Skolegrupper skal ledsages af en ansvarlig lærer, lærerinde eller leder over 21 år. Ved befordring af grupper af mindreårige spejdere m v kan spejdergrufførere, som er fyldt 18, men ikke 21 år, godkendes som ansvarlige ledere, når omstændighederne i øvrigt taler derfor.

Ved befordring af grupper af elever eller studerende fra universiteter m v kan distriktet dispensere fra kravet om lærerledsagelse (PR § 26). Anmodning om sådan dispensation skal i hvert enkelt tilfælde forelægges distriktet, og gruppebillettens bemærkningsrubrik skal - hvis anmodningen imødekommes - forsynes med påtegningen "Uden lærerledsagelse. Disp fra".

Skoleeleverne og de studerende skal tilhøre egentlige skoler med almen undervisning eller andre undervisningsanstalter, som f.eks. universiteter, højskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler, håndværksskoler og andre fagskoler (PR § 26).

Stationsforbindelser og rejseruter

I lokal trafik udstedes gruppebilletter i de samme forbindelser, hvori der udstedes almindelige enkelt- og dobbeltbilletter; dog udstedes de ikke til rejser lokalt på Københavns bybane eller til lokal befordring på storebæltsoverfarterne (Korsør - Nyborg og Halskov - Knudshoved) af grupper, der i øvrigt rejser i motorkøretøjer (PR § 26).

Uanset foranstående kan der dog til grupper af vanføre (med ledsagere i et antal af højst én for hver to vanføre) i forsalg, men ikke af overfartsstationernes ambulante landsalg, udstedes gruppebilletter til lokale befordringer på storebæltsoverfarterne, også selv om rejsen i øvrigt sker i motorkøretøjer.

I gennemgående trafik udstedes gruppebilletter i forbindelse med de i tarif nr 11 anførte ekspeditionssteder, dog ikke i forbindelser, hvori rutebilstrækninger indgår som led.

Vognklasser

Almindelige grupper kan rejse på 1. eller 2. klasse, og deltagerne i en almindelig gruppe kan benytte forskellige klasser (PR § 26). Almindelige grupper kan også rejse således, at hele henrejsen foretages på den ene klasse og hele tilbagerejsen på den anden klasse, eller - når der over endel af befordringsstrækningen kun føres 2. klasse - således, at en del af hen- og/eller tilbagerejsen foretages på en anden klasse end den øvrige del af rejsen.

Skolegrupper kan kun rejse på 2. klasse (PR § 26).

Betaling

Ved almindelige grupper ydes for hver person på 12 år og derover følgende nedsættelse i den ordinære enkeltbilletpris eller - ved hen- og tilbagerejse inden for gyldighedstiden af 3-dages- eller månedsdobbeltbilletter - i summen af de ordinære enkeltbilletpriser for de benyttede strækninger og klasser (PR § 26):

Ved betaling for	enkeltrejse	hen- og tilbagerejse inden for	
		3 dage	1 måned
4 - 9 voksne	15 %	40 %	30 %
10 - 24 voksne	20 %	45 %	35 %
25 og flere voksne	30 %	55 %	45 %

Ved skolegrupper ydes for hver elev, studerende eller ung på 12 år og derover 50% nedsættelse i den ordinære enkeltbilletpris. Ved hen- og tilbagerejse inden for gyldighedstiden af 3-dages dobbeltbilletter ydes 65 % nedsættelse og ved hen- og tilbagerejse inden for gyldighedstiden af månedsdobbeltbilletter 60 % nedsættelse i summen af de ordinære enkeltbilletpriser for de benyttede strækninger (PR § 26).

I forbindelse med skolegrupper

- får lærere og ledere, der ledsager grupperne, samme nedsættelse som eleverne m v i forholdet 1 lærer for hvert påbegyndt antal af 10 elever m v (PR § 26).
- har lærere (ledere) ud over det således udfundne antal ret til den for almindelige grupper gældende prisnedsættelse, der beregnes på grundlag af det samlede antal deltagere (PR § 26).

Er deltagerantallet i en almindelig gruppe mindre end 4, eller bliver det for et mindre antal deltagere end 10 hhv 25 billigere at regne betaling for mindst 4, 10 hhv 25 deltagere, regnes for det manglende antal betaling for samme klasse, hvorpå gruppen

befordres. Befordres deltagerne på forskellige klasser, regnes for det manglende antal betaling for 2. klasse. For skolegrupper på mindre end 10 voksne gælder tilsvarende bestemmelser.

Børn m v

Børn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år samt yngre børn, til hvilke der forlanges særskilt plads, kan deltage i grupperejser (almindelige grupper eller skolegrupper) mod betaling af halvdelen af den under Betaling anførte nedsatte grupperejsepris for personer på 12 år og derover, evt afrundet opad til manglefold af 10 øre (PR § 26). Ved grupperejser, hvori deltager så mange børn, at de ikke alle kan sidde på skødet af ledsagende voksne - f eks udflugter af børn fra asyler, børnehaver, børnehjem og lignende samt fra søndagsskoler og fritidshjem, der kan ske efter bestemmelserne for skolegrupper - skal der regnes betaling for samtlige deltagende børn, uanset alderen.

Betalingen for hunde kan ikke optages i gruppebilletter, hvorfor der til hunde skal løses billet efter de almindelige bestemmelser.

Fribefordring

Ved grupperejser, hvori deltager mindst 15 betalende voksne (herunder elever m v over 12 år), tilstås fribefordring af 1 voksen for hvert påbegyndt antal af 50 betalende voksne (PR § 26).

Gyldighedstid

Gruppebilletter til enkeltrejse gælder den køreplanmæssige tid for rejsen, og gruppebilletter til hen- og tilbagerejse gælder enten i 3 dage eller i 1 måned.

Rejseafbrydelse

For rejseafbrydelse gælder ved enkeltrejse bestemmelserne for enkeltbilletter og ved hen- og tilbagerejse bestemmelserne for dobbeltbilletter.

Billetudstedelse

Gruppebilletter udstedes ikke i togene.

Der udstedes én egentlig billet for den samlede gruppe og normalt en kontrolbillet for hver deltager (PR § 26). Ved udstedelsen anvendes den særlige gruppebillet (formular C), der er oplagt på samtlige stationer og i rejsebureauerne. Gruppebilletten består af en hvid stamme og en brun billet.

Den udfyldes ved gennemskrift med angivelse af bl a

- antal deltagere på hver af de to klasser,
- numrene på de til deltagerne udleverede kontrolbilletter,
- bestillerens navn og adresse,
- den eller de strækninger, hvorover gruppebilletten gælder, samt dato, tog-nr og evt rute for hver af strækningerne, samt
- skema med angivelse af prisberegningen - herunder også antal af rejsende, der befordres frit.

I BMS (nr 221) er vist et eksempel på udfyldning af en gruppebillet.

Ved udstedelse af gruppebilletter til lokale befordringer på storebæltsoverfarterne af vanføre med ledsagere - jf afsnittet "Stationsforbindelser og rejseruter" - anføres antallet af vanføre og ledsagere i rubrikken "Bemærkninger" nederst på gruppebilletten; f eks således: "25 vanføre og 12 ledsagere". Angivelsen understreges - såvel på stammen som på billetten - med rødt.

Ved skolegrupper, hvor alle deltagere bortset fra lærere (ledere) er under 12 år, påtegnes gruppebilletter i bemærkningsrubrikken "Uden kontrolbill". I forbindelse med alle andre grupperejser skal udleveres særlige kontrolbilletter, der er ens for begge klasser (BMS nr 221a), og som i øvrigt ikke datostemples, men udfyldes efter deres udvisende. Ved udleveringen af billetterne skal der gøres opmærksom på, at hver deltager under rejsen skal have sin kontrolbillet. Udstedes der til samme rejse flere gruppebilletter - f. eks. når der udstedes særskilt gruppebillet til rejse over en sidestrækning, eller når rejsen på grund af flere rejseafbrydelser end normalt tilladt må deles i to eller flere rejser med hver sin gruppebillet udleveres kun én kontrolbillet pr. deltager, og alle gruppebilletterne påføres samme kontrolbilletsnumre.

Når der i en grupperejse deltager børn, for hvilke der kun betales halv grupperejsetakst, stemples eller påskrives de for børnene bestemte kontrolbilletter "Halv".

I tilfælde, hvor der ved rejser i forbindelse med udlandet er udstedt indenlandske gruppebilletter for rejsen til og fra den danske grænsestation og international gruppebillet for den resterende del af rejsen, og hvor grupperejsedeltagere erklærer at have mistet deres til den indenlandske gruppebillet hørende kontrolbilletter, skal rejselederen opfordres til på en egnet mellemstation eller på bestemmelsesstationen at få udleveret erstatningskontrolbilletter.

Erstatningskontrolbilletter påtegnes på forsiden "Duplikat".

Stationen påtegner endvidere gruppebilletter "..... bortkomne kontrolbill erstattet med kontrolbill nr" og bekræfter påtegningen med sit datostempel.

Ombytning af billetter

Gruppebilletter må kun ombyttes, når rejsen ikke er påbegyndt.

Tilkøbsbilletter

Deltagere i en almindelig gruppe på 2. klasse, som efter rejsens påbegyndelse ønsker at gå over i 1. klasse, får ret hertil, når der for hver af de pågældende rejsende betales en halv - for børn under 12 år en kvart - billet til 2. klasse til ordinær betaling for den strækning, hvorover 1. klasse ønskes benyttet.

Som tilkøbsbilletter anvendes Almex-billetformular B eller togbilletformularen. Der udstedes kun én tilkøbsbillet for de pågældende deltagere, påtegnet "Grupperejse-Tilkøb til 1. kl" og antal personer (hele og halve).

Deltagere i skolegrupper kan ikke - heller ikke selv om de har betalt efter bestemmelserne for almindelige grupper - løse tilkøb til rejse på 1. klasse.

Forskelsbilletter

Ønsker deltagerne i en grupperejse at rejse over en længere rute end den, hvorover billetten gælder, udstedes på Almex-billetformular B en forskelsbillet, hvis pris er den samlede forskel mellem de ordinære billetpriser for den længere og den kortere rute for hver af grupperejsedeltagerne. Almex-billetten udfyldes som ved udstedelse af forskelsbilletter i forbindelse med almindelige enkelt- eller dobbeltbilletter, idet påtegningen efter ruteangivelsen dog skal lyde "Kun gyldig i forbindelse med gruppebillet fra til over".

Udstedes forskelsbilletter i toget, benyttes togbilletformularen, hvori der gives tilsvarende oplysninger.

Togbenyttelse

Skolegrupper kan ikke rejse med lyntog eller med "Engländeren" (PR § 26). Skolegrupper kan dog rejse med "Engländeren", når der

for gruppen forevises rejsehjemmel til skibsstrækningen mellem Esbjerg og Harwich og pladsbilletter løses efter de almindelige bestemmelser.

I øvrigt gælder gruppebilletter til alle for personbefordring bestemte tog og færger - i lyntog m v dog kun mod løsning af pladsbilletter efter de almindelige bestemmelser.

For så vidt der er reserveret pladser i togene til deltagere i grupperejser, skal de benytte disse pladser. I øvrigt bør der - når pladsforholdene tillader det - af hensyn til billetkontrollen anvises de grupperejsende samlet plads i bestemte kupeer eller vogne i toget. Fornøden underretning om befordringen gives af distriktet skriftligt eller pr telex (telefon) til udgangsstationen, skiftestationer samt til eventuelle mellemstationer, hvor rejsen ønskes afbrudt. De pågældende stationer underretter herefter togførerne.

Tilbagebetaling

Hvis én eller flere deltagere i en grupperejse ikke ønsker at foretage rejsen eller kun foretager en del af denne, skal gruppebilletten på bagsiden påtegnes om det faktisk befordrede antal deltagere, specificeret for voksne og børn under 12 år samt strækning og vognklasse, og de ikke eller kun delvis benyttede kontrolbilletter påtegnes i overensstemmelse hermed.

3.12 SPORTSBILLETTER

For befordringen gælder de almindelige bestemmelser for rejse på gruppebilletter, for så vidt de efter deres natur kan finde anvendelse og ikke er i strid med nedenstående.

Almindelige bestemmelser

Sportsbilletter sælges til rejser til stævner, kurser og dermed ligestillede arrangementer, der foretages samlet af mindst 4 medlemmer over 12 år (herunder ledere) af alle sportsorganisationer m v under

- Dansk Idræts-Forbund,
- Dansk Firmaidræts-Forbund,
- Dansk Kegle og Bowling Union,
- De danske Gymnastikforeninger,
- De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger,
- Dansk Arbejder-Skakforbund og
- Dansk Skak Union.

Stationsforbindelser og relseruter

Sportsbilletter udstedes kun til hen- og tilbagerejser fra klubbens (foreningens) hjemby til den by, hvor stævnet m v afholdes eller - ved rejser til stævner i det sydlige udland - til den danske grænsestation.

Vognklasser

Sportsbilletter udstedes til 1. og 2. klasse, og deltagerne kan benytte forskellige klasser - regnes betalingen efter bestemmelserne for skolegrupper, må dog ingen af deltagerne rejse på 1. klasse.

Betaling

Når rejsedeltagerne (bortset fra ledere) er under 21 år og der i rejser på 2. klasse deltager mindst 10 medlemmer, regnes betalingen efter bestemmelserne for skolegrupper. Når der i rejsen deltager flere ledere end dem, der kan befordres efter bestemmelserne for skolegrupper, får disse samme nedsættelse på 2. klasse som andre sportsorganisationsmedlemmer over 21 år.

Når rejsedeltagerne er over 21 år, eller når der i rejsen deltager mindre end 10 medlemmer, skal der for hver deltager over 12 år betales 2 gange enkeltbilletpris med fradrag af 55%, evt afrundet opad til mangefold af 10 øre.

Børn

For hvert sportsorganisationsmedlem indtil det fyldte tolvte år skal betales halvdelen af den under Betaling anførte nedsatte pris for deltagere over 12 år, evt afrundet opad til mangefold af 10 øre.

Fribefordring

Ved rejser på sportsbilletter, hvori deltager mindst 15 betalende medlemmer over 12 år, tilstås fribefordring af en leder for hvert påbegyndt antal af 50 betalende medlemmer over 12 år.

Ved beregningen af antallet af ledere, der befordres gratis, regnes 2 betalende børn under 12 år som et medlem over 12 år.

Gyldighedstid

Sportsbilletter gælder i 8 dage, ved rejser i forbindelse med udlandet dog i 15 dage.

Rejseafbrydelse

Rejseafbrydelse kan foretages efter de for rejseafbrydelse på almindelige dobbeltbilletter gældende regler.

Billetudstedelse

Sportsbilletter udstedes ikke i togene.

Der udstedes én egentlig billet for det samlede deltagerantal og en kontrolbillet for hver deltager. Ved udstedelsen anvendes den særlige gruppebillet (formular C).

Ved udstedelse af sportsbilletter til rejser til stævner m v i det sydlige udland anføres i rubrikken "Bemærkninger": "Kun gyldig i forbindelse med billet(ter) nr fra (grænsestation) til (udenlandsk bestemmelsesstation)"

Tilkøbsbilletter

Ved overgang fra 2. til 1. klasse skal for hver deltager over 12 år løses 1/2 enkeltbillet til 2. klasse til ordinær betaling for den strækning, hvorover 1. klasse ønskes benyttet. Løses sådant tilkøb på henrejsen, er det uden yderligere efterbetaling gyldigt som tilkøb for den tilsvarende del af tilbagerejsen.

Forskelsbilletter

Ønsker rejsende med sportsbillet at rejse over en anden rute end den, hvorover billetten gælder, anvendes de almindelige bestemmelser på siderne 123 - 125 for rejsende med enkeltbilletter, for så vidt de efter deres natur kan finde anvendelse.

Ved udstedelse af forskelsbilletter anvender stationerne Almex-billet (formular B) og togpersonalet den almindelige togbilletformular. Den foreskrevne tilføjelse i billetten affattes således: "Kun gyldig i forbindelse med sportsbillet fra til over".

3.13 SÆRSKILTE VOGNAFDELINGER

For så vidt der ikke nedenfor findes særlige bestemmelser, gælder de almindelige bestemmelser for grupperejser, som efter deres natur kan komme til anvendelse.

Almindelige bestemmelser

Særskilte vognafdelinger (kupeer) kan reserveres, hvis forholdene tillader det, og bestilling afgives 24 timer før afrejsen. Reservering foretages dog normalt ikke i lyntog.

I reserverede vognafdelinger (kupeer) må ikke optages flere personer, end der er siddeplads til.

Befordring under offentligt tilsyn

Personer under politiledsagelse befordres kun i særskilt vognafdeling (kupé) (L § 7, stk 2). Dette gælder således normalt også, når den ledsagende politifunktionær er i civil påklædning, samt, når børn af børneværnsudvalgene sendes til optagelseshjem under politiledsagelse.

Når personer i andre tilfælde befordres under offentligt tilsyn, uden at ledsagelsen besørgeres af politiet, skal stationsbestyreren på afrejsestationen afgøre, om særskilt vognafdeling er nødvendig af hensyn til andre rejsende.

Derimod kræves ikke særskilt vognafdeling (kupé) til rejser, der foretages af Københavns politis hjælpetjeneste med klienter fra denne afdeling, eller når civilklædte fanger under ledsagelse af civilklædte fængselsfunktionærer efter vedkommende fængselsinspektørs skøn kan rejse sammen med andre rejsende uden at være til gene for disse.

Ved befordring af transportanter i særskilt vognafdeling (kupé) skal afrejsestationen efter bestillingens modtagelse underrette personalet i det tog, hvormed rejsen skal påbegyndes, samt den første skiftestation. Denne sørger for reservering af særskilt vognafdeling (kupé) til vidererejsen og underretter den næste skiftestation, som atter underretter den følgende o s v. Hvor færger indtræder som mellemed, underrettes skiftestationen på den anden side af overfarten.

Befordring af syge

Efter loven om foranstaltninger mod spredning af smitsomme sygdomme kan personer, der lider af en af de i L § 7, stk 1 b), nævnte sygdomme (pest, kolera, gul feber, plettyfus, kopper, spedalskhed, bakteriel dysenteri og tilbagefaldsfeber), og som søger befordring med offentlige befordringsmidler, straffes med fængsel eller bøde. I alle tilfælde, hvor det vides eller formodes, at sådan befordring har fundet sted, skal der straks gøres anmeldelse til politiet i den politikreds, i hvilken rejsen er påbegyndt.

Den samme lov foreskriver endvidere, at lokaler og befordringsmidler, hvori sådanne patienter har opholdt sig, ikke må benyttes af andre, inden de er tilstrækkeligt rensset og desinficeret. Desinfektionen skal på det offentliges bekostning foretages i overensstemmelse med et af justitsministeriet udfærdiget regulativ af dertil af sundhedskommissionen antagne personer. Hvis stationen ikke kender de pågældende personer, rettes henvendelsen om desinfektionen til politimesteren (på landet sognefogeden).

Når syge, der ikke efter foranstående er udelukket fra befordring, ønskes befordret med jernbanen, rettes der henvendelse til distriktet, der afgør, om - og i givet fald på hvilke betingelser - befordringen kan finde sted.

Betaling

For befordring i særskilt bestilt vognafdeling betales følgende:

- ved befordring under offentligt tilsyn to gange normal enkeltbilletpris for transportanten og almindelig billetpris for ledsagerne;
- i øvrigt almindelig billetpris efter bestemmelserne om grupperejser for så mange personer, som der er siddeplads til i vognafdelingen (PR § 31).

Ved befordringer under offentligt tilsyn betragtes politiets særlige abonnementskort som gyldige rejsehjemler for ledsagende politifunktionærer. Ved befordringer af flere transportanter under offentligt tilsyn anvendes den af de to beregningsmåder, der bliver billigst for bestilleren.

Bestilleren hæfter over for statsbanerne for den samlede betaling (PR § 31).

Billetudstedelse

Ved befordringer under offentligt tilsyn udstedes for transportanten en Almex-billetformular B med krydsmarkering "E" og med påtegningen "Særskilt bestilt kupé (vognafdeling) - ledsaget", medens der for ledsagere, som ikke rejser på politiets særlige abonnementskort, udstedes almindelige rejsehjemler som for andre rejsende.

For alle øvrige befordringer i særskilt bestilt vognafdeling (kupé) udstedes almindelige gruppebilletter (formular C), i hvis bemærkningsrubrik anføres "Særskilt vognafdeling (kupé)". Gruppebillettens beregningskema udfyldes som om befordringen omfattede så mange personer, som der er pladser til i den pågældende vognafdeling, men der udleveres dog kun et til det virkelige antal rejsende svarende antal kontrolbilletter.

3.14 SÆRTOG OG SÆRFÆRGER

Særtog efter bestilling eller særligt bestilte færger er statsbanerne kun pligtige at afgive, når banernes lejlighed tillader det (L § 2).

For befordring af personer i særtog (særfærger) betales efter de almindelige takster for grupperejser (PR § 36).

For hvert afgivet særtog og for hver afgivet særfærge skal der mindst erlægges den i hvert enkelt tilfælde fastsatte mindstebetaling.

Når det tillades, at der til et bestilt særtog sælges billetter, eller at rejsende med dobbeltbilletter på tilbagerejsen benytter toget, vil der i særtogsanmeldelsen blive givet særlig forholdsordre om, hvorledes et eventuelt godtgørelsesbeløb til bestilleren skal beregnes.

Over den opkrævede betaling udfærdiges en beregning, der bl a skal indeholde navnet på den, der har bestilt særtog, togets afgangs- og ankomsttid, antallet af rejsende i de forskellige vognklasser samt i øvrigt alle fornødne oplysninger. Beregningen udleveres bestilleren som kvittering.

Af beregningen udfærdiges en genpart, som udleveres til togføreren for særtoget og tjener som hjemmel for befordringen med dette. Der må altså ikke udleveres billetter - heller ikke kontrolbilletter - til de pågældende rejsende. Genparten afleveres af togføreren til ankomststationen, hvorfra den indsendes i regnskabsmappen, medmindre toget også benyttes til tilbagerejse, i hvilket fald den sendes direkte til personafregningen af togføreren for det tilbagegående særtog.

3.15 SÆRLIGE BESTEMMELSER FOR DEN KØBENHAVNSKE NÆRTRAFIK

Det københavnske nærtrafikområde omfatter strækningerne Roskilde (inkl) - Hvidovre, Københavns bybane, Nord-, Kyst-, Frederikssund- og Hareskovbanen, strækningen Østerport - Københavns Frihavn samt de tilsluttende privatbaner.

For befordring af personer og rejsegods m m i det nævnte område gælder ordreseriens almindelige bestemmelser i det omfang, hvori de efter deres natur kan finde anvendelse, samt efterfølgende særlige bestemmelser.

Billetter til rejse lokalt på Københavns bybane

Bybanebilletter (BMS nr 96) og rabatbilletter til voksne (BMS nr 227) er gule, rabatbilletter til børn er orange med en lodret, skraveret stribe på for- og bagsiden, timebilletter blå (BMS nr 223) og fællesbilletter røde (BMS nr 225). Timebilletter til nedsat betaling for børn har desuden en rød diagonalstribe (jf BMS nr 224).

Bybanebilletter og rabatbilletter sælges uden datoangivelse. Til brug ved angivelse af udløbsklokkeslet for time- og fællesbilletter findes på disses forside

en talrække til klokkesletangivelse (hele timer),
 " " " kvarterangivelse,
 " " " datoangivelse og
 " " " månedsangivelse.

Ved udstedelsen forsynes billetterne med 4 klip, nemlig til angivelse af:

a. Klokkeslet.

Den øverste talrække i billetten, der angiver hele klokkeslet fra 5 til 2, er opstillet i to vandrette tallinier, medens talrækken til

kvarterangivelse er anbragt i en lodret tallinie med tallene 00, 15, 30 og 45, der angiver det minuttal inden for timen, hvor den sidste rejse skal være påbegyndt.

Sælges billetten f eks mellem kl 8 og 9, forholdes således:

Billetten sælges mellem	klippes i den		retten til omstigning udløber
	vandrette linie i tallet	lodrette linie i tallet	
kl 8,01 og 8,15	9	15	kl 9,15
" 8,16 og 8,30	9	30	" 9,30
" 8,31 og 8,45	9	45	" 9,45
" 8,46 og 9,00	10	00	" 10,00

Der skal altså anvendes 2 klip til klokkesletangivelsen.

Af hensyn til afstandene fra billet salg til perron gives der dog ved billetkøb tæt ved kvarterskiftet indtil 3 minutters respit, d v s der klippes i det følgende kvarterafsnit; f eks således: ved salg kl 8,28-8,30 klippes billetten i "45" i stedet for i "30".

b. D a g

De ulige dage er angivet ved almindelige tal, de lige dage ved prikker.

c. M å n e d

Hveranden måned er angivet ved romertal og hveranden ved prikker, nemlig således:

Jan. febr. marts. apr. maj. juni. juli. aug. sept. okt. nov. dec.
I . III . V . VII . IX . XI .

Ved salg af de på stationerne på strækningerne Bernstorffsvej - Holte (inkl), Charlottenlund - Skodsborg (inkl), Herlev - Ballerup (inkl) og Rødovre - Tåstrup (inkl) oplagte fællesbilletter skal disse

klippes under hensyntagen til det tidspunkt, på hvilket rejsen kan fortsættes fra Hellerup henholdsvis Husum eller Hvidovre.

Ved klipning til de efter kl 24 afgående tog, der hører til dagens toggang, skiftes ikke over til den nye dato, men der klippes i datoen for pågældende dags toggang, indtil denne ophører.

Fejlklippede billetter eller billetter, der er klippede således, at der kan være tvivl om det nøjagtige tidspunkt for klipningen, må ikke udleveres til de rejsende.

Som anført skal den sidste rejse, hvortil time- og fællesbilletter er gyldige senest påbegyndes på det på billetten mærkede klokkeslet. På bybanens ekspeditionssteder tages billetter dog for gyldige, når blot gyldighedstiden ikke er udløbet ved den rejsendes passage af kontrolstedet ved indgangen til perronen, selv om gyldighedstiden vil være udløbet, inden det tog, hvormed den rejsende ønsker befordring, afgår fra den pågældende station.

Er billetten ugyldig ved forevisningen for kontrollen ved indgangen, henvises den rejsende til at løse ny billet.

Hævder en rejsende, hvis billet erklæres ugyldig, at billetten efter tidspunktet for billetkøbet må være fejlklippet, må den rejsende alligevel henvises til at løse ny billet og eventuelt at indsende reklamation til distriktet. Den ugyldige billet påtegnes om tidspunktet for forevisningen.

Når gyldighedstiden for timebilletter eller fællesbilletter er udløbet ved den rejsendes udgang gennem et kontrolsted, eller billetterne afleveres, fordi de ikke ønskes benyttet mere, indsamles de og annulleres ved, at der rives hul i billetterne.

Turistbillet til kørsel med Københavns bybane og Københavns Sporveje

Der sælges indtil videre turistbilletter (BMS nr 229) gældende til ubegrænset kørsel i ét døgn med Københavns sporvejes linier inden for takstgrænserne samt til linie 38's Gladsaxestrækning og linie 43's Søborgstrækning og med alle tog inden for bybaneområdet (begrænset af Hellerup, Husum og Hvidovre) indtil det på billetten ved klipning markerede tidspunkt.

Turistbillettens pris er 5,00 kr. Der sælges ikke særskilte turistbilletter til nedsat pris for børn, men 2 børn befordres med én turistbillet på bybanen og sporvejene efter statsbanernes henholdsvis sporvejenes almindelige regler for befordring af børn. På sporvejene befordres børn under 5 år gratis, og 2 børn mellem 5 og 12 år befordres på én billet.

Forinden billetten benyttes, skal den underskrives af indehaveren med for- og efternavn, og den kan derefter ikke overdrages til andre.

Ved udleveringen skal den rejsende udtrykkeligt gøres opmærksom på, at hvis rejsen påbegyndes på en station på bybanen, skal billetten klippes i afrejsestationens billetsalg.

Billetter klippes på samme måde som fællesbilletter med udløbstidspunktet, idet der dog skal klippes i rubrikkerne for årstal, mens der ikke er anført rubrikker til kvarterklip.

Billetudstedelse

For at begrænse de åbenbare muligheder for misbrug som følge af manglende billetkontrol i visse tog inden for S-baneområdet skal der ved udstedelse af billetter fra stationer inden for dette område, når salgsstationen ligger inden for nævnte område men ikke samtidig er afrejsestation, normalt forlanges forevist

gyldig rejsehjemmel (hvortil dog i denne forbindelse ikke regnes bybanebilletter, rabatbilletter eller timebilletter) til den station, hvorfra billetten ønskes udstedt.

På en del stationer sælges edmonsonske billetter (enkelt- og dobbeltbilletter) til rejse fra en anden station end salgsstationen.

Stationerne må dog i de tilfælde, hvor direkte billetudstedelse fra afrejsestationen til bestemmelsesstationen kan sætte den rejsende i stand til at foretage en ønsket rejse, ikke imødekomme anmodninger om salg af en billet til en mellemstation i forbindelse med en anden billet til bestemmelsesstationen.

Til rejsende fra stationerne på strækningen Tåstrup - Rødovre til stationer vest og syd for Roskilde, som ønsker at rejse over København H for derved at opnå bedre forbindelse til bestemmelsesstationen, kan i stedet for de på side 102 nævnte billetter med ruteangivelsen "København H" sælges særlige billetter (E), der i forbindelse med en enkeltbillet giver ret til en enkelt rejse fra salgsstationen til København H og tilbage, og som koster det samme som en enkeltbillet på 2. kl fra salgsstationen til Københavns bybane - også selv om rejsen i øvrigt foretages på 1. kl. I forbindelse med dobbeltbilletter og 65-billetter fra de nævnte stationer til stationer vest og syd for Roskilde sælges tilsvarende billetter (D), der giver ret til to af de omhandlede omvejsrejser, og som koster det samme som en dobbeltbillet på 2. kl fra salgsstationen til Københavns bybane.

Gyldighedstid

Afvigende fra de almindelige bestemmelser foran side 94 - 96 skal der i det københavnske nærtrafikområde ikke gøres indsigelse mod, at tilbagerejsen på billetter til hen- og tilbagerejse tiltrædes efter kl 24 den sidste gyldighedsdag, når toget hører til denne dags toggang.

Rejseafbrydelse

På bybanebilletter og rabatbilletter kan rejsen ikke afbrydes. Rejseafbrydelse på billetter via Københavns bybane er tilladt på et hvilket som helst ekspeditionssted på rejsevejen, altså også på bybanen. Vidererrejse skal finde sted fra afbrydelsesstationen eller fra en station på den endnu ikke benyttede rejsestrækning; en billet, der er påtegnet om rejseafbrydelse på en station på Frederiksberglinien, kan således ikke benyttes til vidererrejse fra en station på Boulevardlinien eller omvendt.

På billetter mellem Københavns bybane og andre stationer kan rejsen ikke afbrydes på ekspeditionsstederne på selve bybanen.

På billetter mellem Københavns bybane og	kan rejsen dog afbrydes i
stationer på Nord- og Kystbanen	Hellerup
stationer på Hareskovbanen . . .	Nørrebro (København L)
stationer på strækningen Herlev - Frederikssund	Husum
Rødovre og Brøndbyøster	Hvidovre
Glostrup og stationer vest derfor	Hvidovre eller Valby

Når rejsende løser billet til rejse fra en mellemstation på den strækning, hvorover den oprindelige billet er gyldig, og rejsen foretages med elektriske tog, skal den station, der udsteder billetten, påtegne den oprindelige billet om rejseafbrydelse således: "Rejseafbrydelse på station (stationsnavn og underskrift)". Er dette undtagelsesvis ikke sket, skal påtegningen på den oprindelige billet om rejseafbrydelse gives af den endelige bestemmelsesstation således: "Rejsen afbrudt på station (stationsnavn og underskrift)".

Strækning

Valgfri benyttelse af billetter fra Københavns bybane og Hellerup til stationer på Nord- og Kystbanen ved tilbagerejsen.

På enkeltbilletter og dobbeltbilletter fra Københavns bybane eller Hellerup til ekspeditionsstederne på strækningerne Charlottenlund - Vedbæk og Bernstorffsvej - Holte kan den rejsende valgfrit rejse til bestemmelsesstationen og på dobbeltbilletter tilbage derfra eller rejse til - og på dobbeltbilletter tillige tilbage fra - et ekspeditionssted med samme eller lavere billetpris på den anden strækning.

På dobbeltbilletter fra ekspeditionsstederne på strækningerne Vedbæk - Charlottenlund og Holte - Bernstorffsvej til Københavns bybane (ekskl Hellerup) kan den rejsende valgfrit rejse tilbage til den oprindelige afrejsestation eller til et ekspeditionssted med samme eller lavere billetpris på den anden strækning (PR § 1).

Herudover gælder, at dobbeltbilletter og 65-billetter fra Københavns bybane eller Hellerup til alle ekspeditionssteder på Nord- og Kystbanen på tilbagerejsen kan benyttes til at rejse valgfrit over de to banelinier, således at en billet af de nævnte arter til en station på Kystbanen også gælder til tilbagerejse over Nordbanen, og det fra en hvilken som helst station, og en billet af de nævnte arter til en station på Nordbanen også gælder til tilbagerejse over Kystbanen. Hvis tarifafstanden fra den station på den anden banelinie, hvorfra tilbagerejsen foretages, til Københavns bybane henholdsvis Hellerup er lig med eller kortere end tarifafstanden mellem Københavns bybane henholdsvis Hellerup og den på billetten angivne bestemmelsesstation, gælder billetten uden videre til tilbagerejse ad den anden banelinie. Hvis afstanden for tilbagerejsen derimod er længere end afstanden for henrejsen, skal der på den station, hvorfra tilbagerejsen foretages, løses almindelige enkeltbilletter for hver person derfra til den station på samme banelinie,

hvorfra billetten uden ekstra betaling er gyldig til tilbagerejse i henhold til det foran anførte. Har det nødvendige billetkøb ikke fundet sted, f eks ved tilbagerejse fra et trinbræt, kan betaling finde sted i toget ved udstedelse af togbillet uden tillæg. Togbilletten forsynes forinden til venstre med fornøden forklaring, f eks således: "Tilkøb til DB By-Bi".

Valgfri benyttelse af dobbeltbilletter mellem Københavns bybane og Nærumbanen

Dobbeltbilletter fra Københavns bybane eller Hellerup til ekspeditionssteder på Lyngby-Nærum Jernbane kan benyttes til tilbagerejse fra Ordrup. Foretages tilbagerejsen fra en nordligere liggende station på Kystbanen, må der løses almindelig enkeltbillet fra den pågældende kystbanestation til Ordrup.

Dobbeltbilletter fra Lyngby-Nærum Jernbane til Københavns bybane (ekskl Hellerup) kan benyttes til tilbagerejse til Ordrup. Ønskes tilbagerejsen foretaget til en nordligere liggende station på Kystbanen, må der løses en almindelig enkeltbillet fra Ordrup til den pågældende kystbanestation.

Rute

Om særlige bestemmelser for rejse på Københavns bybane på billetter til eller via bybanen, se siderne 84 - 85.

I billetter, udstedt i udlandet (herunder danske kuponbilletter) til og fra København, vil som bestemmelses- henholdsvis afrejsestation med visse undtagelser i internordisk trafik kun være anført "København". Sådanne billetter er gyldige til og fra Københavns bybane.

Rejsende med billetter til 2. klasse mellem Klampenborg og stationer nord derfor på den ene side og stationer på Nordbanen på den

anden side henholdsvis mellem Holte og stationer nord derfor på den ene side og stationer på Kystbanen på den anden side kan, når billetten er gyldig til rejse over Hellerup, benytte Østerport eller - hvis det pågældende tog ikke standser dér - København H som skiftestation. Rejsende med billetter til 1. klasse i de samme stationsforbindelser (i hvilke der for de elektrificerede strækninger mellem Klampenborg og Holte kun er indregnet 2. classes pris) må - for at benytte Østerport henholdsvis København H som skiftestation - enten løse en tilkøbsbillet til prisen for 1/2 billet til 2. klasse mellem Klampenborg eller Holte og Københavns bybane henholdsvis mellem Klampenborg og Holte over Hellerup eller ved billetkøbet forsynes med en billet til 1. klasse til en pris, der svarer til de sammenlagte priser for den egentlige billet og tilkøbsbilletten (dog ikke mere end den rene 1. classes billettepris for den samlede afstand over Hellerup) og i hvilken som ruteangivelse anføres "Østerport". Billetter med denne påtegning skal, når det pågældende tog ikke standser i Østerport, godtages som rejsehjemmel Østerport - København H - Østerport.

Efterbetaling

Er rejsende på strækninger med stationskontrol blevet befordret uden billet eller med urigtig billet, uden at sagen er ordnet af togpersonalet, skal de ved udgangen fra perronerne eller ekspeditionsstederne tilbagevises af kontrollen og henvises til stationen. Rejsende, der ved udgangen kun foreviser en med kryds forsynet tilkøbs-togbillet, jf side 109, uden anden gyldig billet, skal ligeledes tilbagevises af kontrollen og henvises til stationen.

Til berigtigelse af efterbetalinger for sådanne rejsende benytter stationerne:

- 1) Ved almindelig efterbetaling for rejsende, der ikke ønsker tilbagerejse:
enten en Almex-billet eller
en eller flere vilkårlige faste billetter.

- 2) Ved efterbetaling for rejsende, der ønsker tilbagerejse:
Til tilbagerejsen udstedes sædvanlig enkeltbillet, hvis nederste højre hjørne fraklippes, medens tillægsbetalingen (= db-pris + tillæg efter L § 6.2 ÷ eb-pris) tilsvares ved en Almex-billet eller
en eller flere vilkårlige faste billetter
- 3) Ved efterbetaling for defraudanter (L § 6.1):
enten en Almex-billet eller
en eller flere vilkårlige faste billetter.

Den (de) som betaling for tillægget udstedte billet(ter) - altså ekskl evt enkeltbillet til tilbagerejse, jf punkt 2 - forsynes med stempel-påtryk "Efterbetalingsbillet", klippes derefter midt over på langs og udleveres til den rejsende som kvittering.

Ved udstedelse af efterbetalingsbillet som Almex-billet anvendes billetformular A, der i stedet for normal udfyldning (bestemmel-sesstation m v) forsynes med stempelpåtryk "Efterbetalingsbillet". I maskinafstemplingen anvendes som bestemmelsesstationsnum-mer kode "0993" og som billetart kode "FT".

Nægter den rejsende at betale eller erklærer ikke at kunne betale, forholdes med hensyn til betalingen af det skyldige beløb, sagens eventuelle afgivelse til politiet, indberetning til personafregningen og distrikt m m som foreskrevet på side 110 - 112 for ekspeditions-steder, til hvilke henvisninger finder sted af togpersonalet.

Særlige billethæfter i visse stationsforbindelser

Til brug for rejsende, som ønsker at kunne købe et antal billetter i forsalg enten til eget brug, eller når flere rejser sammen, er der på samtlige stationer inden for det elektrificerede område (dog ikke på bybanestationerne), forsøgsvis oplagt særlige billethæfter, indeholdende 10 billetter til enkeltrejse på 2. klasse mellem den pågældende station og Københavns bybane (BMS nr 226).

Billetterne i de på stationerne på strækningerne Gentofte - Lyngby og Charlottenlund - Klampenborg oplagte billethæfter gælder valgfrit til rejse fra/til salgsstationen eller en station med tilsvarende eller lavere billetpris på den anden strækning.

Prisen for hvert billethæfte svarer til prisen for 5 dobbeltbilletter i pågældende stationsforbindelse.

Forbladet til billethæfterne har bl a påtryk om, i hvilke stationsforbindelser de i hæftet indeholdte billetter er gyldige, prisen for hæftet samt dets nummer.

Der sælges ikke særlige billethæfter til børn, men 2 børn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år kan rejse på én billet.

For rejseafbrydelse gælder de almindelige bestemmelser.

Billetternes gyldighed kan bringes til ophør ved bekendtgørelse 2 måneder forud.

Billetterne datostemples ikke, hverken ved udstedelsen eller ved benyttelsen.

I billettens venstre side er anbragt 2 klipperubrikker (retningsklip). Billetten klippes ved indgangskontrollen henholdsvis ved billetteringen i toget i den rubrik, som svarer til den pågældende rejseretning. Ved vidererejse efter rejseafbrydelse forsynes billetten med yderligere et klip i den rubrik, i hvilken der er klippet ved rejsens påbegyndelse. Når billetten afleveres ved udgangskontrollen henholdsvis forevises ved billetteringen i toget, må det påses, at billetten er benyttet (benyttes) i den rejseretning, for hvilken den er klippet.

Abonnementskort til rejser mellem
samtlige ekspeditionssteder

Afvigende fra de almindelige bestemmelser skal der i det københavnske nærtrafikområde ikke gøres indsigelse imod, at abonnementskort til rejser mellem samtlige ekspeditionssteder benyttes til rejser efter kl 24 den sidste gyldighedsdag, når toget hører til denne dags toggang.

Månedskort til rejser mellem bestemte
ekspeditionssteder

Særlige månedskort udfærdiges med gyldighed i 1 - 12 måneder til rejser

- 1) over Københavns bybane (bybanekort),
- 2) mellem Københavns bybane og takststationer på rutebilstrækningen København - Greve Strand - Køge/Karlslunde by,
- 3) mellem Københavns bybane og takststationer på rutebilstrækningen København - Roskilde,
- 4) mellem Københavns bybane henholdsvis Hellerup og stationer på Lyngby - Nærum Jernbane*),
- 5) mellem takststationerne på statsbanernes omnibusrute Slangerup - Farum/Allerød og ekspeditionsstederne på strækningerne Hellerup - Hillerød, København L - Furesø samt Københavns bybane,
- 6) mellem Københavns bybane og takststationer på statsbanernes omnibusruter København - Hillerød/Karlebo, København - Hørsholm - Usserød og Jægersborg st - Hørsholm - Fredensborg - Hillerød*).

De omhandlede månedskort udstedes (undtagen de under 5 nævnte kort, som udstedes på almindelige kortformularer) på særlige formularer af en anden farve end de øvrige kort. Kortene er enten blankokort eller faste kort.

*) Der udstedes kun faste månedskort med gyldighed i 1 måned.

Kortenes gyldighed

Månedskort mellem Københavns bybane og Hellerup på den ene side og Helsingør eller Snekkersten på den anden side gælder kun til rejse over Kystbanen, medmindre det af deres påskrift fremgår, at de også gælder til rejse over Nordbanen.

Månedskort, der bestilles til rejser mellem nedennævnte ekspeditionssteder, udstedes med den anførte valgfri gyldighed for en betaling, der svarer til prisen for den længste i betragtning kommende afstand:

Mellem	og
1) Københavns bybane	{ Charlottenlund (9 km)
2) " "	{ Gentofte (9 km)
3) " "	{ Ordrup (11 km)
4) " "	{ Jægersborg (11 km)
5) " "	{ Klampenborg (12 km)
6) " "	{ Lyngby (12 km)
7) " "	{ Springforbi (14 km)
8) Hellerup	{ Sorgenfri (14 km)
9) " "	{ Springforbi (14 km)
10) " "	{ Virum (16 km)
11) " "	{ Skodsborg (17 km)
	{ Holte (17 km)
	{ Holte (17 km)
	{ Vedbæk (20 km)
	{ Charlottenlund (3 km)
	{ Gentofte (3 km)
	{ Ordrup (5 km)
	{ Jægersborg (5 km)
	{ Klampenborg (6 km)
	{ Lyngby (6 km)
	{ Springforbi (8 km)
	{ Sorgenfri (8 km)

Mellem	og
12) Hellerup	{ Springforbi (8 km) Virum (10 km)
13) "	{ Skodsborg (11 km) Holte (11 km)
14) "	{ Holte (11 km) Vedbæk (14 km)
15) Helsingør	{ Espergærde (6 km) Mørdrup (6 km)

Et kort til strækningen Københavns bybane-Springforbi udstedes efter abonnentens ønske enten med gyldighed til strækningerne Københavns bybane-{Springforbi med prisberegning for 14 km eller Sorgenfri

til strækningerne Københavns bybane-{Springforbi med prisberegning for 16 km. Et kort, der bestilles til strækningen Gentofte-Hellerup, udstedes med gyldighed til strækningerne {Charlottenlund
Gentofte

-Hellerup med prisberegning for 3 km o s v.

Kombinerede abonnementskort (røde) til rejser mellem Københavns bybane og holdsteder på rutebilstrækningen København-Roskilde er foruden til rejser på bybanen og den angivne rutebilstrækning gyldige således:

Kort til strækningen	er tillige gyldige med tog til og fra
Bybanen-Rødovre	Rødovre
Bybanen-Brøndbyøster	Brøndbyøster
Bybanen-Glostrup	Glostrup
Bybanen-Vridsløse	Albertslund

Kort til strækningen	er tillige gyldige med tog til og fra
Bybanen-Tåstrup	Tåstrup
" -Høje Tåstrup	
" -Baldersbrønne	
Bybanen-Hedehusene	Hedehusene
" -Marbjergvej	
Bybanen-Roskilde	Roskilde

Ved rejser på kombinerede abonnementskort mellem Københavns bybane og holdsteder på rutebilstrækningen København - Greve Strand - Køge/Karlslunde by skal skifte mellem tog og rutebil ske på Valby station og ved rejse på kombinerede abonnementskort mellem Københavns bybane og holdsteder på rutebilstrækningerne København - Hillerød/Karlebo, København - Hørsholm - Usseø og Jægersborg st - Hørsholm - Fredensborg - Hillerød på den på kortet anførte jernbanestation (Holte, Lyngby eller Jægersborg).

Rene jernbaneabonnementskort henholdsvis rene rutebilabonnementskort (herunder 50 turs kort) til de nævnte strækninger er kun gyldige til tog henholdsvis rutebiler.

Fællesabonnementskort i forbindelse med Københavns sporveje

Mellem statsbanerne og Københavns kommune er der truffet aftale om forsøgsvis salg af fællesabonnementskort i forbindelse med Københavns sporvejes linier inden for takstgrænserne, der ligger således:

- Strandvejen ved Callisensvej,
- Lyngbyvej ved Emdrupvej,
- Frederiksborgvej ved Emdrupvej,
- Hareskovvej nord for Utterslev Mose (ved kommunegrænsen),
- Englandsvej ved Nordregård og
- Amagerbrogade ved Følfovej.

Fælleskortene udstedes med gyldighed for én måned ad gangen til rejser på 1 af sporvejenes linier eller hele det københavnske sporvejsnet (inkl natlinierne) inden for de nævnte takstgrænser samt

- 1) på Københavns bybane;
- 2) mellem Københavns bybane og ekspeditionsstederne på Nord-, Kyst-, Hareskov- og Frederikssundbanen samt på strækningen Rødovre-Roskilde;
- 3) mellem Københavns bybane og takststationer på statsbanernes omnibusstrækninger
Jægersborg-Hørsholm-Fredensborg-Hillerød,
København-Greve Strand-Køge,
København-Hillerød/Karlebo,
København-Hørsholm-Usserød,
København-Tåstrup-Roskilde og
Slangørup-Farum/Allerød;
- 4) mellem Københavns bybane og ekspeditionsstederne på Lyngby-Nærum Jernbane og
- 5) mellem København L og ekspeditionsstederne på strækningen Dyssegård-Farum.

Fælleskortene udstedes for jernbanestrækningen til 2. klasse samt i de af de under 2) anførte forbindelser, hvor togene fører 1. klasse, tillige til denne.

Fælleskortene udstedes kun i forbindelse med stamkort. Sporvejene udsteder kun indstikskort i forbindelse med sporvejenes stamkort og kun kort til rejser lokalt på Københavns bybane samt 1 sporvejslinie henholdsvis hele sporvejsnettet. Jernbanekspeditionsstederne udsteder kun indstikskort i forbindelse med statsbanernes stamkort. Sporvejenes stamkort koster 2 kr.

Formularerne til de indstikskort, der anvendes af jernbanekspeditionsstederne, er dels med en gul stamme forsynede blanko- (halvblanko-) kort, som er således indrettede, at samme formular

kan anvendes såvel for en voksen som for en person indtil det fyldte 18. år, dels faste kort med påtrykt angivelse af jernbane- (og evt rutebil-) strækning og pris og med plads til angivelse af én sporvejslinie.

Statsbanernes indstikskort til fælleskort, der er forsynede med statsbanernes og sporvejenes bomærker, er mellem Københavns bybane og sporvejene gule for oven og hvide for nedden (BMS nr 136), medens de mellem Hareskovbanens ekspeditionssteder og sporvejene uden gyldighed til bybaneområdet (jf side 224 under 5), er hvide (BMS nr 139). I øvrigt er indstikskortene hvide med en gul tværstribet samt for fælleskort

- der gælder til togenes 1. klasse en lodret grøn stribe (BMS nr 138),
- i forbindelse med statsbanernes omnibusruter en lodret rød stribe og
- i forbindelse med stationerne på Lyngby-Nærum Jernbane en lodret blå stribe.

Faste kort for personer indtil det fyldte 18. år er kendetegnet ved en rød skråstreg på kortets øverste del (BMS nr 137).

Angivelse af den sporvejslinie, hvortil kortet skal gælde anføres tydeligt med stempel på stammen og selve kortet eller med gennemskrift i det skraverede felt i indstikskortets venstre side. Til angivelse af sporvejenes linienumre skal benyttes 2 cifre, således at linienumrene 1-9 anføres som "01", "02", "03" o s v. Skal kortet gælde til hele sporvejsnettet, anvendes blankokortformularen, i hvis felt til angivelse af linienummer anføres "NET" med blokbogstaver*).

- *) Indtil oplaget af ældre kortformularer er opbrugt, overkrydses de to nederste skraverede felter til linieangivelser med diagonalkryds eller stemples med et særligt stjernestempel.

Der kan ikke udstedes foreløbig rejsehjemmel for fællesabonnementskort.

De af sporvejene udstedte fælleskort består af to- eller trefløjede kortmapper. Den ene fløj indeholder et stamkort med navn, fotografi og abonnementsnummer samt et skraveret felt med angivelse af den sporvejslinie, hvortil kortet gælder (henholdsvis angivelsen "NET") - jf BMS nr 140. Den anden fløj indeholder et indstikskort (værdiindlæg) med angivelser som nedenfor anført. Endvidere indeholder trefløjede kortmapper i den sidste fløj indlæg, som er uden betydning for rejserne på bybanen.

Sporvejenes indstikskort, der er forsynet med statsbanernes og sporvejenes bomærker, har orangefarvet bundtryk og indeholder bl a (jf BMS nr 141)

- trykt angivelse af gyldighedsområdet - f eks således: M L By, hvor M=månedskort, L=linie kort (netkort har angivelsen N i stedet for L), By=Københavns bybane - og kortets pris,
- stemplet angivelse af kortets sidste gyldighedsdag og
- håndskrevet angivelse af stamkortets abonnementsnummer.

Sporvejenes indstikskort for personer indtil det fyldte 18. år er kendetegnet ved, at alle trykte angivelser på kortets forside er røde - jf BMS nr 140.

For fælleskortenes benyttelse kommer de almindelige bestemmelser på banerne (herunder rutebilerne) samt Københavns sporveje til anvendelse, for så vidt de ikke strider mod følgende:

- Forevises et fælleskort inden for dets gyldighedstid på en strækning, hvortil det ikke er gyldigt, må den rejsende efterbetale efter bestemmelserne for den styrelse, på hvis område misbruget sker, men ingen del af abonnementskortet må fratages den rejsende;
- forevises et fælleskort efter gyldighedstidens udløb, inddrages det ugyldige indstikskort, og den rejsende må efterbetale efter bestemmelserne for den styrelse, på hvis område misbruget sker;

- erklærer den rejsende, at uregelmæssigheden skyldes fejl ved kortudstedelsen hos sporvejene, indberettes sagen straks til generaldirektoratet (tarifkontoret);
- fælleskort, hvori der er rettet, må ikke udleveres til rejsende. Forevises rettede eller på anden måde forfalskede fælleskort, inddrages hele abonnementskortet, og den rejsende må efterbetale efter bestemmelserne for den styrelse, på hvis område misbruget opdages. Hvis ikke den rejsendes navn og adresse fremgår af det inddragne kort, skal det billetterende personale - så vidt muligt mod forlangende af legitimation - indhente disse oplysninger og ved inddragninger på statsbanerne sende indberetning til generaldirektoratet (tarifkontoret) på sædvanlig måde.

Ugekort

Efter særskilt instruktion til de berørte ekspeditionssteder udstedes endvidere ugekort gældende

- 1) mellem Københavns bybane og takststationer på statsbanernes omnibusrute København - Greve Strand - Køge/Karlsunde by og
- 2) mellem Københavns bybane og takststationer på statsbanernes omnibusrute København - Roskilde (BMS nr 146), samt
- 3) mellem Københavns bybane henholdsvis Hellerup og stationer på Lyngby - Nærum jernbane.

Kortene til 2. klasse er fremstillet på grå karton og til 1. klasse på lysegrøn karton*). Ugekort mellem Københavns bybane og en station inden for nærtrafikområdet har en gul tværstribet (BMS nr 144 og 148). Særligt farvede kortformularer anvendes til udstedelse af ugekort til lokale rejser på Københavns bybane (BMS nr 145) samt til de under 1) - 3) omtalte ugekort.

*) Ved nytrykning forsynes kortene med en grå længdestribe - jf BMS nr 148.

Grupperejser

Ved grupperejser lokalt på Københavns bybane, for hvilke der ikke gives nogen nedsættelse i billetprisen, kan som fælles rejsehjemmel udstedes en Almex-billet (formular B), der krydsmarkeres "E", og hvorpå der til højre for kodefeltet anføres det samlede antal rejsende, f. eks. "19v 5b", hvor "v" angiver personer fra det fyldte tolvte år og "b" børn indtil det fyldte tolvte år.

Ved grupperejser udover Københavns bybane, men som udelukkende foretages med S-tog, udleveres ingen kontrolbilletter, og gruppebilletten (formular C) påtegnes i bemærkningsrubrikken "Uden kontrolbil".

Eftersyn, indsamling og aflevering af rejsehjemler på strækninger med stationskontrol

Ingen må indlades på perronen eller tillades adgang til togene uden at have forevist gyldig rejsehjemmel, perronbillet eller -kort.

Abonnementskort, hvis gyldighedstid er overskredet, skal - når abonnenten forsøger at skaffe sig adgang til perronen - fratages ham og indsendes til personafregningen gennem distriktet med forklaring.

Det til kortet eventuelt hørende stamkort må dog ikke fratages den rejsende, men stamkortets abonnementsnummer, oplysninger om navn m. v. samt eventuelt fødselsdato og -år anføres i indberetningen, i hvilken det tillige anføres, om abonnementsnummeret er enslydende i indstikskort og stamkort.

Rejsende, som foreviser et stamkort med tilhørende mappe, uden at der i dennes venstre side er anbragt et indstikskort, eller som foreviser et indstikskort (undtagen 10 dages kort), uden at dette er indsat i en mappe med tilhørende stamkort, betragtes som rejsende

uden gyldig rejsehjemmel. Sådanne kort må dog ikke fratages den rejsende, medmindre gyldighedstiden for indstikskortet er overskredet, se foran.

Rejsende, som foreviser stamkort og indstikskort med ikke enslydende abonnementsnumre, betragtes som rejsende uden gyldig rejsehjemmel. Kortet fratages den rejsende, som henvises til stationen, der forholder sig efter bestemmelserne på side 91, punkt c.

Stationerne skal i intet af de forannævnte tilfælde, hvor rejsende mod forevisning af ugyldigt abonnementskort søger at skaffe sig adgang til perronen kræve efterbetaling efter L § 6, hvorimod der, såfremt tilsvarende uregelmæssigheder forekommer, når perronen forlades, forholdes som anført på siderne 87 - 90.

Ingen rejsende må forlade perronen uden at forevise den benyttede rejsehjemmel, som indsamles af stationskontrollen, hvis dens gyldighed er ophørt med den foretagne rejse (abonnementskort, dobbeltbilletter udstedt som foreløbige rejsehjemler, billetter for enkeltrejsende børn og unge fra anerkendte institutioner for børneforsorg (jf side 321), sygefripas, fripas til ansattes familier og pensionister og disses familier ved foreningsudflugter samt mødebefalinger eller hjemsendelsespas for værnepligtige indsamles dog ikke).

Ønsker en rejsende i reklamationsøjemed eller med en anden rimelig begrundelse at beholde en billet eller kupon, der ellers skulle indsamles, skal billetten eller kuponen før tilbageleveringen til den rejsende klippes i midten af øverste kant, dog således, at den eventuelt dér anbragte datoangivelse ikke derved utydeliggøres.

Rejsende, som på omstigningsstationer skal passere kontrollen for at skifte tog, skal af stationen have påtrykt billetens bagside et stempel, der gør den gyldig til vidererejse med første tog til bestemmelsesstationen.

Indsamlede rejsehjemler skal snarest muligt afleveres på stationskontoret, og det må påses, at uvedkommende ikke får adgang til rejsehjemlerne.

Forskelsbilletter for rejsende, der på Nord- og Kystbanen ønsker at rejse over en anden rute end den, hvortil deres rejsehjemmel gælder

Til brug når rejsende, som har enkeltbillet, dobbeltbillet, 65-billet, månedskort eller ugekort til rejse i 2. klasse over hele Kystbanen mellem Hellerup og Snekkersten (herunder også to billetter eller en billet og et kort i fortsættelse af hinanden, f. eks kort Københavns bybane - Køkkedal og billet Køkkedal - Helsingør), ønsker at foretage rejsen over Nordbanen, sælges der af stationerne Københavns Hovedbanegård, Nørreport, Østerport, Hellerup, Snekkersten og Helsingør særlige edmonsonske forskelsbilletter til en pris af 2,40 kr for én rejse over Nordbanen og Helsingør station tillige forskelsbilletter til en pris af 2,70 kr, når både hen- og tilbagerejsen ønskes foretaget over Nordbanen. Til rejsende med månedskort eller ugekort, gældende til rejse over hele Kystbanen mellem Hellerup og Snekkersten, som ønsker at rejse til Hellerup eller Københavns bybane over Nordbanen fra Kvistgård, Fredensborg eller Hillerød, sælger disse stationer den nævnte forskelsbillet til en pris af 2,40 kr. I øvrigt kan forskelsbilletterne udstedes på Almex-billetformular B efter de almindelige regler. Til rejsende med enkeltbillet, dobbeltbillet, 65-billet, månedskort eller ugekort til 1. klasse udstedes forskelsbilletterne efter de almindelige regler, idet der dog ved benyttelse af Nordbanen kun den ene vej henholdsvis fra Kvistgård, Fredensborg eller Hillerød i de ovenfor nævnte tilfælde kun regnes forskellen mellem de ordinære enkeltbilletter, også selv om den oprindelige rejsehjemmel er gyldig til hen- og tilbagerejse.

Til børn med billetter til halv pris samt til børn og unge mennesker med månedskort eller ugekort til halv pris sælges forskelsbilletter til halv pris.

På billetter m m i forbindelse med forskelsbilletter kan der foretages rejseafbrydelse efter de almindelige bestemmelser.

Forskelsbilletter stemples, klippes og indsamles på sædvanlig måde.

Træffes en rejsende i et nordbanetog med rejsehjemmel (billet eller kort), der kun er gyldig til rejse over Kystbanen, uden i forvejen at have løst forskelsbillet, udstedes der togbillet med forklaring. Tillæg til forskelsbillettens pris opkræves ikke.

Rejsende med rejsehjemler, der i fortsættelse af hinanden gælder til rejse over hele Nordbanen mellem Hellerup og Snekkersten, (f. eks kort Københavns bybane-Fredensborg og billet Fredensborg-Snekkersten) kan foretage rejsen over Kystbanen, uden at der udstedes forskelsbillet.

Særlige ekspeditionsformer for rejsegods

På København L station er der oplagt særlige klippebilletter beregnet til ekspedition af henholdsvis en cykel til almindelig styktakst, en cykel til dobbelt styktakst, en barnevogn eller et stykke egentligt rejsegods mellem Hareskovbanens stationer.

Klippebilletten består af en trefløjet blanket med stamme, billet og mærkeseddel anbragt under hinanden, således at klipning af alle tre afsnit sker med samme klip.

Blanketten klippes efter samme regler som trinbrætbilletter.

Mærkesedlen, der har gummieret kant, påklæbes rejsegodset, og billetten udleveres mod betaling af det afmærkede beløb til den rejsende.

Klippebilletterne anvendes under iagttagelse af følgende regler:

Et stk egentligt rejsegods henholdsvis en barnevogn kan uanset beskaffenhed og vægt ekspederes for almindeligt rejsegodsgebyr. Indleveres der mere end ét stykke egentligt rejsegods eller mere end én cykel på hver billet, må ekspeditionen foregå efter bestemmelserne på side 290 - 292.

Når rejsegodset udleveres ved pakvognen, skal rejsegodsbilletten forlanges tilbageleveret og afleveres til togets endestation sammen med de indsamlede billetter.

Hvis den rejsende under befordringen har mistet sin rejsegodsbillet, må udlevering kun finde sted mod kvittering på bagsiden af mærkesedlen, der da indsendes i konvolut eller afleveres med forklaring til København L station, der foranlediger den vedhæftet den tilsvarende stamme.

Befordring af barnevogne i S-tog

1. Mellem ekspeditionsstederne på S-banen indbyrdes

Barnevogne med barn i kan af den rejsende medføres efter reglerne for medtagelse af håndrejsegods i togene. Den rejsende skal således selv sørge for transporten af barnevognen til og fra toget og mellem S-togene på skiftestationerne samt selv tage vare på den under befordringen i S-toget.

I billetkontoret må den rejsende for barnevognen løse en edmonsonsk barnevognsbillet til 1,25 kr uanset barnevognens vægt. Billetten datostemples på sædvanlig måde og klippes af billetkontrollen på afrejsestationen. Billetkontrollen på bestemmelsesstationen skal afkræve den rejsende barnevognsbilletten.

Såfremt der er befordret en barnevogn, uden at der er løst den fornødne billet, må billetkontrollen på bestemmelsesstationen ikke uden videre lade barnevognen passere, men skal henvide den rejsende til i billetkontoret at købe en billet til den allerede befordrede

barnevogn, hvorved anvendes de ovenfor nævnte edmonsonske barnevognsbilletter. Barnevognsbilletten forsynes med et blåt kryds, inden den udleveres til den rejsende, som så ved billetkontrollen mod aflevering af billetten får barnevognen udleveret. Billetten klippes og tilbageleveres til billetkontoret, der sender den som tilbageekspedition til afrejsestationen. Der skal ikke af den rejsende forlanges kvittering for modtagelsen af barnevognen.

2. Mellem ekspeditionsstederne på S-banen og de øvrige stats- og privatbaneekspeditionssteder i nærtrafikområdet

Under befordringen i S-toget må barnevognen med barn i medføres af den rejsende selv, jf punkt 1. Under den øvrige del af befordringen må barnet udtages af barnevognen, der befordres efter reglerne for ekspederet rejsegods. På overgangsstationerne til og fra S-togene skal den rejsende selv sørge for udlevering og aflevering af barnevognen ved henvendelse til omlæsningspersonalet ved det pågældende tog.

Barnevognen ekspederes således:

a. I retning fra S-banen

I rejsegodsekspeditionen eller - på stationer uden rejsegodsekspedition - i billetkontoret må den rejsende for barnevognen købe en særlig kartonbarnevognsbillet til 2 kr uanset barnevognens vægt.

Billetten er ved perforering delt i 2 stykker, der skal adskilles inden udleveringen til den rejsende. Den øverste del skal af den rejsende bindes fast i barnevognens håndtag, medens den nederste del anvendes som rejsegodsbevis. Sejlgarnet til fastbindingen på barnevognen leveres af distriktet i afpassede længder og anbringes på billetterne inden ekspeditionen. Afrejsestationens navn er påtrykt barnevognsbilletten; hvis bestemmelsesstationens navn ikke er påtrykt, skal det af afrejsestationen skrives tydeligt på billetten (stationsforkortelser må ikke anvendes). Barnevognsbilletten skal ikke stemples og barnevognen ikke beklæbes. Billetkontrollen på

afrejsestationen skal klippe den løse del af barnevognsbilletten (rejsegodsbeviset) og derefter tilbagelevere den til den rejsende.

Ved ekspedition til trinbrætterne Grønholt, Langerød, Mørdrup og Oppe-Sundby samt trinbrætter på Hareskovbanen anføres som bestemmelsesstation den efter trinbrættet nærmest liggende station, hvortil normal rejsegodsekspedition kan finde sted, og trinbrættets navn skrives i parentes efter stationsnavnet. Endvidere skal den rejsende anmodes om straks ved ankomsten til trinbrættet at henvende sig ved pakvognen for mod aflevering af billettens løse del (rejsegodsbeviset) at få barnevognen udleveret, samt underrettes om, at barnevognen ellers medtages til den efterfølgende station, hvortil den er ekspederet.

Bestemmelsesstationen fratager den til barnevognen fastgjorte del af barnevognsbilletten og afkræver den rejsende billettens løse del (rejsegodsbeviset) ved udlevering i rejsegodsekspeditionen. Det samme gør togpersonalet ved udlevering på de ovennævnte trinbrætter.

Såfremt en barnevogn undtagelsesvis er befordret i S-toget uden at være ekspederet, behandles den ved viderebefordring fra overgangsstationen efter bestemmelserne på side 290 - 292.

b. I retning til S-banen

Fra ekspeditionssteder, som har almindelig rejsegodsekspedition, kan barnevogne ekspederes på sædvanlig måde. Rejsegodsbeviset eller kardonbarnevognsbillettens nederste del afleveres til billetkontrollen på bestemmelsesstationen, der samtidig aftager det til barnevognen fastgjorte mærke.

Er en barnevogn befordret efter bestemmelserne på side 290 - 292, forholder bestemmelsesstationen sig som anført i punkt 1.

Befordring af lirekasser i S-tog

Mellem ekspeditionsstederne på S-banen indbyrdes kan lirekasser medføres efter foranstående bestemmelser for befordring af barnevogne i S-tog og mod løsning af de nævnte edmonsonske barnevognsbilletter.

Befordring i S-tog af vanføres sygevogne, rullestole, invalidecykler og almindelige tohjulede cykler samt klapvogne i ikke-sammenklappet stand og barnevogne ved transport af spastiske og vanføre børn

1. Mellem ekspeditionsstederne på S-banen indbyrdes

Den rejsende må selv sørge for befordring af køretøjet, herunder transporten til og fra toget samt mellem S-togene på skiftestationerne. Under befordringen i S-togene skal køretøjerne anbringes i det godsrum, hvor togføreren er placeret.

Køretøjet skal ikke ekspederes, men almindelige tohjulede cykler samt klapvogne i ikke-sammenklappet stand og barnevogne ved transport af spastiske og vanføre børn skal være forsynet med en af Landsforeningen af Vanføre fremstillet særlig mærkeseddel på rødt pap, ligesom den rejsende ved billetkontrollen skal forevise et af landsforeningen udstedt legitimationskort, jf side 279 - 280.

2. Mellem ekspeditionsstederne på S-banen og de øvrige statsbaneekspeditionssteder i nærtrafikområdet

Den rejsende skal selv medføre køretøjet ved befordringen i S-toget som anført foran under 1. På overgangsstationerne til og fra S-togene må den rejsende henvende sig til omlæsningspersonalet ved det pågældende tog for på- henholdsvis aflæsning af køretøjet.

Køretøjet ekspederes således:

a. Sygevoгне, rullestole og invalidecykler

Køretøjet skal ikke ekspederes.

b. Almindelige tohjulede cykler samt klapvoagne i ikke-sammenklappet stand og barnevogne ved transport af spastiske og vanføre børn

Ekspeditionsstederne med rejsegods ekspedition ekspederer køretøjet som foreskrevet side 279 - 280.

Påbegyndes rejsen på et ekspeditionssted på S-banen uden rejsegods ekspedition, foregår befordringen i S-toget efter bestemmelserne i punkt 1, og den rejsende henvises til at lade køretøjet ekspedere på overgangstationen.

Rejsegodsbeviset afleveres til bestemmelsesstationen (evt togpersonalet), der samtidig fratager det til køretøjet fastgjorte mærke.

3.16 FORBINDELSEN MED UDLANDET

Almindelige bestemmelser

For befordring af personer med direkte billet og befordring af direkte ekspederet rejsegods i forbindelse med lande, der har tiltrådt International konvention om befordring af personer og rejsegods på jernbaner (CIV) med Fælles tillægsbestemmelser (DCU) gælder denne overenskomst og tillægsbestemmelser samt bestemmelserne i den for den pågældende forbindelse gældende tarif.

På de fleste områder svarer de nævnte bestemmelser stort set til de for den indenlandske trafik gældende bestemmelser - dog med følgende væsentlige afvigelser:

Gyldighedstiden for billetter i international trafik er - bortset fra visse billetter i grænsetrafikken - 2 måneder. Billetter udstedt uden for Europa (med undtagelse af Nordafrika) eller i forbindelse med sådanne lande gælder dog 6 måneder.

Rejsen kan tiltrædes når som helst inden for gyldighedstiden, men den skal være afsluttet senest kl 24 den sidste gyldighedsdag.

For at forenkle billetudstedelsen ses der i et vist omfang bort fra ruteangivelse på billetterne for dansk strækning. Sådanne billetter kan benyttes til rejse over de i den pågældende stationsforbindelse almindeligt benyttede ruter. F eks kan en billet mellem Køge og det sydlige udland over Flensburg benyttes til rejse over Roskilde eller Næstved og en billet mellem Korsør og det sydlige udland over Puttgarden til rejse over Slagelse eller Ringsted.

Billetterne udstedes normalt gyldige til rejse med alle tog. Dog udstedes der i et vist omfang billetter, der bl a i Sverige og Vesttyskland kun er gyldige til rejse med dér ikke tillægspligtige tog.

Ved befordring med visse særlige tog (f eks TEE-tog, "Sud-Express" m fl) i udlandet samt i visse luksusvogne betales særlige tillæg.

Ved befordring i sidde-, ligge- og sovevogne skal der desuden løses sidde-, ligge- henholdsvis sovepladsbilletter.

Gyldighedstiden for en billet kan i visse tilfælde forlænges uden betaling, såfremt rettidig benyttelse af billetten af en den rejsende utilregnelig årsag som f eks sygdom eller alvorligt ulykkestilfælde ikke er mulig. Forlængelse af gyldighedstiden foretages normalt kun mod aflevering af lægeattest, hvoraf det bl a skal fremgå, hvornår vidererejsen kan ske. Billet og lægeerklæring indsendes i anbefalet brev (JBS) til generaldirektoratet (tarifkontoret), hvorfra der i tvivlstilfælde eller særlige tilfælde også besvares telefoniske forespørgsler og meddeles særlig instruktion.

Til rejsende med internationale billetter, der ønsker at rejse over en anden rute end den, hvorover deres billet gælder, kan der, når ændringen af rejseruten udelukkende vedrører danske strækninger, udstedes forskelsbilletter efter bestemmelserne herom på siderne 123 - 125. Prisen for forskelsbilletterne udgør forskellen mellem enkelt- henholdsvis dobbeltbilletpriserne ad den kortere og den længere rute regnet fra den danske grænsestation, hvorover indrejsen er sket, til den danske bestemmelsesstation, henholdsvis til den danske grænsestation, hvorover udrejsen skal finde sted.

Rejsende med internationale billetter til 2. klasse, som alene på danske strækninger ønsker at rejse på 1. klasse, kan løse tilkøb efter de almindelige bestemmelser, se side 121 - 122.

Rejseafbrydelse på danske strækninger kan foretages uden formalitet så ofte det ønskes. Om klipning af internationale billetter ved rejseafbrydelse, se side 256 - 258.

Rejsehjemler m v

Rejsehjemler i forbindelser, der er undergivet CIV, skal bære tegnet "C"; for så vidt angår kuponbillethæfter findes tegnet kun på omslaget - jf BMS nr 451 - 470.

Edmonsonske billetter er brune til 2. klasse og grønne til 1. klasse. Billetter til hen- og tilbagerejse er kendetegnet ved et stort, rødt R på forsiden samt på billettens eventuelle barnekontrolafsnit (jf bl a BMS nr 454), medens søndagsbilletter til hen- og tilbagerejse er kendetegnet ved en lodret blå stribe midt på forsiden (BMS nr 460). Efter særlig aftale mellem de berørte styrelser kan edmonsonske billetter til 1. klasse dog være brune - jf BMS nr 453 - og det røde R kan være udeladt på billetter til hen- og tilbagerejse (BMS nr 456). Særlige barnebilletter er hvide for oven og brune eller grønne for neden - jf BMS nr 459.

Kuponbillethæfter består af et omslag (BMS nr 470) med én eller flere indsatte kuponer, der kan være færdigtrykte eller blanko. Kuponerne kangælde for grænseoverskridende strækninger (gennemgående kuponer) eller for strækninger i et enkelt land (lokale kuponer). Et kuponbillethæfte gælder kun for én person; for familiebilletter i internordisk trafik udstedes dog ét kuponbillethæfte for hele familien, og antallet af rejsende er anført på de i hæftet indsatte kuponer.

I kuponbillethæfterne findes en kupon for hver af de i betragtning kommende strækninger således, at hæfter til hen- og tilbagerejse indeholder mindst 2 kuponer, én for henrejsen og én for tilbagerejsen. Visse gennemgående kuponer har særlige kontrolafsnit for bestemte skibsstrækninger (BMS nr 472, 485 og 486). Kuponerne er enten færdigtrykte (faste) kuponer eller blankokuponer.

Faste kuponer er grønne til 1. klasse og brune til 2. klasse - jf BMS nr 471 - 474. De kan ligesom edmonsonske billetter være forsynet med et barnekontrolafsnit, der er fraklipet, når kuponen er udstedt til halv pris for et barn.

Blankokuponerne, der ved siden af kuponens nummer har udstedelsesstyrelsens kodenummer, er hvide med lyserødt bundtryk. De er fælles for begge vognklasser, idet bestemmelsesstationens navn for den pågældende retning er anført i feltet ud for den vognklasse, til hvilken kuponen gælder, medens feltet for den anden vognklasse er gennemstreget - jf BMS nr 481 og 483 - 486.

Når blankokuponer er udstedt til nedsat pris, er procentsatserne for og grunden til den ydede nedsættelse (evt specificeret for hver styrelse) angivet i rubrikkerne "Nedsættelse" ("Ermässigung/Réduction/Reduction/Riduzione") henholdsvis "Grund" ("Motif/Reason/Motivo"): For børn er dog kun anført "Barn" ("Kind/Enfant/Child/Ragazzo") med vedføjelse af barnets alder - jf BMS nr 485 - 486.

Såfremt en kupon f.eks. med hensyn til togbenyttelsen har begrænset gyldighed, er dette anført foroven på kuponen i rubrikken "Særlige angivelser", f.eks. således: "Persontåg i Sverige", "DB Personen-zug".

De enkelte kuponer forsynes ved salget med et stempel, der angiver udstedelsesstedets navn samt dato for udstedelsen. På kuponbillethæftets omslag er anført salgsstedets navn, billethæftets første gyldighedsdag samt - såfremt hæftet indeholder mere end én kupon - billethæftets samlede pris i udstedelseslandets mønt. Endvidere er på omslagets 2.-4. side anført et uddrag af de bestemmelser, som gælder for hæftets benyttelse.

Kuponerne skal bruges i den rækkefølge, hvori de er indsat i hæftet. Kuponer til sidebaner, som udgår fra en mellemstation på en kuponstrækning, eller tilkøbskuponer og lignende kan indsættes i tilslutning (før eller efter) til den kupon, som de knytter sig til.

Kuponer, der forevises løse uden det tilhørende omslag, er ugyldige og fratages den rejsende. En på uretmæssig måde benyttet kupon inddrages, og ihændehaveren behandles som en rejsende uden billet.

Kuponerne udtages af hæftet af tjenestepersonalet. Det må nøje påses, at de rigtige kuponer udtages. Bliver en kupon udtaget ved en fejltagelse, må den straks tilbageleveres til den rejsende, om fornuddent efter at kuponen er forsynet med en forklarende påtegning.

I alle tilfælde, hvor der ikke er fastsat særlige bestemmelser for benyttelsen m. v. af kuponbillethæfterne kommer de til enhver tid for rejsende med almindelige billetter gældende bestemmelser til anvendelse.

Internationale tilkøbskuponer. Til rejsende med internationale billetter, som ønsker at løse tilkøb til højere vognklasse eller at rejse over en anden rute end den, hvorover den oprindelige billet gælder, udstedes, når ændringen vedrører strækninger i mindst to lande, som tilkøbsbillet en særlig kupon, der er påtrykt "Tilkøbsbillet" ("Ergänzungsschein/Bulletin de supplément/Bollettino di supplemento/Excess fare voucher") - BMS nr 482.

Tilkøbskuponen, der ikke behøver at være indsat i omslag, udgør et supplement til den oprindelige rejsehjemmel. Ved individuelle rejser udstedes tilkøbskuponen for én person, medens den ved grupperejser kan gælde for alle eller en del af de i gruppebilletten indeholdte personer. Indeholder tilkøbskuponen ingen begrænsninger med hensyn til antallet af rejsende, gælder den for samtlige i den oprindelige rejsehjemmel indeholdte personer.

Vedrører ændringen kun danske strækninger, udstedes tilkøbsbilletter og forskelsbilletter efter de almindelige bestemmelser, se side 121 - 125.

Kuponbillethæfter til kongresdeltagere, messe- og udstillingsbesøgende m. v. i forbindelse med udlandet. Ved rejse til visse kongresser, messer, udstillinger og lignende i udlandet ydes der såvel af Danske Statsbaner som af udenlandske befordringsstyrelser nedsættelse i billetprisen for deltagere hhv. besøgende og udstillere.

Til sådanne rejsende udstedes blankokuponer til hen- og tilbagerejse, hvori som nedsættelsesgrund er anført navn og by for den pågældende kongres, messe eller udstilling m v.

På omslagets forside er i stedet for den normale gyldighedsangivelse anført, i hvilket tidsrum billeshæftet gælder til henrejse og til tilbagerejse. På tilbagereisen gælder billeshæftet kun, når omslaget er forsynet med den pågældende kongresarrangørs hhv messekommité's stempel.

Kuponbilleshæfter til individuelt rejsende studerende og elever i nordisk samt i nordisk-vesttysk trafik. I nordisk samt i nordisk-vesttysk trafik ydes der nedsættelse i billetprisen til studerende og elever ved visse skoler og undervisningsanstalter, som rejser mellem studieby og hjemby. I nordisk-vesttysk trafik ydes nedsættelsen endvidere ved rejser til feriekurser og studieophold.

Mod aflevering eller forevisning af særlige rekvisitionsformularer udstedes blankokuponer til hen- og tilbagerejse og under visse omstændigheder også til enkeltrejse.

I nordisk trafik er kuponerne, der i rubrikken "Grund" er forsynet med påtegningen "Stud", kun gyldige til rejse, når der ved billetteringen forevises særlige legitimationsbeviser med angivelse af studieby og -termin.

I nordisk-vesttysk trafik er kuponerne, der foroven i rubrikken "Særlige angivelser" er forsynet med påskriften "Nur gültig mit bescheinigtem Antrag" og i rubrikken "Grund" endvidere med en af betegnelserne "Studierender" eller "Schüler", kun gyldige til rejse i forbindelse med den nævnte rekvisitionsformular (BMS nr 606).

Individuelle rejsehjemler for grupperejsende. Til visse faste selskabsrejsearrangementer udstedes der individuelle rejsehjemler bestående af specialkuponer indsat i omslag. Kuponerne, der er påtrykt en sort stjerne, angivelsen "Selskabsrejse" samt oplysning om togbenyttelse, er kun gyldige i forbindelse med et deltagerbevis, der indeholder oplysning om den rejsendes navn og bekræfter, at han deltager i det pågældende arrangement. Deltagerbeviset indsættes i omslaget foran kuponerne.

Anvendelsen af disse rejsehjemler er ikke betinget af noget mindste antal rejsende.

Nordiske rundtursbilletter. Ved billetudstedelsen anvendes særlige billetomslag, (BMS nr 515 - 515a) der er oplagt i rejsebureauerne og på visse større stationer.

På omslagets 2. side fastgøres en blankokupon til enkeltrejse, der ved udstedelsen påføres omslagets nummer samt angivelse af rundturens betegnelse ("Nord 1", "Nord 4", o s v) i bestemmelsesstationsrubrikken for den vognklasse hvortil billetten gælder. I prisrubrikken anføres rundturens pris; ved udstedelse af billetter til børn fra det fyldte fjerde til det fyldte tolvte år, som rejser for halv pris, anføres halvdelen af prisen for en voksen, og rubrikkerne "Nedsættelse" og "Grund" udfyldes som ved udstedelse af barnebilletter i anden international trafik.

Omslagets 3. side er forsynet med felter, der ved første billettering på de pågældende strækninger af kontrolpersonalet forsynes med et klip. Såfremt rejsen påbegyndes og afsluttes på en mellemstation på en af de ved klippefelterne anførte strækninger, skal der ved billetteringen på den sidst benyttede del af den pågældende strækning anbringes et klip i den del af feltet, hvor strækningen er angivet i sin helhed.

Nogle omslag er forsynet med særlige kontrolkuponer, der indsamles ved billetteringen på visse skibs- og bilstrækninger i de øvrige nordiske lande.

Rejsen på rundtursbilletterne kan tiltrædes på en hvilken som helst station på den strækning, over hvilken billetten er gyldig, men den én gang valgte rejseretning kan ikke ændres. Salgsstedet skal derfor i den dertil bestemte rubrik på billetomslaget anføres, fra hvilken station rejsen tiltrædes.

Rejseafbrydelse kan uden formalitet ske på enhver station på jernbanestrækningerne.

I øvrigt sker befordringen af de rejsende og deres rejsegods efter de almindelige bestemmelser.

Rejsende, der løser billet til en nordisk rundtur, og som ønsker at begynde og slutte rejsen på en dansk statsbanestation, som ligger uden for rundtursstrækningen, kan få udstedt tilslutningsbillet til nedsat pris til en station på rundtursstrækningen, hvorfra rundtursbilletterne kan benyttes, og tilbage fra den samme eller en anden station på rundtursstrækningen til den oprindelige afrejsestation.

Tilslutningsbilletter, der kun omfatter danske strækninger, kan sælges af alle statsbanestationer, der kan udstede Almex-billetter.

Ved udstedelsen anvendes Almex-billet (formular B). Når hen- og tilbagerejse foretages ad forskellige ruter udstedes én billet til henrejsen og én til tilbagerejsen.

Foran "Billet" skrives "Tilslutnings-", og billetten påtegnes: "Kun gyldig i forbindelse med billet nr (blankokuponens nummer) til rundtur Nord (turens nummer)". Rundtursbilletteromslaget påtegnes på bagsiden: "Tilslutningsbillet (tilslutningsbilletterne) nr fra til udstedt (udstedelsessted og dato)".

Tilslutningsbillettens gyldighed svarer til gyldighedstiden for den rundtursbillet, hvortil den udstedes. Når der udstedes en enkeltbillet for henrejsen og en enkeltbillet for tilbagerejsen, anføres i sidstnævnte billets datorubrik som seneste rejsedag rundtursbillettens sidste gyldighedsdag. Over den nævnte datoangivelse anføres ordet "senest".

I tilslutning til visse af de nordiske rundture kan der løses billetter til nedsat betaling, til særlige tillægsture. Billetterne til disse tillægsture udstedes på samme måde som billetter til hovedrundturene, idet dog enkelte af hovedturenes klippefelter, der ikke må benyttes, når billet til en tillægstur er udstedt, annulleres ved udstedelsen af tillægstursbilletterne. Gyldighedstiden for en tillægstursbillet ophører sammen med gyldighedstiden for billetten til den hovedtur, hvortil den hører.

Eurailpass. I Amerika sælges til personer, som er fast bo-siddende i Nord-, Mellem- eller Sydamerika særlige turistbilletter, der benævnes Eurailpass.

Billetten gælder inden for gyldighedstiden til et ubegrænset antal rejser på 1. klasse i alle tog på statsbanerne i følgende lande:

Belgien (SNCB), Danmark (DSB), Frankrig (SNCF), Holland (NS), Italien (FS), Luxembourg (CFL), Norge (NSB), Portugal (CP), Schweiz (SBB), Spanien (RENFE), Sverige (SJ), Vesttyskland (DB) og Østrig (ÖBB).

I Danmark gælder billetten endvidere på DSB's indenlandske samt de i samarbejde med udenlandske baner drevne færge- og skibsstrækninger (herunder D/S "Øresund"s skibe) undtagen på overfarten Gedser - Warnemünde samt til de rutebilture, der er optaget i jernbaneafsnittet (dog ikke i de særlige "bilplaner") i publikumskøreplanerne.

Billetterne udstedes med gyldighed i henholdsvis 21 dage, 1 måned, 2 måneder eller 3 måneder. Gyldighedstiden kan ikke forlænges.

Indehavere af Eurailpass er fritaget for at betale pladsbilletgebyr ved reservering af pladser i siddevogne (herunder danske lytog), og er ligeledes fritaget for at betale de særlige tillæg, der opkræves ved rejse med visse tog som f.eks. TEE-tog. Derimod skal rejsende med Eurailpass betale normale gebyrer for pladser i sove- og liggevogne samt pullmanvogne.

Rejseafbrydelse kan foretages et ubegrænset antal gange uden formalitet..

Til børn fra det fyldte 4. til det fyldte 10. år udstedes billetterne til halv pris.

For ekspedition af rejsegods gælder bestemmelserne for rejsende med almindelige billetter i den pågældende forbindelse.

Billetten (BMS nr 516 - 516a) er personlig, og den er kun gyldig, når den er forsynet med angivelse af den rejsendes pasnummer og med dennes underskrift. Billetter, der er udstedt til børn fra det fyldte 4. til det fyldte 10. år, skal dog være underskrevet af en af forældrene eller af en voksen person, der ledsager barnet under rejsen. På sidstnævnte billetter er barnekontrolafsnittet i øverste højre hjørne fraklippet.

Såfremt første og sidste gyldighedsdag ikke er påført billetten ved udstedelsen, skal disse påføres af den station, hvorfra den rejsende første gang benytter sin billet, eller undtagelsesvis af togpersonalet i det tog, hvori billetten benyttes første gang. Udfyldningen af datorrubrikkerne skal foretages omhyggeligt og tydeligt med skrivemaskine eller kuglepen, idet både dag, måned og år skal angives med tal.

Ved reservering af siddepladser for rejsende med Eurailpass foretages pladsreservering på sædvanlig måde, og der udstedes en international pladsbillet (serie 368 = BMS nr 519), hvori der i stedet for pris anføres "Eurailpass". Ved pladsreservering i TEE-tog anvendes dog den særlige TEE-tillægsbillet.

Ved første billettering, efter at billetten er taget i brug, skal den klippes i det hvide eller sorte felt i nederste højre hjørne på forsiden. Billetter, der benyttes her i landet, skal således kun klippes, såfremt billetterne ikke i forvejen er forsynet med det nævnte klip.

Det skal - især ved unge menneskers befordring - jævnligt kontrolleres, at billettens angivelser af den rejsendes navn og pasnummer er i overensstemmelse med angivelserne i den rejsendes pas.

Billetter, der benyttes af personer, som ikke er fast bosiddende i Nord-, Mellem- eller Sydamerika, er ugyldige og skal inddrages og indsendes til generaldirektoratet (tarifkontoret). Hvis der ikke er tale om andre uregelmæssigheder i forbindelse med den pågældende billet opkræves i sådanne tilfælde efterbetaling efter statsbanelovens § 6, stk 2.

Når rejsende foreviser Eurailpass, i hvilke der er foretaget rettelser, hvis gyldighedstid er udløbet, eller som er påført et andet navn og/eller pasnummer end den rejsendes, skal billetten inddrages, og der opkræves efterbetaling efter statsbanelovens § 6, stk 1, for den pågældende danske strækning. Den inddragne billet indsendes med indberetning til generaldirektoratet (tarifkontoret).

Såfremt en rejsende med ugyldigt Eurailpass nægter at betale en togbillet, skal han henvises til en station på sædvanlig måde. Nægter den rejsende også her at betale, skal sagen straks overgives til politiet til videre behandling i henhold til statsbanelovens § 6, stk 3.

Eurailtariff. For befordringen på Eurailtariff billetter gælder de almindelige bestemmelser for befordring af individuelt rejsende, idet dog børn befordres med nedsættelse fra det fyldte 4. til det fyldte 10. år i samtlige deltagende lande. Endvidere er Eurailtariff-billetter til italienske, spanske og portugisiske strækninger uden tillægsbetaling gyldige til alle tog med undtagelse af TEE-tog og "Settebello" (Italien).

Ved billetudstedelsen anvendes de almindelige internationale kuponbilletter m v. Kuponbilletsomslagene er dog påstemplet eller påtrykt angivelsen "Eurailtariff" i øverste højre hjørne.

Grupperejser. Ved grupperejser i forbindelse med udlandet gælder i det store hele samme bestemmelser som for grupperejser i indenlandsk trafik.

Som rejsehjemmel for grupper i international trafik anvendes en international gruppebillet (BMS nr 511) ("Sammelfahrschein/Billet collectif/Collective Ticket/Biglietto collettivo"), til hvilken der hører et duplikat.

Ved udstedelse i Amerika anvendes en forenklet gruppebilletformular benævnt "Eurailgroup". Denne er ikke forsynet med duplikat, hvilket fremgår af et påtryk i billettens rand.

Gruppebilletten skal være forsynet med udstedelsesstedets dato-stempel og skal indeholde angivelse af det samlede deltagerantal, første gyldighedsdag, antallet af udleverede kontrolbilletter til hver klasse (jf nedenfor), rejsearrangørens og rejselederens navne, afrejse- og bestemmelsesstation for hver rejse samt evt ruteangivelse.

Med undtagelse af den i gruppebilletten navngivne rejseleder, for hvem selve gruppebilletten gælder som rejsehjemmel, skal hver enkelt deltager have en kontrolbillet (BMS nr 512 - 512a), hvori er

angivet vognklasse og gruppebillettens nummer. Hvis kontrolbilletten er udstedt for et barn, er angivelsen "Børn" ("Kind/Enfant/Child/Ragazzo") anført på billetten.

I tilfælde, hvor grupperejsedeltagere erklærer at have mistet deres kontrolbilletter, skal rejselederen opfordres til på en egnet mellemstation eller på bestemmelsesstationen for henrejsen at få udleveret de fornødne erstatningskontrolbilletter. Sådanne billetter, der på forsiden er påtegnet "Duplicata", klippes på samme måde som almindelige kontrolbilletter i international trafik.

Ønsker alle eller en del af deltagerne i en grupperejse at foretage individuel tilbagerejse, forsynes sådanne rejsende med særlige kontrolbilletter. Disse billetter, der er todelte seddelbilletter, er på højre del indrettet til at indeholde de samme angivelser som den almindelige internationale kontrolbillet og er trykt på hvid bund. Den venstre del har samme lyserøde bundtryk som blankokuponer og er påtrykt en sekstakket stjerne af samme farve som billettens øvrige påtrykte tekst. Delen bærer endvidere angivelse af første gyldighedsdag samt af den strækning, hvorover den gælder til individuel rejse.

Mistede kontrolbilletter til individuel tilbagerejse erstattes ikke.

Befordring i sovevogn

I publikumskøreplanerne findes angivet, over hvilke strækninger, der gennemføres sovevogne i forbindelse med udlandet. Samme sted findes oplysning om forudbestilling samt om de omtrentlige priser for sovepladser i vigtigere stationsforbindelser.

Sovepladserne benævnes således:

Single (stor enekupé)

Special (lille enekupé)

Double (to-sengs kupé)

Tourist (tre-sengs kupé)

For at kunne benytte sovevognene skal de rejsende både have gyldig rejsehjemmel til det pågældende tog og særlig sovepladsbillet.

Rejsende med rejsehjemmel til 1. klasse kan løse sovepladsbillet til alle de ovennævnte sovepladskategorier, medens rejsende med rejsehjemmel til 2. klasse kun kan løse sovepladsbillet til tourist-soveplads.

Med hensyn til rejsehjemler og sovepladsbilletter for børns befordring i sovevognene gælder følgende bestemmelser:

For	kræves	
	rejsehjemmel	sovepladsbillet
et barn, der deler soveplads med en voksen		
a) når barnet efter jernbanernes almindelige bestemmelser befordres frit. . . .	ingen	ingen
b) når barnet efter jernbanernes almindelige bestemmelser befordres til nedsat betaling.	en barnebillet	ingen

For	kræves	
	rejsehjemmel	sovepladsbillet
to børn, der deler soveplads,		
a) når begge børn efter jernbanernes almindelige bestemmelser befordres til nedsat betaling, ialt	to barnebilletter	én sovepladsbillet til fuld pris
b) i andre tilfælde, ialt.	en barnebillet	én sovepladsbillet til fuld pris
et barn (også når det efter jernbanernes almindelige bestemmelser befordres frit), til hvilket der kræves særskilt soveplads.	en barnebillet	én sovepladsbillet til fuld pris

I øvrigt må en soveplads højst benyttes af en voksen og et barn eller af to børn.

Sovevognene til de forskellige løb stilles af finske, norske eller svenske baner (for løb i eller i forbindelse med Finland, Norge og Sverige) samt af Det internationale Sovevognsselskab (CIWL), Deutsche Schlafwagen-Gesellschaft (DSG), Mitteleuropäische Schlafwagen-Gesellschaft (MITROPA) og de russiske baner.

Befordring i sidde- og liggevogne

Det fremgår af publikumskøreplanerne, i hvilket omfang de internationale tog befordrer sidde- og liggevogne til og fra udlandet.

For individuelt rejsendes benyttelse af "Skandiapilen" eller "Øresundspilen" til udlandet kræves pladsbillet. I de øvrige internationale

tog er der mulighed for pladsreservering, uden at en sådan dog kræves, men de rejsende bør opmuntres til at forudreservere plads, og til rejse i ferie- og højtidsperioder bør de rejsende gøres opmærksom på, at undladelse af pladsreservering kan medføre, at der må skiftes ved færrestationerne.

Til individuelt rejsende uden pladsbillet, som fra danske stationer til udlandet benytter de gennemgående siddevogne i ovennævnte tog, hvortil pladsbillet kræves, sælges særlige pladsbilletter (blokbilletter) uden angivelse af pladsens nummer i toget.

Grupper med internationale gruppebilletter forsynes ikke med pladsbilletter, men med en særlig blanket, som indeholder angivelser om pladsreserveringen, jf BMS nr 607 - 608. Betalingen for pladsreservering for sådanne grupper indregnes i gruppebillettens pris, og det almindelige pladsbilletgebyr på 3,50 kr opkræves derfor ikke. DSB's rejsebureauer er nærmere instrueret om ordningen.

Plads kan reserveres såvel fra togets udgangsstation som fra mellemstationer; dog kan - af hensyn til told- og paskontrollen - rejsende fra Gedser eller Rødby Færge til det sydlige udland først stige ind i de gennemgående vogne om bord på færgen, ligesom rejsende til det sydlige udland, der kun har pladsbillet til Puttgarden, må forlade de gennemgående vogne inden færgens ankomst dertil.

I de internationale tog kan plads ikke forudbestilles til lokale rejser i Danmark.

I "Nordpilen" kan der dog forudbestilles plads til Fredericia af rejsende til Storbritannien, som viderebefordres i "Engländeren".

Ved udstedelsen af siddepladsbilletter anvender danske stationer edmonsonske pladsbilletter (BMS nr 48), medens rejsebureauerne

anvender en særlig siddepladsbillet (BMS nr 519), der først er gyldig som sådan, når forsalgsstedet har udfyldt rubrikkerne i det fedt indrammede felt. Ved udstedelsen af liggepladsbilletter anvendes særlige billetformularer (BMS nr 520). Udenlandske salgssteder anvender billetformularer af samme udseende som de to sidstnævnte billetformularer.

3.17 BILLETCONTROL

(L § 4)

Ifølge L § 4 skal de rejsende forevise deres rejsehjemmel, så ofte det forlanges af personalet, samt aflevere den på personalets forlangende.

Billetteringen, der består i eftersyn af samtlige rejsehjemler samt klipning og eventuel indsamling af rejsehjemler efter nedenstående regler, foretages således:

- På nogle strækninger i og nær ved København såvel af stationspersonalet (stationskontrol) som af togpersonalet (i ikke-elektriske tog) samt af det reviderende personale;
- på de øvrige banestrækninger såvel af togpersonalet som af det reviderende personale;
- på overfarterne såvel af søfarts-, stations- eller togpersonalet således, som det ved lokal instruktion er fastsat for de enkelte overfarter, som af det reviderende personale.

Klipning m m af rejsehjemler

Enhver rejsehjemmel skal klippes i den rejsendes påsyn. På strækninger med stationskontrol klippes rejsehjemlerne ved indgangen gennem afspærringen.

1. Edmonsonske billetter (men ikke pladsbilletter og kontrolbilletter samt særlige tillægsgilletter i visse forbindelser, se nedenfor), Almex-billetter, blankobilletter, skolefribilletter, togbilletter, rullebilletter, blok-billetter (men ikke blokpladsbilletter) samt fripas klippes således:

- A. Når de benyttes til henrejse, klippes de ved første billettering i nederste venstre hjørne og forsynes derefter med et nyt klip, hver gang der er skiftet tog, eller nyt togpersonale er tiltrådt. Klippene anbringes i rækkefølge umiddelbart over hinanden i rejsehjemmelens venstre side.

Efter rejseafbrydelse klippes rejsehjemmelen, når videre-rejsen påbegyndes. Dette klip anbringes lidt længere inde på rejsehjemmelen ud for den sidst foretagne klipning.

På billetter til rejse i international trafik indrammes afbrydelseskippet på billettens bagside i en cirkel og vedføjes stationsforkortelsen for den station, hvor rejseafbrydelse har været foretaget. På sådanne billetter anbringes desuden et nyt strækningsklip i fortsættelse af de(t) tidligere strækningsklip.

Ved sidste billettering før den på rejsehjemmelen angivne bestemmelsesstation anbringes yderligere et klip (slutklip) i øverste venstre hjørne, idet dog angivelsen for den eventuelt dér anbragte dato ikke derved må utydeliggøres. Da billetter til stationer på S-banen skal indsamles, slutklippes disse dog ikke.

På Valby station og på Københavns Hovedbanegård ankommer alle vestfra kommende tog til perroner, som de rejsende kan forlade uden at passere en stationskontrol. Ved togskifte i Valby og på København H må rejsende imidlertid passere en stationskontrol. Billetter, der benyttes i nævnte fjerntog mod Valby/København H, og hvis gyldighed for den pågældende rejseretning ophører på Københavns bybane, skal derfor ved sidste billettering i toget før Valby/København H forsynes med et særligt klip i midten af billettens nederste kant som tegn på, at billetten har været benyttet helt til Valby eller København H. Ved togskifte i Valby og på Københavns Hovedbanegård skal sådanne billetter af stationskontrollen (indgangskontrollen) dér slutklippes på almindelig måde - jf ovenfor - og billetterne indsamles, hvis gyldigheden ophører med den foretagne rejse, derefter på sædvanlig måde, når bybaneområdet forlades.

Skal den rejsende ikke undervejs foretage togskifte (herunder skifte mellem tog og færge) eller rejseafbrydelse samt, skiftes der ikke togpersonale undervejs inden den rejsendes bestemmelsesstation, forsynes rejsehjemmelen straks ved første

billettering både med strækningsklip og med slutklip. Ved rejser i lyntog og gennemgående vogne over Storebælt må slutklipning dog først foretages, når overfarten er passeret. Sker første billettering ved stationskontrollen på afrejsestationen, klippes ikke noget slutklip. (Sådanne rejsehjemler indsamles, hvis deres gyldighed ophører på en station med stationskontrol, jf foran, og slutklippes ellers af togpersonalet).

Det vil, navnlig for togpersonalet, der tiltræder undervejs, hyppigt være nødvendigt at vende rejsehjemmelen for at se, om den på bagsiden er forsynet med påtegning om rejseafbrydelse og derfor skal klippes lidt længere inde på billetten som anført overfor.

B. Når de foran anførte rejsehjemler benyttes til tilbagerejse, foretages klipningen efter samme regler, men i rejsehjemmelens højre side. Er en rejsehjemmel ikke blevet forsynet med slutklip i venstre side på henrejsen, anbringes dette ved første billettering på tilbagerejsen.

2. De særlige kontrolbilletter til 65-billetter klippes ikke på henrejsen. På tilbagerejsen klippes de i højre side. Der skal intet foretages over for rejsende, der erklærer at have mistet den særlige kontrolbillet, medmindre der haves begrundet formodning om misbrug.

En 65-billet udstedt til en invalidepensionist er kun gyldig i forbindelse med det på side 161 nævnte legitimationsbevis, og kun når legitimationsbeviset er forsynet med kommunens attest for det kalenderår, i hvilket 65-billetten er udstedt.

3. De særlige tillægsbilletter til én rejse (E) fra en station på strækningen Tåstrup - Rødovre til København H og tilbage i forbindelse med billetter til stationer syd eller vestfor Roskilde (jf side 213) klippes ved første billettering af stationskontrollen i nederste venstre side og ved næste billettering (i fjerntoget fra København H) i samme side lige over det første klip. Endvidere slutklippes billetten i øverste venstre side.

De tilsvarende tillægsbilletter til to rejser (D) i de pågældende stationsforbindelser klippes på henrejsen på samme måde. På tilbagerejsen klippes billetterne i fjerntoget mod København H i billettens nederste højre side og indsamles herefter på sædvanlig måde sammen med den billet, hvortil den hører, af stationskontrollen på bestemmelsesstationen (den oprindelige afrejsestation).

4. Lokale gruppebilletter klippes for hver rejse ved første billettering i billettens højre side ud for rubrikken til ruteangivelsen.

Kontrolbilletter til gruppebilletter klippes kun ved første billettering, på henrejsen i venstre side og på tilbagerejsen i højre side.

5. Pladsbilletter, herunder blokpladsbilletter og de af udenlandske salgssteder benyttede pladsbilletformularer, klippes i nederste venstre hjørne ved første billettering efter den station fra hvilken den reserverede plads benyttes.

6. De enkelte kuponer i kuponbillethæfter klippes i nederste kant ved første billettering på den strækning, hvortil de enkelte kuponer er gyldige, når der er skiftet tog, eller når nyt togpersonale er tiltrådt, samt efter foretagen rejseafbrydelse. Ved rejsens påbegyndelse efter rejseafbrydelse forsynes kuponerne med et afbrydelsesklip, der anbringes over sidste klip, og som på kuponens bagside indrammes i en cirkel og vedføjes forkortelsen for den station, hvor rejseafbrydelse har været foretaget. Desuden forsynes kuponerne med et nyt klip i fortsættelse af de(t) tidligere klip. Kuponer, hvis gyldighed ophører på en station her i landet, skal ved sidste billettering før den rejssendes bestemmelsesstation forsynes med et klip i bestemmelsesstationens navn.

Klipningen af de enkelte kuponer foretages fra venstre mod højre.

7. Nordiske rundtursbilletter klippes i de dertil anbragte felter for de pågældende strækninger. Ved første billettering klippes endvidere den i omslagene indsatte kupon i nederste kant.

Såfremt rejsen påbegyndes og afsluttes på en mellemstation på en af de i (ved) klippefelterne anførte strækninger, skal der ved billetteringen på den sidst benyttede del af den pågældende strækning anbringes et ekstra klip i den del af feltet, hvor strækningen er angivet i sin helhed.

8. Billetter til udflugtsturene "Nordsjællands slotte" og "Himmelbjerget" klippes som anført under "Nordiske rundture", dog klippes disse billetter ved første billettering i den på barnekontrolafsnittet trykte cirkel.

9. Internationale gruppebilletter klippes én gang ved første billettering i venstre side.

Kontrolbilletter klippes kun ved første billettering, på henrejsen i venstre side og på tilbagerejsen i højre side.

Til gruppebilletten hører et duplikat, som skal indsamles ved første billettering, efter at afrejselandet er forladt. Duplikater til gruppebilletter i forbindelse med Storbritannien må dog ikke indsamles her i landet. De her i landet indsamlede duplikater indsendes af togpersonalet til personafregningen.

10. 10 dages kort klippes ved første billettering i den på barnekontrolafsnittet trykte cirkel. Er barnekontrolafsnittet frataget, klippes kortet i højre side umiddelbart over rubrikken til angivelse af dets første gyldighedsdag.

Kort, der er udstedt i forbindelse med stamkort og derfor anbragt i mappe, udtages af denne, klippes og indsættes igen i mappen.

11. Om klipning af trinbrætbilletter ved udstedelsen, se afsnittet om trinbrætbilletter siderne 113 - 115. I øvrigt gælder følgende:

Ved fortsættelse af rejsen efter rejseafbrydelse undervejs klippes ud for navnet på det ekspeditionssted, hvorfra videre-rejsen foretages, i linien mellem rubrikkerne "fra" og "til". Trinbrætbilletter, der er udstedt til hen- og tilbagerejse, klippes på tilbagerejsen ud for navnet på det ekspeditionssted, hvorfra tilbagerejsen foretages, eventuelt i selve navnet.

12. Rutebilbilletter, der i henhold til lokal instruktion også er gyldige til rejse med jernbane, annulleres ved gennemrivning på langs, når billetternes gyldighed ophører med den rejse, der foretages. Hvis billetternes gyldighed ikke ophører med den pågældende jernbanerejse, eller der kan blive tale om senere billettering, klippes billetterne som edmonssonske billetter.

13. Rabatbilletter i stationsforbindelser uden stationskontrol eller uden togskifte undervejs klippes i nummerfølge i de med 1 - 6 mærkede rubrikker.

I stationsforbindelser, hvor der forekommer stationskontrol eller togskifte undervejs, klippes af indgangskontrollen hhv inden togskiftet ved siden af talrubrikkerne, og ved billettering i toget efter indgangskontrollens passage eller efter togskifte i selve talrubrikkerne. Afsluttes rejsen med passage af en udgangskontrol klippes i toget altid i selve talrubrikkerne.

Benyttes billetten af flere rejsende på én gang, klippes efter nummerfølge lige så mange talrubrikker, som der er rejsende. Ved sidste billettering på den sidste rejse, hvortil billetten er gyldig, anbringes desuden et ekstra klip (slutklip) i billettens øverste kant.

I BMS er på siderne 107-108 anført eksempler på klipning af rejsehjemler.

Signalbilletter (BMS nr 52) og slutbilletter (BMS nr 53) er ugyldige som rejsehjemler. Skulle sådanne billetter fejlagtigt

være solgt til rejsende, fratages billetten den rejsende, der i stedet forsynes med en på togbilletformularen udstedt erstatningsbillet. Denne udstedes og behandles som foreskrevet på side 265 for andre erstatningsbilletter og forsynes i rubrikken til forklaringer med påtegningen "Signalbillet" hhv "Slutbillet".

Kun én rejsehjemmel må klippes ad gangen. Klippingen skal ske så fast, at saksens nummer eller mærke kan ses på rejsehjemmelen. Fejlklippede rejsehjemler (herunder billetter, på hvilke der efter slutklipping ønskes foretaget rejseafbrydelse) skal påtegnes om fejklipping. Opdages en åbenbar fejklipping ved senere billettering, påtegnes billetten ligeledes, og forholdet indberettes til distriktet.

Der anvendes sakse, der giver forskelligartede klip, og nogle sakse giver foruden klippet en nummerangivelse.

Nogle togudgangsstationer er forsynet med reservebilletsaks til midlertidig brug for togpersonale, som ikke kan benytte den udleverede billetsaks, f eks under dennes reparation, bortkomst og lignende. Udlån må - undtagen i reparationstilfælde - kun ske for ganske korte tidsrum og skal så vidt muligt indskrænkes til en enkelt rejse. Modtager en station derfor ikke i løbet af nogle få dage en udlånt saks tilbage, skal det indberettes til distriktet. Stationerne skal notere, til hvem og hvor længe hver reservebilletsaks har været udlånt.

Eftersyn, indsamling og aflevering af rejsehjemler

A) I almindelighed

Om særlige regler på strækninger med stationskontrol, se siderne 228 - 230.

Under billetteringen, der foretages af togføreren og det øvrige togpersonale, påses det, at alle rejsende er forsynet med gyldig rejsehjemmel, samt at uregelmæssigheder eller besvigelser - også med hensyn til fribefordringen - ikke finder sted.

Rejsehjemler indsamles ikke med undtagelse af billetter i forbindelse med udlandet (herunder de i kuponbillethæfter og i omslag til nordiske rundtursbilletter indsatte kuponer samt internationale gruppebilletter med tilhørende kontrolbilletter, hvis gyldighed opfører med den pågældende rejse på dansk strækning).

Kuponerne udtages af kuponbillethæfterne henholdsvis omslagene og indsamles, såfremt den på kuponen anførte bestemmelsesstation er en dansk station eller rejsen på rundtursbilletten afsluttes her i landet. Indsamlingen sker ved sidste billettering inden bestemmelsesstationen. For kuponer, der er gyldige til Flensburg Gr, gælder en særlig ordning, jf nedenfor. Gennemgående kuponer, der gælder til transitrejse gennem Danmark, må ikke udtages af kuponbillethæfterne her i landet.

Ved eftersynet af billetter til nordiske rundture må det (ved sammenligning af de i omslaget og på den deri indsatte blankokupon anførte numre) påses, at omslag og kupon hører sammen, og at rejsen foretages i den på omslagets forside anførte rejseretning.

Togførere, der efter turnus vil komme til at gøre tjeneste i bureauførende tog, skal mindst én gang om måneden på en tilfældig valgt dag og for et tilfældigt valgt bureauførende tog undersøge, hvilket personale der befordres i postvognene. Denne undersøgelse må dog ikke foretages inde i postvognene, men kun ved dør eller vindue. Resultatet af undersøgelsen anføres i tograpportens bemærkningsrubrik, f eks således: "1 oass, 1 ass, 1 pkmfm, 2 opkm". Har en eller flere de på side 303 nævnte særlige beviser eller frikort, bemærkes det, f eks således: "Heraf 1 ass med bevis for jernbane-postkontor 2".

Den tjenestemand, der har foretaget billetteringen, sørger tillige for de rejsendes vejledning undervejs med henblik på udstigning af toget og togskitte m m.

Togpersonalet skal såvel ved billetteringen som senere under kørselen påse, at rejsende ikke opholder sig i højere vognklasse (kupé, sidegang og endeperron), end deres billet giver dem ret til.

At der på strækningerne findes særlige togrevisorer, fritager ikke togenes faste personale for, så ofte lejlighed gives, at efterbillettere i toget.

I sovevognene sker billetteringen ved henvendelse til sovevognskonduktøren, men togpersonalet skal dog stikprøvevis efterse, at der i alle på kontrolsedlen over den pågældende vogns belægning som Single betegnede kupeer kun er én person, og at de som tomme betegnede kupeer er ubenyttede. Eftersynet af kupeerne med kun én rejsende må kun foretages, når det kan ske uden ulemper for den rejsende, d v s før de rejsende er gået til ro, eller efter at de er stået op. I de svenske sovevogne over Malmö varetages billetkontrollen mellem København H og Københavns Frihavn udelukkende af den svenske sovevognskonduktør.

For strækningen Padborg - Flensburg Gr varetages billetteringen dels af tysk, dels af dansk personale. Herom er alle vedkommende underrettet ved særskilt instruktion. Rejsehjemler, der er gyldige til Flensburg Gr, må først indsamles efter afgang fra Padborg station.

Såfremt en rejsende ønsker i reklamationssøjmed eller med en anden rimelig begrundelse at beholde en billet eller kupon, der ellers skulle indsamles, skal billetten eller kuponen forinden tilbageleveringen til den rejsende overstreges på forsiden, og på bagsiden forsynes med den billetterende tjenestemand's påtegning og underskrift.

De i henhold til foranstående indsamlede rejsehjemler indsendes af togføreren til personafregningen i en særlig konvolut (blanket A 269).

B) På overfarterne

På færgesoverfarterne, undtagen på storebæltsoverfarterne, forsynes andre rejsehjemler end rejsehjemler lokalt til overfarterne i gennemførlig udstrækning med et overfartsklip med særlige billet-tænger, der enten klipper et "F", eller som foruden et klip påfører rejsehjemlerne angivelsen "F".

På Fåborg-Mømmark overfarten anvendes dog datotænger, der samtidig med klipningen påtrykker billetterne oplysning om billettangens nummer, overførselsdato samt stationsforkortelse.

Overfartsklippet anbringes lidt længere inde på rejsehjemmelen end de almindelige klip. Er rejsehjemmelen klippet tidligere, anbringes overfartsklippet ud for den sidst foretagne klipning.

Det skal for de på visse færgesoverfarter udstedte billetter, uden datoangivelse normalt ikke kontrolleres, at benyttelse finder sted inden for gyldighedstiden, medmindre der haves begrundet mistanke om forsøg på misbrug. Hvor kontrol af sådanne billetter på grundlag af den ved klipningen påstemplede dato er mulig, skal kontrollen med, at benyttelsen af billetten finder sted inden for gyldighedstiden, dog udføres på normal måde.

I øvrigt finder billetteringen på overfarterne sted dels i henhold til bestemmelserne i ordreserie N og dels i henhold til særlige instrukser således som anført i ordreserie N.

Kontrol med blankorejsehjemler

Foruden den forannævnte billetkontrol foretages af det faste billetterende togpersonale efterkontrol af blankorejsehjemler m v således:

A) Billetter

Der indsamles af hver togtjenestemand hver måned på tilfældigt valgte dage og i tilfældigt valgte tog nogle lokale eller gennemgående billetter (Almex-billetter, R-billetter eller edmonsonske billetter solgt gennem kasseapparat - men ikke almindelige edmonsonske billetter og ikke billetter i international trafik). I stedet for de inddragne billetter udstedes der på den almindelige togbilletformular erstatningsbilletter til de rejsende. Erstatningsbilletterne udstedes i nøje overensstemmelse med de inddragne billetter, hvorved den på den inddragne billet anførte billetpris anføres i togbillettens rubrik "Billetpris", medens der i rubrikkerne "Tillæg" og "I alt" sættes en streg. Endelig overkrydses alle prisrubrikkens 5 linier fra hjørne til hjørne, og i nederste venstre hjørne anføres "Erstatningsbillet".

Ombytning af billetter med erstatningsbilletter må - medmindre der haves begrundet formodning om misbrug - ikke foretages, dersom den rejsende fremsætter indvendinger derimod.

De indsamlede billetter afleveres vedhæftet stammerne til de udstedte togbilletter, på hvis bagside nummer og eventuelt litra på de indsamlede billetter anføres, på sædvanlig måde mod kvittering til en station (dog ikke den station, der har udstedt den eftersete billet).

B) Abonnementskort

Der efterses af hver togtjenestemand mindst én gang om måneden på en tilfældig valgt dag og i et tilfældigt valgt tog et blankokort, det vil sige et uge- eller månedskort, hvori prisen er angivet med håndskrift.

Hertil anvendes en særlig blanket (blanket A 34 = BMS nr 370), som er oplagt på togpersonalets hjemstedsstationer. Blanketten er

indrettet til direkte afskrift af det eftersete abonnementskort. De udfyldte blanketter, der er fremstillet som brevkort med påtrykt adresse (personafregningen), afleveres til en station (dog ikke den station, der har udstedt det eftersete blankokort) til direkte indsendelse.

De eftersete abonnementskort må ikke fratages de rejsende.

4. BEFORDRING AF REJSEOGDS

4.1 HÅNDREJSEOGDS

De rejsende kan uden betaling medtage genstande, som let kan bæres (håndrejsegods), i togene og om bord på færger. Der må dog ikke medtages farlige genstande (som f. eks. ladte skydevåben, eksplosive, letantændelige eller ætsende stoffer) eller genstande, som vil være til ulempe eller ubehag for andre rejsende (L §§ 8-9).

Uanset foranstående må personer, som rejser i det offentlige tjeneste, samt jægere og skytter dog medføre et skydevåben og et sådant kvantum håndvåbenammunition, som den pågældende kan have på sin person - d v s hvad der kan have i patrontaske, patronbælte eller lignende. Militære enheder, som rejser under kommando, og som befordres til eller fra øvelse, skydning eller vagt, kan medføre den fornødne håndvåbenammunition (af kaliber indtil 13,2 mm), enten båret på person eller som håndrejsegods, når ammunitionen er emballeret og transporteres som foreskrevet af forsvarsministeriet.

Haves vægtige grunde for en mistanke om overtrædelse af foranævnte bestemmelser, har jernbanepersonalet ret til i den rejsendes overværelse at undersøge beskaffenheden af det medførte håndrejsegods. Viser det sig herved, at bestemmelserne er overtrådt, har den rejsende pligt til - foruden erstatning for eventuel derved opstået skade - at betale jernbanen en bod på 6 kr pr kg af håndrejsegodsets vægt (L § 8). I sådanne tilfælde henvises den rejsende af togpersonalet til en station, der opkræver beløbet og indberetter det passerede til generaldirektoratet (tarifkontoret), hvorfra stationen vil modtage indtægtsordre. Betales beløbet ikke straks, skal stationen sikre sig den rejsendes navn og adresse.

Håndrejsegods - hvorved forstås kolli, hvis mål ikke væsentlig overskrider 50 x 30 x 25 cm - må i øvrigt kun anbringes under eller over den rejsendes egen plads eller på de i visse vogne dertil bestemte pladser. Rejsende kan dog medtage sammenklappede barnevogne (promenadevogne) samt ski, små slæder, kælke og styrestænger som håndrejsegods, når genstandene kan anbringes således, at de ikke generer de medrejsende.

Bortset fra hunde må levende dyr ikke medtages i togene eller om bord på færger. Dog kan smådyr i bure, kasser, kurve eller anden velegnet emballage, som ikke er større end det i foregående stykke nævnte håndrejsegods, medtages som sådant, når dyrene ikke kan genere andre rejsende ved deres lugt eller støj eller på anden måde og anbringes på de for håndrejsegods bestemte steder (L § 9).

Jernbanen påtager sig intet ansvar for medført håndrejsegods, hvorimod den rejsende er ansvarlig for enhver skade, der forvoldes af håndrejsegods eller dyr, som medtages i togene eller på færger.

Togpersonalet skal påse, at forannævnte bestemmelser nøje overholdes. Finder togpersonalet ved eftersynet i personvognene, der bør påbegyndes allerede på udgangsstationerne, at bestemmelserne overtrædes, eller modtages der begrundet klage derover fra andre rejsende, skal togpersonalet sørge for, at de pågældende genstande fjernes fra personvognene og ekspederes som rejsegods efter de derfor gældende bestemmelser. Om nødvendigt skal stationernes personale herved yde togpersonalet al støtte og hjælp.

4.2 SÆRLIG CYKELBEFORDRING

Distrikterne kan i visse tilfælde give kortabonnter, navnlig skolebørn, der på grund af toggangen kun kan benytte deres abonnementskort til rejse den ene vej, medens de cykler den anden vej, tilladelse til at få deres cykel befordret gratis over den samme strækning, hvorover de selv befordres med jernbanen. De i betragtning kommende stationer vil i hvert enkelt tilfælde blive underrettet af distriktet. Den station, hvor abonnementskortet fornyes, vil samtidig få tilsendt en af distriktet udstedt "Særlig cykelbillet", som skal udleveres til kortabonnter. Af cykelbilletten fremgår, for hvem den er udstedt, nummeret på vedkommendes abonnementskort, samt for hvilken strækning cykelbilletten gælder, jf BMS nr 285.

Cykelbilletten skal ved befordringen være bundet fast til cyklens styr. Der skal ikke udfærdiges ekspedition på cyklen. Kortabonnter skal selv aflevere cyklen ved togets rejsegodsvogn og mod forevisning af sit abonnementskort som legitimation afhente den dersteds på bestemmelsesstationen.

Såfremt det af driftshensyn ikke er muligt at få cyklen befordret med samme tog som kortabonnter, skal den station, hvorfra cyklen skal afsendes, sørge for, at cyklen under ledsagelse af en følgeseddel snarest sendes til bestemmelsesstationen, som da sørger for cyklens opbevaring og udlevering.

4.3 EKSPEDERET REJSEGODS

Almindelige bestemmelser

Genstande, der ønskes ekspederet som rejsegods, må ikke veje over 100 kg pr stk, eller efter afsendelsesstationens skøn være for omfangsrige til at kunne befordres som rejsegods (L § 13).

Udelukket fra befording som rejsegods er

- genstande, hvis befording er forbeholdt postvæsenet,
- genstande, der som følge af deres omfang, vægt eller beskaffenhed ikke egner sig til den forlangte befording på grund af banernes indretning eller materiel,
- genstande, hvis befording er forbudt ved lov eller anordning, samt
- stoffer og genstande, der i henhold til bilag A til godsbefordringsreglementet er udelukket fra befording som gods (L §§ 14 og 22).

De i bilag A til godsbefordringsreglementet nævnte stoffer og genstande, som kan modtages til befording som gods på visse betingelser, og som kan befordres som ekspresgods, kan - når de opfylder betingelserne for befording som gods - også ekspederes som rejsegods (L § 14).

I genstande, der sendes som rejsegods, må ikke anbringes guld- og sølvbarrer, platin, penge og mønter, værdipapirer, ædelstene og ægte perler samt genstande af guld, sølv og platin, også med isatte ædelstene og ægte perler.

Når foranstående bestemmelser ikke er til hinder derfor, modtages til befording som egentligt rejsegods

- genstande, der emballeret i kufferter, kurve, tasker, rejsesække, hatteæsker eller anden emballage af lignende art, såvel som den nævnte emballage;

- bære- eller rullestole for syge; rullestole, der bevæges af de syge selv, med eller uden hjælpemotor; trehjulede invalidecykler; liggestole;
- barnevogne, legevogne og efterløbere til brug for medrejsende børn;
- musikinstrumenter, der kan bæres;
- erhvervsredskaber - herunder artisters rekvisitter - forudsat at deres beskaffenhed, omfang og vægt tillader hurtig indlæsning og anbringelse i pakvognene;
- sportsrekvisitter og lejrudstyr,
- barnestole, kurve eller tasker til anbringelse på cykler, når de indleveres sammen med disse; blomsterkranse og lignende; foreringsfaner; sengeklæder; kommoder med klæder og barnesenge af indtil 1,25 m længde (PR § 39).

Barnevogne henregnes kun til egentligt rejsegods, når de medbringes til brug for medrejsende børn og kun indeholder det til dette øjemed bestemte sengetøj m v samt eventuelt andet egentligt rejsegods.

Af andre genstande, der kan ekspederes under de for rejsegods gældende former (uegentligt rejsegods), nævnes især

- cykler (ekskl transportcykler) med eller uden hjælpemotor, herunder tohjulede cykler med påsat side- eller påhængsvogn (et- eller tohjulet), samt motorcykler uden sidevogn, alt når der kun indleveres én på en rejsehjemmel,
- handelsvarer (såsom købmandsmæssigt pakkede kasser, tønder og sække), malerier, uldvarer og lignende, samt møbler, der ikke kan henføres til egentligt rejsegods, og cykler, der ikke er nævnt foran,
- hunde og små dyr af anden art, såsom katte, kaniner, smågrise og fjerkræ i bure, kasser, kurve eller lignende emballage, når de for levende dyrs befording med banerne gældende bestemmelser er opfyldt (PR § 40).

Cykler, hvis hjul er aftaget eller fastbundet til stellet, betragtes som cykler, medens ikke færdige cykler, der f eks mangler luft-ringe og pedaler, betragtes som handelsvarer (PR § 40).

Cykler, der benyttes af artister ved udøvelsen af deres erhverv, henhører dog under egentligt rejsegods (jf kategorien "erhvervsredskaber").

Rejsegods, hvis tilstand eller beskaffenhed er mangelfuld, eller hvis emballering er mangelfuld, eller som frembyder åbenbare tegn på beskadigelse, kan afvises af jernbanen (L § 16). Hvis sådant rejsegods alligevel modtages til befording, skal såvel det til den rejsende udleverede rejsegodsbevis som den dertil hørende stamme påføres bemærkningen "Uindpakket", "Mangelfuld indpakning" eller "Beskadiget". Bemærkningen "Uindpakket" kan dog udelades ved ekspedition af rejsegods (barnevogne, cykler m v), der normalt ikke er indpakket. Modtager den rejsende rejsegodsbeviset med en sådan påtegning uden indsigelse, betragtes det som bevis for, at den rejsende har anerkendt påtegningens rigtighed (L § 16).

Kuffertyper og lignende, der indleveres til befording som rejsegods, må ikke være vedbundet pakker eller andre genstande. Sker det, skal den rejsende anmodes om at fratage sådanne genstande og medtage dem i toget eller indlevere dem til befording som selvstændige kolli.

Sengeklæder og lignende genstande, der vides at have været benyttet af personer med smitsomme sygdomme og ikke har været behørigt desinficeret, skal afvises fra befordingen som rejsegods. Formodes rejsegods at kunne være inficeret af smitsomme sygdomme, må det kun modtages til befording, når afsenderen underskriver en erklæring om, at det ikke har været benyttet af personer med smitsomme sygdomme, eller at det - hvis dette er tilfældet - er behørigt desinficeret efter benyttelsen.

På barnevogne skal kalechen så vidt muligt være slået ned. Er dette ikke tilfældet ved indleveringen, skal det henstilles til den rejsende at gøre det, idet han gøres opmærksom på, at barnevogne med opslået kaleche dårligt tåler sammenlæsning med andet rejsegods og derfor er særligt udsat for beskadigelse.

Uemballerede cykler må ikke modtages til befording som rejsegods, medmindre alt tilbehør - bortset fra sadeltasker og tasker, der er påsat cyklen i selve stellet - er aftaget. Genstande, der er fastboltet eller fastskruet eller på anden måde fastgjort således, at de kun kan fjernes ved anvendelse af værktøj eller vold (eksempelvis bagagebærere, kurve, kasser og lignende), kan dog blive på cyklen, medens genstande, der er spændt eller bundet til cyklen med reb, remme eller lignende, eller påsat cyklen ved hjælp af skruemekanismer eller lignende, som muliggør af- og påsætning ved håndkraft (eksempelvis lygter, pumper, barnestole, tasker og lignende), skal være aftaget, inden cyklen ekspederes som rejsegods.

Motorcykler og cykler med hjælpemotor med brændstof i beholderen (og i eventuelle med køretøjet fast forbundne reservebeholdere) modtages kun til befording som rejsegods, når brændstofbeholderen er tæt og veltillukket. Er der indskudt en hane i ledningen foran motoren, skal den være lukket under befordingen (PR § 40).

Ekspedition af rejsegods mellem to stationer (herunder billetsalgssteder og trinbrætter) finder kun sted, når den rejsende har en billet (eller lige med den gældende rejsehjemmel) mellem de pågældende stationer. Kan der ikke fås billet i den pågældende forbindelse, og rejsegodset ønskes ekspederet til bestemmelsesekspeditionsstedet, skal der forevises billet til den på vejen længst bortliggende station, hvortil billet kan fås. Rejsende, der påbegynder eller afslutter deres rejse på en af statsbanernes omnibusrunder, kan få ekspederet deres rejsegods fra eller til den station, der ligger nærmest (bekvemmost for) det pågældende rutebilholdsted,

når der forevises billet fra eller til overgangsstationen til rutebilstrækningen.

Ved benyttelse af mere end én billet til kørsel på 1. klasse kan kun den ene af billetterne benyttes til rejsegodsekspedition.

Stationsforbindelser

Rejsegods kan i almindelighed ekspederes mellem alle egentlige stationer, hvorimellem der finder billetudstedelse sted samt i det nedenfor anførte omfang fra og til billetsalgssteder og trinbrætter. Fra ubetjente stationer samt fra billetsalgssteder og trinbrætter kan dog i almindelighed kun ekspederes rejsegods i lokal trafik og kun genstande, som efter toppersonalets skøn uden vanskelighed kan indlæses i pakvognen under togets ophold. Fra og til bilekspeditioner kan der ekspederes rejsegods i det i tarif nr 11 anførte omfang.

Rejsegods kan ikke ekspederes til lokal befording over

- havnebanerne,
- overfarten Halsskov - Knudshoved samt
- lokalt mellem Glyngøre og Nykøbing Mors og
- fra og til ekspeditionsstederne Albertslund, Rødovre, Islev, Jyllingevej, Peter Bangsvej, Langgade, Dybbølsbro, Vesterport, Nørreport, Københavns Frihavn, Nordhavn, Svanemøllen, Godthåbsvej, Fuglebakken, Lyngbyvej, Bernstorffsvej og Jægersborg (PR § 38).

Ved ekspedition af rejsegods til de københavnske stationer skal den rejsende om fornødent spørges om, til hvilken station rejsegodset ønskes ekspederet.

Til Esbjerg havn kan kun ekspederes rejsegods, der i tilslutning til forbindelsestogene skal viderebefordres med skibene til England over Harwich og Newcastle, og som i mangel af takster ikke

kan ekspederes direkte. Rejsegods til viderebefordring med andre fra Esbjerg udgående skibsruter skal ekspederes til Esbjerg station.

Stationerne skal spørge rejsende, der ønsker rejsegods ekspederet til Esbjerg med "Engländeren" eller tog, der har direkte tilslutning til dette tog, om godset skal viderebefordres fra Esbjerg med skib til England over Harwich eller Newcastle. I så fald ekspederes rejsegodset til Esbjerg havn, medens det ellers ekspederes til Esbjerg station.

Til Frederikshavn havn kan ekspederes rejsegods, som skal viderebefordres derfra til Norge eller Sverige med skib, hvad enten de rejsende har gennemgående billetter til den udenlandske bestemmelsesstation eller kun billetter til Frederikshavn.

Stationerne skal spørge rejsende, der ønsker rejsegods ekspederet til Frederikshavn med tog, som har tilslutning til de nævnte skibe, om rejsegodset skal viderebefordres fra Frederikshavn med skib, og i bekræftende fald ekspedere rejsegodset til Frederikshavn havn.

Til billetsalgssteder og trinbrætter kan der ekspederes rejsegods i fuldt omfang.

I gennemgående trafik i forbindelse med de i tarif nr 11 nævnte ekspeditionssteder kan der kun ekspederes rejsegods i det i tariffen anførte omfang.

Ekspedition af rejsegods kan i det enkelte tilfælde foretages til den på billetten anførte bestemmelsesstation eller til en foran denne liggende station på den samme strækning. Ekspederes der kun rejsegods til en mellemstation, forsynes billetten foruden med bagagestempel tillige med påtegning "til (station)". Rejsegods kan også ekspederes på en mellemstation, når ekspeditionen kan ske uden forsinkelse af toget.

Indlevering

A) På stationer

Rejsegods, der ønskes ekspederet, skal indleveres i rejsegodssekspeditionerne senest 15 minutter før togets afgang.

På større stationer kan cykler dog forlanges indleveret 1/2 time før togets afgang, når der findes opslag herom ved stationens rejsegodssekspedition (PR § 41).

Forudekspedition af rejsegods kan finde sted på selve rejsedagen forud i den tid, hvor ekspeditionsstedet er åbent for publikum. Bortset fra visse landstationer, som normalt kun er betjent på hverdage i tiden kl 8 - 11 og 15 - 17, åbnes ekspeditionsstederne for indlevering af rejsegods senest 1/2 time før toget afgang (PR § 41).

For at forhindre, at en billet uberettiget benyttes til mere end én rejsegodssekspedition (for billetter til hen- og tilbagerejse til mere end én rejsegodssekspedition i hver retning), skal de ved ekspeditionen forsynes med et bagagestempel på bagsiden. På billetter til hen- og tilbagerejse anbringes stemplet på henrejsen på billettens øverste halvdel og på tilbagerejsen på dens nederste halvdel. Abonnementskort skal dog ikke forsynes med bagagestempel.

Ved indlevering af rejsegods til tog, der har forbindelse med lyn-tog, skal stationerne spørge de rejsende, om rejsegodset ønskes videresendt med lyntog, og i bekræftende fald opkræve den for sådan befordring fastsatte betaling.

Ved indlevering af cykler til tog, der har forbindelse med ekspres-tog, skal stationerne spørge de rejsende, om cyklen ønskes befordret med eksprestog. I bekræftende fald opkræves den for sådan befordring fastsatte betaling.

Indleveres rejsegods til befordring med et tog efter de foran nævnte frister (15 minutter hhv 1/2 time før togafgang), må det kun afvises, når tiden ikke tillader ekspedition på normal måde. I sådanne tilfælde skal den rejsende underrettes om, at rejsegodset eventuelt kan afsendes med et senere tog. Indvilger den rejsende heri, skal såvel stammen som rejsegodsbeviset ved stempel eller skrift påføres bemærkningen "For sent indleveret til tog", og rejsegodset eftersendes snarest til bestemmelsesstationen.

Rejsegods, som indleveres så sent, at det ikke kan blive ekspederet uden forsinkelse af toget, kan undtagelsesvis medgives toget uden at være ekspederet, men den rejsende skal i så fald være stationspersonalet behjælpelig med at få det bragt til pakvognen.

B) I togene

I togene kan i lokal trafik ekspederes

- rejsegods fra ubetjente ekspeditionssteder, når indlæsningen i pakvognen kan ske uden særlig gene eller forsinkelse af togets ekspedition,
- rejsegods fra betjente ekspeditionssteder, når den rejsende er kommet for sent til at få det ekspederet på stationen og det afleveres ved stationens mellemkomst,
- rejsegods, der af togpersonalet fjernes fra personvognene og bringes til pakvognen, fordi det ikke kan befordres som håndrejsegods, samt
- rejsegods fra udlandet, som i stedet for til den rejsendes bestemmelsesstation er ekspederet til en undervejsstation, når den rejsende - eventuelt ved henvendelse til togpersonalet - ønsker det videreekspederet, og tiden på den pågældende station ikke tillader ny ekspedition.

Betaling

A) Gratis

Mellem socialministeriet og statsbanerne og de i tarif nr 11 deltagende styrelser (undtagen Grenå - Hundested Færgefart) er der truffet aftale om, at

- vanføres sygevogne, rullestole og invalidecykler,
- vanføres almindelige tohjulede cykler samt klapvogne i ikke-sammenklappet stand og barnevogne ved transport af spastiske og vanføre børn

uanset deres vægt befordres gratis som rejsegods i lokal trafik samt i forbindelse med de i tarif nr 11 deltagende styrelser.

Der kræves ikke forevisning af legitimation af nogen art ved ekspedition af sygevogne, rullestole og invalidecykler, hvortil kun henregnes cykler med tre eller flere hjul samt tohjulede cykler med håndtræk eller fastgjorte støttehjul. Bliver den rejsende i køretøjet under hele befordringen, ses der bort fra ekspedition. I andre tilfælde ekspederes køretøjet på normal måde, men i stedet for betaling anføres i rejsegodsstammens og -bevisets prisrubrik arten af det pågældende køretøj (f.eks. "Rullestol").

Ved ekspedition af vanføres almindelige tohjulede cykler - hvortil også henregnes andre tohjulede cykler end de forannævnte, i hvilke der er foretaget ændringer som f.eks. fastgørelse, forkortelse eller leddeling af pedalarm - samt af klapvogne i ikke-sammenklappet stand og barnevogne ved transport af spastiske og vanføre børn skal forevises et af Landsforeningen af Vanføre udstedt legitimationskort (BMS nr 367). Derudover skal køretøjet af den rejsende være forsynet med en af landsforeningen på rødt pap fremstillet særlig mærkeseddel, forsynet med foreningens bomærke (BMS nr 368). Mærkesedlens nummer skal svare til legitimationskortets nummer. Køretøjet ekspederes på normal måde, men i stedet for betaling anføres i rejsegodsstammens og -bevisets prisrubrik

"Landsforeningen nr (legitimationskortets nummer)". Ordningen omfatter ikke motorcykler, scootere og cykler med hjælpe-motor, og vanføre, som ikke har et af de nævnte legitimationskort med tilhørende mærkeseddel, skal erlægge almindelig betaling for befordring af deres køretøjer, men kan i øvrigt henvises til Landsforeningen af Vanføre, Gl Mønt 12, 3., København K, for at få udstedt legitimationskort og mærkeseddel.

Ordningerne gælder ikke ved ekspedition som rejsegods over skibsstrækningen mellem Grenå og Hundested. Ønskes der sammen med et af de nævnte køretøjer ekspederet andet rejsegods, skal der for dette betales efter de almindelige bestemmelser nedenfor.

B) Rejsegodsgebyrer

Af egentligt rejsegods (jf foran) kan rejsende med rejsehjemler for voksne - dvs personer på 12 år (ved rejser på strækningsabonnementskort 18 år) og derover - få befordret indtil 25 kg mod betaling af et rejsegodsgebyr af 2 kr for tarifafstande indtil 150 km og 4 kr for større afstande (PR § 39). En barnevogn, der kun indeholder det til brug for barnet bestemte sengetøj, kan dog - uanset vægten - befordres for de nævnte rejsegodsgebyrer. Ved befordring med lyntog forhøjes disse rejsegodsgebyrer med 1 kr.

Har den rejsende en rejsehjemmel for et barn - dvs en person, der ikke er fyldt 12 år (ved rejser på strækningsabonnementskort 18 år) - kan han få befordret indtil 12 kg mod betaling af halvdelen af de foran nævnte gebyrer (PR § 39).

Rejsegodsgebyret regnes - såvel i lokal som i gennemgående trafik - efter den korteste tarifafstand mellem de pågældende ekspeditionssteder uden hensyn til den vej, over hvilken rejsegodset befordres - dog sker beregning over Kalundborg - Århus overfarten kun, hvis den rejsende forlanger rejsegodset ekspederet denne vej.

C) Overvægtsfragt

1) Lokal trafik

For egentligt rejsegods regnes overvægtsfragt af den del af sendingens vægt, som ikke dækkes ved rejsegodsgebyret (for rejsegods, der ekspederes på et abonnementskort dog kun af det halve af denne vægt), medens der for andre genstande, der kan ekspederes under de for rejsegods gældende former (uegentligt rejsegods), regnes overvægtsfragt af sendingens fulde vægt - uden tillæg af rejsegodsgebyr. Indeholder en barnevogn foruden det til brug for barnet bestemte sengetøj tillige andet egentligt rejsegods, eller ønskes der desuden sammen med barnevognen ekspederet andet egentligt rejsegods, beregnes rejsegodsgebyr og eventuel overvægtsfragt af godsets samlede vægt. Indeholder en barnevogn derimod andet gods end egentligt rejsegods, skal der regnes fuld overvægtsfragt af sendingens hele vægt. For almindelige ensædede, tohjulede cykler uden motor samt for motorcykler regnes dog særlige styktakster i stedet for overvægtsfragt.

Den vægt, hvoraf overvægtsfragten skal beregnes, afrundes eventuelt opad til mangefold af 5 kg, og taksten pr 5 kg for de forskellige afstande findes i PR (§ 45) og i opslaget "Lokale rejsegodstakster" (blanket A 692b). Mindstefragten er 1,50 kr, når rejsegodsgebyr er erlagt, ellers 6 kr. I lokal trafik regnes overvægtsfragten (hvh cykelfragten) efter den korteste tarifafstand mellem de pågældende ekspeditionssteder uden hensyn til den vej, over hvilken sendingen befordres, medens den i gennemgående trafik regnes særskilt for statsbanestrækningen efter foranstående bestemmelser og for andre strækninger efter taksterne i de pågældende forbindelsestariffer.

For befordring af cykler og motorcykler som rejsegods i lokal trafik regnes følgende styktakster uden tillæg af rejsegodsgebyr:

For afstande på	regnes for en	
	ensædet, tohjulet cykel uden motor	motorcykel
1 - 150 km	4 kr	15 kr
over 150 km	7 kr	25 kr

For befordring af cykler af anden art uden motor (herunder tohjulede cykler med påsat side- eller påhængsvogn) samt tohjulede cykler med hjælpemotor og knallerter regnes det dobbelte af styktaksterne for en ensædet, tohjulet cykel uden motor. Er en cykel forsynet med en bagagebærer, der i udslået stand er over 30 cm bred eller 45 cm lang, eller andre indretninger af tilsvarende omfang, regnes ligeledes det dobbelte af styktaksterne for en ensædet, tohjulet cykel. Overstiger den samlede vægt af en cykel med påsatte indretninger og dér anbragt rejsetøj m v 50 kg, regnes der foruden dobbelt styktakst almindelig overvægtsfragt for den overskydende vægt (PR § 45).

For befordring af lirekasser opkræves samme styktakster som for en ensædet, tohjulet cykel uden motor.

Ved befordring med eksprestog forhøjes styktaksterne med 100% (PR § 45).

2) Gennemgående trafik

For egentligt rejsegods med overvægt fra en station under en styrelse til en station under en anden styrelse med transit over en eller flere mellemliggende styrelses strækninger udgør den samlede overvægtsfragt pr 5 kg summen af delingstaksterne for befodringsstrækningerne under de to første styrelser.

For andet rejsegods samt for cykler og motorcykler regnes betalingen på grundlag af de sammenlagte delingstakster for hele befodringsstrækningen.

D) Overførselsgebyrer

Foruden rejsegodsgebyr eller/og eventuel overvægtsfragt (cykel- fragt) opkræves for overførsel i Frederikshavn mellem station og havn for

- egentligt rejsegods uanset vægten 1,00 kr,
- ensædede, tohjulede cykler uden motor 1,50 kr og
- cykler af anden art (herunder cykler med hjælpemotor) samt motorcykler 2,00 kr pr styk.

Derudover opkræves i gennemgående trafik i forbindelse med visse ekspeditionssteder under private styrelser de i tarif nr 11 anførte overførselsgebyrer.

Overførselsgebyrerne opkræves også i de tilfælde, hvor rejsegodset befordres gratis.

E) Interesse i afleveringen

Gebyret for tegning af interesse i rejsegodsets aflevering er 1/10 promille af det tegnede beløb for hver påbegyndt 10 km af den korteste tarifafstand mellem de pågældende stationer. Gebyret, der mindst udgør 2 kr, afrundes eventuelt opad til mangefold af 10 øre.

Ekspeditionen

A) På stationer

Ved den almindelige form for ekspedition af rejsegods benyttes blanketter, der består af en stamme, et rejsegodsbevis og fire nummersedler, og som er indrettet således, at rejsegodsbeviset udfyldes samtidig med stammen og nummersedlerne to og to samtidig. Blanketterne er trykt i følgende farver:

Fra Københavns Hovedbanegård til

- Sjælland og Lolland-Falster, lokalt hvid
- Jylland og Fyn, lokalt over Korsør mørkerød
- Jylland, lokalt og gennemgående over
Kalundborg-Århus grøn
- bilekspeditioner og stationer under
private styrelser grøn

Fra andre statsbanestationer til

- Københavns Hovedbanegård hvid
med to brune streger
- andre stationer i lokal trafik hvid
- bilekspeditioner samt indenlandske
privatbanestationer m m grøn

Straks efter modtagelsen skal ekspeditionsstederne i alle dertil bestemte rubrikker på samtlige fortløbende numre i hæfterne stemples deres navn, medmindre hæfterne leveres med itrykt afsendesstation. Blanketterne skal i øvrigt udfyldes med blækstift eller kuglepen under iagttagelse af følgende:

I stammen og i rejsegodsbeviset anføres bestemmelsesstationens navn og evt ruten. Ved ekspedition til billetsalgssteder og trinbrætter anføres som bestemmelsesstation den bagved billetsalgsstedet hhv trinbrættet nærmest liggende station, og billetsalgsstedets hhv trinbrættets navn skrives i parentes efter navnet på denne station. Den rejsende underrettes ved udleveringen af rejsegodsbeviset udtrykkeligt om, at han selv må indfinde sig ved pakvognen for at få rejsegodset udleveret mod aflevering af rejsegodsbeviset, så snart toget er ankommet til billetsalgsstedet (trinbrættet), da genstandene ellers vil blive medtaget til det ekspeditionssted, hvortil de er ekspederet. Togpersonalet afleverer rejsegodsbeviset til dette ekspeditionssted. Til billetsalgsstederne Brøndbyøster, Haderslev By, Hassing, Hjøllund, Husum, Hvidovre, Skovlunde, Sorgenfri og Sønderport sker ekspeditionen af rejsegods, herunder cykler, som til egentlige stationer.

I gennemgående trafik i forbindelse med bilekspeditioner og ekspeditionssteder under private styrelser skrives bestemmelsesstationsnavnet med BLOKBOGSTAVER, og i ruten anføres overgangsstationen (for bilekspeditionsstedernes vedkommende den i togplan II/2 anførte overgangsstation) til den fremmede styrelse. Endvidere anføres dato, antal nødvendige rejsehjemler, antal stykker, rejsegodsgebyret, vægten (dersom den overstiger den vægt, der dækkes ved rejsegodsgebyret), overvægtsfragten hhv cykel-fragten, overførselsgebyr, den tegnede interesse i aflevering og gebyret herfor. I nummersedlerne anføres antal stykker og bestemmelsesstationens navn (i gennemgående trafik med BLOKBOGSTAVER) og eventuelt ruten, der i gennemgående trafik altid skal indeholde navnet på overgangsstationen.

På hver blanket (stamme og rejsegodsbevis) kan der ekspederes lige så mange stykker rejsegods, som der findes vedhængende ligelydende nummersedler. Indleveres der flere stykker til ekspedition på én gang, anvendes to eller flere stammer og beviser, der i så fald påtegnes med a, b, c o s v for at angive, at stykkerne hører til samme rejsegodssending. Indleveres rejsegods, der kan sendes og ønskes sendt med lyntog, sammen med rejsegods, som ikke kan befordres med lyntog, udfærdiges særskilt ekspedition på hver af de to delsendinger. Betalingen for hele sendingen regnes under ét, som om befordringen var sket samlet med lyntog, og anføres i ekspeditionen over lyntogssendingen, i hvis stamme og bevis der henvises til rejsegodsbeviset over den øvrige del af sendingen. I stamme og bevis over den sidstnævnte delsending anføres "I forb m lyntogrsrg ad bevis nr".

Ved samlet ekspedition af større partier rejsegods fra kolonier og sommerlejre m v til Københavns Hovedbanegård udstedes kun ét rejsegodsbevis, der udfyldes på sædvanlig måde, men hvis nummersedler ikke benyttes. Rejsegodsstykkerne beklæbes i stedet med særlige nummersedler (blanket A 347 = BMS nr 310), der er hvide

med kvadratiske grønne felter foroven og forneden og har påtrykt angivelsen "Kolonirejsegods nr fra til Københavns Hovedbanegård". Numrene på de benyttede nummersedler anføres i rejsegodsstamme og -bevis efter eventuel ruteangivelse således "Kolonirejsegods nr -".

Ved samlet ekspedition i øvrigt af mange stykker rejsegods til samme bestemmelsesstation her i landet udstedes kun ét rejsegodsbevis, hvorefter de rejsegodsstykker, hvortil der ikke haves nummersedler, kun beklæbes med bestemmelsesstationsmærke, hvori det til rejsegodsbeviset svarende nummer skrives eller stemples.

Foruden de almindelige blanketter findes følgende særlige blanketter til ekspedition af rejsegods og cykler i visse forbindelser eller i særlige tilfælde:

a) Til ekspedition af ét stykke egentligt rejsegods, der ekspederes mod almindeligt rejsegodsgebyr, men uden overvægtsfragt, overførselsgebyr eller gebyr for tegning af interesse i afleveringen, er på stationer, der har behov herfor, oplagt særlige blanketter med fortløbende numre, bestående af bevis med itrykt pris og nummerseddel.

Straks efter modtagelsen skal stationerne stemple deres navn i de dertil bestemte rubrikker på blanketterne, der er samlet i hæfter.

Beviset udfyldes samtidig med nummersedlen, der er carboniseret på bagsiden, med angivelse af dato, bestemmelsesstation og eventuelt rute.

Den hvide blanket kan også anvendes ved ekspedition efter de gældende forbindelsestariffer med de indenlandske private befordringsstyrelser.

Blanketten fremstilles også med itrykt bestemmelsesstationsnavn til brug ved ekspedition til Københavns Hovedbanegård (BMS nr 273).

b) Københavns Hovedbanegård anvender ved ekspedition af ét stykke egentligt rejsegods, der ekspederes mod almindeligt rejsegodsgebyr, men uden overvægtsfragt, overførselsgebyr eller gebyr for tegning af interesse i afleveringen, særlige blanketter med fortløbende numre, bestående af bevis og nummer til brug på samme måde som de almindelige rejsegodsblanketter, men således, at der intet skrives ved ekspeditionen (BMS nr 274).

Østerport station anvender samme ekspeditionsform i lokal trafik ved ekspedition til stationer på Nord- og Kystbanen samt enkelte andre stationer.

De særlige blanketter har samme farver som de almindelige rejsegodshæfter, der anvendes af Københavns Hovedbanegård (se foran side 284).

c) Til ekspedition af en almindelig ensædet, tohjulet cykel uden motor bruges i nogle forbindelser særlige kartoncykelbilletter med fortløbende numre. Billetterne er ved gennemprækning delt i 2 dele, nemlig en større del til at binde ved cyklen og et bevis.

Ekspeditionen foregår på den måde, at den rejsende ved cyklens indlevering og fragtens betaling får udleveret beviset (BMS nr 281 og 282), medens den større del (BMS nr 281a og 282a) bindes fast ved cyklens styr. På bestemmelsesstationen udleveres cyklen til den rejsende mod aflevering af beviset.

Skal befordringen foregå med eksprestog, anvendes billetterne ikke, men cyklerne ekspederes på almindeligt rejsegodsbevis.

d) I nogle forbindelser anvendes særlige barnevognsbilletter (BMS nr 283 - 283a) efter tilsvarende bestemmelse, som gælder for cykelbilletterne.

Ved ekspeditionen beklæbes rejsegodset således:

Foruden med rejsegodsblankettens nummerseddel skal rejsegodset i lokal trafik beklæbes med stationsmærke, med mindre bestemmelsesstationens navn er påtrykt nummersedlen*).

Stationsmærkerne er trykt i følgende farver:

alle statsbanestationer på Sjælland og

Lolland - Falster grøn
(BMS nr 305)

alle statsbanestationer på Fyn rød
(BMS nr 303)

alle statsbanestationer i Jylland blå
(BMS nr 301)

Ved anvendelse af cykel- og barnevognsbilletter med både afsendelses- og bestemmelsesstationens navn påtrykt, skal stationsmærke ikke anvendes, hvorimod beklæbning med dette mærke skal finde sted, når der ved ekspeditionen anvendes billetter, hvori kun afsendelsesstationens navn er påtrykt, medens bestemmelsesstationens navn skal påskrives.

Stationsmærkerne skal inden benyttelsen påtrykkes afgangsstationens stempel over det itrykte stationsnavn.

*) Rejsegods, der ekspederes af Københavns Hovedbanegård på blankobeviser (BMS nr 267), beklæbes ikke med stationsmærke, men kun med nummerseddel. Bestemmelsesstationens og eventuelt overgangsstationens navn skal derfor være skrevet særlig tydeligt, således at fejlsendinger af rejsegodset undgås.

Ved beklæbning af rejsegods til billetsalgssteder (undtagen til de på side 284 anførte) og trinbrætter anvendes stationsmærker til den bagved billetsalgsstedet eller trinbrættet nærmest liggende station, men billetsalgsstedets eller trinbrættets navn skal skrives i parentes under det itrykte stationsnavn.

Rejsegods, der ekspederes over Kalundborg - Århus, skal desuden forsynes med ruteseddel.

Rejsegods, der undervejs skal omlæsses til viderebefordring med lyntog, påklæbes under rejsegodsnummeret en brandgul seddel med sort tryk "Lyntog" (blanket A 350 = BMS nr 306).

Cykler, der undervejs skal omlæsses til viderebefordring med eksprestog, påklæbes under rejsegodsnummeret en rød seddel med sort tryk "Eksprestog" (blanket A 349 = BMS nr 307).

Når der tegnes interesse i rejsegodsets aflevering, skal godset beklæbes med et særligt mærke, forestillende et rødt vingehjul (blanket A 540 = BMS nr 308).

Til Frederikshavn havn ekspederet rejsegods skal foruden med de sædvanlige ekspeditionsmærker forsynes med særlige mærker med tryk "Via Frederikshavn med Göteborgskibet", "Via Frederikshavn med Larvikfærgen" eller "Via Frederikshavn med Osloskibet" svarende til det af den rejsende opgivne rejsemål, jf BMS nr 558.

I gennemgående trafik beklæbes rejsegods kun med nummerseddel samt med ruteseddel, der angiver overgangsstationen fra statsbanerne (for DSB-bilekspeditionsstedernes vedkommende den i togplan II/2 anførte overgangsstation) og har samme farve som stationsmærket til denne station.

Beklæbningen af rejsegods skal så vidt muligt ske direkte på godset, se dog nedenfor, og på kufferter og lignende skal den ske på et af

endestykkerne, selv om der til kuffertens hanker fastgjort en mærkeseddel med den rejsendes navn, adresse og eventuelt bestemmelsesstationens navn (sædvanligvis et visitkort i et læderhylster), idet det er upraktisk at anbringe beklæbningen på en sådan mærkeseddel, der kan falde af under befordringen. Kan beklæbningen ikke ske umiddelbart på godset på grund af dettes natur, eller skønnes en sådan beklæbning uhensigtsmæssig, f. eks. på sækkegods, kurve, cykler og barnevogne, skal beklæbningen ske på et fast vedbundet lærreds- eller papmærke eller på en anden holdbar mærkeplade, der, hvis den rejsende ikke selv har forsynet godset med et sådant mærke, leveres gratis af jernbanen. De stationerne hertil leverede papmærker - hvorpå alle rejsegodsbeklæbninger (nummerseddel og stationsmærke samt evt. lyntogs- eller eksprestogsmærke) skal anbringes samlet på mærkesedlens ene side - kan udleveres gratis til rejsende, der selv ønsker at mærke indleveret rejsegods med navn, adresse og bestemmelsesstation.

Det skal påses, at godset ikke bærer tidligere beklæbninger. Er dette tilfældet, skal indleveringsstationen fjerne dem eller, hvis det ikke lader sig gøre, makulere dem ved tydelig overstregning, helst med kulørt blyant; den nye nummerseddel og det nye stationsmærke klæbes over de tidligere tilsvarende beklæbninger, således at der altid kun findes beklæbninger ét sted på godset, og at det, såfremt den nye beklæbning falder af under befordringen, af makuleringen fremgår, at den derefter synlige beklæbning er ugyldig.

B) I togene

Ved modtagelse af rejsegods i togene, jf. side 278, forholdes således:

Der er på samtlige togudgangsstationer oplagt særlige nummerede rejsegodskartonbilletter (blanket A 351), der ved perforering er delt i 2 dele (en større del (BMS nr 284a) til at binde ved rejsegodset og et bevis (BMS nr 284)), og som er samlet i blokke med

25 billetter i hver, samt det til fastbinding på rejsegodset nødvendige sejlgarn.

Togudgangsstationerne, der rekvirerer blanketterne i billet- og blanketforvaltningen og det til fastbindingen på rejsegodset (cyklen) nødvendige sejlgarn i distriktet, udleverer de nødvendige blokke og sejlgarn til de tjenestemænd, der kan komme til at gøre tjeneste i pakvogn.

Den udfyldte billet bindes til rejsegodset, og beviset udleveres til den rejsende sammen med en som kvittering for den erlagte rejsegodsfragt udstedt togbillet i hvilken de indrammede felter foran datoangivelsen og efter bestemmelsesstationen overkrydses. I det med fed streg indrammede felt i rubrikken til ruteangivelse anføres "R" for almindeligt rejsegods (herunder barnevogne) og "C" for cykler. Rejsegods- eller cykel fragten anføres i prisrubrikken umiddelbart efter de nævnte angivelser. I rubrikken til forklaringer anføres "Rejsegodsfragt" henholdsvis "Cykel fragt" samt nummeret på den (de) udleverede rejsegodskartonbilletter (billetter), jf. BMS nr 86.

Er der mere end ét stykke rejsegods, skal der anvendes to eller flere rejsegodskartonbilletter, således at hvert stykke rejsegods får sit nummer, men der udstedes kun én togbillet, hvori alle de anvendte numre anføres.

Bestemmelsesstationen udleverer mod aflevering af det udstedte bevis og mod forevisning af den udstedte togbillet rejsegodset til den rejsende. Er bestemmelsesstationen ubetjent ved det pågældende tog, udleveres rejsegodset på tilsvarende måde af togpersonalet.

Taksterne for befordring af rejsegods og cykler er optaget i indlægshæfterne til togbillethæftet, hvor også afstanden findes. Ved tariferingen tages ikke hensyn til rejsehjemlernes art. Der regnes betaling for hvert stykke rejsegods (cykel) for sig. Stammen til

den udstedte togbillet behandles i øvrigt på samme måde som ved udstedelse af togbilletter som rejsehjemmel for rejsende, se afsnittet togbillethæfter på side 109 - 110.

Befordring

Rejsegods kan ikke forlanges ekspederet til rene godstog, men stationerne bør dog - hvor forholdene tillader det - efterkomme ønsker herom.

Med lyntog befordres kun de under "egentligt rejsegods" førstnævnte genstande, der emballeret i kufferter m v, samt sammenklappede barnevogne og kun i den udstrækning plads haves.

Med elektriske tog befordres kun barnevogne og lirekasser, der medføres af de rejsende selv. I øvrigt befordres rejsegods fra og til ekspeditionsstederne på de elektrificerede strækninger, samt fra og til Buddinge og Hedehusene stationer, snarest gørligt med lastbil, men det kan ikke påregnes, at rejsegodset vil indgå til bestemmelsesstationen samtidig med den rejsende.

Rejsegods skal altid befordres til bestemmelsesstationen over den rute, ad hvilken den hurtigste befordring efter køreplanen opnås.

Befordring over Kalundborg - Århus må dog kun finde sted, når godset er ekspederet over denne rute, og til og fra stationer uden for statsbanerne samt mellem statsbanestationer indbyrdes med transit over andre styrelseres strækninger gælder reglen kun for befordring til og fra den overgangsstation, som den rejsende efter sin billet skal passere.

I forbindelse med Svendborg befordres rejsegods ad hurtigste skinnerute, medens det i forbindelse med øvrige DSB-bilekspeditioner befordres over de i togplan II/2 anførte overgangsstationer.

Rejsegods mellem statsbanestationer nord for Nørresundby samt stationer på tilsluttende privatbanestrækninger på den ene side og stationer på Ålborg Privatbaner samt Thisted - Fjerritslev Jernbane over Ålborg Privatbaner på den anden side, der er ekspederet via Nørresundby, befordres via Ålborg, når der herved opnås en hurtigere befordring.

Udlevering

Rejsegodsets udlevering finder sted mod tilbagelevering af rejsegodsbeviset. Jernbanen er ikke forpligtet til at undersøge, om i-hænderhaveren af rejsegodsbeviset er berettiget til at få godset udleveret (L § 19).

Indehaveren af rejsegodsbeviset er berettiget til at fordre rejsegodset udleveret på bestemmelsesstationen efter ankomsten af det tog, med hvilket rejsegodset skulle have været befordret, så snart den tid er forløbet, der er nødvendig til at stille godset til rådighed og til dets eventuelle behandling af told- og andre administrative myndigheder (L § 19).

Ved dublering af tog forbeholder jernbanen sig dog først at udlevere rejsegodset efter ankomsten af det sidste af togene (L § 19).

På landstationer kan rejsegods normalt kun påregnes udleveret hverdage i tiden kl 8 - 11 og 15 - 17. Rejsegods, der ankommer til sådanne stationer med samme tog som den rejsende, kan dog i alle tilfælde fås udleveret ved henvendelse til udlæsningspersonalet (PR § 41).

Ekspederet rejsegods må kun udleveres mod tilbagelevering af det den rejsende på afgangsstationen overleverede bevis eller - såfremt dette mangler, men vedkommende har godtgjort sin berettigelse til at modtage rejsegodset og efter omstændighederne stillet fornøden sikkerhed - imod kvittering.

Når rejsegods på grund af togstandsning, eller fordi den rejsende frivilligt opgiver sin rejse, ønskes udleveret på afrejsestationen eller en mellemstation, må udleveringen kun ske ved stationens mellemkomst og mod aflevering af rejsegodsbeviset. Er rejsegodset toldpligtigt, må udleveringen kun finde sted til toldvæsenet, hvis anerkendelse af godsets modtagelse skal erhverves.

Om udlevering af rejsegods, der er ekspederet i toget, se side 291.

Ansvar for rejsegods

Jernbanen er ansvarlig for forsinket levering og for skade, opstået ved helt eller delvist tab af rejsegods eller ved beskadigelse af dette i tidsrummet fra dets modtagelse til befordring og indtil udleveringen. Den højeste erstatning, der kan forlanges udbetalt for en bortkommet eller beskadiget rejsegodssending, er 1500 kr, medmindre den rejsende har tegnet interesse i afleveringen, eller der foreligger forsæt eller grov uagtsomhed fra jernbanens side (L § 20).

Rejsegods (herunder også barnevogne, legevogne og cykler) skal behandles så omhyggeligt, som forholdene tillader det. Kufferter må ikke uden nødvendighed, hverken i ekspeditionslokaler eller i vogne, stilles på enden, og rejsegods må ikke anbringes oven på, under eller i umiddelbar nærhed af levende eller slagtede dyr eller kasser med fisk.

5. SÆRLIGE BEFORDRINGER

A. Kongelige og fyrstelige personer

Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte særlige bestemmelser om betaling for befordringer, der rekvireres gennem de kongelige hofstater (L § 59).

Når sådanne befordringer ikke kan ske uden betaling efter bestemmelserne om fribefordring af kongen og kongehusets medlemmer, erlægges betaling efter de almindelige bestemmelser - for befordringer med særtog eller særfærger fastsættes betalingen dog af distrikterne. Betalingen opkræves i almindelighed ved generaldirektoratets eller vedkommende distrikts foranstaltning, men kan dog også - når der anmodes herom - indbetales til afrejse- eller bestemmelsesstationen. Stationen må i sådanne tilfælde straks indhente de nødvendige oplysninger i distriktet.

Har fyrstelige personer og deres følge, som befordres i ordinære tog, ikke løst almindelige billetter mod kontant betaling, skal togføreren på tograpporten og - dersom det kommer til dens kundskab - afrejsestationen til distriktet indberette, hvilken befordring der er afgivet, hvorefter distriktet sørger for opkrævning af betalingen. Samme fremgangsmåde anvendes, når det konstateres, at de til befordringen løste billetter er utilstrækkelige.

Billetteringen sker på sædvanlig måde - dog billetteres der ikke i de kongelige vogne eller i de af kongelige eller fyrstelige personer benyttede kupeer, men sådanne personers billetter indsamles, dersom det kan ske uden ulejlighed for de kongelige eller fyrstelige rejsende, så vidt muligt ved henvendelse til de ledsagende hofjævnestemænd.

B. Rejser til halv takst for ansatte samt pensionister og deres pårørende

For befordringen gælder de almindelige bestemmelser for rejser på enkelt- og dobbeltbilletter, for så vidt de efter deres natur kan komme til anvendelse og ikke er i strid med nedenstående.

Almindelige bestemmelser

Bestemmelserne gælder kun for ansatte under udenlandske befordringsstyrelser og deres pårørende samt for udenlandske styrelseres pensionister og disses hustruer. Ved billetkøbet og billetteringen skal de pågældende forevise et af de i ordreserie A på siderne 174b - 174c omhandlede legitimationskort (jf BMS nr 601) samt enten et af den pågældende befordringsstyrelse udstedt og med fotografi og indehaverens underskrift forsynet identitetskort eller et politipas.

Billetter til halv takst udstedt i udlandet til ansatte ved fremmede baner til rejser her i landet vil normalt være udstedt som kuponbillethæfter, der ligeledes kun gælder i forbindelse med legitimation som foran anført.

Stationsforbindelser og rejseruter

I lokal trafik (men ikke i gennemgående trafik i forbindelse med de i tarif nr 11 anførte ekspeditionssteder) udstedes billetterne i samme omfang, som der udstedes almindelige enkelt- og dobbeltbilletter.

Endvidere kan stationerne Tønder H, Padborg, Gedser, Rødby Færge, Københavns Frihavn, København Havnegade og Helsingør udstede billetter til den tyske hhv svenske nabogrænsestation, mens billetter til andre udenlandske stationer skal rekvireres i nærmeste statsbanerejsebureau.

Vognklasser

Billetterne udstedes til 2. klasse samt - når den pågældendes legitimationskort berettiger dertil - til 1. klasse.

Betaling

For enkeltbilletter betales halvdelen af ordinær enkeltbilletpris (evt afrundet opad til mangefold af 10 øre) og for dobbeltbilletter ordinær enkeltbilletpris i den pågældende stationsforbindelse.

Børn

Til børn, der efter de almindelige bestemmelser befordres for halv pris, ydes ingen yderligere nedsættelse i billetprisen.

Gyldighedstid

Billetter til enkeltrejse gælder den køreplanmæssige tid for rejsen, og billetter til hen- og tilbagerejse gælder uanset afstanden i den pågældende stationsforbindelse i 1 måned.

Billetudstedelse

Billetterne udstedes ikke i togene.

Ved udstedelse af billetter til enkeltrejse forholdes som ved udstedelse af almindelige enkeltbilletter til halv pris til enkeltrejsende børn mellem 4 og 12 år.

Ved udstedelse af billetter til hen- og tilbagerejse benyttes Almex-billetformular B, der udstedes som en månedsdobbeltbillet, men påstemples ordinær enkeltbilletpris for den pågældende stationsforbindelse. Oven over påtrykket "-billet" anføres f eks "Leg NSB nr", hvor NSB er udstedelsesbanens navneforkortelse.

Ved udstedelse af billetterne mellem nabogrænsestationer anvendes blankokuponer, i hvilke der i rubrikkerne "Nedsættelse" og "Grund" anføres "50" hhv "Leg nr".

Ombytning af billetter

Billetter til halv takst til ansatte og deres pårørende må kun ombyttes, når rejsen ikke er påbegyndt.

Tilkøbsbilletter

Rejsende med halvtakst-billetter til 2. klasse kan løse tilkøb til 1. klasse. Har den rejsende legitimationskort til 2. klasse, udstedes for hver rejseretning en enkeltbillet til 2. klasse til halv pris over den pågældende strækning.

Har den rejsende derimod legitimationskort til 1. klasse, udstedes for hver rejseretning på Almex-billetformular B en enkeltbillet til 2. klasse til 1/4 pris over den pågældende strækning. Billetformularen forsynes foruden med angivelsen "H" med påtegningen "Tilkøbs" ovenover påtrykket "-billet".

Billetten påtegnes endvidere f.eks. "Leg DB 1. klasse nr".

I togene udstedes tilkøbsbilletter til halvtakst-billetter efter de for rejsende med billetter til ordinær betaling gældende bestemmelser.

Forskelsbilletter

Ønsker rejsende med halvtakst-billetter at rejse over en længere rute end den, hvorover billetten gælder, udstedes - medmindre billetten kan ombyttes, jf. foran - for hver rejseretning en forskelsbillet efter de for rejsende med almindelig enkeltbilletter til ordinær betaling gældende bestemmelser.

I togene udstedes forskelsbilletter efter de for rejsende med billetter til ordinær betaling gældende bestemmelser.

C. Rejser til generalforsamlinger m. v. i visse sammenslutninger, der har særlig berøring med statsbanerne

Til visse deltagere i generalforsamlinger (delegeretmøder m. v.) i ovennævnte sammenslutninger sælges der, efter forudgående bekendtgørelse i meddelelser fra generaldirektoratet om mødernes afholdelse og de til nedsættelse i billetprisen berettigede, billetter til nedsat betaling til rejser over statsbanerne fra en statsbanestation til den nærmest mødestedet liggende statsbanestation og tilbage efter følgende bestemmelser:

Legitimation

Hver rejsende skal ved billetkøbet aflevere et særligt på vedkommendes navn lydende legitimationsbevis udstedt af en af de berettigede sammenslutninger.

Betaling

Billetterne udstedes til hen- og tilbagerejse mod betaling af ordinær enkeltbilletpris for den klasse, som ønskes benyttet.

Togbenyttelse

Billetterne kan med hensyn til togbenyttelse anvendes som almindelige dobbeltbilletter. For benyttelse af lyntog og gennemgående vogne, herunder eventuel løsning af pladsbillet, gælder samme regler som for indenlandske rejsende med almindelige dobbeltbilletter.

Gyldighedstid

Billetterne udstedes til henrejse en af den rejsende valgt dag i tidsrummet 3 dage før til dagen for (sidste dag af) generalforsamlingen m v og til tilbagerejse 3. dagen efter afslutningen af generalforsamlingen m v.

Rejseafbrydelse

Rejseafbrydelse kan finde sted efter de for rejsende med almindelige dobbeltbilletter gældende regler.

Billetudstedelse

Ved billetudstedelsen anvendes Almex-billetformular B, hvis kodefelt overkrydses. I Almex-maskinen kodes "M-" eller "MI" (40 eller 41) og ordinær enkeltbilletpris i den pågældende stationsforbindelse påstemples billetten. I rubrikken for rute anføres nummeret på den i anledning af generalforsamlingen m v udsendte meddelelse fra generaldirektoratet, f eks "M 215/66". Efter påtrykket "og tilbage" tilføjes "senest" efterfulgt af datoen for billetens sidste gyldighedsdag.

Tilkøbsbilletter

Overgang fra 2. til 1. klasse kan ske mod tilkøb efter sam ne regler, som gælder for rejsende med almindelige dobbeltbilletter.

Forskelsbilletter

Forskelsbilletter kan udstedes efter de for almindelige dobbeltbilletter gældende bestemmelser.

6. FRIBEFORDRING PÅ STATSBANERNE

(Om fribefordring af statsbanernes personale m m, se ordreserie A. Om fribefordring af ledsagere af levende dyr m v, se hovedafsnit 7).

Fribefordring med alle statsbanernes plantog og planmæssige skibsforbindelser tilkommer

- a. kongen og kongehusets medlemmer
- b. ministrene og
- c. folketingets medlemmer (L § 58).

I tilslutning hertil har ministeren for offentlige arbejder fastsat følgende supplerende bestemmelser:

A. Kongen og kongehusets medlemmer

1. Deres majestæter kongen og dronningen, tronfølgeren, hendes kongelige højhed prinsesse Margrethe, hendes kongelige højhed prinsesse Benedikte og deres kongelige højheder arveprins Knud og arveprinsesse Caroline-Mathilde har adgang til at rekvirere 1. klasse kupé til vederlagsfri benyttelse på de nævnte trafikforbindelser.
2. Rejsegods tilhørende de kongelige herskaber og deres følge befordres frit, også i tilfælde, hvor de kongelige herskaber benytter bil.
3. Følgende biler overføres frit på de overfarter, der udelukkende drives af Danske Statsbaner, samt på overfarterne Helsingør - Hålsingborg, København - Malmö og Dragør - Limhamn, selv om bilerne ikke er ledsaget af nogen herskaber:
 - a) Biler med indregistreret kronenummer.
 - b) Biler med krone anbragt over nummeret.
 - c) Biler, som medfører bevis fra den kongelige staldetat for, at de tilhører medlemmer af kongehuset eller den kongelige staldetat.

På de indenlandske overfarter befordres endvidere bilernes fører frit på 2. klasse.

Med hensyn til reservering af plads for biler på færgerne gælder følgende regler:

For biler indregistreret med kronenummer eller med krone anbragt over nummeret kan plads reserveres på færgerne, når der forud træffes aftale med vedkommende distrikt. Biler uden kronenummer eller krone anbragt over nummeret overføres efter de almindelige bestemmelser.

4. Når hans majestæt kongen foretager rejser for at inspicere militære afdelinger eller overvære militære øvelser, befordres følget frit på statsbanerne med tilhørende overfarter. Der vil af statsbanerne blive stillet det fornødne materiel af person- og andre vogne til rådighed til befordring med de planmæssige tog på de omhandlede rejser, når afrejsestationen af den dertil bemyndigede officer, senest aftenen forud for hver rejse, får rekvisition i så henseende med oplysning om, hvilke tog der agtes benyttet, samt for hvor stort følge der ønskes reserveret pladser m v. Befordringen af heste og train henvises til de dertil egnede tog.
5. Hans majestæt kongens heste befordres også i andre tilfælde end nævnt under 4 frit på statsbanerne med tilhørende overfarter. Befordringen henvises til de dertil egnede tog.

I tilslutning hertil gælder følgende:

Deres majestæter kongen og dronningen rejser uden rejsehjemler, medens andre kongelige personer rejser på frikort (BMS nr 205 - 205a). Alle andre skal - hvad enten det er fyrstelige personer eller følge, og hvad enten de tager plads i reserverede vognafdelinger eller uden for disse - have almindelig rejsehjemmel.

Når der anmeldes befordring af de i punkt 1. nævnte kongelige personer, skal der - såfremt rejsen ikke skal foregå i salonvogn - altid reserveres en særlig 1. classes kupé for befordringen. Såfremt herskaberne måtte fremsætte ønske derom, kan der i kupeen optages medlemmer af følget, der da i henhold til ovenstående skal have almindelig rejsehjemmel, d v s til 1. klasse.

Den station, hvortil rejsen anmeldes, sørger for, at alle pågældende, herunder togpersonalet, underrettes.

Fribefordring af rejsegods kommer for følgets vedkommende kun til anvendelse, når de pågældende virkelig rejser som følge med de kongelige herskaber, men ikke, når enkelte af dem, der ellers rejser i de kongelige herskabers følge, rejser alene.

B. Ministrene og

C. Folketingets medlemmer

De pågældende frirejseberettigede har frikort (BMS nr 204 - 204a).

Endvidere gælder følgende bestemmelser for fribefordring i tjenstlig øjemed af

D. Post- og telegrafvæsenets personale

1. I postvogne (postrum) befordres som regel kun de med postens ekspedition undervejs beskæftigede personer. Disse personer er forsynet med et af vedkommende jernbanepostkontor udstedt legitimationskort.
2. Antallet af posttjenestemænd, der under almindelige forhold gør tjeneste i de enkelte tog, opgives af postvæsenet til banerne, og disse tjenestemænd behøver ingen særlig rejsehjemmel. Posttjenestemænd, der er beordret til assistance eller indøvelse i de enkelte tog, forsynes derimod af jernbanepostkontoret med et særligt bevis, der på forlangende skal forevises for togpersonalet.
3. Generaldirektøren for post- og telegrafvæsenet, afdelingscheferne, overpostmesteren, overpostinspektørerne, overtelegrafinspektøren, overingeniøren, radioingeniøren, distriktsingeniørerne, kontorchefen i generaldirektoratets 5. ekspeditionskontor, jernbanepostmestrene samt postinspektørerne og telegrafinspektøren ved distriktsmyndighederne har fri befordring på statsbanerne såvel i som uden for postvogne. De er forsynet med

særlige af generaldirektoratet for statsbanerne udstedte frikort til 1. klasse (BMS nr 206 - 206a).

4. Tilsynsførende tjenestemænd ved jernbanepostkontorerne, hver inden for vedkommende jernbanepostkontors område, kan uden melding tage plads i postvogne (postrum). De er forsynet med et af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udstedt legitimationskort, der på forlangende skal forevises for togpersonalet, og behøver ingen særlig rejsehjemmel.
5. Andre personer tilstedes det kun undtagelsesvis at rejse i postvogne (postrum); de skal i så fald være forsynet med fripas eller billet til 2. klasse samt med et særligt af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udstedt bevis, der på forlangende skal forevises for togpersonalet.
6. Når udsendte posttjenestemænd ikke kan vende tilbage som tjenstgørende i postvogne (postrum), eller posttjenestemænd må udsendes som passagerer for at gøre tjeneste hjem, befordres de uden betaling. Befordringen i de tog, der ikke medfører postbureau, sker på frikort udstedt af generaldirektoratet eller på fripas, der udstedes af stationerne efter skriftlig rekvisition fra vedkommende jernbanepostkontor, hvilken rekvisition om fornødent kan eftersendes. Befordringen sker på 2. klasse.
7. Posttjenestemænd, der ledsager en togpost, befordres frit.

Fripassene udfærdiges på blanketter til familiefripas (blanket A 29,3) (BMS nr 188).

E. Toldvæsenets og politiets personale

Toldvæsenet er bemyndiget til, hvis det skønnes nødvendigt, at lade togene ledsage af toldopsyn; der udstedes da efter rekvisition fra vedkommende toldpersonales foresatte fripas for hen- og tilbagereisen. De pågældende toldtjenestemænd befordres på samme vognklasse som tilsvarende tjenestemænd ved statsbanerne. Det står dog ledsagerne frit for at tage plads ved det gods, for hvis skyld de foretager rejsen.

Når et tog afgår fra en station, uden at der har været tid til at udstede fripas for toldledsageren, følger denne med toget uden fripas, men den pågældende station rekvirerer telefonisk fripas udstedt for hen- og tilbagerejse over hele strækningen på den første station, hvor toget standser. Friasset overgives til toldledsageren ved togets ankomst dertil.

Told- og paskontrolpersonale, som gør tjeneste i de internationale forbindelser, er forsynet med særlige af generaldirektoratet for statsbanerne udstedte frikort (BMS nr 202).

For at hindre misbrug skal de politi- eller toldtjenestemænd, der - uden at være i uniform - benytter et af de af generaldirektoratet på frikort-formular uden fotografi udstedte kort (BMS nr 203), lydende på en tjenestemand i politiet hhv toldvæsenet på forlangende, forevise enten politi- eller toldtegn eller anden legitimation.

F. Sovevognsselskabernes personale

Efter overenskomst med sovevognsselskaberne befordres selskabernes personale, der er tjenstgørende i sovevogne og ved restaurationssalg (herunder ambulansalg), gratis i de pågældende vogne.

Hver funktionær skal være forsynet med et af det pågældende selskab udstedt identitetskort, der på forlangende skal forevises for togpersonalet.

G. Redaktører og journalister

Ifølge overenskomster mellem generaldirektoratet og forskellige presseforeninger og dagbladsredaktører yder statsbanerne (med hjemmel i L § 58) på nærmere i overenskomsterne fastsatte vilkår et frikort til rejse på statsbanerne i redaktionelt øjemed og gyldigt for en navngiven redaktør for de pågældende dagblade.

Kortene er forsynet med fotografi (BMS nr 200).

Efter overenskomstens ordlyd er kortet kun gyldigt til rejser i redaktionelt øjemed (se i øvrigt kortets tekst). Kontrollen hermed samt indseende med, at fribefordringen i det hele taget kun finder sted efter de fastsatte regler, sker gennem vedkommende presseforening. Hvis personalet derfor har grund til at antage, at der i så henseende finder misbrug sted af et frikort, må indberetning derom ad tjenstlig vej sendes til generaldirektoratet, medens der fra personalets side intet skal foretages overfor vedkommende redaktør. Derimod må eventuelt misbrug af anden art - f. eks. ved at en uberegtiget benytter et redaktørfrikort - behandles på sædvanlig måde.

Til medlemmer af henholdsvis "Journalistforbundet", "Provins-Journalistforeningen" og "Socialdemokratisk Presseforening" udstedes der årlig af generaldirektoratet et antal frikort, gyldig til rejser over statsbanerne i enten 3 uger, 15 dage eller 8 dage. Disse kort er forsynet med angivelse af gyldighedstid og den pågældende journalists navn.

Endvidere udstedes der af generaldirektoratet Special-frikort til 1. klasse (BMS nr 207) til udenlandske journalister til rejser i Danmark i journalistisk øjemed. Disse kort gælder til både stats- og privatbanestrækninger.

Kortene kan ved tilkøb efter de almindelige regler gøres gyldige til rejse i højere vognklasse.

H. Værnepligtige og militære

1) Ved indkaldelse eller hjemsendelse

Ifølge lov om fribefordring af værnepligtige har enhver værnepligtig af lægds- eller sørullen, der indkaldes til eller hjemsendes

fra tjeneste ved hæren, søværnet eller flyvevåbnet, krav på at blive befordret frit fra den hans hjemsted nærmeste jernbanestation til mødestedet og omvendt. Må rejsen eller en del af den foretages til søs, tilkommer der ham ligeledes fri befordring.

Den samme ret til fri befordring har værnepligtige under genindkaldelser til fortsat øvelse.

Under værnepligtige henregnes også de til civilt arbejde overførte og de til civilforsvarskorpsets afdelinger indkaldte.

Endvidere er der mellem indenrigsministeriet og generaldirektoratet truffet aftale om, at værnepligtige under rejser i anledning af indkaldelse til eller hjemsendelse fra militærtjeneste kan benytte statsbanernes rutebiler fra hjemsted til nærmeste jernbanestation samt på strækninger, hvor rutebiler erstatter tog.

På statsbanerne med tilhørende færger og skibe befordres den værnepligtige frit på 2. klasse mod forevisning af indkaldelsesordre (BMS nr 236), mødebefaling (BMS nr 240) eller hjemsendelsespas (BMS nr 237).

Lyntog og internationale eksprestog må ikke benyttes; dog kan værnepligtige, der rejser på hjemsendelsespas, benytte lyntog over de strækninger, hvor disse tog kan benyttes uden pladsbillet, og internationale eksprestog efter samme regler som for rejsende med enkeltbilletter.

Når statsbanernes rutebiler benyttes, afleveres en af de indkaldelsesordren m. v. vedhængende eller indklæbede kuponer (jf BMS nr 238).

Ved indkaldelse og genindkaldelse ydes befordring fra en hvilken som helst station, hvor vedkommende på indkaldelsesdagen eller indtil 2 døgn forinden henvender sig og får sit militærpapir

(indkaldelsesordre eller mødebefaling) stemplet. Militærpapiret giver ret til en enkelt, direkte (d v s ad nærmeste rute) og uafbrudt rejse for den pågældende til mødestedet.

De nævnte militærpapirer har en påtrykt meddelelse om, at papiret ved rejsens begyndelse - samt ved overgang fra statsbane til privatbane eller skib - skal forevises og stemples i vedkommende jernbanestations (eller skibsselskabs) billetkontor.

Ved hjemsendelse skal det stå anført på militærpapiret, fra og til hvilken jernbanestation fribefordringen gælder. Hjemsendelsespasset, der skal være indklæbet i soldater-/orlogsbogen, skal derfor ikke stemples.

De militærpapirer, som de værnepligtige ved deres indkaldelse til eller hjemsendelse fra militærtjenesten kan benytte som legitimation ved rejse på statsbanerne, har påtegning om,

at der på dem kan ekspederes 25 kg rejsegods mod betaling af takstmæssig rejsegodsgebyr,

at de ikke ved tilkøb af billet kan gøres gyldige til rejse i 1. klasse, og

at de kun giver ret til direkte (uafbrudt) rejse på statsbanerne på indkaldelses- eller hjemsendelsesdagen og indtil 2 døgn før eller efter disse dage.

Stemplet "Bagage" anbringes i den dertil indrettede rubrik i vedkommende militærpapir. Til højre herfor er der plads til klipning.

For de til civilt arbejde overførte samt de til civilforsvarskorpsets afdelinger indkaldte værnepligtige udstedes indkaldelsesordrer og hjemsendelsespas med lignende tekst som i militærpapirerne, men på blanketter med andre farver (jf BMS nr 239).

2) Ved forøgelse af forsvarets fredsstyrke eller mobilisering

Når ordre om forstærkning af fredsberedskabet, indkaldelse af foreløbig eller resterende sikringsstyrke er udstedt eller mobilisering iværksættes, befordres de indkaldte i henhold til kgl anordning af 19. august 1953 frit på statsbanerne til deres mødesteder. De pågældende vil forevise "Gul ekstraordinær indkaldelsesordre" (jf BMS nr 241) eller soldater-/orlogsbogens gule eller røde mødebefaling som rejsehjemmel (jf BMS nr 240).

3) Under aftjening af værnepligten

Mellem statsbanerne, samtlige danske privatbaner og enkelte private skibs- og omnibusselskaber på den ene side og forsvarsministeriet, indenrigsministeriet og civilforsvarsstyrelsen på den anden side er truffet aftale, hvorefter enkeltrejsende værnepligtige af hær, søværn, flyvevåben og civilforsvarskorpset, der ikke er under kommando, samt de til civilt arbejde indkaldte værnepligtige er berettiget til at foretage rejser på 2. klasse, hvad enten de pågældende er i uniform eller civil påklædning.

Rejsehjemmel

De efter aftalen frirejseberettigede værnepligtige skal inden deres møde ved forsvaret, civilforsvaret eller den pågældende lejr for egen regning anskaffe sig et i kortmappe indsat stamkort, der af ekspeditionsstederne skal udfærdiges som anført på siderne 145 - 146.

Efter indkaldelsen vil de respektive tjenestesteder sørge for indsættelse af et indstikskort (BMS nr 234) i kortmappens venstre side. Inden indsættelsen vil indstikskortet være forsynet med den rejsendes militære stamnummer og navn, udløbsdato samt Ab. nr. overført fra stamkortet. Udløbsdatoen vil være anbragt med

statsbanernes sædvanlige datostempel, idet dog kravet om brug af raderfast sort stempelsværite i dette tilfælde er fraveget. På indstikskortets bagside er anført et uddrag af befordringsbestemmelser m v.

Inddragelse og makulering af indstikskort ved hjemsendelse eller overgang til en aflønningsform, der ikke længere berettiger den værnepligtige til frirejse, sker ved de militære tjenestesteders foranstaltning.

Legitimation

Kortene er kun gyldige, når de værnepligtige samtidig kan forevise en særlig legitimation, der for værnepligtige af hær, søværn og flyvevåben fremtræder som et militært identitetskort med fotografi (BMS nr 362A eller 362B), for værnepligtige af civilforsvarskorpset som et legitimationskort uden fotografi (BMS nr 362C) og for de civile værnepligtige et med fotografi og udløbsdato forsynet legitimationskort (BMS nr 362D).

De militære frirejseberettigede vil de første 2-3 uger efter indkaldelsen ikke være i besiddelse af militært identitetskort, hvorfor også anden legitimation, f eks i munderingen indsyede numre, skal godtages i denne periode. Så længe identitetskortet ikke er udleveret, skal rejserne foregå i uniform.

Gyldighedsområde

Kortene for hvilke de nævnte ministerier m v yder betaling efter særlige regler, gælder indenfor gyldighedstiden til et ubegrænset antal rejser på samtlige danske jernbanestrækninger. Herudover gælder kortene til statsbanernes indenlandske færgestrækninger samt følgende DSB-omnibusruter: Hobro - Løgstør, Viborg - Løgstør, Odense - Assens, Odense - Bogense, Odense - Brenderup, Odense - Kerteminde, Kerteminde - Martofte - Korshavn, Middelfart - Bogense, Fåborg - Nyborg, Fåborg - Nørre-Broby/Sallinge -

Odense, Fåborg - Svendborg, Nyborg - Svendborg, Svendborg - Rudkøbing - Bagenkop/Lohals/Ristinge/Spodsbjerg og Sønderborg - Mommark Færge. Endvidere er kortene gyldige til de DSB-omnibusture, som er optaget under jernbanestrækninger i de hvide blade i "Danmarks Rejseforbindelser" med undtagelse af ruterne Århus - Silkeborg - Herning - Ringkøbing og Kolding - Haderslev - Åbenrå - Sønderborg.

Kortene er endelig efter særlig truffet aftale gyldige på visse af privatbanerne og privat-drevne bilruter og på enkelte private skibsruter. Eventuelle forespørgsler herom må henvises til de militære tjenestesteder.

Tilkøb

Kortene kan ved tilkøb gøres gyldige til rejse på 1. klasse efter samme regler som for abonnementskort således, at en rejsende, der ønsker at benytte 1. klasse på hele eller en del af en strækning, kan opnå dette ved på en station eller i toget at løse halv enkelt- eller dobbeltbillet til 2. klasse for den pågældende strækning.

Ved løsning af tilkøbsbillet i toget betales tillæg efter de almindelige regler.

Togbenyttelse

Kortene gælder til rejser med alle til personbefordring bestemte tog. Lyntog kan dog kun benyttes uden for højtidsperioderne (21. - 28. december og tirsdag før påske til tirsdag efter påske, alle dage inkl), og forudbestilling af plads i lyntog kan tidligst finde sted ugedagen før rejsedagen - jf nedenfor under "Andre bestemmelser".

Ved rejser i anledning af jul, påske og pinse må kun benyttes de tog (biler), der af statsbanerne måtte være anvist de militære afdelinger m v.

Rejsegods

Ekspedition af rejsegods finder sted efter de for abonnementskort gældende regler.

Andre bestemmelser

Tog- og kontrolpersonalet skal ikke ved hver billettering forlange legitimation forevist. Et sådant forlangende skal stilles stikprøvevis og især overfor civilklædte kortindehavere, samt når der haves formodning om uberettiget benyttelse af kortet.

Rejsekortene er kun gyldige til rejser i lyntog, når den forudkøbte pladsbillet er særligt kendetegnet som gyldig i forbindelse med et sådant kort, eller der ved afgang er ledige pladser. De særligt kendetegnede pladsbilletter er Almex-pladsbilletter, som for neden til venstre i maskinafstemplingens sidste linie indledes med angivelsen "-963" eller "-964", afhængig af om billetten gælder til en helstrækning eller en delstrækning. Enkelte privatbanestationer anvender dog samme blanko-billetformular som ved udstedelsen af almindelige gennemgående billetter, hvori ved stempel påtryk er anført, at der er tale om en pladsbillet, "Gyldig i forbindelse med REJSEKORT FOR VÆRNEPLIGTIGE".

Edmonsenske eller andre pladsbilletter må ikke forekomme i forbindelse med rejsekortene. Forevises der i lyntog af værnepligtige med rejsekort sådanne pladsbilletter (som for Almex-pladsbilletternes vedkommende vil være stemplet "-961" hhv "-962") betragtes den pågældendes rejsekort som ugyldigt som rejsehjemmel til den pågældende rejse.

Rejsende, der træffes med ugyldigt kort, afkræves efterbetaling efter statsbanelovens § 6, stk 1, jf dog nedenfor. Personalet bedes i alle tilfælde hvor der foreligger misbrug af "Rejsekort for værnepligtige", udover at foretage efteroprævning samtidig afkræve de

pågældende oplysning om fulde navn, fødselsdag og -år, fødested, afdeling og underafdeling samt nummer (grad) således, at den pågældendes identitet med sikkerhed kan fastslås. Bortset fra tilfælde, hvor rejsekort benyttes i forbindelse med pladsbilletter for civile rejsende, inddrages endvidere det ugyldige kort, idet den rejsende, såfremt der foreligger forsøg på besvigelse ved forfalskning af kortet (indstikskort, stamkort eller eventuelt begge dele) fratages såvel stamkort som indstikskort. I alle andre tilfælde inddrages kun indstikskortet. Indberetning med de indhentede oplysninger og endvidere med angivelse af togbillettens og togbillets nummers nummer sendes vedlagt det inddragne kort til distriktet.

Da det kan forekomme, at enkelte værnepligtige med tidligere udliveredede rejsekort uden påtryk herom ikke har modtaget underretning om bestemmelserne for reservering af pladser i lyntogene, skal der - mædm'ndre det er hævet over enhver tvivl, at der er tale om forsøg på omgåelse af bestemmelserne - indtil videre ikke afkræves værnepligtige med almindelige pladsbilletter betaling for lyntogsbefordringen, men indberetning om forholdet med angivelse af den værnepligtiges nummer, navn og tjenestested sendes til generaldirektoratet (tarifikontoret), vedlagt den af den værnepligtige benyttede pladsbillet.

Er der uoverensstemmelse mellem abonnementsnumrene i stamkort og indstikskort, og er den rejsende værnepligtige i besiddelse af identitetskort, der er i overensstemmelse med et i øvrigt gyldigt indstikskorts oplysninger om nummer og navn samt med stamkortets angivelse af abonnentens navn, forsynes den rejsende dog med en togbillet uden betaling og med prisangivelsen "O" til den påbegyndte rejse, idet togbilletten alt efter forholdene kan udstedes til enkelt- eller dobbeltrejse. I togbilletten anføres forneden til venstre: "Erstatningsbillet, fejl i rejsekort for værnepligtige nr" og den rejsende underrettes om, at rejsekortet vil blive sendt til hans tjenestested til ombytning.

Det inddragne rejsekort sendes med fornøden forklaring, herunder oplysning om tjenestested, til garnisonsstationen, der kontakter garnisonskommandanten (tjenestestedet) med henblik på korrigering af de påviste fejl.

4) Ved særlige lejligheder

Befordring af militære personer under kommando i anledning af forlægninger og øvelser m v samt af militærgods finder i fredstid sted på militær-befordringsbeviser uden kontant betaling, medmindre militæret vælger befordring med almindeligt fragtbrev eller med almindelige billetter.

For befordring med militær-befordringsbeviser (BMS nr 242 og 242a) gælder følgende bestemmelser:

Befordringsbeviset består af tre dele, nemlig stamme til militær-befordringsbevis (mærket A), militær-befordringsbevis (mærket B) og kopi af militær-befordringsbevis (mærket C). Det kan anvendes både til transporter over statsbanerne alene og til gennemgående transporter mellem stats- og privatbanestationer. Det udfærdiges af militæret ved gennemskrift i overensstemmelse med dets fortryk. Alle tre dele forelægges afgangsstationen ved transportens iværksættelse.

Afgangsstationen, ved lokale fægebefordringer søfartspersonalet, bekræfter ved stempel og underskrift i den dertil bestemte rubrik på alle tre dele, at transporten er rigtigt opført, og skal desuden på selve befordringsbeviset tilføje eventuelle oplysninger, der er nødvendige for rigtig tarifering af gods, f eks største længde, omfangsrigt gods, evt ammunitions benævnelse m v i henhold til bilag A til GR. Endvidere skal afgangsstationen (søfartspersonalet) påføre alle tre dele oplysning om, med hvilke tog/færges befordringen skal finde sted, samt eventuelle særtogsanmeldelsers eller cirkulærens numre og datoer. Der skal ikke foretages beregning af

befordringspriser, og befordringsbeviset skal ikke bogføres. Stammen fratages og indsendes straks til personafregningen, også selv om det drejer sig om ren godsbefordring, (af stationerne i regnskabsmappen). (Skulle der undtagelsesvis blive tale om befordring fra ubetjente stationer og trinbrætter, må togpersonalet attestere befordringsbeviset og sørge for indsendelse af stammen til personafregningen).

Befordringsbeviset benyttes af den militære transportfører under befordringen som befordringsbevis. Kopien tilbageleveres til den militære transportfører.

Togpersonalet (evt søfartspersonalet) gør ved notat på befordringsbeviset opmærksom på eventuelle uoverensstemmelser f eks i det anførte antal rejsende og deres fordeling i 1. og 2. klasse.

Transportføreren sørger for bevisets aflevering til bestemmelsesstationen. Er denne ubetjent, eller drejer det sig om en lokal fægebefordring, eller slutter befordringen med en fægebefordring, afleveres beviset til togpersonalet hhv søfartspersonalet (se nedenfor).

Bestemmelsesstationen (evt togpersonalet eller søfartspersonalet, se nedenfor) attesterer i forbindelse med den militære transportfører i de dertil bestemte rubrikker på bagsiden af befordringsbeviset, at befordringen har fundet sted. Hvis det er nødvendigt, foretages forinden de fornødne rettelser ved overstregning og ny-skrivning, således at personafregningen let kan bemærke dem. Der foretages ikke beregning af befordringspriser, og befordringsbeviset skal ikke bogføres. Befordringsbeviset indsendes, når befordringen er endt (evt gods er udleveret), straks til personafregningen (af stationerne i regnskabsmappen) til sammenholdning med den dersteds allerede modtagne stamme til befordringsbeviset og til beregning og opkrævning af billetpriser og fragt.

Såfremt rejsen (befordringen) ender på en ubetjent station, indsamler togpersonalet befordringsbeviset, attesterer, at befordringen har fundet sted, og indsender det til personafregningen. Hvis nødvendigt foretages forinden de fornødne rettelser.

Såfremt det drejer sig om en lokal befordring over en færgestrækning, eller om en befordring, der slutter med en færgestrækning, indsamler søfartspersonalet befordringsbeviset, attesterer, at befordringen har fundet sted, og indsender det til personafregningen. Hvis nødvendigt foretages forinden de fornødne rettelser.

Til befordring af Livgardens vagtmandskab fra København til Sorgenfri station og tilbage skal stationerne - når befordringen ikke sker på militær-befordringsbevis - mod aflevering af styrkelister på forlangende udstede ét fripas for hver samlet befordring (styrkelisterne vedhæftes stammerne til de udstedte fripas).

Til Livgardens musikkorps, der befordres frit mellem København og Sorgenfri henholdsvis Fredensborg, når det skal afgive taffelmusik på Sorgenfri og Fredensborg slotte, udsteder stationerne på forlangende ét fripas for hver samlet befordring uden aflevering af styrkeliste.

De til korpset hørende musikinstrumenter og nodekasser befordres frit.

I. Skoleelever m fl

Fribefordring tilstås efter bestemmelserne i det af undervisningsministeriet udgivne "Cirkulære om fribefordring af skoleelever m fl".

I tilslutning hertil meddeles følgende:

1) Enkeltrejser (cirkulærets afsnit I A)

Billetterne er trykt på hvidt karton (BMS nr 216), de kan benyttes til hen- og tilbagerejse på vilkårligt valgte dage inden for deres gyldighedstid og med de begrænsninger i togbenyttelse m v, som fremgår af deres tekst.

Om billetternes gyldighed til internationale eksprestog over dansk strækning ved rejser i forbindelse med udlandet må der i påkommende tilfælde indhentes oplysning hos vedkommende distrikt. For eventuelle pladsbilletter erlægges ordinær betaling.

Billetterne kan ikke ved tilkøb gøres gyldige til rejse på 1. klasse.

Rejseafbrydelse kan foretages efter de for rejser på dobbeltbilletter gældende bestemmelser.

Stationerne kan rette bestemmelsesstationens navn, når anmodning herom fremsættes inden henrejsen tiltrædes. De foretagne ændringer opføres på en fortegnelse, der hvert år ved udgangen af august måned indsendes til pågældende distrikt. Fortegnelsen skal indeholde angivelse af elevens navn og alder, skolens navn samt oprindelig og ny bestemmelsesstation.

Efter i hvert enkelt tilfælde at have indhentet vedkommende distrikts tilladelse hertil kan stationerne endvidere ændre gyldighedstiden, når lægeerklæring eller skolens tilladelse foreligger.

Alle ændringer skal foretages med blæk og attesteres ved stationens datostempel og underskrift.

2) Fællesrejser (cirkulærets afsnit I B, II og III)

Rejsehjemlerne benævnes befordringstilladelser (BMS nr 218 - 218a) og udstedes af den styrelse eller af det distrikt, hvorunder afrejsestationen hører. Ved rejser, der udgår fra Rønne og fortsætter med jernbane ud over København, udstedes befordringstilladelsen dog af 1. distrikt.

Der gøres opmærksom på, at det, uanset at der for ovennævnte befordringer efter cirkulærets bestemmelser kun tilstås fribefordring for en ledsager, såfremt der deltager mindst 10 elever, vil kunne forekomme, at der ved deltagerantal under 10 opnås befordring af ledsageren til samme betaling som statsbanerne modtager for elevernes rejse, nemlig i de tilfælde, hvor det er fordelagtigst at regne betaling for et fiktivt antal af 10 elever + 1 ledsager. Ledsageren skal i sådanne tilfælde kun løse billet til halv pris.

Som rejsehjemmel for sådanne ledsagere udsteder afrejsestationen en Almex-billet (formular B) til den pågældende strækning. Ved rejser i forbindelse med Bornholm må billetten dog kun udstedes til København, og ledsageren må henvises til for skibsstrækningen at løse billet i A/S Dampskibsselskabet på Bornholm af 1866's ekspedition i København. Under den eventuelle ruteforskrift anføres "Ledsager", befordringstilladelsens nummer og påtegningen "Må ikke indsamles af kontrolpersonalet". På billetten stemples det opkrævede beløb.

Almex-billetten vedhæftes befordringstilladelsen ved dennes indsendelse til distriktet.

Afrejsestationen må kontrollere, at det til befordring fremmødte antal skoleelever m fl og ledere er i overensstemmelse med det på befordringstilladelsen anførte.

Er antallet mindre end anført i befordringstilladelsen, foretages fornøden rettelse af befordringstilladelsen med tilføjelse af stationens datostempel og underskrift.

Er antallet større end anført i befordringstilladelsen, må der ikke foretages rettelse i denne, men der må for det overskydende antal deltagere erlægges betaling, udregnet på billigste måde, hvorved nedsættelse efter grupperejsebestemmelserne ydes efter rejseens samlede deltagerantal.

Til hver af de forældre, som efter det af stationen*) fremsatte tilbud ønsker at deltage i skolernes skovture eller andre 1-dagesudflugter (jf foran), udleveres mod betaling af den aftalte pris for den strækning, hvortil der er udstedt befordringstilladelse, en kontrolbillet, som foruden udfyldning på sædvanlig måde tillige på forsiden påstemples - eventuelt påskrives - "US".

De udleverede kontrolbilletter optages på en gruppebillet (billetformular C), der udfærdiges straks efter salgets afslutning. Ved udfærdigelsen skal rubrikkerne 1, 2 og 3 udfyldes efter deres udvisende, idet der dog ud for "bestiller" anføres skolens navn. I rubrik 12 anføres: "1-dagsudflugt (D 211)" og ud herfor anføres i rubrik 13: antal deltagende forældre, i rubrik 14: prisen pr deltager, medens den samlede betaling føres i rubrik 15.

Gruppebilletten udleveres skolens (skovturens) leder til forevisning sammen med befordringsbeviset ved billetteringen.

*) For københavnske skolers vedkommende vil det normalt være 1. distrikt, som fremsætter tilbudet, men i så fald vil afrejsestationen være underrettet herom ved kopi af blanket A 277b.

Den station, på hvilken rejsen afsluttes, afkræver rejselederen befordringstilladelsen og påser, at tilladelsens bagside er behørigt udfyldt og underskrevet (jf BMS nr 218). Befordringstilladelsen med tilhørende ansøgning tilbagesendes derefter til den udstedende myndighed.

J. Slesvigske børns ferierejser

For ferierejser her til landet arrangeret af "Komiteen for slesvigske børns ferierejser" tjener som rejsehjemmel på såvel stats- som privatbaner den af de kontrollerende pasmyndigheder til hvert enkelt barn udleverede passerseddel af karton. Passersedlen indeholder bl a angivelse af barnets navn samt bestemmelsesstedet her i landet.

Togpersonalet skal påse, at hvert barn er forsynet med passerseddel. De skal på henrejsen klippes i nederste venstre hjørne og på tilbagerejsen i nederste højre hjørne.

K. Børn og unge fra anerkendte institutioner for børneforsorg m v

Fribefordring tilstås efter bestemmelserne i det af socialministeriet udgivne "Cirkulære om fribefordring af børn og unge fra anerkendte institutioner for børneforsorg m v".

I tilslutning til cirkulærets bestemmelser meddeles følgende:

Ud over på de i cirkulærets § 3 nævnte strækninger ydes fribefordring også på Møns Omnibussers rutebilstrækning Vordingborg - Kalvehave.

1) Enkeltrejser

Billetterne til enkeltrejsende børn eller unge efter cirkulærets afsnit A er hvide eller røde (BMS nr 217).

Af billetterne fremgår, i hvor lang tid og til hvilke tog, de er gyldige.

Billetterne kan ikke ved tilkøb gøres gyldige til rejse på 1. klasse.

Rejseafbrydelse kan foretages efter de for rejser på dobbeltbilletter gældende bestemmelser.

Der må ikke foretages rettelser i billetterne.

Enhver uretmæssig benyttelse af billetterne rapporteres på tograpporten med angivelse af den rejsendes navn, alder og hjemsted. Der udstedes ikke togbillet til den rejsende.

2) Fællesrejser

Ved fællesrejser efter cirkulærets afsnit B modtager distrikterne gennem overinspektionen for børneforsorgen, København, de af de pågældende institutioner dertil indsendte andragender om fribefordring (der normalt skal være indgivet til overinspektionen inden 1 1/2 måned før rejsen foretages). Ansøgninger om rejser, der begynder på en privatbanestation eller som udgår fra et af dampskibsselskabernes anløbssteder, videresendes af distrikterne til den private styrelse, hvorunder afgangsstationen hører.

Ansøgningernes videre behandling fremgår af blanketten.

Rejsehjemlerne benævnes befordringstilladelser (BMS nr 219) og udstedes af den styrelse henholdsvis det distrikt, hvorunder afrejsestationen hører. Ved rejser, der udgår fra Rønne og fortsætter

med jernbane udover København, udstedes befordringstilladelsen dog af 1. distrikt.

Af befordringstilladelseerne fremgår, i hvor lang tid og til hvilke tog de er gyldige.

Afrejsestationen kontrollerer, at det på befordringstilladelsen anførte antal børn (unge) og ledsagere er rigtigt og retter eventuelt befordringstilladelsen i overensstemmelse med rejselederens angivelser om antallet af deltager i rejsen. Der må dog i befordringstilladelsen ikke anføres flere ledsagere end det fremmødte antal børn eller unge berettiger til. Eventuelle rettelser attesteres ved tilføjelse af stationens datostempel og underskrift. Overskydende ledsagere må henvises til at løse almindelige billetter.

Større forskydninger i deltagerantallet skal snarest telefonisk eller telegrafisk meddeles til den udstedende myndighed.

Den station, på hvilken rejsen afsluttes, afkræver rejselederen befordringstilladelsen og påser, at tilladelsens bagside er behørigt udfyldt og underskrevet (jf BM3 nr 219). Befordringstilladelsen med tilhørende ansøgning tilbagesendes derefter til den udstedende myndighed.

L. Ledsagere af levende dyr

I nogle tilfælde, navnlig ved længere transporter, udstedes der til ledsagere af sendinger af levende dyr fripas, gyldige til rejse på 2. klasse fra sendingens afgang- til dens bestemmelsesstation og tilbage.

Der anvendes den almindelige fripasblanket til 2. klasse. Friasset udstedes med gyldighed fra sendingens afsendelsesdag og med tilbagerejse 8 dage senere, og lyder på ledsagerens navn. Endvidere er påført en bemærkning om, at vedkommende ledsager en sending levende dyr i vogn nr

Inden togets afgang skal ledsageren melde sig hos togføreren, der anviser ham plads. Henrejsen skal foregå med det tog, hvormed dyrene befordres. Tilbagefejren skal ske ad korteste vej, som eventuelt er angivet i fripasset, og tiltrædes senest 8 dage efter, at fripasset er udstedt. Fripas for ledsagere af levende dyr til tyske stationer, udstedt til Padborg over Tønder H - Tinglev og fripas til Tønder H over Tinglev kan benyttes til tilbagefejse henholdsvis fra Tønder H og fra Padborg.

Tilbagefejren må ikke afbrydes undervejs. Friasset kan ved tilkøb af 1/2 billet til 2. klasse gøres gyldigt til rejse på 1. klasse både på hen- og tilbagefejren.

Friasset inddrages, og ihænderhaveren betragtes som en rejsende uden gyldig rejsehjemmel i følgende tilfælde:

Når det benyttes af en anden person end den, på hvis navn det lyder, og

når fripasset på henrejsen benyttes i et andet tog end det, hvormed dyrene befordres, eller når det på tilbagefejren benyttes ad en anden rute end den angivne.

Togpersonalet skal føre det skarpest mulige tilsyn med, at fripassene ikke benyttes af uvedkommende. Opdages sådant, skal ihænderhaveren ikke alene efterbetale, men sagen skal særligt indberettes for eventuelt at anmeldes for politiet.

7. BEFORDRING AF GODS M M

Bestemmelser og takster for befordring af gods m m over statsbanerne med tilhørende færgеоoverfarter findes for den lokale trafiks vedkommende i statsbaneloven, godsbefordringsreglementet og ordreserie E. For forbindelsen med indenlandske privatbaner m m samt udlandet findes bestemmelserne i forskellige forbindelsesarbejder og ordreserie E.

De bestemmelser i ovennævnte lov, reglement, tariffer og ordreserie E, der må forudsættes at være af almindelig instruktionsbetydning for togtjenesten, er anført i de følgende afsnit i sammenarbejdet form.

7.1 STOFFER OG GENSTANDE, DER ER UDELUKKET FRA ELLER KUN PÅ VISSER BETINGELSER MODTAGES TIL BEFORDRING

Visse godsarter er udelukket fra befordring, medens andre kun modtages til befordring på visse, nærmere fastsatte betingelser, bl a vedrørende emballeringen og mærkningen. I nogle tilfælde er der desuden for disse sendinger foreskrevet særlige forsigtighedsregler under befordringen. For visse sendinger af sprængstoffer og ammunition er disse regler optaget i sikkerhedsreglementets § 19, medens regler for andre sendinger er optaget i det følgende. Også for modtagelsen af lig og i visse tilfælde for modtagelsen af levende dyr (f eks syge dyr) til forsendelse er der fastsat særlige betingelser. I alle tvivlstilfælde henvises togtpersonalet til at søge fornøden underretning hos stationerne.

Endelig er der af forskellige myndigheder givet bestemmelser angående begrænsninger i befordringen, dels i indlandet i visse tilfælde (f eks ved mund- og klovesyge), dels i forbindelsen med udlandet. Disse bestemmelser findes i ordreserierne E og K, og det påhviler stationerne at sørge for deres overholdelse.

7.2 FORSENDELSESMÅDER

Forsenderne har i almindelighed valget mellem følgende forsendelsesmåder:

Som stykgods:

- 1) ekspresgods (i forbindelse med de øvrige nordiske lande desuden hurtigilgods),
- 2) ilgods eller
- 3) fragtgods.

Enkelte stykker ilgods af indtil 25 kg vægt kan endvidere i indenlandsk trafik befordres som

- 4) banepakke. Betalingen erlægges ved påklæbning af jernbanefrimærker. Dog kan cykler (bortset fra 3-hjulede barnecykler), genstande af over 3 m længde, kasser og lignende med levende dyr samt stoffer og genstande, der kun på visse betingelser modtages til befordring (med ganske enkelte undtagelser), ikke sendes som banepakke.

Befordring af pakkerne med samme hurtighed som ekspresgods kan opnås ved indlevering som ekspresbanepakke.

Som vognladningsgods:

- 1) ekspresgods (kun i international trafik),
- 2) ilgods eller
- 3) fragtgods.

For modtagelsen af ekspres- og ilstygods gælder dog visse begrænsninger med hensyn til vægt og omfang, og nogle af de genstande, der kun på visse betingelser modtages til befordring, kan kun modtages som fragtgods, medens andre ved befordring som ilgods kun modtages i hele vognladninger. Det er afsendelsesstationens sag efter de gældende bestemmelser at afgøre, om den af afsenderen ønskede forsendelsesmåde er tilladt.

Fragtbreve

Afsenderen skal medgive fragtbreve efter følgende regler:

I indenlandsk trafik:

Ekspresgods: Ekspresgodsfragtbreve (hvide med en række røde firkanter foroven og forneden),

ilgods: Ilgodsfragtbreve (hvide med rød stribe foroven og forneden),

fragtgods: Fragtgodsfragtbreve (hvide).

I trafik med udlandet:

Ekspresgods: Ekspresgodssedler,

hurtigilgods: Ilgodsfragtbreve med påtegning "Hurtigilgods",

ilgods: Ilgodsfragtbreve,

fragtgods: Fragtgodsfragtbreve,

idet symbolerne på disse sedler og fragtbreve er som anført for indenlandsk trafik.

Følgende sendinger skal ikke være ledsaget af fragtbreve:

1. Banepakker,
2. sendinger i bestilte særtog. Der medgives kun en beregning på samme måde som for særtog bestilt til personbefordring,
3. visse sendinger af materialer m m til statsbanernes egen brug samt sendinger fra og til statsbanepersonalets sygekasse, der kan være ledsaget af en særlig følgeseddel (blanket A 403 hhv A 110).

7.3 STYKGODS

(Om toldgods se endvidere det særlige afsnit side 367ff)

Befordringsvej og leveringsfrister

Jernbanen bestemmer, med hvilke tog ilgods og fragtgods skal befordres. Den er ikke forpligtet til at sende det med bestemte tog eller ad bestemte ruter, men kun til at levere det på bestemmelsesstationen inden for den fastsatte leveringsfrist, som er afhængig dels af forsendelsesmåden, dels af afstanden og af antallet af overfarter på befordringsvejen.

Ekspresgods skal befordres så hurtigt, som køreplanen tillader dets befordring med tog, der efter statsbanernes bestemmelse medtager andet end rejsegods. Den hurtigste befordringsvej skal vælges.

Af togplanerne fremgår, hvilke ekspresgodssendinger der vil kunne forekomme til befordring med lyntog. Sådanne sendinger vil være beklæbet med blanket A 350 ("Lyntog").

De nærmere regler om befordringsvejen for gods over statsbanerne gives i togplanerne.

Emballering af stykgods

Når stykgods efter sin natur fordrer emballering til beskyttelse mod tab eller skade under befordringen, skal afsenderen sørge for denne emballering, medens stationerne skal påse, at afsenderen, for så vidt den ydre emballage angår, har opfyldt denne pligt. Er godset uemballeret eller mangelfuldt emballeret, kan afsendelsesstationen gøre befordringen afhængig af, at afsenderen ved en påtegning på fragtbrevet erkender, at godset er uemballeret, eller at det er mangelfuldt emballeret. Det må herved tages i betragtning, at der for sendinger læsset på lastpaller ifølge sagens natur ikke

behøves så omhyggelig beskyttelse af de enkelte godsstykker som ved løs befordring. For mangelfuldt emballerede sendinger til udlandet skal afsenderen endvidere anføre, hvori mangelen består.

Mærkning af stykgods*)

Godsets mærkning, der påhviler afsenderen, skal være holdbar og så tydelig, at forvekslinger er udelukket. Godset må derfor ikke have ugyldige, rettede eller overstregede mærker. Samtlige godsstykker skal med den på side 330 nævnte undtagelse altid mærkes med bestemmelsesstationens navn. Dette bør anføres med blok-bogstaver og skal fremtræde så stort og tydeligt i mærkerne, at det ved dagslys kan læses i en afstand af mindst 1 1/2 m. Det skal skrives helt ud og stemme nøje med den i fragtbrevet angivne bestemmelsesstation. For sendinger til de københavnske stationer skal bestemmelsesstationen udtrykkelig angives med navnet på den jernbanestation, hvortil godset skal sendes, og ufuldstændige stationsbetegnelser eller postadresser må ikke bruges. Når gods sendes til et skibsselskab eller en speditør, som skal sørge for godsets viderebefordring, skal mærkerne på godset som bestemmelsesstation indeholde navnet på den jernbanestation, hvor godset skal overgives til skibsselskabet eller speditøren.

Stykgods skal være mærket med adressatens navn og adresse og tillige - på mindre iøjnefaldende måde - med afsenderens navn og adresse. Til den yderligere mærkning, som det er afsenderen tilladt at forsyne godset med, bør helst bruges figurer, bogstaver, tal o l, medens mærker, som alene betegner godsets art, f eks "glas", eller mærker som streger, kors og ordet "forsigtig" ikke kommer i betragtning. Påmaledede, indbrændte, indhuggede eller påloddede angivelser eller mærker, hvormed visse arter emballage (f eks ølkasser, ægkasser, fiskekasser, mælkespande o s v) er forsynet for at betegne ejeren, kan ikke betragtes som mærker over

*) Herunder levende dyr i emballage.

for jernbanen ved forsendelse af sådan emballage i fyldt eller tom tilstand. Godset skal derfor altid, uanset ejermærket, være forsynet med foreskrevet mærke, der skal anføres i fragtbrevet.

Fra foranstående bestemmelse om, at alt stykgods - foruden med bestemmelsesstationen - skal være mærket med både afsenderens og adressatens navn og adresse, er det tilladt afsendelsesstationen at dispensere i følgende tilfælde*):

1. Ved kolli, der vanskeligt lader sig mærke ved påklæbning af mærkesedler eller fastbinding af mærker (f eks fedtede eller olierede jernrør, jernplader, stenblokke, gravsten og lignende), kan der nøjes med påmalet angivelse af mærke og nummer samt bestemmelsesstationen.
2. Afsenderangivelsen kan - også for banepakker - evt erstattes med et med afsendelsesstationen aftalt mærke eller tal samt afsendelsesstationens navn.
3. Adressatens navn og adresse kan anføres i en fold i mærkesedlen, der kun må åbnes, hvis fragtbrevet bortkommer. Godset må da foruden med afsenderens navn og adresse synligt være forsynet med mærke (bogstaver og/eller numre) og bestemmelsesstationens navn.

Banepakker skal være forsynet med en varig, tydelig og nøjagtig angivelse af afsenderens - jf dog ovenfor under punkt 2 - og adressatens navn og adresse, af bestemmelsesstationens navn samt af indholdets beskaffenhed. I visse tilfælde kan der dog gives afsenderne tilladelse til at unklade at anføre indholdet.

*) Det er indtil videre tilladt, at afsendere af fersk fisk i stedet for med adressatens navn og adresse mærker godset med bogstaver og/eller numre, som skal være angivet i fragtbrevet. Den samme lempelse kan forsøgsvis indtil videre indrømmes andre afsendere, der af særlige grunde fremsætter ønske herom.

For eksplosive genstande, brændbare væsker og giftige eller ætsende stoffer er der i godsbefordringsreglementets bilag A fastsat regler med hensyn til mærkning med særlige betegnelser eller særlige faresedler (se afsnittet "Beklæbning af stykgods").

Mærket bør så vidt muligt sættes umiddelbart på godset. Kan dette på grund af godsets natur ikke ske, eller skønnes en sådan mærkning uhensigtsmæssig, skal mærkningen ske på en mærkeplade af træ, stærkt pap, læder eller metal eller på en mærkeseddel af lærred med metaløje. Anvendelse af manillamærker eller lærredsmærker, hvis øje er forsvarligt forstærket på anden måde, er tilladt.

I almindelighed skal, når en stykgodssending består af flere godstykker, hvert stykke forsynes med mærke. Herfra kan dog ses bort, når en sending består af et stort antal ensartede stykker, hvis art, form eller størrelse vanskeliggør en mærkning, f.eks. mursten, tagsten, gulvfliser, støbejernsdele o. s. v., idet det kan tillades afsenderen af en sådan sending kun at mærke enkelte af de til sendingen hørende stykker. Til mærkning af sådanne enkelte stykker af en sending stilles de samme fordringer som til mærkning af andet gods.

Godsets mærke skal stemme nøje overens med angivelsen i fragtbrevet, og godset må ikke bære mærker eller andre betegnelser, som ikke er anført i fragtbrevet (om ejermærker se dog foran).

Togpersonalet skal i videts muligt omfang rapportere forekommende tilfælde af mangelfuld mærkning. Hertil anvendes en meldeseddel om beskadiget gods (blanket A 410d), der vedhæftes ekspeditionspapirerne eller - for banepakkers vedkommende - sendes særskilt til bestemmelsesstationen, hvis denne er en statsbanestation, ellers til overgangsstationen. Bestemmelsesstationen (overgangsstationen) undersøger så vidt muligt den påklagede mærkning og sender meldesedlen til distriktet med sine eventuelle bemærkninger.

Beklæbning af stykgods

Banepakker til de københavnske stationer beklæbes med nummer-sedler med påtrykt bestemmelsesstation og af følgende farve:

Til Københavns Godsbanegård	hvide
" Københavns Hovedbanegård (kun ekspresbanepakker)	brune
" Frederiksberg	blå
" Nørrebro	grønne
" Østerport	gule.

Banepakker til andre ekspeditionssteder er normalt ikke beklæbet. I visse tilfælde anvendes gule nummersedler med påtrykt angivelse af afsender og afsendelsesstation.

Ekspresbanepakker er foruden med de sædvanlige jernbane-frimærker alt efter pakkens vægt forsynet med et eller flere stykker af et særligt, rødt frimærke, der foruden til dækning af det særlige tillæg for ekspresbefordringen tjener til at kendetegne pakken som ekspresbanepakke.

Andet stykgods i indenlandsk trafik skal af afsendelsesstationen i det nedenfor angivne omfang beklæbes med stationsmærker, som er fremstillet i nedennævnte 4 serier. Af serierne 1 og 2 findes to slags mærker, nemlig afsendelsesstationsmærker og bestemmelsesstationsmærker, medens serierne 3 og 4 kun er fremstillet som bestemmelsesstationsmærker.

- Serie 1. Til ekspresgods (hvid med kvadratiske røde felter foroven og forneden)
- " 2. " ilgods (hvid med en rød stribe foroven og forneden)
- " 3. " fragtgods (hvid)
- " 4. " brugt emballage med fragtgodsfragtbrev (hvid med ordet emballage i en sort trekant).

Ilgods til nedsat fragt beklæbes med 2 stationsmærker af serie 2.

Afsendelsesstationsmærkerne (serierne 1 og 2) bruges til alt gods, som ikke er bestemt til Frederiksberg, Københavns Hovedbanegård, Københavns Godsbanegård, Nørrebro eller Østerport. På disse mærker er afsendelsesstationens navn trykt, medens bestemmelsesstationens navn ikke findes og ikke skal angives.

Beklæbning med afsendelsesstationsmærker af ilgods til nedsat fragt kan undlades i tilfælde, hvor det uden videre af emballagen fremgår, at sendingen består af letfordærlige varer (fisk, grøntsager, margarine, mineralvand, mælk, smør, æg, øl, o s v).

Visse ekspeditionssteder benytter i stedet for afsendelsesstationsmærker af serie 2 et rødt stempelpåtryk, som indeholder de samme angivelser som beklæbningsmærkerne.

Bestemmelsesstationsmærkerne (serierne 1 - 4) bruges udelukkende til gods, der er bestemt til de ovennævnte københavnske stationer. På disse mærker er bestemmelsesstationens navn trykt, medens afsendelsesstationens navn enten er trykt eller istemplet.

Da eksportører af smør og æg har ønsket, at beklæbningssedler, der kan give oplysning om, hvorfra godset stammer, ikke klistres direkte på emballagen af eksportgodset, kan beklæbning med bestemmelsesstationsmærker af serie 2 undlades ved stykgods-sendinger af smør og æg til Frederiksberg, Københavns Godsbanegård, Nørrebro eller Østerport, såfremt godset af afsenderen ved hjælp af hæftemaskiner er forsynet med en seddel med påtryk: "Ilgods fra (stationens navn)" samt bestemmelsesstationens navn påskrevet eller påtrykt.

Beklæbning med mærker af serierne 3 og 4 kan, når afsendelsesstationen er udgangsstation for den pågældende vogn, undlades for gods, der fra denne stations pakhus (eller stationsplads) læses

i vognen direkte til vedkommende bestemmelsesstation, medens gods, der indlæsses fra stationernes perron eller på mellemstationer, altid skal beklæbes.

Brugt emballage, der består af sække, kasser med pap- eller træspoler, papemballage, ægkasser med papskillerum, prøvekasser af fibermateriale eller tomme beholdere til forsendelse af luftarter, og som indleveres med særksilt fragtbrev til de nævnte københavnske stationer, skal beklæbes med stationsmærker af serie 3. Hvis sådan emballage indleveres med samme fragtbrev som emballage af anden art, beklæbes sendingen med stationsmærker af serie 4.

Beklæbningen med stationsmærker finder ikke sted ved fragtgods eller brugt emballage med fragtgodsfragtbrev, der er bestemt til andre stationer end de nævnte københavnske stationer.

Sendinger, der sendes ad en anden rute end den almindelige, beklæbes med en seddel, hvorpå den forlangte rute (over) er anført.

I øvrigt beklæbes i lokal trafik kun gods, der skal befordres over Kalundborg - Århus, med ruteseddel.

Er der tegnet interesse i godsets aflevering, beklæbes godset med en særlig billedbeklæbning forestillende et rødt vingehjul på hvid bund (blanket A 540b).

Skal godset toldbehandles, forsynes det med særlige blå sedler med påtryk "Toldgods".

Stykgods (herunder banepakker) til ekspeditionssteder under private styrelser skal forsynes med beklæbningssedler efter de foran anførte regler og desuden i følgende omfang med

ruteseddel, der angiver den station*), hvor godset skal overleveres til vedkommende fremmede befordringsstyrelse:

Ekspresgods, ilgods og banepakker skal altid forsynes med ruteseddel.

Fragtgods og brugt emballage til stationer på privatbaner med mere end én overgangsstation til statsbanerne skal ligeledes altid forsynes med ruteseddel, medmindre godset føres direkte igennem til overgangsstationen i direkte stykgodsvogne eller i pladslæssede vogne.

Undladelse af beklæbning med ruteseddel af sendinger, for hvilke dette er påbudt i det foranstående, må kun ske, når sådan beklæbning er absolut uigennemførlig, som f. eks. ved store indleveringer af fisk umiddelbart før togafgang.

Sendinger, for hvilke beklæbning med ruteseddel ikke i det foranstående er påbudt, skal dog i så vid udstrækning som muligt forsynes med ruteseddel. Herved skal der tages hensyn til, om bestemmelsesstationens beliggenhed må forudsættes almindeligt kendt (Lemvig, Skagen, Maribo o s v) eller i hvert fald kendt inden for det pågældende befordringsområde (Esbjerg - Nørre Nebel o s v), muligheder for forveksling mellem omtrent enslydende stationsnavne, antallet af omlæsninger undervejs o s v.

Med hensyn til beklæbning med stationsmærke og ruteseddel af stykgodssendinger, som består af et stort antal ensartede stykker, forholdes på samme måde som anført foran om mærkning af sådanne sendinger.

*) Ved befordring mellem ekspeditionssteder under private styrelser med transit over statsbanerne angives overgangsstationen til bestemmelsesbanen.

Stykgods til udlandet beklæbes med særlige sedler (stationsmærker) med angivelse af afsendelses- og bestemmelsesstationens navn. Sedlerne er som regel blankomærker, i hvilke afsendelsesstationens navn stemples og bestemmelsesstationens navn skrives. Til ilgods anvendes hvide sedler med rød kant, til fragtgods hvide sedler. For ekspresgods anvendes en særlig fremgangsmåde (nummererede sedler, hvide med røde firkanter langs over- og underkant og påtryk "Express").

For beklæbningen gælder endvidere følgende særlige regler:

Gods til Sverige, Norge og Finland med ilgodsfragtbreve, der bærer påtegningen "Hurtigilgods" ("Snabbilgods"), beklæbes med to ilgods-sedler.

I både indenlandsk og international trafik skal stykgodssendinger af nedennævnte arter være kendetegnet ved, at der på hvert enkelt kolli er anbragt én eller flere billedbeklæbninger, som nedenfor anført, jf. i øvrigt de nærmere bestemmelser i RID (RID A):

På kolli indeholdende	anvendes	Billedets
	billede af	farve
eksplosive stoffer og genstande	eksploderende)	
	bombe)
brandfarlige stoffer	flamme)
giftige stoffer, der i vognene og på) sort på
pakhusene skal holdes adskilt fra	dødnings-) orange
nærings- og nydelsesmidler	hoved) bund
ætsende eller samtidigt antændende)
og ætsende stoffer	kurveflaske)

På kolli indeholdende	anvendes billede af	Billedets farve
radioaktive stoffer (farlig giftvirkning ved indtagelse, indånding eller berøring af spildt stof; sundhedsfarlig stråling ved beskadigelse af emballagen)	(spidsstillet kvadratisk seddel) dødningehoved, trekløver med stråler og påskrift RADIOACTIVE	sort på hvid bund
radioaktive stoffer (sundhedsfarlig stråling; farlig giftvirkning ved indtagelse, indånding eller berøring af spildt stof; skal holdes fjernt fra mennesker, dyr og ikke fremkaldt fotografisk materiale)	(spidsstillet kvadratisk seddel) dødningehoved, trekløver med stråler og påskrift RADIOACTIVE	sort på halvt gul og halvt hvid bund
stoffer, der skal beskyttes mod fugtighed	opslået paraply	sort på hvid bund
stoffer, der er således emballeret, at en bestemt side skal vende opad (sedlen anbringes med pilespidserne opad på to modstående sider af kolliene)	to lodrette pile over en vandret streg	sort på hvid bund
stoffer, der skal behandles forsigtigt eller ikke må styrtes	glas på fod	rød på hvid bund

For kolli, beklæbet med de i foranstående skema nævnte beklæbningssedler, gælder i visse tilfælde særlige forbud mod sammenlæsning, hvorom stationerne er underrettet.

I international trafik anvendes de 3 sidstnævnte beklæbninger også for godsarter, der ikke hører under RID.

Læsning og aflæsning af stykgods

Stykgods, der ikke er læsset i særlige vogne, modtages ved de vogne, i hvilke det skal befordres. Togpersonalet og stationspersonalet foretager ind- og udlæsningen. Togpersonalet er ansvarlig for, at godset læses og stuves forsvarligt og i overensstemmelse med de nedenfor givne regler samt anbringes således, at dets udlæsning kan ske på kortest mulig tid.

Al læsning og stuvning af stykgods skal under fornødent hensyn til godsets art og emballagens beskaffenhed ske med omhu og således, at beskadigelse af de pågældende kolli og af andet gods undgås.

Mindre, lettere eller skrøbeligere gods skal så vidt muligt læses oven på større og sværere gods. De stationerne tildelte læsseredskaber skal benyttes ved indlæsning af sværere gods. At jernbanen mulig ingen erstatningspligt har, fordi godset er uemballeret eller mangelfuldt emballeret, berettiger på ingen måde personalet til at behandle godset med ligegyldighed.

Der skal anvendes den største omhu ved stuvning af gods, navnlig banepakker, i vogne, der bl a indeholder fersk fisk. Godset skal anbringes således, at beskadigelse ved fiskevand undgås.

Gods, der skal overføres med færgerne, bør ligge så fast i vognene, at det ikke kan rulle, forskydes eller falde om ved færgens slingring eller vognenes ombord- eller ilandsætning; særlig omhu i så henseende skal anvendes ved stuvning af fadegods, pianokasser, møbler og lignende.

For nedennævnte sendinger fremhæves følgende særlige bestemmelser:

Kasser med levende dyr skal ved læsning i samme vogn som letfordærvelige varer og andre ømfindtlige godsarter holdes så langt som muligt fra disse, for at godset ikke skal blive tilsmudset af dyrenes ekskrementer og urin eller inficeret af varme og lugt fra dyrene. Hvor der ikke kan tilføres vognene frisk luft under kørslen i det for dyrene nødvendige omfang, uden at gods udsættes for beskadigelse ved fugt eller tilstøvning, skal dyrene indlæsses i anden vogn, selv om omlæsning undervejs derved nødvendigøres. Hvis vognmateriellet tillader det, skal sendinger af levende dyr og letfordærvelige m fl varer indlæsses i hver sin vogn, når dette kan ske uden forsinkelse og omlæsning. Af hensyn til tilstrækkelig lufttilførsel til dyrene må kasserne med disse ikke dækkes af andet gods.

Smågrise i kasser skal så vidt muligt anbringes således, at de ikke udsættes for kulde eller træk.

Daggamle kyllinger samt nyudrugede gæslinger og ællinger skal behandles meget omhyggeligt. De skal under transporten anbringes således, at de ikke udsættes for kulde eller træk, og at lufthullerne i æskerne ikke dækkes.

Ved læsning af større partier kan æskerne (bundterne) anbringes på langs i vognen i flere lag således, at det nederste lag anbringes i rækker, så vidt muligt også i vognens længderetning med en halv æskebreddes mellemrum. Det næste lag anbringes i rækker over mellemrummene i nederste lag og så fremdeles. Denne læssemåde bør dog kun anvendes i betjente rejsegods-, post- eller motorvogne.

Sendinger af bier i bikasser må ikke udsættes for direkte solvarme, da bierne i så fald dør.

Ekspresgods og ekspresbanepakker skal af hensyn til rettidig fremkomst holdes adskilt fra almindeligt gods, f eks ved læsning sammen med rejsegods til den pågældende station.

Letfordærvelige varer skal anbringes således, at emballagen ikke tilsmudses. De må ikke udsættes for regn eller solvarme eller henstå længere tid i vognene end højst nødvendigt. Henstilles de på perroner uden at være i skygge og læ, skal de dækkes med presenninger. De må ikke anbringes i nærheden af genstande, som ved lækage, ilde lugt e l kan inficere dem, f eks levende dyr i emballage. Godset skal befordres i omhyggeligt rengjorte vogne, og det skal så vidt muligt undgås hertil at benytte vogne, som kort tid i forvejen har været benyttet til befordring af levende dyr.

For forskellige letfordærvelige varer er der yderligere nedenfor angivet særlige bestemmelser.

Mælk bør skånes mest muligt for vejrligets og temperaturens - navnlig solvarmens - påvirkning. Vogne til befordring af mælk skal udluftes godt ved, at vogndørene i begge sider åbnes ca 1 time før indlæsningen. Vognenes ventilationslemme skal holdes åbne i tørt vejr.

Gær og mel inficeres let af fisk og bør derfor så vidt muligt ikke sammenlæsses med fisk, i alt fald skal disse varer anbringes således, at de ikke kan indsuge fugtighed fra fiskevandet. Er vognen forsynet med rist, skal nævnte godsarter læsses på denne.

Kød, flæsk og slagtet fjerkræ skal læsses i rene og godt ventilerede vogne, i hvilke der ikke må findes kasseret eller andet til menneskeføde uanvendeligt kød eller slagteaffald eller varer, der kan inficere eller tilsmudse kødet.

Smørdritler må ikke trilles, da emballagen derved tilsmudses, og dritlerne må så vidt muligt heller ikke læsses i liggende stilling. Er det i enkelte tilfælde uundgåeligt at læsse smør i samme vogn som fisk, følges de samme bestemmelser som foran nævnt for gær og mel.

Fiskesendinger må ikke udsættes for nedbør eller solvarme, og de skal derfor, hvis de stilles på perroner, om fornødent dækkes med presenninger.

Kolli med fersk fisk må ikke væltes om, kantes eller vendes med låget nedad, idet ispakningen derved kan fjernes fra en del af indholdet, hvorved dette udsættes for forrådnelse. For at undgå nedstyrtning skal stabler og fiskekasser på 5 lag og derover aftrappes. Fersk fisk og ispakket hummer må ikke læsses oven på andet gods.

Konsumfisk må kun befordres i omhyggeligt rengjorte og godt udluftede vogne og kun i samme vogn som industrifisk og fiskeaffald, såfremt konsumfisken holdes for sig, således at væske fra industrifisken og fiskeaffaldet ikke kan komme i berøring med konsumfisken eller dens emballage, ej heller ved ind-, ud- eller omlæsning.

Kasser med fersk fisk, hummer og lignende, også med pakning af vandis, må ikke læsses oven på kasser med lynfrossen fisk, der er indleveret til befordring i nye trækasser eller ny papemballage, som er påstemplet "lynfrossen fisk".

Fisk til foder for fiskeyngel, der indleveres i fordærvet stand, skal læsses afsondret. Såfremt fisken går i forrådnelse under befordringen, og sendingen af hensyn til andet gods ikke kan viderebefordres i samme vogn, skal omlæsning til en anden vogn finde sted, eller - såfremt dette ikke er muligt - sendingen udlæsses til viderebefordring ved første givne lejlighed. Ekspeditionspapirerne påtegnes i sådanne tilfælde af den, der foretager omlæsningen.

Kolli, der indeholder levende orme, skal behandles yderst varsomt. Udsættes de for stød eller lignende, revner nemlig let en del af ormene, hvorved resten forurennes af blod og dør, således at sendingen bliver fuldstændig værdiløs. Sådanne kolli må ikke udsættes for direkte påvirkning af solvarme, og de skal anbringes således i vognene, at der tilføres dem frisk luft.

Østersfustager skal altid stå oprejst, og er det ved mærke angivet, hvilken ende der skal vende opad, skal hensyn tages hertil.

Bærfrugt og friskskudt vildt skal læsses afsondret, for at andet gods ikke skal blive beskadiget af saft og blod.

Ost, navnlig uden stiv emballage, skal behandles med særlig omhu og varsomhed. Vognbunden i vogne, hvori der skal indlæsses ost, skal være omhyggeligt rengjort, og der må ikke findes grus, småsten eller lignende i vognene, hvor osten skal ligge.

Uindpakkede oste skal anbringes på det fra mejeriet medgivne papir således, at ostene ikke kommer i direkte berøring med vognbunden. Benyttes lastpaller, må ostene ikke hvile direkte på disse, men der skal som mellemlæg anvendes en tynd plade (krydsfiner eller lignende). For at hindre beskadigelse af osten ved indtrængende kulstøv og lignende må det påses, at vognlemmene er lukkede.

Der må ikke stables et større antal oste uden stiv emballage oven på hinanden, end hensynet til pladsen kræver. Uemballerede oste, samt oste i papiremballage må højst læsses i 4 lag (brødst og tilsitterost dog kun i 3 lag). Ostene skal ligge på fladen og stables nøjagtigt over hinanden. De skal altid være fuldt understøttede og så vidt muligt ligge så tæt op ad hinanden, at de ikke kan forskydes under rangering. De må ikke anbringes oven på eller under andre godsarter. Oste af forskellig størrelse skal læsses med de mindste øverst.

Kasser med ost må ikke kantes eller stilles på kant, men skal anbringes på fladen.

Ægsendinger - også i papkartoner - skal af hensyn til varens store skrøbelighed og faren for dens beskadigelse ved fugtighed behandles med særlig omhu og forsigtighed.

Fyldte ægkasser må ikke kantes eller stilles på enden, ligesom de ikke må udsættes for stød. De skal altid stilles på fladen med låget opad, ligesom de skal bæres i denne stilling, og herved skal gribeindretningerne benyttes.

Æg må ikke anbringes i nærheden af varer, der fugter eller kan tilbringe æggene nogen som helst lugt eller afsmag.

Banansendinger - også i papkartoner - skal af hensyn til varens skrøbelighed og faren for beskadigelse behandles med størst mulig omhu og forsigtighed. Banankasser og -kartoner må ikke kantes eller stilles på enden, ligesom de ikke må udsættes for stød, og de skal altid stilles og transporteres med låget opad.

Da bananer er meget ømtålelige overfor temperatursvingninger, er det ønskeligt, at de forsendes og anbringes i en passende temperatur (12 - 18° C), og de må ikke udsættes for træk, kulde eller stærkt solskin.

Kasser med flasker må i reglen ikke læsses i mere end 2 eller 3 lag og bør så vidt muligt afstives af andet gods. Kasser med halvflasker skal læsses på langs i vognen, medens kasser med helflasker skal læsses på tværs i vognen. Når der intet gods haves til afstivning af kasserne, skal disse opstilles i trappeform med kun ét lag kasser i yderste række. Fjernes en tidligere anbragt afstivning eller det yderste lag kasser, skal der sørges for fornøden ny afstivning eller omlæsning af de tilbageværende kasser. Selv om der ikke foretages udlæsning, skal togpersonalet - så ofte som tiden tillader det - undersøge, om læsset har forskubbet sig og eventuelt sørge for, at det omlæsses.

Ved ind- og udlæsning af disse sendinger skal perronvogn så vidt muligt anvendes for ikke at udsætte godset for de stærke stød, der let fremkommer, når en svær kasse skal sættes fra pakvognen direkte ned på perronen eller jorden.

Flydende varer, der ved lækning kan tilføje andre varer skade, bør læsses afsondret.

Fyldte glasballoner i vidjekurve, metalkurve eller lignende emballage skal behandles med den største forsigtighed også under hensyn til den skade, indholdet kan volde på personer eller på andet gods. Balloner, hvis omsluttende kurv er forsynet med hanke eller andre bæreindretninger, skal så vidt muligt bæres af to mand eller transporteres på en 4-hjulet vogn. Hvis der ikke er fornødent mandskab til stede, må ballonen dog transporteres på sækkevogn.

Ved anbringelse af glasballoner i stykgodsvognene må de sikres mod væltning, ved at ballonerne i passende omfang sammenbindes indbyrdes og så vidt muligt fastbindes til vognsiden. Kan fastbinding til vognsiden ikke foretages, skal ballonerne afstives med andet gods. Til afstivningen skal så vidt muligt anvendes gods, som ikke er højere end ballonernes emballage. Der må aldrig anvendes gods med værdifuldt indhold (f. eks. manufakturvarer), der kan tage væsentlig skade, såfremt en ballon går itu.

Kartofler må i tiden 1. november - 15. april kun sendes i lukkede vogne.

Potteplanter, friske (afskårne) blomster og lignende må i frostperioder så vidt muligt ikke udsættes for gennemtræk.

Barnevogne, legevogne og cykler skal behandles så omhyggeligt, som forholdene tillader. Barnevogne, lirekasser og lignende skal afstives på bedst mulig måde i vognene.

På cykler, der på styret er forsynet med en særlig indstillingsmekanisme, eller som har en tandhjulsanordning påmonteret styr og forhjul, må styret ikke drejes ud af sin normale stilling, da de nævnte mekanismer derved beskadiges.

Kufferter må ikke uden nødvendighed stilles på enden.

Vinduesglas og marmorplader i kasser må ikke ligge, køres, kæntres eller på anden måde transporteres på bredderne af kasserne, men derimod på bund- eller endestykkerne.

Støbegods skal behandles med særlig omhu af hensyn til varens skrøbelighed. Vinduer af støbejern skal så vidt muligt stilles op ad siderne i vognen, ikke i enderne af denne. Støbegods må så vidt muligt ikke udsættes for regn, sne eller tåge. Må det midlertidig lagres på perron i fugtigt vejr, skal det omhyggeligt dækkes med presenning.

Tøndegods skal så vidt muligt anbringes på staverne med disse i vognens længderetning og med spunset opad. Dog kan det, når pladshensyn kræver det, undtagelsesvis tillades, at tønderne læsses hvilende på bundstykket med proppen (taphullet) opad, når det skønnes, at tønderne er stærke nok til at tåle denne læsning, og at spunset er tæt.

Der skal udvises størst mulig varsomhed ved manipulation af svære tønder, som er anbragt stående på bundstykket.

Sækkegods må ikke slæbes, hvorved sækkene kan beskadiges.

Brændt, ulæsket kalk skal ved ind- og udlæsning beskyttes mod fugtighed. I vognene må den ikke anbringes direkte på gulvet og så vidt muligt ikke i nærheden af døre og lemme eller af varer, der kan tænkes at forårsage fugtighed.

Tom emballage skal inden indlæsning i vogne sammen med andet gods være tømt for regnvand og anden væske, der kan beskadige godset.

Emballage (herunder tomme, brugte blikdunke) til olie samt til brandfarlige, giftige, ildelugtende og tilsmudsede stoffer skal læses afsondret.

Akkumulatorbatterier må ikke køres på sækkevogne, ikke hældes eller udsættes for stød, men skal behandles med forsigtighed.

Der må ikke anbringes gods oven på akkumulatorkasserne, da der herved kan opstå kortslutning, der medfører beskadigelse af akkumulatorerne og eventuelt antændelse af batterikassen og andre brændbare dele.

Statsbanernes egne akkumulatører skal - når akkumulatorkasserne er indrettet således, at det er gørligt - ved indlæsningen anbringes med polerne ind mod vognvæggen.

Stålflasker med komprimerede luftarter skal behandles meget forsigtigt, da de altid rummer en eksplosionsfare og for en række meget anvendte luftarter (klor, svovlsyrling, ammoniak m fl) en betydelig forgiftningsfare, og de - og navnlig deres ventildele - må ikke udsættes for beskadigelse. Sådanne sendinger må heller ikke udsættes for sollys eller anden varmepåvirkning.

Eksplosive stoffer og genstande m v, komprimerede, fordråbede eller under tryk opløste luftarter, stoffer, som ved berøring med vand udvikler antændelige luftarter, selvantændelige, antændelige, antændende, giftige, radioaktive, ætsende og modbydeligt virkende eller smittefarlige stoffer samt organiske peroxider skal behandles med forsigtighed og altid i overensstemmelse med de forskrifter, der måtte være givet også ved påklæbningssedler på emballagen til de pågældende sendinger.

Da forskellige sprængstoffer (bl a aerolit) kan eksplodere ved at komme i forbindelse med syrer, må sendinger af de nævnte varer ikke i togene være læsset i samme vogn som syresendinger.

Sendinger af selvdøde dyr eller dele af sådanne må ikke i vognene sammenlæsses med og skal iøvrigt holdes afsondret fra sendinger, der indeholder nærings- eller nydelsesmidler. Det samme gælder sendinger af materialer fra mennesker og dyr, som indsendes til undersøgelse for sygelige tilstande (smittefarligt materiale), samt tom, brugt emballage, der har været anvendt til befordring af sådant materiale.

For behandlingen af toldgods gælder tillige de herom givne særlige regler, se nedenfor.

7.4 UREGELMÆSSIGHEDER I GODSBEFORDRINGEN

Nedenstående regler for, hvad der skal foretages ved manglende, overtalligt og beskadiget gods, gælder for rejsegods og gods (ekspresgods, hurtigilgods, banepakker, il- og fragtgods, herunder lig og levende dyr), endvidere for private godsvogne, private presenninger (på læs og løse tilbagegående), andre private læssemidler, transportbeholdere, bokspaller, fremmede baners presenninger og andre læssemidler, der hjemsendes ubenyttede og ekspederede samt for jernbanetjenstlige forsendelser.

I det følgende anvendes udtrykket "gods" om alle de nævnte forsendelsesarter.

For togenes vedkommende ledes arbejdet med heromhandlede gods-uregelmæssigheder af togføreren. De foretagne undersøgelser må være omhyggelige og indgående, ligesom de erklæringer, der afgives, skal være så pålidelige og udtømmende som muligt. Personalet skal straks gøre anmeldelse om ethvert indtruffet uheld og om enhver forefundne mangel eller beskadigelse.

Manglende gods

Opdager togpersonalet, at en sending helt eller delvis mangler, udsteder det "Meldeseddel om manglende gods" (blanket A 410a)*. Meldesedlen fastgøres til ekspeditionspapirets venstre kant. Papirerne og den tilstedeværende del af sendingen afleveres til bestemmelsesstationen eller omlæsningsstationen med eventuel supplerende mundtlig besked. Hvis der er tale om en sending til udlandet, foranlediger togpersonalet en international meldeseddel

*) Togpersonalet i de internationale eksprestog i forbindelse med det sydlige udland anvender ved rejse- og ekspresgodssendinger en særlig blanket.

(blanket A 423*) udfærdiget af en efter forholdene egnet station, evt grænsestationen. Den udstedte meldeseddel må aldrig lægges ind i fragtbrevet, og på dette må intet notes.

Modtages der som følge af manglende meldeseddel eller mundtlig besked en henvendelse fra den station, der mangler godset, skal dette straks eftersøges i toget. Svaret eventuelt sammen med godset afleveres til den første til viderebefordring egnede station.

Når det manglende gods findes på en anden station og derfra sendes til bestemmelsesstationen, skal det ske på "Følgeseddel over eftersendt gods" (i indenlandsk færdsel blanket A 498a; i international færdsel blanket A 426). Godset skal sendes så hurtigt, som forholdene gør det muligt.

På følgesedlen skal der fra den afsendende stations side være gjort notat om grunden til den eventuelle ændring i befordringsmåden, ligesom godset skal være beklæbet i overensstemmelse hermed.

Overtalligt gods

Finder togpersonalet i toget gods uden ekspeditionspapirer, skønt det normalt skal ledsages af sådanne, eller gods, der ikke skal ledsages af ekspeditionspapirer, men hvis bestemmelsesstation (og eventuelt adressat) ikke med sikkerhed kan udledes af godsets mærker eller beklæbning, skal der udstedes "Meldeseddel om overtalligt gods" (blanket A 410c*).

*) Togpersonalet i de internationale eksprestog i forbindelse med det sydlige udland anvender ved rejse- og ekspresgodssendinger en særlig blanket.

Er godset mærket eller beklæbet med bestemmelsesstationens navn, afleveres det med meldesedlen til denne station, henholdsvis til omlæsningsstationen. Er godset ude af rute, eller fremgår bestemmelsesstationen ikke af mærker eller beklæbning, afleveres det med meldesedlen og en mundtlig forklaring til den første til videre behandling egnede station, eventuelt til togets eller pakkvognens endestation.

Om genstande, der må antages glemt eller tabt af rejsende, se bilag 10.7.

Når gods, der har været overtalligt på en station, sendes til bestemmelsesstationen, skal det ske som anført foran for manglende gods, der er fundet, d v s på følgeseddel, og så hurtigt, som forholdene tillader det.

Beskadigelse og delvist tab (formindskelse)

Opdages der under befordringen i et tog en beskadigelse eller et delvist tab (formindskelse) af en godssending, eller haves der formodning om, at en sådan uregelmæssighed er til stede, f eks fordi vognens lukkeindretninger, herunder plomber, er i uorden, udfærdiger togpersonalet en "Meldeseddel om beskadiget gods" (blanket A 410d) og fastgør den til ekspeditionspapirets venstre kant. Derefter afleveres gods og meldeseddel til den første til videre behandling egnede station (mellemstation eller bestemmelsesstation). Meldesedlen må aldrig lægges inden i fragtbrevet, ligesom der på dette intet må noteres om skaden eller udfærdigelse af meldeseddel.

Meldesedlen, hvis bagside eventuelt kan benyttes, skal indeholde udtømmende beretning om alt, hvad der kan oplyses af interesse for sagen. Den skal således indeholde oplysning ikke alene om selve beskadigelsens art og omfang, men navnlig også om de nærmere omstændigheder, under hvilke beskadigelsen er sket, eller

under hvilke godset fandtes, da beskadigelsen blev opdaget (dets stilling i vognen, læssemåden af det øvrige i vognen værende gods, specielt sådant som kan have forvoldt skaden, hvordan godset var afstivet, i brandtilfælde vejr- og vindforholdene, den pågældende vogns placering i togstammen o s v). For så vidt årsagen til beskadigelsen ikke bestemmes kan påvises, bør det på grundlag af egne iagttagelser og undersøgelser anføres, hvad der kan være den antagelige årsag. Disse undersøgelser, der alene har til formål at klarlægge spørgsmålet om jernbanens erstatningspligt, bør udføres så samvittighedsfuldt, som forholdene tillader det.

Skulle der undtagelsesvis ikke være tid til straks at udfærdige meldeseddel, skal det gøres så hurtigt som muligt. Meldesedlen sendes derefter omgående til godsets bestemmelsesstation (henholdsvis grænsestation) under angivelse af, hvilken sending den vedrører.

Det påhviler den, der opdager en skade, straks at foretage alt fornødent for at hindre en forøgelse af skaden på sendingen, såvel som skade på personer, transportmidler eller andet gods (f eks ved udflydende væsker).

Er skaden så betydelig, at en viderebefordring synes formålsløs, eller hvis der må træffes særlige foranstaltninger for at hindre, at skaden forøges, skal godset og ekspeditionspapirerne afleveres til den første egnede station. Rejse- og ekspresgods skal dog så vidt muligt altid sendes videre til bestemmelsesstationen.

Hvis gods, der indeholder giftige eller skadelige stoffer, er blevet beskadiget, eller indholdet er blevet spredt, skal alle i samme vogn værende fødevarer eller nydelsesmidler undersøges indgående med henblik på beskadigelse eller forurening.

Hvis der undervejs opstår mistanke om, at sådanne varer er forurenede eller beskadiget af gift, skal der i en "Meldeseddel om beskadiget gods", der skal fastgøres til ekspeditionspapirerne, anføres følgende: "Sendingen har været sammenlæst med en

beskadiget giftsending. Undersøg, om indholdet er blevet beskadiget eller forurenede!".

Det er tilladt afsendere selv at plombere vognladningsvise sendinger til indenlandske stationer og at forsyne fragtbrevene med påtegning herom i disses rubrik for erklæringer m v.

Stations- og togpersonalet skal i videst muligt omfang føre tilsyn med, at sådanne vogne er forsynet med uskadede plomber på begge vognsider. Hvis der forefindes mangler ved plomberingen, eller denne helt mangler, må meldeseddel om beskadiget gods udfærdiges. Om muligt må nye plomber snarest søges påsat, og meldesedlen tilføres påtegning herom. Beskadigede plomber vedhæftes fragtbrevet i kuvert.

7.5 BEFORDRING AF KØRETØJER

Køretøjer, der er læsset på jernbanevogne, eller som befordres på egne hjul, skal være ledsaget af fragtbrev.

Lokomotiver og tendere skal - og andre køretøjer på egne hjul kan - være ledsaget af en mand, der besørger deres smøring, og som får fri befording, når han tager plads på de nævnte køretøjer.

Når der afsendes beboelsesvogne, skal afsendelsesstationen undersøge, om der i disse opholder sig personer, og i bekræftende fald sørge for, at de nødvendige billetter løses, samt at fragtbrevet og godsvognen - til underretning for stations- og togpersonalet undervejs - forsynes med påskrift om, at der er personer i beboelsesvognene.

Ved militærtransporter omfattende såvel personal som køretøjer m v kan det ledsagende mandskab opholde sig på godsvognene (i køretøjerne) eller i togets personvognsmateriel efter førselsofficerens afgørelse.

7.6 BEFORDRING AF LEVENDE DYR

(Om befordring af hunde, som medføres af rejsende, se det særlige afsnit herom)

Levende dyr modtages til befordring som vognladningsgods og skal være ledsaget af ilgodsfragtbrev, eventuelt med påtegning om forlangt befordring med de i togplanerne nævnte ikke-kreaturførende persontog eller i il- og eksprestog.

Nogle mindre dyr (småkreaturer, fjerkræ og småfugle, hunde, der ikke medføres af rejsende, huskatter, ufarlige vilde smådyr og bier) i emballage samt orner og ponyer i kasser modtages også til befordring som il- eller ekspresstygods og befordres da sammen med andre il- henholdsvis ekspresstygods-sendinger*).

Det er jernbanepersonalets pligt at føre tilsyn med, at levende dyr både under ind- og udlæsningen og under befordringen behandles forsvarligt og ikke udsættes for unødvendige lidelser. De afgørelser, som med henblik herpå træffes af den pågældende stationsbestyrer og under befordringen af tog- eller skibsføreren, skal efterkommes af forsenderne og af ledsagerne.

Bliver dyr under befordringen udsat for lidelser, enten af mangel på tilstrækkelig plads, på grund af slet eller uforsvarlig binding eller af andre årsager, såsom manglende fodring eller vanding, og fejlen eller manglen ikke uden ophold for toget kan afhjælpes af dyrenes ledsagere eller af jernbanepersonalet, skal vognen udsættes af toget og dyrene opstaldes.

For udstedelse af fripas til ledsagere af levende dyr gælder reglerne på side 322.

*) Reglerne om læsning af levende dyr i emballage findes foran under "Læsning af stykgods".

Ved befordring af levende dyr skal det påses, at der anvendes dertil egnet vognmateriel, samt at dyrene får tilstrækkelig lufttilførsel. Vognenes ventilationslemme skal derfor være åbne i fornødent omfang.

Ved befordring af større dyr som heste og hornkvæg i vogne med skydedøre, kan den ene eventuelt begge døre holdes lidt åbne, når dørene er fastgjort i åbentstående stilling, og det ved anbringelse af et forsvarligt fastgjort solidt gitter sikres, at dyrene ikke kan bryde ud.

Ved befordring af mindre kreaturer, svin, får m v kan skydedørene være helt åbne, når der i døråbningen anbringes ventilationsgitter, jf side 39.

Ved afgørelsen af spørgsmålet om ventilation af vognene skal i øvrigt vejrforholdene tages i betragtning. Om vinteren i stærk kulde skal således alle lemmene være lukket i den ene side og ofte også enkelte af lemmene i den anden side af vognen. I sommervarme skal alle sidelemme være åbne. Ved befordring i stærk sommervarme af svin, får og lam skal den ene eller begge skydedøre være åbne, jf ovenfor.

Om dyrenes læsning gælder i øvrigt visse af justitsministeriets fastsatte bestemmelser.

Overstiger befordringstiden 36 timer, skal dyrene fodres og vandes undervejs, men i øvrigt kan afsenderen ved påtegning i fragtbrevet også i tilfælde af kortere befordringstid foreskrive vanding undervejs. Sådant vanding kan ske på en af stationerne Århus H, Struer, Esbjerg, Padborg, Korsør (kun for vestgående sendinger) og Gedser.

I fragtbrevets indholdsrubrik anføres: "Vandes på station".

Ledsagerne skal sørge for dyrenes ind- og udlæsning på vandingsstationerne. Undlader de dette, eller er dyrene uden ledsagelse, foretages ind- og udlæsningen af jernbanen, men uden ansvar for mulig skade.

Til underretning for mellemstationerne og togpersonalet, der har pligt til at føre tilsyn med, at dyrene under befordringen behandles forsvarligt og ikke udsættes for unødvendige lidelser, skal der med rødt eller ved stempel i fragtbrevets rubrik til jernbanens stempler m v anføres f eks: "Medgivet ledsager" eller "Ingen ledsager, iagttag vanding og fodring". Samme angivelser skal anføres på vognen.

7.7 BEHANDLING AF EKSPEDITIONSPAPIRER, REGNSKABSMAPPER, BREVE M M UDEN FOR POSTEN

På togudgangsstationer afhenter togpersonalet ekspeditions-papirer, breve m v i de dertil indrettede rum. På endestationerne afleveres ekspeditions-papirerne til stationen. På mellemstationer afleverer og modtager togpersonalet papirerne fra og i den dette anviste vogn, i hvilken det tillige modtager og giver kvittering i kvitteringsbøger. Papirerne holdes således ordnede og sorterede, at de ved ankomsten til stationerne straks kan afleveres til disse eller til korresponderende tog.

Det er forbudt at medtage forsendelser af nogen som helst art, der ikke er ekspederede under de sædvanlige former, hvad enten forsendelserne vedkommer banerne eller private. Herfra undtages rejsegods, der ekspederes i toget efter de herfor givne bestemmelser.

Ekspeditions-papirer

Anvendelse af fragtbreve

I indenlandsk trafik anvendes det indenlandske fragtbrev som ekspeditions-papir.

I forbindelse med udlandet anvendes det internationale fragtbrev, henholdsvis den internationale ekspresgodsseddel som ekspeditions-papir.

Påtegninger, beklæbningssedler m m

Forlangende om vejning på en mellemstation eller på bestemmelsesstationen, om komplettering undervejs og om vanding af levende dyr skal være påført fragtbrevene.

Fragtbreve over gods i beholdere påstemples eller påskrives "Gods i beholder nr".

De nævnte påtegninger m v er anført i fragtbrevets indholdsrubrik eller i rubrikken til jernbanens stempler m v.

Når en sending forlanges sendt ad en anden rute end den almindelige, påføres fragtbrevet ruteforskrift i rubrikken "Rute".

Stemplet eller mærket "Toldgods" samt mærket "Interesse i afleveringen" påstemples henholdsvis påklæbes i rubrikken til jernbanens stempler m v.

Alle fragtbreve til stationer uden for statsbanerne skal forsynes med en angivelse af ruten.

I forbindelse med Sverige, Norge og Finland skal der til sendinger af hurtigilgods anvendes ilgodsfragtbreve, påklæbet en hvid seddel påtrykt i rødt: "Hurtigilgods".

Sortering m m og aflevering til og fra togene

Fragtbreve m v

Fragtbreve foldes ikke sammen.

På afsendelsesstationerne sorteres fragtbrevene og de papirer, der eventuelt erstatter fragtbreve, f eks følgesedler (blanket A 110 og A 403), særskilt for hver bestemmelsesstation og særskilt for:

1. fragtstykods,) til omslag, se nedenfor
2. ilstykods,)
3. ekspresstykods,
4. fragtgods i vognladninger og køretøjer på egne hjul,
5. ilgods i vognlandinger, levende dyr i særlig vogn og lig.

Er afsendelsesstationen togets udgangsstation, lægges fragtbrevene over fragtstykods i grå omslag, fragtbrevene over ilstykods i røde omslag.

Forekommer der i en stykgodsvogn både fragt- og ilgods, anvendes rødt omslag. Omslagene er indrettet således, at de kan bruges 4 gange. Stationerne skal, forinden et allerede benyttet omslag bruges påny, annullere den udfyldte tekst fra sidste benyttelse ved en tydelig overstregning. Omslaget lægges således om fragtbrevene, at den med tekst forsynede del af omslaget kommer til at ligge oven på fragtbrevene med tekstens linier i samme retning som fragtbrevenes tekst. Der dannes kun ét omslag for hver vogn, og fragtbrevene indlægges i stationsorden, således at fragtbrevene til den bestemmelsesstation, som ligger nærmest ved afsendelsesstationen, ligger øverst. Læses der fragtstykods sammen med ilstykods i én vogn, lægges ilgodsfragtbrevene øverst i stationsorden og fragtgodsfragtbrevene for sig i stationsorden.

Læses der supplementsvogn, benyttes særskilt omslag for hver vogn.

Selv om udgangsstationen intet gods har til en eller flere stykgodsvogne i toget, herunder E-vogne, som skal bruges til stykgodsbefordring undervejs, udfærdiges der alligevel omslag til disse vogne.

Af omslagets tekst skal det fremgå, om vognen udelukkende er læsset til en bestemt station, eller om den er bestemt til ind- og udlæsning undervejs, i hvilket sidste tilfælde det skal nævnes, på hvilken station vognen først skal udsættes.

Alle andre fragtbreve befordres uden omslag.

Fra og til togudgangsstationerne afleveres fragtbrevene i den orden, hvori de tilhørende vogne er opført på vognlisten.

Er afsendelsesstationen en mellemstation, dannes der kun omslag til fragtbreve, for så vidt der er læsset særlige vogne med stykgods, i hvilket tilfælde fremgangsmåden er den samme som på togets udgangsstation, men ellers afleveres fragtbrevene til toget uden omslag, sorterede og ordnede som foran nævnt og med påført pakvogns-løbenummer.

På fragtbrevomslag, hvori der findes fragtbreve over gods i beholdere, anføres foroven på forsiden med stempel eller blåkriddt "Gods i beholder".

Hvis beholdere indlæsses undervejs, må togpersonalet påtegne omslaget.

Anvender jernbanen selv beholdere til befordring af stykgodssendinger (banepakker) m v, skal de til sendingen hørende ekspeditiionspapirer for hver beholders vedkommende lægges i fragtbrevomslag, der tydeligt påskrives beholdernummer og med blåkriddt forsynes med en kraftig diagonalstreg.

Togpersonalet modtager på afsendelsesstationen de til toget hørende papirer.

På togudgangsstationer afhenter togpersonalet dog papirerne i de dertil indrettede rum.

Papirerne skal af stationerne afleveres som ovenfor foreskrevet, og togpersonalet skal indberette, når papirerne afleveres usorterede eller uden de foreskrevne påtegninger. Udsættes en om- eller udlæsningsvogn, skal togpersonalet aflevere samtlige de til vognen hørende papirer til den station, hvor vognen udsættes.

Stationer, hvor vogne udsættes til delvis udlæsning eller komplettering med andre sendinger, skal inden vognens videresendelse

sørge for, at omslaget med fragtbrevene på det i vognen tilbageblevne gods suppleret med fragtbrevene på det af stationen selv indlæssede gods, alle ordnede og behandlede som foran foreskrevet, leveres til toget med påtegning om, hvor vognen atter skal udsættes. Er stationen omlæsningsstation, skal den tillige sørge for, at fragtbrevene fordeles til omslagene for de vogne, hvori godset omlæsses.

Af hensyn til kontrollen med, at godsvogne, som udsættes på en station for at viderebefordres til bestemmelsesstationen med et senere tog (færge), ikke bliver unødigt forsinket i videresendelsen, skal udsættelsesstationen påtegne eller stemple fragtbreve og omslag, således at vognenes løb og ophold kan fastslås.

Følgesedler til banepakker

Udgangsstationerne for direkte rejsegodsvogne eller ilstykgodsvogne, der indgår til Kh eller Gb, og som kan optage banepakker til Gb, Fb, Nø og Kk, skal i pakvognsomslaget indlægge 4 med stationens stempel forsynede konvolutter (blanket A 955 o s v), som er bestemt til indlæggelse af følgesedler til banepakker til hhv Gb, Fb, Nø og Kk.

Togpersonalet skal, efterhånden som følgesedlerne modtages, lægge dem i de pågældende konvolutter, der ikke må tilklæbes.

Konvolutterne følger banepakkerne til de pågældende bestemmelsesstationer.

Regnskabsmapper, breve m m

Stationernes regnskaber m m indsendes i de dertil bestemte regnskabsmapper som foreskrevet i togplanerne. Er ingen mappe disponibel, indsendes sagerne i konvolut. Mapperne skal behandles med omhu såvel af stationerne som under forsendelsen. Det skal påses, at mappernes adresseskilt er vendt rigtigt.

Der skal ikke indsendes regnskabsmapper på lørdage, søn- og helligdage samt grundlovsdagen.

Togpersonalet må ikke åbne mapperne undervejs for at nedlægge eller udtage papirer eller breve.

Mapperne skal lægges samlede og i stationsorden på en let tilgængelig plads i vognene, således at udlæsningen i København kan foregå uden vanskelighed straks efter ankomsten.

Tilbagesendelsen af mapperne til stationerne sker ligeledes efter den i togplanerne angivne plan.

De almindelige regler for forsendelse af breve m m uden for posten findes i ordreserie A.

Pengeforsendelser skal være i forsejlet emballage.

Alle værdiforsendelser skal i togene opbevares i det dertil bestemte rum i E-vognen, og dette rum holdes aflåst med den pakmesteren leverede hængelås.

Post- og Telegrafvæsenet kan i visse tilfælde udsende privattelegrammer til statsbanestationerne med tog. Telegrammet er da i lukket konvolut, adresseret til vedkommende jernbanestation og betegnet som "Jernbanesag". Konvolutten overgives af Post- og Telegrafvæsenets bud til togets pakmester mod kvittering på en af budet medbragt kvitteringsblanket og gives af pakmesteren direkte til stationsbestyreren på bestemmelsesstationen umiddelbart efter togets ankomst.

Privattelegrammer kan endvidere på konfirmationsdage udveksles skriftligt mellem stationerne indbyrdes som jernbanesag.

Tjenesteforsendelser til og fra udlandet

Ved tjenesteforsendelser forstås i denne forbindelse tjenstlige breve og pakker indeholdende skrivelser eller administrative tryksager (herunder propagandamateriale) af forskellig art.

Forsendelserne forekommer dels som almindelige og dels som anbefalede tjenesteforsendelser.

Tjenesteforsendelserne vil være kendetegnet ved påskriften "Jernbanesag", henholdsvis "Eisenbahndienstsache", "Service" eller "Servizio", og såfremt de er anbefalede endvidere påtegnet "Anbefalet" og/eller "Einschreiben" eller "Recommandé" eller "Raccomandato" og forsynet med en nummerseddel.

Som eventuelt ledsagepapir anvendes international ekspresgods-seddel med påtryk "Jernbanesag - Eisenbahndienstsache - Service - Servizio". For anbefalede sendinger skal også det eventuelle ledsagepapir være påtegnet "Recommandé".

Anbefalede forsendelser må mellem stationerne og togpersonalet og mellem togpersonalet indbyrdes kun overleveres mod kvittering.

Ved overlevering til og fra fremmede baner gælder følgende særlige regler:

1. Almindelige breve overgives uden kvittering.
2. Større breve, pakker og lignende skal kun indføres i kvitteringsbogen med angivelse af antal.
(Denne bestemmelse gælder ikke i forbindelse med Sverige, hvor også disse forsendelser overleveres uden kvittering.)
3. Anbefalede sendinger skal indføres særskilt med angivelse af kontrolnummer.

4. Overleveringen (herunder afgivelse af kvittering) sker således:

a) I tog, som på grænsestationen gennemføres fra bane til bane:

Den overleverende banes pakmester indfører forsendelserne som ovenfor anført i sin kvitteringsbog og overleverer mod kvittering senderne til den modtagende banes pakmester.

b) I andre tog (færger):

Den overleverende banes pakmester indfører forsendelserne som ovenfor angivet i sin kvitteringsbog og overleverer mod kvittering senderne til grænse-(færge-)stationen.

7.8 BEHANDLING AF TOLDGODS

Jernbanens ansvar

Toldgods, hvis lukke er beskadiget eller mangelfuldt, modtages ikke til befording.

Ved befording af toldgods over statsbanerne bærer disse over for toldvæsenet ansvar for sendingens rigtige aflevering til toldkontrol-len på bestemmelsesstedet, eventuelt udførselsstedet, og for, at det på godset mulig anbragte toldlukke fremkommer i hel og uskadt stand. Dette ansvar bortfalder dog i tilfælde, hvor toldgodset undervejs stilles under personligt tilsyn fra toldvæsenets side.

Stations- og togpersonalet skal sørge for rigtig ekspedition og for-svarlig behandling af toldgods, hvad enten dette forsendes i told-låset rum eller under toldplombe sammen med andet gods. Særlig skal opmærksomheden være henvendt på, at besnøringen på gods, der forsendes på sidst nævnte måde, ikke tager skade, samt at godset ikke udleveres til adressaten, inden toldbe-handlingen har fundet sted.

De i toldanordningerne givne almindelige straffebestem-melser finder også anvendelse med hensyn til uberigtiget gods, som befordres over banerne eller oplægges på disses stationspladser under toldlukke. Navnlig er banerne for det på deres vogne anbragte toldlukke såvel som for de toldsegl eller toldplomber, der er an-bragt på de enkelte stykker uberigtiget gods, som forsendes over jernbanen, ansvarlige efter toldloven.

De af jernbanens ansatte, som i denne deres stilling pådrager sig mistanke om at begå eller tage del i toldovertrædelser eller om at gøre sig skyldige i grove ordensforseelser mod det fra toldvæse-nets side med hensyn til jernbanen foreskrevne, kan efter forlan-gende af vedkommende overtoldinspektør straks suspenderes og, såfremt mistanken bekræftes, straks afskediges.

Statsbanerne indestår for erlæggelsen af de pengestrafte, som deres personale som sådant i dets forhold til toldvæsenet måtte pådrage sig.

Alle på stationerne og banerne værende lokaler (dog ikke beboede rum) samt vogne, hvori varer kan opbevares, er undergivet toldopsyn, således at toldvæsenet kan foretage eftersyn af disse, når som helst sådant findes fornødent.

Toldstederne vil gøre anmeldelse til vedkommende station, når det med jernbane indførte gods overleveres til toldvæsenet med udvendig kendelig iøjnefaldende beskadigelser, hvilket skal anerkendes af vedkommende jernbanetjenestemand ved at medunderskrive den bemærkning, som den tilsynsførende toldtjenestemand afgiver derom på det pågældende tolddokument.

Ledsagelse af toldgods

Om befordring af ledsagere af toldgods se dets særlige afsnit herom. Det står ledsagerne frit for at tage plads ved det gods, for hvis skyld de foretager rejsen.

Vogne, der befordres over banerne under toldledsagelse, bør ikke udsættes undervejs uden den mest bydende nødvendighed. Kan det ikke undgås at udsætte en sådan vogn, skal togføreren i tide give vedkommende toldtjenestemand fornøden underretning herom.

Toldlukket

Beskaffenhed

Toldlukket består enten i en forsegling eller plombering af hvert enkelt stykke gods eller i en aflåsning eller plombering af hele vognen eller vognafdelingen, hvori toldgodset forsendes. Forsegling sker som regel ved gods, der på grund af dets beskaffenhed

ikke kan plomberes (f. eks. fade og fustager). Plombering består i, at godset ombindes med snor, der sammenknyttes med en blyplombe, således at godset ikke kan åbnes, uden at snoren brydes. Besnringslinerne leveres af toldvæsenet og er kendelige på en indsnøet rød dukt.

Som toldlukke for lukkede godsvogne skal i videst mulig udstrækning anvendes toldlåse. Toldlukke med plombe bør kun modtages, når nødvendigheden byder det, da plomberne er udsatte for sprængning ved vognenes rysten undervejs.

I vogne, der skal toldlukkes, eller som skal læsses med gods til udlandet, skal alle adgangsmuligheder (side- og endedøre, ventilationslemme, læsselemme, forskydeligt tag m. m.) være lukket og sikret mod adgang til vognens indre.

Sendinger af kartofler kan i tiden fra 1. juni til 31. august sendes til Vesttyskland i lukkede godsvogne med åbne ventilationslemme, for så vidt afsenderen ved påtegning på fragtbrevet har forlangt lemmene holdt åbne. Der er af det vesttyske toldvæsen stillet den ufravigelige betingelse, at der i de pågældende vogne ikke indlæses andre toldpligtige varer. Overtrædelse af denne bestemmelse vil medføre, at begunstigelsen ophæves.

Åbne vogne, dækkede med presenninger, toldlukkes ved, at presenningerne tilbindes med snor, hvis ender sammenknyttes med toldplombe.

Eftersyn

Stationerne og togførerne skal ved eftersyn af de toldlåsedede eller plomberede vogne overbevise sig om, at toldlukket er ubeskadiget. Mulige mangler eller beskadigelser anmeldes straks for det nærmeste toldsted, hvor manglen kan afhjælpes.

Følgende regler skal i øvrigt iagttages:

På vognens afgangsstation eller på overgangsstationen fra fremmede baner:

Eftersynet skal foretages kort før togafgang både af station og togfører.

På mellemstationer:

Udsættes vognen til senere befordring (altså uden at medtages af tilsluttende, straks efter afgående tog), foretages eftersynet af stationen straks efter ankomsten og af togføreren kort før afgang af det tog, hvormed vognen viderebefordres.

Fortsætter vognen derimod med tilsluttende tog, foretages eftersynet kun af togføreren inden afgang af dette tog.

På vognens bestemmelsesstation eller på overgangsstationen til fremmede baner:

Eftersynet skal foretages af stationen straks efter vognens ankomst, så vidt muligt inden toget har forladt stationen. Togføreren skal derfor straks ved togets ankomst meddele stationsbestyreren, hvilke toldgodsvogne toget medfører dertil.

Togføreren skal på tograpporten altid gøre bemærkning om forefundne mangler ved toldgodsvognes toldlukke.

Enhver station eller togfører, som modtager en vogn med toldgods uden at forvise sig om, at den er forsynet med toldlukke, og at dette er i ubeskadiget stand, eller som ikke uopholdelig anmelder og foranlediger konstateret forefundne mangler ved toldlukket, pådrager sig straf foruden eventuelt ansvar over for toldvæsenet, såfremt det måtte findes, at toldlukket er beskadiget eller endog mangler.

Tilbagesendelse af toldlåse

Toldlåse, som toldvæsenet ønsker tilbagesendt, befordres i pakvognene. Toldvæsenet indleverer toldlåsene forsynet med mærkeseddel med angivelse af bestemmelsesstation. Låsene overleveres til den i pakvognen tjenstgørende togbetjent, der atter afleverer dem til den på bestemmelsesstationen mødende toldtjenestemand eller, hvis en sådan ikke er til stede, til stationen.

Bænerne udsteder ingen ledsagelsespapirer over disse forsendelser.

Toldpapirer

Foruden af jernbanens ekspeditionspapirer skal toldgodset i visse tilfælde ledsages af toldpapirer (ladningsfortegnelser, toldsedler), der afleveres af toldvæsenet eller afsenderen til banerne og af disse befordres frit til bestemmelsesstationen (overgangsstationen).

Toldstederne er til indlægning af toldsedler m v forsynede med konvolutter med påtrykt udskrift:

Til

Toldkontrollen

på

..... jernbanestation.

Uden på konvolutterne findes angivet antallet af de kolli, som skal følge med hver konvolut, i hvilken vogn godset er læsset m m. Konvolutterne skal af vedkommende togtjenestemand personlig afleveres til det toldpersonale, der straks efter togets ankomst giver møde ved vognen. Er ingen toldtjenestemand til stede, afleveres toldpapirerne til vedkommende station til viderebesørgelse.

I alle tilfælde, hvor forsendelser af toldgods ledsages af toldpapirer, skal toldpapirerne samlet lægges inden i eller vedhæftes ekspeditionspapirerne, der ved hjælp af en påklæbet eller på anden måde solidt anbragt seddel adresseres til den station, hvor toldbehandling, eventuelt omekspedition skal foregå.

Om adressering af vogne med toldgods, der skal toldbehandles på en anden station end bestemmelsesstationen, henvises til side 62.

Fortegnelse over stationer, hvor toldbehandling kan finde sted

Toldbehandling finder kun sted på hverdage. Hvor intet andet er anført, er ekspeditionstiden som regel søgne mandage - fredage 8 - 17 og lørdag 8 - 12.

Stationer, ved hvilke der ikke er fast toldsted, er betegnet med * foran stationsnavnet.

København H	Mandag - fredag 8 - 16, lørdag 8 - 11,30. Toldbehandling af rejsegods dog alle dage 6 - 24.
København G	Mandag - fredag 8 - 16, lørdag 8 - 11,30
Kastrup	
Frederiksberg	Mandag - fredag 8 - 16, lørdag 8 - 11,30
Nørrebro	Mandag - fredag 8 - 16, lørdag 8 - 11,30
Østerport	Mandag - fredag 8 - 16, lørdag 8 - 11,30. Toldbehandling af rejsegods endvidere ved tog til og fra Fn.
Hellerup	Mandag - fredag 9 - 12, lørdag 9 - 11,30
Hillerød	
Frederiksværk	
Hundested	
Helsingør	Toldbehandling af rejsegods alle dage 4,15-2.
Frederikssund	

Glostrup	Mandag - fredag 8 - 16, lørdag 8 - 11,30
Roskilde	
Ringsted	
*Sorø	Mandag - fredag 9 - 13, lørdag 9 - 12. Endvidere for klarering af vognladningsgods mandag - fredag 8 - 17, lørdag 8 - 12.
Slagelse	
Korsør	
Køge	
*Store Heddinge . .	Mandag 9,30 - 11
Fakse Ladeplads	
*Haslev	Onsdag 10,30 - 14
Næstved	
Vordingborg	
Stege	
Nykøbing Fl	
Rødby Færge	
Nysted	
Sakskøbing	
Maribo	
Nakskov	
Bandholm	
Gedser	Hele døgnet
Holbæk	
Nykøbing Sj	
Kalundborg	
Skælskør	
Nyborg H	
Fåborg	
Svendborg	
Rudkøbing	

Ærøskøbing	
Odense	Hele døgnet
Kerteminde	
Bogense	
Assens	
Middelfart	
Padborg	Hele døgnet
*Vamdrup	Tirsdag 9 - 11
Kolding	
Fredericia	
Vejle H	
Horsens	
Skanderborg	
Århus H	
*Odder	Tirsdag, onsdag og fredag 9 - 12 og 13 - 15
Randers	
*Strømmen	
Mariager	Tirsdag 11 - 12,30
Hobro	
Ålborg	
Nørresundby	
Sæby	
Hadsund Nord . .	10 - 12
Nibe	8 - 12
*Brønderslev . . .	8 - 12. Endvidere mandag og torsdag 13,30 - 16
Hjørring	
Hirtshals	Klarering endvidere ved rutebådenes afgang og ankomst til og fra Norge/Sverige
Frederikshavn . .	Klarering endvidere ved rutebådenes afgang og ankomst til og fra Norge/Sverige
Skagen	

*Vejen	Tirsdag og onsdag 13 - 15, fredag 10 - 12 og 13 - 15. Endvidere de nævnte dage 15 - 17 klarering af vognladningsgods, såfremt begæring herom er fremsat inden kl 15 den pågældende dag.
Esbjerg	
Nordby Fanø . . .	Mandag og torsdag 13,45 - 15,20
Varde	
*Skjern	Mandag, onsdag og fredag 9 - 12,30. Endvidere de nævnte dage 12,30 - 17 klarering af vognladningsgods, såfremt begæring herom er fremsat inden kl 12 den pågældende dag.
Ringkøbing	
Lemvig	
Holstebro	
Struer	
Skive H	
Viborg	
Haderslev H	
Åbenrå	
Sønderborg H	
Gråsten	
Tønder H	Klarering endvidere ved alle tog til og fra Niebüll
Ribe	
*Grindsted	Mandag og torsdag 10,30 - 15
Silkeborg	
Herning	

Ikast 8,30 - 12. Mandag endvidere 13 - 17
 Grenå
 Ebeltoft
 Thisted
 Nykøbing M
 Løgstør

Særlige bestemmelser vedrørende toldgods
 fra udlandet

For befordring af gods, der ankommer fra udlandet med statsbanernes tog, færger eller skibe, og som er bestemt til videre- sendelse med statsbanerne, gælder følgende regler:

Stykgods

Ekspresgods og hurtigilgods afleveres til toldvæsenet på bestem- melsesstationen med følgeseddel (blanket A 505).

Følgesedlerne skal med hensyn til oplysning om antal stykker, dato og tog-nr udfyldes af den togtjenestemand, der på grænsetoldstedet modtager godset, men skal underskrives af den togtjenestemand, der afleverer det til toldberigtigelsesstationen. Eventuelle rettel- ser, der foretages i blanket A 505, skal attesteres med navn.

Specifikation over godset i de dertil bestemte rubrikker foretages af modtagelsesstationen før godsets aflevering til toldvæsenet.

Såfremt bestemelsesstationen ikke har toldsted, forholdes som anført på side 377.

Vogne med uberigtiget stykgods, bestemt til en eller flere stationer, forsynes ved grænsetoldstedet med toldlukke og afgår videre uden medgivelse af toldpapirer. Kan vognen ikke toldlukkes, afgår den evt under toldledsagelse. På begge vognsider anbringes

mærket "Toldgods" (blanket A 504), der skal fjernes af vognens endelige bestemelsesstation.

Toldopsynet ved grænsetoldstederne har bemyndigelse til, når om- stændighederne taler derfor, og det skønnes, at statskassens inter- esser ikke derved udsættes for fare, at lade vogne med uberigtiget stykgods, bestemt til en eller flere modtagere, afgå med ladnings- fortegnelse i stedet for med toldlukke eller toldledsagelse. På beg- ge sider af sådanne vogne skal der ved jernbanens foranstaltning på pågældende grænsetoldsted påklæbes mærket "Toldgods".

På den station med toldsted, hvortil vogne med toldlukke bringer gods til udlæsning, fratager toldvæsenet toldlukket, og godset ud- læsses under toldtilsyn. Efter godsets udtagelse toldlukkes vognen atter og afgår til næste station, hvor der forholdes på samme måde som foran anført, og således fremdeles, indtil alt godset er udlæs- set.

Toldgods til stationer, der ikke har toldsted, udlæsses på det nær- mest foran bestemelsesstationen liggende toldsted, hvor klarering kan finde sted alle hverdage, såfremt afsenderen i fragtbrevet ikke har foreskrevet toldbehandling andetsteds, eller bestemelsessta- tionen betjenes af statsbanernes lastbiler. I sidstnævnte tilfælde medtages godset til lastbilens udgangsstation, såfremt der på denne station findes toldsted.

Indlæsning af gods i de her omhandlede vogne må ikke finde sted undervejs.

Uberigtiget stykgods (undtagen ekspresgods og hurtigilgods), der forsendes uden for toldlukket vogn, skal beklæbes med mærket "Toldgods" (blanket A 504), såfremt det ikke toldledsages.

Rapportering af overtalligt, manglende og beskadiget toldgods fore- går efter de almindelige regler.

Statsbanerne er berettiget til at forlange, at der ved toldstederne foretages plombering af mindre partier gods, bestemt til videre- sendelse i uberigtiget stand. Dette gods skal ledsages af en told- seddel. Stationen udfærdiger derfor specificeret ladningsfortegnelse i 2 eksemplarer (blanket A 509), der begge afgives til toldvæsenet, hvorefter dette ved påtegning autoriserer det ene som toldseddel. Det plomberede gods skal beklæbes med mærket "Toldgods" (blan- ket A 504) og kan forsendes i stykgodsvogne sammen med andet almindeligt gods.

Vognladningsgods

Toldgods i hele vognladninger ledsages af en ladningsfortegnelse.

Godset afgår enten under toldlukke, under toldledsagelse eller for visse forsendelsers vedkommende, f eks kul, trælast, jern, tegl- værksfrembringelser og lignende, i vogne, der ikke kan toldlukkes, uden toldledsagelse, kun med toldpapirer.

På vogne, der afsendes uden toldlukke, skal mærket "Told- gods" (blanket A 504) anbringes på begge vognsider.

Særlige bestemmelser vedrørende toldgods til udlandet eller i indenlandsk trafik

Uberigtiget gods, der fra en indenlandsk station sendes til udlandet, eller som sendes fra et sted til et anden inden for landets grænser, skal forsynes med toldlukke (plombe eller segl) på afgangsstedet, med mindre det afgår i toldlåset vogn.

Når hvert enkelt stykke gods er forsynet med toldlukke, kan det sendes i stykgodsvognene sammen med andet almindeligt gods, men skal beklæbes med mærket "Toldgods" (blanket A 504). Vogne, der kun indeholder toldgods, beklæbes på begge vognsider med mærket "Toldgods".

Godset ledsages af toldsedler, der udfærdiges af toldvæsenet, ind- lægges i konvolut og afgives til banerne, der atter afleverer dem til grænsetoldstedet under påvisning af det gods, hvortil de hører.

7.9 KONTROL MED OG BEGRÆNSNINGER I BEFORDRINGEN

Kontrol med fiskesendinger

Fiskerikontrollens med behørig legitimation forsynede personale har ret til at undersøge fiskesendinger, der befordres med jernbanen. Der skal herved af jernbanens personale ydes den hjælp, som er forenelig med tjenestens interesser.

Fiskerikontrollens personale må mod forevisning af sædvanlig rejsehjemmel opholde sig i togenes pakvogne m v for under kørslen at undersøge de i disse vogne værende fiskesendinger.

Fragtbrevene over de undersøgte sendinger påtegnes af fiskerikontrollen om eftersynet.

Undersøgelserne kan resultere i, at sendingerne helt eller delvis tilbageholdes. I så fald udlæses de efter aftale med fiskerikontrollen på en station, og fiskerikontrollen giver da stationen fornøden skriftlig meddelelse. Stationen tilbageholder derefter ekspeditionspapirerne henholdsvis videresender dem, efter at fragtbrevet af fiskerikontrollen er påtegnet om, hvilken del af sendingen der er tilbageholdt.

Kontrol med vildtsendinger

Ifølge jagtloven må intet vildt, for hvilket der er fastsat fredningsbestemmelser, forsendes før dagen efter den pågældende jagttids begyndelse og ikke senere end 8 dage efter dens udløb; det er dog tilladt at indføre sådant vildt fra udlandet.

Stemplet (eller plomberet) vildt må forsendes i fredningstiden, og landbrugsministeriet kan give bestemte personer tilladelse til at lade levende vildt indfange og forsende i fredningstiden.

Kontrol med, at vildt ikke forsendes i strid med jagtloven, føres af stationerne, der er underrettet om fredningstiderne m v, og hos hvilke togpersonalet evt kan få nærmere oplysning.

Særlige foranstaltninger til bekæmpelse af kvæg- og plantesygdomme

For at bekæmpe kvæg- og plantesygdomme har landbrugsministeriet fastsat visse begrænsninger med hensyn til befordring af levende og ikke slagtemæssigt behandlede dyr samt planter og plantedele. Kontrol med, at de for befordring med banerne således fastsatte bestemmelser overholdes, føres af stationerne, hos hvilke togpersonalet evt kan få nærmere oplysning.

Det fremgår af bestemmelserne side 65, hvilke sedler, der skal påsættes vogne, der indeholder dyr fra områder, som er afspærret på grund af mund- og klovesyge, samt vogne, hvori befordres mælk fra besætninger, der er under offentligt tilsyn på grund af mund- og klovesyge. I sådanne vogne må ikke indlæsses andet gods.

Levende og ikke slagtemæssigt behandlede klovbærende dyr (også i emballage) fra områder, der er afspærret på grund af mund- og klovesyge må ikke befordres i rejsegodsvognene (dette gælder dog ikke for klovbærende vildt). I øvrigt er der intet til hinder for, at klovbærende dyr i kasser befordres sammen med andet gods, når det sker i godsvogne, og der drages omsorg for, at vognene desinficeres efter benyttelsen.

8. BEFORDRING AF POSTFORSENDELSER M V

Om postens befordring på statsbanerne er der afsluttet en overenskomst mellem generaldirektoratet for statsbanerne og generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet. Ifølge denne overenskomst stiller statsbanerne postvogne eller postrum til rådighed i tog og på færges.

Om postens befordring uden for postvogne og postrum indeholder ovennævnte overenskomsts § 2 følgende bestemmelser:

a. Hvor postens omfang, ekspedition eller lignende ikke nødvendigvis gør postvogne eller postrum, kan befordring uden for disse ske under følgende former, idet postudvekslingen i togene da foretages af togpersonalet:

Togpost I, der medfører alle arter af forsendelser til og fra alle posthusene på strækningen.

Togpost II, der medfører almindelig og anbefalet brevpost, aviser, almindelige og anbefalede pakker til og fra alle posthusene på strækningen.

Togpost III, der medfører almindelig brevpost, aviser og almindelige pakker til og fra alle posthusene på strækningen.

Togpost IV, der opsamler almindelig brevpost, aviser og almindelige pakker fra alle posthusene på strækningen til afgivelse til posthuset på endestationen.

Togposterne medfører ligeledes i fornødent omfang post til og fra tilsluttende postbefordringer.

Hvorvidt og i hvilket omfang, der skal ske afvigelser fra den under togpost I-IV omhandlede befordring og udveksling, afgøres af postvæsenet i hvert enkelt tilfælde.

Med lyntogene befordres efter nærmere aftale brevpost og dagblade i det omfang, pladsforholdene tillader, idet udvekslingen foretages af postvæsenets personale.

- b. Post til befordring med en togpost skal fra posthusenes side være optaget i direkte, til et fast posthus eller et bureau adresserede sække, tasker, kuverter eller bundter, dog kan et ringe antal pakker afgives løst til togpersonalet.

Almindelige brevforsendelser, aviser og postale blanketter, der foreligger i ringe antal, kan ligeledes afgives løst til togpersonalet.

Karter, regnskabsopgørelser og lignende befordres altid nedlagt i direkte sække.

Værdipostsække plomberes eller forsegles, og tasker aflåses; øvrige sække plomberes eller forsegles som hovedregel ikke.

Tog post I og II ledsages af udleveringsoversigt i 2 eksemplarer (sortskrift og blåskrift), der udfærdiges af afgangsposthuset. I oversigten fører posthusene på strækningen de til afsendelse foreliggende værdipostsække, tasker, anbefalede pakker og værdipakker, og ved postens aflevering til togpersonalet anfører den afleverende sit navn i oversigten ud for pågældende anførsler. Posten betragtes som værende rigtig afleveret, når det ikke på stedet nedlægges indsigelse af togpersonalet. Ved afleveringen fra togpersonalet til posthusene afgiver disse kvittering ved gennemskrift i oversigten for togpost I, medens der ikke kvitteres for togpost II. Sortskriften af udleveringsoversigten vedlægges tograpporten, blåskriften afgives til posthuset på endestationen.

Om forekommende mangler må det modtagende personale kræve påtegning på oversigten og underskrift af den afleverende.

Øvrige togposter ledsages ikke af følgedokumenter.

- c. Kan togpersonalet efter banernes skøn ikke varetage udvekslingen, kan betryggende opbevaring ikke opnås i det forhåndenværende materiel, eller kan toget ikke rumme pakkeposten, bliver det genstand for forhandling mellem postvæsenet og banerne, hvorledes forholdet kan ordnes. Brevpost, ilpakker og dagblade (herunder ugeblade, der befordres efter reglerne for dagblade) vil dog i alle tilfælde kunne befordres, når postvæsenet besørger udvekslingen uden togpersonalets mellemkomst.
- d. Postsække og pakker, der ikke kan rummes i postvogne eller postrum, kan befordres i banernes pakvogne i samme tog, for så vidt banernes vognrum og betjening tillader det.
- e. I tog, der ikke medfører post under forannævnte befordringsformer, kan postsække og postpakker, for så vidt banernes vognrum tillader det, befordres som ilgods. Posten ledsages af en særlig af postvæsenet udfærdiget følgeseddel.
- f. Publikum kan til togpersonalet i alle ikke-bureauførende tog, der ikke ved aftale mellem postvæsenet og banerne er særligt undertagne, aflevere almindelige, frankerede brevforsendelser*) til besørgelse.

Tømning af brevkasser på jernbanestationer kan efter aftale udføres af togpersonalet.

Efter aftale mellem postvæsenet og banerne kan postvæsenet tillade, at bladekspeditioner afleverer aviser i sække eller omslag, påskrevet bestemmelsesstedets navn, til tog, der medfører togpost.

- g. Hvor post- og jernbanetjenesten ikke er forenet, kan stationerne fra togpersonalet modtage og opbevare den i punkt f, 1. stk, nævnte brevpost samt efter særlig aftale i visse tilfælde modtage og opbevare anden post og foretage dens udveksling med togene.

*) herunder banegårdsbreve og ekspresbreve

h. Posten skal i togene og på stationerne opbevares således, at rejsende eller andre uvedkommende ikke kan få adgang til den.

i. I henhold til postloven er det forbudt det i postbesørgelsen deltagende personale at give uvedkommende nogensomhelst underretning om andres benyttelse af posten eller lejlighed til selv at skaffe sig sådan underretning.

j. Banerne har ansvaret for den til befordring overleverede post fra dens afgivelse til banernes personale til dens aflevering til postpersonalet efter nedenstående nærmere regler.

For togpost I indtræder banernes ansvar, når den i følgedokumentet opførte post er modtaget uden indsigelse, og banerne fritages for ansvaret ved postens aflevering mod behørig kvittering, uden at der gøres indsigelse med hensyn til plombe (segl) og indpakning.

For togpost II gælder tilsvarende regel, dog at modtagelsesposthusets overtagelse af posten uden indsigelse træder i stedet for kvitteringen i henseende til banernes frigørelse for ansvar.

For beskadigelse af post, der forsendes uden følgedokumenter, er banerne ansvarlige, hvis de har modtaget posten uden indsigelse, og beskadigelsen konstateres ved postens aflevering til modtagelsesposthuset.

Uanset disse regler gælder, at ansvaret påhviler den institution, der bevisligt havde posten i sit væрге, da skaden skete.

For bortkomst af post, der forsendes uden følgedokumenter, er banerne kun ansvarlige, når der føres bevis for, at bortkomsten er sket, medens posten var i banernes væрге.

Ansvarets omfang bestemmes efter de af postvæsenet ydede erstatninger.

k. De af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet udpegede inspicerende tjenestemænd har efter henvendelse til banerne adgang til at gøre sig bekendt med, hvorledes postens opbevaring og behandling varetages af banerne.

Foranstående bestemmelser gælder også for postbefordringen på overfarterne med de ændringer, der følger af søbefordringens særlige karakter.

Det fremgår af togplanerne, hvilke postvogne, henholdsvis postrum eller postkupeer der benyttes af postvæsenet i de forskellige tog, og hvilke togposter der etableres i disse.

For benyttelsen af ekstravogne ud over de fast bestilte samt for ekstraordinære togposter afgiver postvæsenet i hvert enkelt tilfælde en særlig følgeseddel til togføreren i det pågældende tog.

I en del postvogne er anbragt varmeapparater i forbindelse med vognenes varmeledninger. Postvæsenet er kun berettiget til at få varme fra varmeapparaterne, når den øvrige del af toget opvarmes, og toget må ikke af hensyn til postvognen opvarmes i længere tid end nødvendigt af hensyn til de andre vogne i toget.

Når det ekstraordinært bliver nødvendigt at omlæse postgods undervejs, skal vedkommende togfører så tidligt som muligt give det i toget tjenstgørende postpersonale fornøden underretning. Ligeledes skal togføreren give postpersonalet underretning om krydsningsforlægninger, overhalinger o l, der vedrører det pågældende tog.

Om fribefordring af posttjenestemænd henvises til afsnittet om fribefordring af post- og telegrafvæsenets personale.

9. POLITIBESTEMMELSER

Statsbaneloven indholder i sit afsnit IX politi- og straffebestemmelser, som af hensyn til sikkerheden og ordenen på banerne er fastsat for privatpersoner, særlig det publikum, som rejser med banernes tog eller færger, benytter andre af banernes indretninger eller opholder sig på deres grund. Ved siden heraf indeholder loven bestemmelser om jernbanepersonalets forhold over for politiet samt om behandlingen af glemte eller tabte genstande.

Samarbejdet med politiet

Statsbanelovens § 62:

.....

Stk 2. Færdsel inden for stationernes område er undergivet de bestemmelser, som statsbanestyrelsen fastsætter.

.....

Statsbanelovens § 68:

.....

Stk 5. Politiet er pligtigt på forlangende at understøtte statsbanernes personale i håndhævelsen af de for banerne givne ordens- og sikkerhedsbestemmelser. Ligeledes er statsbanernes personale pligtigt at støtte politiet i dets tjeneste på statsbanområdet, for så vidt jernbanetjenesten og da særlig sikkerhedstjenesten tillader det.

Færdsel og ophold på statsbaneområdet

Statsbanelovens § 61, stk 1:

.....

Til statsbaneområdet henregnes:

- a) banelinien med tilhørende skråninger, banketter, grøfter, broer og andre anlæg,
- b) stationernes område,
- c) statsbanernes tog, færger og skibe,
- d) de under statsbanernes bestyrelse hørende forpladser og adgangsveje til stationer og færgesteder.

.....

Statsbanelovens § 62:

Stk 1. Ingen må uden hjemmel færdes eller lade dyr færdes på sådanne dele af statsbaneområdet, som ikke er åbne for offentligheden.

Stk 2. Færdsel inden for stationernes område er undergivet de bestemmelser, som statsbanestyrelsen fastsætter.

.....

Statsbanelovens § 68, stk 1:

Enhver, der søger adgang til eller opholder sig på statsbaneområdet, er pligtig at rette sig efter de forskrifter, der af statsbanestyrelsen gives til opretholdelse af orden og sikkerhed, og som er bekendtgjort ved opslag på statsbaneområdet eller på anden hensigtsmæssig måde. Ligeledes er enhver pligtig at rette sig efter de særlige forskrifter med hensyn til opretholdelse af orden og sikkerhed, der

i tjenestens medfør meddeles ham af statsbanernes ved uniform, banepolitiskilt eller andet tegn kendelige personale.

Følgende har ret til at færdes på banen uden adgangskort:

- 1) Tjenestemænd i 27.-30. lønningsklasse på samtlige strækninger.

Sektionsingeniører, trafikinspektører, forstinspektører, overbanemestre og signalingeniører hver på den under hans virksomhed hørende strækning.

- 2) Andre statsbanetjenestemænd i uniform eller - i det mindste - med uniformshue.

- 3) Ekstraarbejdere, håndværkere og arbejdsmænd ved statsbanerne, der arbejder på banen eller begiver sig til eller fra arbejde på denne, og som er kendt af banepersonalet, samt ledvogtersker og private personer, der er antaget til ledbevogtningen, når de bærer banevagtsskilt eller armbind. De skal dog følge givne anvisninger med hensyn til færdsel på banen.

Ikke uniformeret personale skal ved færdsel over spornettet på stationsområderne tage skyldigt hensyn til, at sådan færdsel er forbudt for publikum. Personalet bør således ikke passere sporene (heller ikke perronovergangene) ved togtid, ligesom færdslen til og fra stationspladsen i øvrigt bør ske ad de for publikum bestemte adgangsveje og ikke ved at stige over hegn eller lignende.

- 4) Politiet har ansvaret for den almindelige ordens overholdelse på stationerne, og er derfor berettiget til under iagttagelse af lovgivningens regler om husundersøgelser m v at begive sig ind på banens grund.

Politiet skal i udøvelsen af sine forretninger på jernbanens grund rette sig efter de anvisninger, vedkommende statsbanetjenestemand giver, men selv om polititjenestemændene måtte handle imod sådanne anvisninger eller formenes at gøre sig skyldig i overgreb, må de dog, når de optræder i uniform eller med politiskilt og angiver at handle i embeds medfør, i almindelighed ikke bortvises, men de bør gøres opmærksom på den forstyrrelse og fare for dem selv eller andre, som deres optræden kan medføre, og det passerede skal af vedkommende statsbanetjenestemand uopholdeligt indberettes til hans foresatte.

- 5) Visse tjenestemænd under post- og telegrafvæsenet, toldvæsenet, statsskovvæsenet og militæretaten, når de er i uniform eller forsynet med legitimationskort.

Enhver af de ovenfor under 1) - 2) nævnte samt enhver med adgangskort forsynet statsbanetjenestemand har ret til i tjenestens medfør at indføre fremmede uden kort på statsbanernes grund. Tilsynsførende tjenestemænd har dog ret til at fordre oplyst, i hvilket øjemed de fremmedes færdsel på banen finder sted, for eventuelt at kunne gøre indberetning derom.

Adgangskort til færdsel på banens grund udstedes dels af generaldirektoratet, dels af distrikterne.

Foruden de almindelige adgangskort giver visse frirejsehjemler, bl a nordiske fribilletter, adgang til besigtigelse af baneanlæg. De pågældende frirejsehjemler har påtryk herom.

Det er forbudt fremmede at færdes over spor til lejede arealer. Dette gælder også for bude fra leverandører af brød, mælk, øl m v.

Ophold i erhvervsøjemed, optagelse af spillefilm m v

Statsbanelovens § 62, stk 3:

Uden statsbanestyrelsens tilladelse må ingen tage ophold på statsbaneområdet i erhvervsøjemed, optage spillefilm, foretage indsamlinger, omdele tryksager eller lignende. Tillige må fornøden næringsretlig eller almindelig politimæssig hjemmel foreligge.

Det pålægges personalet nøje at påse, at der ikke i strid hermed tages ophold i erhvervsøjemed på statsbaneområdet, når sådant ophold ikke er tilladt ifølge særlig sluttet overenskomst eller efter særlig given tilladelse.

Det er således bl a forbudt på statsbaneområdet at forhandle postkort o l eller mod betaling at give kunster eller musikalske præstationer til bedste for publikum.

Overtrædelser skal meldes til politiet og kan ikke straks afgøres ved betaling af en bøde.

Optagelse af spillefilm på statsbaneområdet må kun ske efter tilladelse fra generaldirektoratet (reklametjenesten). Under optagelsen skal der være en repræsentant for statsbanerne for at kontrollere, at optagelsen sker i overensstemmelse med den givne tilladelse.

Publikum må ikke forulempes ved filmsoptagelsen, og der bør sørges for, at rejsende ikke mod deres vidende og vilje kommer med på billedet. Såfremt det ønskes, at nogen af statsbanernes personale skal deltage i filmsoptagelsen, må de pågældendes samtykke indhentes.

Forskrifter for publikum

Statsbanelovens § 66:

Stk 1. Så længe tog eller togdel er i bevægelse, er det forbudt at stige på eller af vognene eller hjælpe andre dertil samt at åbne de i vognsiden anbragte døre og låger.

Stk 2. Al ind- og udstigning skal ske på den dertil bestemte side af toget og på de dertil bestemte eller anviste steder på stationer og færger.

Stk 3. Færdsel til eller fra færge og skib må kun ske ad landgangsbro eller færgeklap, og kun når disse er frigivet for passage.

Stk 4. Der må ikke fra tog udkastes genstande, der kan beskadige personer eller ejendom.

Stk 5. Nødbremsen i tog må kun benyttes, når virkelig fare foreligger.

Udkastning fra tog af skadegørende genstande samt misbrug af nødbremsen skal altid anmeldes for en station og af denne meldes til politiet.

Overtrædelse af statsbanelovens
politibestemmelser

Idømmelse af bøder

Statsbanelovens § 68:

.....

Stk 2. Enhver, der overtræder de i §§ 62-67 og § 68, stk 1, indeholdte eller i henhold til disse bestemmelser givne forskrifter, kan af det i stk 1 nævnte statsbanepersonale udvises, om fornødent med magt udsættes fra statsbaneområdet. Hvis sagen ikke afgøres efter § 69, stk 2, kanden pågældende anholdes, medmindre han stiller sikkerhed for bødeansvaret eller godtgør, hvem han er, og at han har fast bopæl her i landet.

Stk 3. Statsbanepersonalet er beføjet til på eller umiddelbart ved statsbaneområdet at anholde enhver, der træffes i udførelsen af eller på friske spor efter en forbrydelse mod driftens sikkerhed.

Stk 4. Personer, der anholdes i henhold til stk 2 eller 3, skal snarest afleveres til politiet.

Stk 5. Politiet er pligtigt på forlangende at understøtte statsbanernes personale i håndhævelsen af de for banerne givne ordens- og sikkerhedsbestemmelser. Ligeledes er statsbanernes personale pligtigt at støtte politiet i dets tjeneste på statsbaneområdet, for så vidt jernbanetjenesten og da særlig sikkerhedstjenesten tillader det.

Statsbanelovens § 69:

Stk 1. Overtrædelse af de i §§ 62-67 og § 68, stk 1, indeholdte eller i henhold til disse bestemmelser givne forskrifter straffes med bøder, der tilfalder statskassen.

Stk 2. Ministeren bemyndiges til for visse mindre overtrædelser af de pågældende bestemmelser at

fastsætte bøder af en bestemt størrelse, dog ikke ud over 40 kr, med den virkning, at sagens videre forfølgning bortfalder, når overtræderen på vedkommende jernbanemands forlangende betaler den for den pågældende forseelse fastsatte bøde; for betalingen skal der samtidig gives kvittering.

Dersom nogen gribes på fersk gerning i en egentlig forbrydelse mod driftens sikkerhed, skal han anholdes i henhold til statsbanelovens § 68, stk 3, og ufortøvet afleveres til politiet. Indberetning skal straks ad tjenstlig vej fremsendes til generaldirektoratet.

Når sten, tømmer eller andre genstande findes henlagt på skinnerne, eller når banernes anlæg, materiel, teleanlæg eller andet af deres tilbehør findes beskadiget under sådanne omstændigheder, at det kan formodes, at beskadigelsen er foretaget for at udsætte driften for fare, eller når der i øvrigt opdages handlinger, der må antages at være udført i sådan hensigt, skal melding derom - mundtlig eller skriftlig - uopholdelig gives til nærmeste foresatte og indberetning indsendes til vedkommende distrikt.

På samme måde skal mundtlig eller skriftlig melding afgives, når der haves mistanke eller formodning om, at der er begået tyveri eller anden forbrydelse med hensyn til jernbanens tilbehør, ejendele eller betroet gods eller i dens bygninger eller færger.

I medfør af statsbanelovens § 69, stk 2, har ministeriet for offentlige arbejder ved en bekendtgørelse af 27. juni 1946 (bødebekendtgørelsen) fastsat bestemte bøder, jf afsnit 10.1.

Det skal påses, at overtrædelser af forbudene ikke går upåtalet hen. Såfremt nogen træffes i overtrædelse af forbudene, skal vedkommende straks opfordres til at betale den fastsatte bøde.

Når de i bødebekendtgørelsen omhandlede forseelser begås af børn under 15 år, skal der ikke foretages politianmeldelse eller afkræves bøde, men bemærkning med angivelse af pågældendes alder og navn samt forældrenes eller værgens bopæl foretages på tograpporten.

Ved togpersonalets opkrævning af bøder, der skal betales af rejsende i togene for begåede forseelser, udsteder togføreren kvittering ved benyttelse af kvitteringsblanketter fra et særligt hæfte (blanket A 26a), der leveres togførere samt andet togpersonale, der fungerer som togfører. Det i betragtning kommende togpersonale bestiller hæfterne direkte i billet- og blanketforvaltningen ved rekvisition på den i togbillethæftet indsatte blanket (blanket A 26). Hæfterne leveres gennem togpersonalets hjemstedsstation, hvor togpersonalet må kvittere for modtagelsen. Ved modtagelsen skal den pågældende tjenestemand overbevise sig om, at hæftet er fuldstændig i orden, d v s at intet nummer mangler, og at intet nummer forekommer flere gange (jf nedenfor).

Hvert hæfte indeholder 8 kvitteringsblanketter nummereret fra 1 til 8. Hver kvitteringsblanket består af 3 dele, nemlig stamme, kupon og kvittering. Udfyldningen af blanketterne sker ved gennemskrift ved hjælp af karbonpapir. Opkrævede beløb indbetales samtidig med aflevering af kuponen til togets første opholdsstation, hvor indbetaling kan ske uden at forsinke toget. Stationen kvitterer på stammen (der forbliver i hæftet) for beløbets modtagelse. Når hæftet er udskrevet opbevares det af udstederen på samme måde som togbillethæftets kvitteringsblad. Blanket A 26a udfærdiges i alle tilfælde, hvor betaling af bøde kræves. Kan eller vil den rejsende ikke betale, afleveres både kupon og kvittering til stationen, der påtegner stammen: "Henvist (stationsnavn og underskrift)".

Er der ingen betjening på den rejsendes bestemmelsesstation (trinbræt mv), må den rejsende afleveres til nærmeste station, hvor henvisning kan ske, medmindre den rejsende stiller

sikkerhed for bødeansvaret, eller hangodtgør, hvem han er, og at han har fast bopæl i landet - jf statsbanelovens § 68, stk 2.

For forseelser, begået i togene, skal der gøres bemærkning på tograpporten med angivelse af, til hvilken station bøden er indbetalt, eller den pågældende er henvist, med oplysning om hæfte- og bladnr på den udfærdigede kvittering.

Det påhviler de stationer, hvor der er stationeret togpersonale, mindst én gang årligt at kontrolere de til togpersonalet udleverede hæfter og derunder påse, at stammerne indeholder kvittering for beløbenes indbetaling til stationerne, eventuelt bemærkningen "Henvist".

Når togpersonalet bemærker, at lukkeindretningerne for en privat overkørsel eller overgang er åbentstående, og overkørslen er uden tilsyn, skal bemærkning herom - ligesom når enhver anden på fri bane begået lovovertrædelse opdages under kørslen - føres på tograpporten. I bemærkningen skal angives de nærmeste stationer, mellem hvilke stedet er beliggende, foruden nærmere stedbetegnelse som f eks led-nr eller kilometersten. Distriktet foretager det videre fornødne.

Når skud eller stenkast mod tog har fundet sted under kørslen, skal lokomotivføreren, henholdsvis togføreren foruden at gøre bemærkning derom på rapporten tillige anmelde sagen for den første station, hvor toget holder, efter at den pågældende handling er forøvet eller opdaget.

Beskadigelse af statsbanernes ejendele m v

Statsbaneloven § 70:

Stk 1. Den, der ødelægger eller beskadiger statsbanernes ejendele eller det i statsbanernes varetaget

værende gods og materiel, er pligtig straks at yde erstatning herfor. Sker sådan ødelæggelse eller beskadigelse forsætligt, straffes skadevolderen med bøde efter foranstående § 69, stk 1, for så vidt der ikke i lovgivningen er foreskrevet strengere straf for den pågældende forseelse.

Stk 2. For mindre beskadigelser af statsbanernes bygninger og materiel kan der af ministeren fastsættes normalpriser for hver beskadigelse med bindende virkning ved fastsættelse af erstatningen. For sådanne beløb kan udpantning finde sted, såfremt vedkommende har anerkendt sin forpligtelse til at erstatte det pågældende beløb.

De af ministeren fastsatte takster er optaget som bilag til nærværende ordreserie, se afsnit 10.2. Disse takster har bindende virkning over for skadevolderen.

For beskadigelse af materiellet udsteder togføreren kvittering ved benyttelse af blanket A 26a, jf side 397.

Om indbetaling af beløbene, eventuel henvisning af rejsende til stationerne, rekvisition af blanket A 26a samt stationernes kontrol med udleverede hæfter se side 397 - 398.

Endvidere skal der gøres bemærkning derom på tograpporten, eventuelt med angivelse af, til hvilken station erstatningen er indbetalt eller den pågældende er henvist, med oplysning om hæfte og bladnummer på den udfærdigede kvittering.

Drejer det sig om ituslåede vinduesruder eller spejle skal disse betegnes så tydeligt, at det straks kan ses, hvilken art det drejer sig om med opgivelse af pos nr (jf afsnit 10.2).

For indre eller ydre forurening af en vogn opkræves den i afsnit 10.2 anførte erstatning.

Optagelse af husdyr

Enhver er efter lovgivningen pligtig til på alle årets tider at holde sine husdyr på egen grund. Husdyr, som imod denne forskrift træffes på statsbanernes grund, skal straks optages. Enhver ansat er såvel berettiget som forpligtet til at optage dem. Ved optagelsen skal det påses, at der ikke tilføjes dyrene skade. Når dyr er optaget og ikke straks mod betaling af de fastsatte optagelsespenge, hvorefter stationerne giver oplysning, kan tilbageleveres ejeren, skal den, der har foretaget optagelsen, sørge for, at dyret eller dyrene efter omstændighederne snarest bliver ført til nærmeste station eller vogterhus eller tøjres forsvarligt på et nærliggende, statsbanerne tilhørende grundstykke, og dyrene skal derefter passes og fodres på behørig måde, så længe de er i statsbanernes værg. Om optagelsen skal der uopholdelig gives melding til nærmeste station med oplysning om, når og hvor optagelse er sket, hvor de optagne dyr er bragt hen, om de har anrettet skade på statsbanernes grund, samt så vidt muligt ejerens navn og bopæl. Optagne dyr må ikke udleveres uden stationens skriftlige tilladelse.

Er det forgæves forsøgt at optage dyr, der er kommet ind på statsbanernes grund, kan der afkræves ejeren ufreds bøder af samme størrelse som optagelsespenge.

Når det forgæves er forsøgt at optage svin, får, lam, omstrejvende hunde og fjerkræ på statsbanernes grund, kan de fjernes på den mest hensigtsmæssige måde, og ejeren kan i så fald ikke fordre erstatning, selv om dyret kommer til skade eller omkommer, men kan dog forlange dyret tilbage uden betaling af optagelsespenge. Underretning om sådant tilfælde skal straks gives til nærmeste station.

10. BILAG

10.1 FORTEGNELSE OVER BØDER

For opkrævning af bøder for overtrædelse af statsbanelovens politibestemmelser gælder bestemmelserne på siderne 394 - 398.

De bøder, der i givet fald kan idømmes af jernbanepersonalet, er følgende:

20 kr for den, der

- a) egenmægtig åbner eller overskrider led, bomme eller andre afspærringsindretninger for bevogtede overkørsler og overgange,
- b) benytter overkørsler og overgange, når det ved signal tilkendes, eller det kan ses eller høres, at tog nærmer sig, såvel som for den, som benytter en bevogtet overkørsel eller overgang, efter at lukning af led eller bomme er påbegyndt,
- c) lader dyr, køretøjer, plove, harver, træstammer eller andre tunge genstande holde stille på overkørsler eller overgange,
- d) kører, rider, cykler, trækker eller driver dyr eller transporterer de under c) nævnte tunge genstande på banelinien med tilhørende skråninger, banketter, grøfter, broer og andre anlæg uden for de over banen førende overkørsler og overgange.

10 kr for den, der

- a) uberettiget færdes på banelinien med tilhørende skråninger, banketter, grøfter, broer og andre anlæg uden for overkørsler og overgange eller på stationer, tog, færges og skibe uden for de for offentligheden åbne lokaliteter, for så vidt overtrædelsen ikke falder ind under foranstående punkt d),
- b) hvor billetkontrollen er henlagt til stationerne, begiver sig til eller fra det således afspærrede område ad andre veje end de dertil bestemte eller anviste,

- c) medens tog eller togdel er i bevægelse, stiger på eller af vognene eller hjælper andre dertil eller åbner de i vognsiden anbragte døre og låger,
- d) stiger ind eller ud af tog på den ikke dertil bestemte side eller uden for de dertil bestemte eller anviste steder på stationer og færger,
- e) færdes til eller fra færge og skib ad anden vej end landgangsbro eller færgeklap eller på disse, når de ikke er frigivet for passage,
- f) flytter jernbanevogne på stationer uden stationens tilladelse,
- g) overtræder nogen af statsbanestyrelsen i henhold til statsbanelovens § 68, stk 1, udstedt og kundgjort forskrift.
- 4 kr for den bruger af private overkørsler eller overgange, som forsømmer at lukke og aflåse det derfor anbragte led (bom).

10.2 TAKSTER FOR BESKADIGELSER PÅ MATERIEL
(Uddrag af ordreserie K)

Position		
a.1.	Gardiner pr stk	12,00 kr
b.1.	Armpude i 1. klasse	
a.	Enkelt pude	65,00 kr
b.	Reparation af betræk på en pude	30,00 kr

Vinduesruder i elektrisk materiel

	Hele ruder		Delte ruder	
	faste	bevæge- lige	faste del	bevæge- lige del
	kr	kr	kr	kr
For en rude:				
c.1.	Vinduer i vognside (vognavl)			
a.	Stor rude	145,00	175,00	110,00 85,00
b.	Mindre rude	130,00	160,00	85,00 70,00
c.	Rude i skydedør	70,00		60,00 50,00
2. Indvendige vinduer				
a.	Rude i skillevæg	80,00		
b.	Rude i indvendig skydedør	70,00		

Position

Vinduesruder og spejle i andet materiel

	Hele ruder kr	Delte ruder bevæge-	
		faste del kr	lige del kr
For en rude:			
c.3. Vinduer i kupé eller sidegang:			
a. Stor rude	235,00	140,00	125,00
b. Lille rude	200,00	130,00	115,00
c. Toiletrum mat	265,00	165,00	150,00
4. Døre:			
a. Indgangsdøre i sidevæg	65,00		
b. " i gavl	65,00		
c. Mellemdør indvendig i vognen	65,00		
d. Skydedør indvendig i vognen	65,00		
5. Spejle, kantslebete	35,00		
d.1. Sofaer (topladssæder *) Læder- eller stofbetrukne			
a. Mindre beskadigelse, som ikke nødvendiggør fornyelse af betrækket			30,00 kr
Større beskadigelser, der nødvendiggør fornyelse af betrækket:			
b. Et sofasæde eller en hynde		90,00	kr
c. En ryg i 1. eller 2. klasse		125,00	kr
d. Bagside af en ryg i 1. eller 2. klasse		50,00	kr

*) For beskadigelse af trepladssæder tillægges 50%, af firepladssæder 100% og fempladssæder 150%.

Position

e.1. Hoved- og armlæn:		
a. Beskadigelser, som ikke nødvendiggør fornyelse af betrækket	12,00	kr
b. Beskadigelser af betrækket, der nødvendiggør fornyelse af dette	65,00	kr
f. Afspærringstove og bagagenet:		
1. Beslaget for et afspærringstov revet ned	8,00	kr
2. Fornyelse af læderet på et afspærringstov	18,00	kr
3. Fornyelse af et lille bagagenet	18,00	kr
4. Fornyelse af et stort bagagenet	35,00	kr
5. Fornyelse af en håndstrop	25,00	kr
g. Væggene oven over ryglænet og lofterne:		
1. Ved ringere beskadigelser	50,00	kr
2. Ved større beskadigelser	200,00	kr
h. Opslag og skilte:		
1. Glas for landkort, statsbanelov og lignende	15,00	kr
2. Ind- eller udvendigt kupéschild	15,00	kr
3. Malede påskrifter	5,00	kr
i. Ventilhåndtag og lignende:		
1. Afbrydning eller beskadigelse af et varmeventilhåndtag	30,00	kr
2. Afbrydning eller beskadigelse af luftventilhåndtag	30,00	kr
j. Dele til den elektriske belysning:		
1. En trykafbryder	25,00	kr
2. En kuppel til lampe i loft	12,00	kr
3. En glasskærm	8,00	kr
4. Et lysstofrør	18,00	kr
5. En plastiskskærm	60,00	kr
6. En læselampe	75,00	kr
7. En glødelampe	5,00	kr

Position

k. Inventar til toiletrum:

1. En vaskekumme i 1. klasse	160,00 kr
2. En " i 2. klasse	145,00 kr
3. En vandkande	10,00 kr
4. En klosetkumme	200,00 kr
5. En sæbeautomat	65,00 kr
6. En håndklædeautomat	85,00 kr
7. En juvelhylde	50,00 kr
8. En papirkurv	40,00 kr
9. En cigarbakke	14,00 kr
10. En toiletpapirholder	30,00 kr
11. En hane til håndvask	28,00 kr
12. En hane til sæbetryk	28,00 kr
13. Fornyelse af bundventil til håndvask	18,00 kr
14. Fornyelse af håndtag til kloset	5,00 kr

l. Forskellige genstande:

1. Et askebæger til 1. klasse	95,00 kr
2. " " " 2. klasse	50,00 kr
3. En hattekrog	12,00 kr

m. Takst for forurening af vogne:

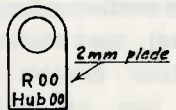
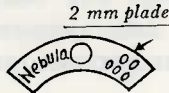
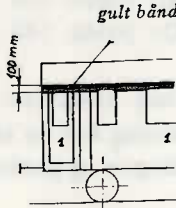

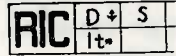
For indvendig eller udvendig forurening af en vogn	25,00 kr
--	----------

10.3 SIGNATURER PÅ VOGNMATERIELLET

Person-, post- og rejsegodsvogne
samt motormateriel

Mærke	Placering	Betydning
	Øverst på gavlen ved opstigningstrin etc	Advarsel mod eventuelle elektriske køreledninger
	På længdedrageren udfor tilbagesstillingsventilen	Angiver placeringen af nødbremstens tilbagesstillingsventil, hvis denne er anbragt i en lukket kasse under vognen
	På længdedrageren udfor dynamoen	Længden af rem ekskl remsamler
	Vandpåfyldningsstudsens malet gul	Vandbeholderen er frostsikret, når vognen er opvarmet
	Ved vandpåfyldningsstudsens (anv ikke på DSB's vogne)	- " -
Vv00t	Til venstre på længdedrageren	Angiver vognvægten
Tara 00000 kg	- " -	Vognens taravægt. Påføres kun RIC-mærkede vogne.

Mærke	Placering	Betydning
	På længdedrageren udford skruebremse-svinget	Angiver, at vognen har skruebremse
→ 0,00m ←	1. Til højre på længdedrageren	1. For 2-akslede vogne: Afstanden mellem hjulsættene. For 3-akslede vogne: Afstanden mellem de yderste hjulsæt. For bogie-vogne: Afstanden mellem bogie-centrene
	2. På bogien	2. For 2-akslede bogier: Afstanden mellem hjulsættene. For fler-akslede bogier: Afstanden mellem de yderste hjulsæt. For fælles-bogier dog afstanden til bogie-midten
	Til højre på længdedrageren	Angiver revisionsværksted og dato for person-, post- og rejsegodsvogne K: cvk Kh A: cvk Ar
	På bogielængdedrageren	Bogien må ikke smøres på de steder, der har gummi-anlæg (gummien ødelægges af olien)

Mærke	Placering	Betydning
	Under en af de to bolte, som sammenholder pufferplade og pufferhylster	Mærkeskilte for ringfjederpuffere. R: største puffertryk i tons H: puffervandring i mm
	- " -	Smøremiddel Årstal ved pufferens anbringelse. Pufferens typebetegnelse
	På sidevæggen udford 1. kl vognafdelingerne umiddelbart under taget	Det gule bånd angiver 1. kl vognafdelingerne
	Vognsiden nedest til venstre	Vognen opfylder alle betingelser for løb på jernbaner, der er tilsluttet "RIC", se side 411 Rødt RIC: maks 120 km/t Gult RIC: maks 140 km/t
	- " -	Vognen opfylder de almindelige betingelser for løb på jernbaner, der er tilsluttet RIC, samt de specielle betingelser for løb på de i signaturen anførte jernbaner, se side 411. En stjerne angiver, at vognen ikke opfylder betingelserne for løb på enkelte af den pågældende jernbanes linier Rødt RIC: maks 120 km/t Gult RIC: maks 140 km/t

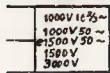
Mærke Placering Betydning

Vognsiden
nederst til
venstre

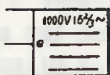
Vognen opfylder de internationale bestemmelser for overførsel med danske og udenlandske færger i det omfang, som er angivet i signaturen. For betydningen af anker-signatur og kendingsbogstaver, se side 411.

Rødt RIC: maks 120 km/t
Gult RIC: maks 140 km/t

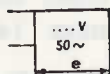
I fortsættelse
af RIC-mærket

Vognen har elektrisk varmeudrustning for de anførte spændinger og periodetal

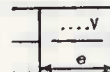
- " -

Må kun benyttes for de anførte spændinger og periodetal

- " -

Vognen har gennemgående elektrisk varmeledning
..... V angiver den højst tilladelige spænding.
∞ = perioder

- " -

Vognen har gennemgående elektrisk varmeledning.
..... V angiver den højst tilladelige spænding.
— betyder jævnstrøm.
Varmeledningen må ikke bruges til vekselstrøm

Betydningen af RIC-mærkets kendingsbogstaver
for jernbaner, der er tilsluttet "RIC"

A - Østrig
B - Belgien
BG - Bulgarien
CH - Schweiz
CS - Tjekkoslovakiet
D - Tyskland
DK - Danmark
F - Frankrig
GR - Grækenland
H - Ungarn
It - Italien
J - Jugoslavien
L - Luxembourg
N - Norge
NS - Holland
PL - Polen
R - Rumænien
S - Sverige
TC - Tyrkiet

Betydningen af RIC-mærkets ankersignaturer og
kendingsbogstaver for de forskellige
færgeoverfarter

Rødby Færge - Puttgarden
Trelleborg - Sassnitz
Reggio C - Messina
Villa S.G. - Messina

HH Helsingør - Hålsingborg
KN Korsør - Nyborg
GW Gedser - Warnemünde
KM København - Malmö

Fuldstændige betegnelser samt forkortelser for
de internationalt anvendte trykluftbremser

I. Automatiske, ikke trinvis løsbare bremser

W	Westinghouse-bremse med hurtigvirkende styreventil Westinghouse-bremse med hurtigvirkende styreventil og omstilling "godstog - persontog"
K-GP	Knorr-godstogs- persontogsbremse
W-G	Westinghouse-godstogsbremse med styreventil Lu I eller Lu I-II
W-GP	Westinghouse-godstogs- persontogsbremse med sty- reventil Lu V-I
W-P	Westinghouse-persontogsbremse med styreventil LuR

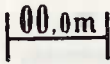
II. Automatiske, trinvis løsbare bremser

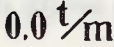
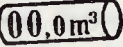

Kk-G	Kunze-Knorr-godstogsbremse
Kk-G ^P	Kunze-Knorr-godstogs- persontogsbremse
Kk-G ^{PR}	Kunze-Knorr-hurtigtogsbremse med omstilling "godstog-persontog-hurtigtog"
Dr-G	Drolshammer-godstogsbremse
Dr-GP	Drolshammer-godstogs- persontogsbremse
Bo-GP	Bozic-godstogs- persontogsbremse, type C, uden lastveksel
Bo-GP-A	Bozic-godstogs- persontogsbremse, type CD, med automatisk lastveksel
Bo-G-A	Bozic-godstogsbremse, type D, med automatisk last- veksel
Hik-G	Hildebrand-Knorr-godstogsbremse
Hik-P	Hildebrand-Knorr-persontogsbremse
Hik-GP	Hildebrand-Knorr-godstogs- persontogsbremse
Hik-G ^{PR}	Hildebrand-Knorr-hurtigtogsbremse med omstilling "godstog-persontog-hurtigtog"
Bd-G	Breda-godstogsbremse
Bd-P	Breda-persontogsbremse

Bd-GP	Breda-godstogs- persontogsbremse
Bd-PR	Breda-persontogs- hurtigtogsbremse med omstilling "persontog-hurtigtog"
K-RL-P	Knorr-persontogsbremse med hurtigvirkende styre- ventil og Rihosek-Leuchter-ventil for trinvis løsning
W-RL-P	Westinghouse-bremse med hurtigvirkende styreventil, eller med styreventil LuR og Rihosek-Leuchter-ven- til for trinvis løsning
Ch-GP	Charmilles-godstogs- persontogsbremse
O-G	Oerlikon-godstogsbremse, type Est 3
O-GP	Oerlikon-godstogs- persontogsbremse type Est 3
O-P	Oerlikon-persontogsbremse, type Est 4
O-PR	Oerlikon-persontogs- hurtigtogsbremse, type USt el- ler Est/R
O-GP-A	Oerlikon-godstogs- persontogsbremse, type Est-AL, med automatisk lastveksel
KE-G	Knorr-godstogsbremse, type KE
KE-P	Knorr-persontogsbremse, type KE
KE-GP	Knorr-godstogs- persontogsbremse, type KE
KE-G ^P -A	Knorr-godstogs- persontogsbremse, type KE med styreventil KE2b-AL eller KE2c-AL med automatisk lastveksel
KE-G ^{PR}	Knorr-hurtigtogsbremse kategori "R", type KE, med omstilling "godstog-persontog-hurtigtog" med eller uden farebremseaccelerator og med eller uden bloke- ringsbeskytter
WE-G	Westinghouse-godstogsbremse, type E2A eller E3
WE-P	Westinghouse-persontogsbremse, type E2A eller E3
WE-GP	Westinghouse-godstogs- persontogsbremse, type E2A eller E3
WE-GP-A	Westinghouse-godstogs- persontogsbremse, type E3, med automatisk lastveksel
WU-G	Westinghouse-godstogsbremse, type U
WU-P	Westinghouse-persontogsbremse, type U
WU-GP	Westinghouse-godstogs- persontogsbremse, type U
DK-G	Dako-godstogsbremse, type C, CV, CVI, CD, CVD, CVID

DK-P	Dako-personotogsbremse, type C, CV, CVI, CD, CVD, CVID
DK-GP	Dako-godstogs- personotogsbremse, type C, CV, CVI, CD, CVD, CVID
DK-GP-A	Dako-godstogs- personotogsbremse, type CD, CVD, CVID, med automatisk lastveksel
DK-PR	Dako-hurtigtogsbremse kategori "R", med omstilling "personotog-hurtigtog", type CV, med eller uden farebremseaccelerator, og med eller uden blokeringsbeskytter.

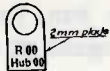
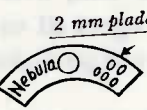

Godsvogne

Mærke	Placering	Betydning
	På vogngavl og til venstre på vognsiden	Forsigtig rangering
	Til venstre på vognsiden	Angiver vognens egenvægt (tara)
	- " -	Øverste felt angiver vognens egenvægt (tara), nederste felt skruebremsevægten. (Findes kun på vogne, hvor skruebremsevægten er mindre end tara + last)
	- " -	Angiver vognens bundflade
	- " -	Angiver vognens nyttige læsselængde

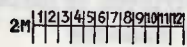
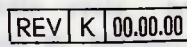
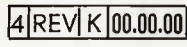

Mærke	Placering	Betydning
	På længdedrageren	Angiver vognens største metervægt i tons. Påføres kun, dersom den er lig eller større end 4,0 t/m
	På beholdervognes venstre sideplade	Angiver beholdervognenes rumindhold i m ³ , hl eller l
	Øverst på gavlen ved opstigningstrin etc	Advarsel mod evt elektriske køreledninger
	1. Til højre på længdedrageren	1. For 2-akslede vogne: Afstanden mellem hjulsættene. For 3-akslede vogne: Afstanden mellem de yderste hjulsæt. For bogie-vogne: Afstanden mellem bogiecentre.
	2. På bogien	2. For 2-akslede bogier: Afstanden mellem hjulsættene. For fler-akslede bogier: Afstanden mellem de yderste hjulsæt.
	Til venstre på vognsiden	Angiver største islast (vandis)

Mærke	Placering	Betydning
$00 \frac{A}{0}$	Til højre på vognsiden evt til højre på længdedrageren	Antal (00) og art (0) af løse vogndeale (A) (Se side 423)
	Midt på længdedrageren	Angiver den størst tilladte last jævnt fordelt over de angivne antal meter. Afstandene a-a, b-b og c-c er markeret på længdedrageren
MG	På længdedrageren	Vognen har millimetergevind
	Til højre på længdedrageren umiddelbart til venstre for signaturen for vognrevision	Vognen er udtaget til lejlighedsvis udrangering
	Ved vognnummeret	Privat-vogn
	På beholdervognes højre sideplade	Beholdervognen har skvalpeplader
	Til højre på vognkassen	Vognen opfylder transitprofilet, og dens konstruktion og udstyr opfylder de øvrige bestemmelser for internationalt løb

Mærke	Placering	Betydning
	Til højre på længdedrageren umiddelbart til venstre for signaturen for revisionsfrist	Angiver at vognen er forsynet med internationalt udskiftelige dele
	Nederst på hjørnestolperne	Gennemgående elektrisk varmeledning til 3000 volt. 50 anføres kun, hvis ledningen er egnet til en vekselstrøm med periodetal 50
- " -		Gennemgående elektrisk varmeledning til 1500 volt. 50 anføres kun, hvis ledningen er egnet til en vekselstrøm med periodetal 50
- " -		Gennemgående elektrisk varmeledning til 1000 volt. 50 anføres kun, hvis ledningen er egnet til en vekselstrøm med periodetal 50
	Umiddelbart efter RIV-mærket	Vognen er enhedsgodsvogn, dvs at den er bygget i overensstemmelse med International Jernbaneunions vedtægter

Mærke	Placering	Betydning
	På midten af længdedrager	Angiver at vognen har automatisk lastafbremser med maks-bremsevægt som anført i signaturen
	Til venstre på længdedrageren	Vognen må ikke passere rangerrygge
	Under en af de to bolte, som sammenholder pufferplade og pufferhylster	Mærkeskilte for ringfjederpuffere. R: største puffertryk i tons. H: puffervandring i mm
	Under en af de to bolte, som sammenholder pufferplade og pufferhylster	Smøremiddel. Årstal ved pufferens anbringelse. Pufferens typebetegnelse
UIC	Under RIV-mærket	Vognen er standardgodsvogn, dvs at den er bygget i overensstemmelse med International Jernbaneunions tegninger
	Til venstre på vognsiden	Vognen er optaget i EU-ROP-vognparken

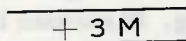
Mærke	Placering	Betydning
-------	-----------	-----------

	Nederst til højre på vognsiden	Smøreskema for vogne med tidssmøring. Påskriften til venstre for felterne angiver smørefristen i måneder (M). Øverste felter angiver årets måneder, og i de nederste felter anføres under den pågældende måned tjenestested og dato for den foretagne smøring
	Til højre på længdedrageren	Revisionssignatur for vogne med 4-årig revisionsfrist for indenlandsk løb og 3-årig revisionsfrist for udenlandsk løb. Åremålet for vogne med anden revisionsfrist angives med et tal til venstre for signaturen. Datoen er for den sidst foretagne vognrevision
	Til højre på længdedrageren	Revisionssignatur for vogne med 4-årig revisionsfrist i såvel ind- som udland. Datoen er for den sidst foretagne vognrevision K: cvk Kh A: cvk Ar N: vk Ng E: filial-vk Es
		
		

Mærke

Placering

Betydning

Udbygning på højre side af revisionssignaturen

Revisionsfristen er forlænget med 3 måneder

Sp

I nærheden af datosignaturen for vognrevision

Til vognens bygning er helt eller delvis anvendt andre stålsorter end de normale

D

aluminiumsfarve

På længdedrageren, umiddelbart til højre for datosignaturen for vognrevision

Anbringes på vogne med isothermos- eller athermos-akselkasser og angiver, at udskiftning af olie har fundet sted siden sidste vognrevision

H

På længdedrageren, i nærheden af datosignaturen for vognrevision

Anbringes på vogne, hvis glideleje-akselkasser er udstyret med smørepudestel af ny model

Mærke

Betydning

Vognen er udstyret som ledningsvogn

Vognen er udstyret med en persontogsbremse, der ikke kan omstilles til godstogsbremse

Vognen er udstyret med en i international trafik tilladt godstogsbremse

Vognen er udstyret med en i international trafik tilladt godstogsbremse, der kan omstilles til persontogsbremse

Signaturerne, der er hvide, er anbragt på de fire hjørnestolper. På hvidmalede vogne er de indrammet med sort.

Angående fortegnelse over bremsere, der er tilladt i internationalt løb, se side 412 - 414.

Lastgrænsesignaturer for godsvogne, hvis konstruktion tillader akseltryk på

over 18 t indtil 20 t			over 16 t indtil 18 t			indtil 16 t		
A	B	C	A	B	C	A	B	C
20,5t	24,5t	28,5t	20,5t	24,5t		20,5t	20,5t	
A	B	C	A	B	C	A	B	C
20,5t	24,5t	28,5t	20,5t	24,5t		20,5t	20,5t	
S	20,5t	22,0t	S	20,5t	22,0t	S	18,5t	
A	B	C	A	B	C	A	B	C
20,5t	24,5t	28,5t	20,5t	24,5t		20,5t	20,5t	
S	20,5t	24,5t	S	20,5t	24,5t	S	20,5t	
SS	15,5t		SS	15,5t		SS	15,5t	

Angiver vognens største tilladte last (inkl evt islast) ved kørsel på A, B og C normalstrækninger.

S-mærket markerer, at vognen kan køre i tog, hvis hastighed er indtil 100 km/t, når de ud for mærket angivne lastgrænser ikke overskrides.

SS-mærket markerer, at vognen kan køre i tog, hvis hastighed er indtil 120 km/t, når de ud for mærket angivne lastgrænser ikke overskrides.

Signaturernes placering: til venstre på vognsiden.

Signaturer for løse vogndelev

Eksempel: $8 \frac{A}{6} = 8$ stk aftagelige kæder til side- eller endestøtter.

A: Løst vogndel.

6: Løbenummer for vogndelen.

8: Antal af pågældende vogndel.

Løbe-
nummer

- 1 Side- eller endestøtte
- 2 Aftagelig sidevæg på fladvogn
- 3 Aftagelig endevæg på fladvogn
- 4 Aftagelig sidelem
- 5 Aftagelige indvendige stolper til sikring af godset
- 6 Kæde til side- eller endestøtter
- 7
- 8 Presenningbom
- 9 Vrideskammel (med støtter)
- 10 Indskudsgulv (for fjerkræ etc)
- 11 Understøtning for indskudsgulv
- 12 Bræt til indskudsgulv
- 13 Dørforsatsgitter (for frugt, grønsager etc)
- 14 Dørplade (for løst indladet korn etc)
- 15 Bure til dyr
- 16 Siddestænger for fjerkrævogne
- 17 Fodertrug
- 18 Buk for fodertrug
- 19 Løst hestebom eller støtterem
- 20 Gitter eller aftagelig polstring for hestetransport
- 21 Aftagelig briks for hestetransport
- 22 Grime til hestevogn
- 23 Klapstol i hestevogn
- 24 Kobbelstang (stiv kobling)
- 25 Bundrist (stål-, brædde- eller tremmerist)
- 26 Iskasse

Løbe-
nummer

27	Iskasseforsatsvæg
28	Iskasserammer
29	Hagestang eller stang for kødkroge
30	Aftagelig tværbjælke (for vogne med forsænket bund)
31	Aftagelig drager
32	Støttebjælke for specialvogne
33	Del til indskudsgulv for specialvogne
34	Iltflaske
35	Stopkile
36	Bremsestang med eller uden klodser) til vogne for
37	Fastspændingstov) biltransport
38	Mindre bjælke for bevægelig rampe)
39	Aftagelig læssesadel for vogne med vrideskammel
40	Udvekslelig varmehalvkobling
41	Ildslukningsapparat
42	Hjulstop) for specialvogne til
43	Slidsker) befordring af biler
44	Gelænderstang
45	Gelænderbue
46	Bremsespindel

10.4 KOMBINEREDE FLYVE- OG
JERNBANEDOBBELTBILLETTER MELLEM
KØBENHAVN OG JYLLAND

Efter aftale mellem statsbanerne og SAS er der indført salg af kombinerede dobbeltbilletter, der i den ene retning gælder med tog og i den anden retning med SAS-fly.

Billetterne består af et almindeligt kuponbilletsomslag (BMS nr 470) med 2 rosa kuponer, hvoraf den ene gælder som rejsehjemmel til jernbanebefordring mellem de derpå anførte stationer og den anden som rejsehjemmel til SAS-fly mellem de derpå anførte lufthavne. Kuponerne er kun gyldige, når de er indsat i omslaget. I omslaget er endvidere indsat en hvid genpartskupon, der ikke gælder som rejsehjemmel.

Billetterne udstedes kun mellem København (Kastrup) på den ene side og Nørresundby) (Ålborg lufthavn)

Ålborg)

Ebeltoft)

Grenå)

Randers) (Tirstrup lufthavn)

Århus H)

Århus havn)

Brande)

Esbjerg)

Fredericia) (Billund lufthavn)

Grindsted)

Herning)

Kolding)

Vejle H)

på den anden side. De gælder i 1 måned og udstedes kun i rejsebu-
reauerne.

På billetterne kan jernbanerejsen afbrydes én gang mod, at jernbanekuponen får stationens (togpersonalets) påtegning om afbrydelsen. Vidererejsen skal da tiltrædes inden kl 24 på billettens sidste gyldighedsdag.

Ved billetteringen i togene klippes jernbanekuponen i den nederste kant fra venstre mod højre. Den indsamles ved sidste billettering og indsendes på samme måde som kuponer i international trafik.

Rejsende med billet til togenes 2. klasse, som efter rejsens påbegyndelse ønsker befordring på 1. klasse, får ret hertil ved tilkøb efter de almindelige bestemmelser for rejsende med almindelige enkeltbilletter.

På jernbanekuponen kan der ekspederes rejsegods i samme omfang som på almindelige enkeltbilletter.

10.5 UDSTEDELSE AF TOGBILLETTER UDEN TILLÆG

Der opkræves ikke tillæg til billetprisen efter statsbanelovens § 6 ved udstedelse af togbilletter i følgende tilfælde:

1. For rejsende, som ønsker at rejse over en anden rute end den, hvorover deres billetter gælder (forskelsbillet).
2. For rejsende, som stiger på togene ved trinbrætter og ekspeditionssteder, der er ubetjent ved det pågældende tog.
3. For rejsende, som efter indhentet tilladelse befordres med godstog, fra stationer med særskilt billetkontor, når dette er lukket ved det pågældende tog.
4. For rejsende, i gennemgående tog eller vogne, som ikke tidligere har kunnet købe billet til rejse over en følgende strækning samt for rejsende, som på grund af forsinket ankomst af korresponderende tog, færger, skibe eller rutebiler, ikke har nået at løse ny billet på skiftestationen.
5. For rejsende fra udlandet, som på grænsestationen ikke har nået at løse ny billet til vidererejse derfra.
6. For rejsende, som ønsker tilkøbsbillet til 1. klasse i tog, som kun på en del af befordringsstrækningen fører 1. klasse.
7. For rejsende, som med dobbeltbilletter, fra Københavns bybane eller Hellerup til stationer på Nord- og Kystbanen skal efterbetale, når de benytter disse billetter til tilbagerejse over en længere strækning på Kystbanen henholdsvis Nordbanen.
8. For rejsende, som har abonnementskort til eller fra Helsingør eller Snekkersten over Kystbanen, men som løser forskelsbillet for at rejse over Nordbanen (for enkeltrejse 2,40 kr og for dobbeltrejse 2,70 kr).
9. Til lokale rejser på Sallingsundoverfarten.
10. For hunde, som medføres af rejsende.
11. For rejsende, som på grund af virkelig forhåndenværende pladsmangel i 2. klasse befordres i 1. klasse.

12. For rejsende med rejsehjemmel til Hvidovre/Valby, som benytter tog, der først standser i København H. Togbilletten udstedes til København H; pris 1. klasse: 130 øre, 2. klasse: 85 øre. Ønsker den rejsende togbilletten udstedt til Københavns bybane, opkræves samme priser med tillæg efter statsbane-lovens § 6, stk 2.
13. For rejsende med rejsehjemmel til Sønderport eller Fruens Bøge, som benytter tog, der først standser i henholdsvis Holstebro eller Odense.
14. For rejsende, der befordres i "Engländeren" til Esbjerg havn og kun har billetter til Esbjerg station.
15. For rejsende, med billet fra et af ekspeditionsstederne Dybbølsbro, Nordhavn, Svanemøllen eller Vesterport til Roskilde, der ønsker at fortsætte rejsen idover Roskilde.

10.6 MODTAGELSE AF FREMMED MØNT

Ved salg af billetter og ekspedition af rejsegods kan i absolut nødvendigt omfang modtages nedenævnte fremmede valutaer i det angivne omfang, idet de omregnes efter følgende kurser:

Valuta	modtages kun i	pr	Skal veksles til følgende beløb i danske kroner	Sedler, der lyder på større beløb end nedennævnte, må ikke modtages
belgiske francs	sedler	100	13,25	
D-mark	sedler	100	170,00	
"	1, 2 og 5 mark mønter	100	160,00	
engelske pund*)	sedler og traveller- checks**)	1 £	19,00	5 £
franske francs§)	sedler	100	135,00	
hollandske gylde	sedler	100	185,00	
norske kroner	sedler	100	93,00	100 no kr
" "	mønter	100	83,00	
schweizerfrancs	sedler	100	156,00	
svenske kroner	sedler	100	130,00	100 sv kr
" "	mønter	100	122,00	
USA-dollars	sedler og traveller- checks	100	675,00	
østrigske schillings	sedler	100	25,25	

*) Skotske, irske, australske, newzealandske og israelske pund modtages ikke.

***) Engelske traveller-checks modtages kun, hvis de har påtegning om, at de er betalbare i Danmark.

§) Sedler i gamle francs, hvor møntenheden er angivet som "francs" tæller kun for 1/100 ved omregningen.

Der må kun modtages kendte, endnu gyldige pengesedler (traveller-checks), og der må udvises stor påpasselighed, idet der jævnligt forekommer forfalskninger. Hvis der består mindste tvivl med hensyn til en seddel (traveller-check), må den ikke modtages, før der er skaffet vished for, at den er gyldig og kan modtages uden risiko. Navnlig bør der udvises forsigtighed ved modtagelsen af iturevne og igen sammensatte sedler. I visse tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at sikre sig den rejsendes navn og evt adresse ved hjælp af hans pas.

Ved modtagelse af traveller-checks skal følgende regler nøje iagttages:

- 1) Underskriften i checkens nederste venstre hjørne skal afgives med blæk eller kuglepen i overværelse af den, der modtager checken, og skal svare til den rejsendes signatur i checkens øverste venstre hjørne. Der må ikke være foretaget rettelser eller raderinger i checkene.
- 2) Traveller-checkene skal være udstedt til Danske Statsbaners ordre.
- 3) Præsenteres der en traveller-check, som er underskrevet af den rejsende både i øverste og nederste venstre hjørne, skal vedkommende, før checken modtages som betaling, legitimere sig og skrive sit navn endnu en gang på checken (ovenover den nederste af de tidligere underskrifter).

Andre checks end de nævnte traveller-checks må ikke modtages.

Den modtagne fremmede valuta afleveres til det ekspeditionssted, hvortil de udstedte billetter afregnes, og til den kurs, hvortil den er modtaget. Undladelse af at aflevere valutaen er i strid med gældende lovbestemmelser og kan få alvorlige følger for den pågældende.

10.7 BEHANDLING AF FUNDNE GENSTANDE

Glemte eller tabte genstande, der findes i statsbanernes befordringsmidler (tog eller færg) eller i de lokaler m m, der er bestemt til afbenyttelse for rejsende (forhal, ventesal, perron, færgehal og lignende), eller på banelinien, hvor de antages tabt af rejsende i forbikørende tog, skal under iagttagelse af de nedenfor angivne regler straks afleveres til en station, der skal tage dem under sikker forvaring.

Afleveringen skal ske således:

For genstande, der findes på en stations område, til den pågældende station.

For genstande, der findes i tog, til togets endestation, eventuelt til den station, hvor vognen udsættes.

For genstande, der findes på storebæltsoverfarternes færg, til Korsør station henholdsvis ekspeditionen i Halsskov.

Genstande, der findes på færgerne på Kalundborg - Århus overfarten, til Århus havnestation.

For genstande, der findes på Fåborg - Mommark overfartens henholdsvis Sallingsund overfartens færg, til den station, hvortil færgen først ankommer.

For genstande, der findes på færg på overfarter i forbindelse med udiandet, gennem toldvæsenet til vedkommende overfartsstation.

For genstande, der findes på banelinien, til nærmeste station.

Genstande, der findes i statsbanernes rutebiler, afleveres til politiet, for så vidt de ikke umiddelbart kan afleveres til rette vedkommende gennem driftslederen.

Ved afleveringen må angives, hvor på stationen eller i hvilket tog og vogn hhv i hvilken færges og salon genstandene er fundet samt andre oplysninger, der kan have betydning for identifikation af ejeren; det må således eksempelvis særlig anføres, hvis de skulle være fundet i en ud over statsbanerne på fremmede baner gående personvogn.

I tilfælde, hvor uaflåede kufferter, tasker, pakker, poser eller andre genstande, hvis indhold kan formindskes, indleveres til stationerne som fundet i tog eller på færges eller andre steder på banens terræn, skal indholdet nøje undersøges og konstateres ved, at der indlægges en af vedkommende tjenestemand underskrevet og med stationens dagsstempel forsynet, specificeret fortegnelse over de genstande, hvorefter indholdet består.

Til opbevaring af fundne sager findes et depot i København for 1. distrikts område og et depot i Århus for 2. distrikts område.

De ovennævnte sager indsendes af stationerne til vedkommende depot med de i togplanerne fastsatte tog senest dagen efter, at genstandene er indleveret til stationen, medmindre de forinden er forlangt udleveret.

Københavns Hovedbanegård og Århus H station afleverer de den foregående dag afleverede fundne sager i depotet inden kl 9.

De fundne sager udleveres på forlangende til ejeren eller til den, der ellers måtte legitimere sig som berettiget til at modtage dem.

10.8 DE ALLIEREDE HÆRES TRANSPORTER

A. International trafik

Mellem militærstyrkerne fra

Vesttyskland (A), Belgien (B), Canada (C), Spanien (ES), USA (E), Frankrig (F), Storbritannien (G), Italien (I), Luxembourg (L) og Holland (P) på den ene side og

jernbanestyrelserne i

Belgien, Danmark, Frankrig, Holland, Italien, Luxembourg, Norge, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Vesttyskland og Østrig på den anden side

er der truffet aftale om udlevering af billetter samt ekspedition af rejsegods uden kontant betaling mod aflevering af en særlig rekvisition, der benævnes "Travel Warrant".

Aftalen omfatter ikke befordring i særtog eller særlige vogne.

Almindelige bestemmelser

"Travel Warrants" fra de enkelte militærstyrker adskiller sig fra hinanden ved et kendingsbogstav (jf ovenfor), der er anført efter warrantens nummer.

Tilkøbsbilletter til højere vognklasse samt forskelsbilletter til rejse over anden rute må betales kontant af den rejsende. Rejsende, der træffes i togene uden at have ombyttet deres warrant med billet, betragtes som rejsende uden gyldig rejsehjemmel.

Billetudstedelse

1. Gennemgående kuponer

Mod aflevering af warrants kan statsbanernes rejsebureauer samt forbindelsesstationerne i den internationale person- og rejsegodstarif (TCV) udstede gennemgående blankokuponer (serie 511 - 514

= BMS nr 481 hhv 483 - 486) (færdigtrykte billetter må ikke anvendes) og gruppebilletter (serie 500 = BMS nr 511) i forbindelse med ovenstående lande. I forbindelse med Norge må billetudstedelse kun finde sted via Sverige og i forbindelse med Østrig kun via Vesttyskland og evt Schweiz.

Der udstedes en billet til hver rejsende eller - såfremt warranten lyder på mere end 9 personer - en international gruppebillet til den i warranten angivne strækning og klasse.

Er der tale om en kupon, forsynes denne i prisrubrikken med påtegningen "Militær", desuden anføres i rubrikken "Grund" warrantens nummer, serie og kendingsbogstav, jf foran. Ved gruppebilletter anføres de nævnte angivelser i rubrik 19 "Bemærkninger".

2. Lokale kuponer

Kan gennemgående kupon (gruppebillet) ikke udstedes (f.eks. på grund af rejseruten), må statsbanernes rejsebureauer til rejser i foranstående lande udstede lokale blankokuponer (gruppebilletter) efter bestemmelserne i de enkelte landes TCV del II (II/III). Såvel for udstedelsen af lokale kuponer som for påtegningen af warranten samt afregningen gælder de samme bestemmelser som anført ovenfor under gennemgående kuponer.

3. Pladsbilletter

Pladsbilletter udstedes efter de almindelige bestemmelser. Forinden udleveringen påtegnes edmonsonske pladsbilletter "Militær" henover den trykte prisangivelse.

4. Tilkøpsbilletter til TEE-tog, liggepladsbilletter m.v.

Ved udstedelse af tilkøpsbilletter til TEE-tog og andre tog, til hvilke der kræves særlig tillægsbetaling, og af liggepladsbilletter anvendes de sædvanlige blanketter.

5. Sovepladsbilletter

Reservering af sovepladser skal ske gennem et DSB-rejsebureau, der lagtager følgende:

Ved reservering af sovepladser i Det internationale Sovevognsselskabs (CIWL) vogne påføres warranten reserveringsangivelserne, og der må i intet tilfælde udstedes sovepladsbillet. Warranten afleveres af den rejsende til sovevognskonduktøren.

Ved reservering af sovepladser i DSG's (Deutsche Schlafwagen-Gesellschaft) vogne udstedes sovepladsbillet på sædvanlig måde (hvorved prisrubrikken altså også udfyldes).

Ekspedition af rejsegods

I de samme forbindelser som de, i hvilke der i henhold til foranstående kan udstedes gennemgående billetter, kan forbindelsesstationerne i den internationale person- og rejsegodstarif ekspedere rejsegods uden kontant betaling mod aflevering af en forbefordringen af rejsegodset udstedt warrant, påført rejsegodsets vægt, dog mindst 30 kg.

Ved ekspedition anvendes det internationale rejsegodsbevis (blanket A 330 = BMS nr 541).

Tilbagebetaling

Billetter, som er udstedt mod aflevering af warrants, må ikke modtages tilbage, men skal i tilfælde af ikke-benyttelse påtegnes i overensstemmelse med forskrifterne i PIV, og de rejsende henvises til at aflevere billetterne til deres militære myndigheder.

B. Lokal trafik

1. Jernbanebefordring

Efter aftale med de amerikanske militærstyrker kan de omhandlede warrants af de amerikanske militærstyrker tillige anvendes ved udstedelse af billetter og ekspedition af rejsegods i Danske Statsbaners lokaltrafik.

Billetudstedelse

Ved billetudstedelsen anvendes Almex-billetformular B (BMS nr 62), for grupperejsende formular C (BMS nr 221). Billetudstedelsen foretages efter de almindelige bestemmelser med følgende afvigelser:

Formular B:

Udfyldning: Oven over "-billet" anføres "Militær", og efter "billet" anføres warrantens nr, serie og kendingsbogstav.

Formular C:

Udfyldning: I prisrubrikkerne (14 og 15) anføres "Militær" samt warrantens nr, serie og kendingsbogstav. I rubrikken "ialt" (16) anføres "-".

I øvrigt gælder samme bestemmelser som for befordring i international trafik, såfremt de efter deres natur kan finde anvendelse.

Ved udstedelse af pladsbilletter anvendes Almex-billetformular D (BMS nr 69), der udfyldes og afstemples efter de almindelige regler. Forinden udlevering afklippes billettens nederste højre hjørne.

Ved reservering af soveplads i indenlandske sovevogne påføres warranten reserveringsangivelserne, og der må i intet tilfælde udstedes sovepladsbillet.

Ekspedition af rejsegods

Ved ekspedition af rejsegods anvendes de almindelige blanketter (A 308, A 309 hhv A 310 = BMS nr 267, 268 hhv 266), hvori der i stedet for pris anføres "Militær" med angivelse af warrantens nummer, serie og kendingsbogstav. I øvrigt gælder samme bestemmelser som for befordring i international trafik, såfremt de efter deres natur kan finde anvendelse.

2. Befordring af motorkøretøjer på overfarterne

Der er endvidere givet britiske og amerikanske militærstyrker i Tyskland tilladelse til at benytte warrants ved betaling for overførsel af køretøjer og personel på Danske Statsbaners indenlandske overfarter samt mellem Rødby Færge og Puttgarden.

For personer, for hvilke der skal regnes betaling, gælder bestemmelserne i de foregående afsnit.

Der skal udstedes en warrant for hvert køretøj.

Udstedelse af køretøjsbilletter

Ved billetudstedelsen anvendes - hvis det er muligt - blankobilletter og klippebilletter.

I blankobilletterne anføres i stedet for pris, "Militær" med angivelse af warrantens nummer, serie og kendingsbogstav.

Klippebilletter klippes i alle for beregningen nødvendige rubrikker undtagen prisrubrikkerne. På billetterne anføres "Militær" tillige med warrantens nummer, serie og kendingsbogstav.

Blokbilletter og edmonsonske billetter skal før udleveringen mærkes ved afklipping af nederste højre hjørne.

Section 10

The Department of the Interior is authorized to acquire and hold land for the benefit of the people of the United States. This authority is derived from the Act of October 3, 1917, which provided that the Secretary of the Interior should have the same powers and authority as the Secretary of War in the acquisition and disposal of land.

The Department of the Interior is also authorized to acquire and hold land for the benefit of the people of the United States. This authority is derived from the Act of October 3, 1917, which provided that the Secretary of the Interior should have the same powers and authority as the Secretary of War in the acquisition and disposal of land.

The Department of the Interior is also authorized to acquire and hold land for the benefit of the people of the United States. This authority is derived from the Act of October 3, 1917, which provided that the Secretary of the Interior should have the same powers and authority as the Secretary of War in the acquisition and disposal of land.

The Department of the Interior is also authorized to acquire and hold land for the benefit of the people of the United States. This authority is derived from the Act of October 3, 1917, which provided that the Secretary of the Interior should have the same powers and authority as the Secretary of War in the acquisition and disposal of land.

Section 11

The Department of the Interior is authorized to acquire and hold land for the benefit of the people of the United States. This authority is derived from the Act of October 3, 1917, which provided that the Secretary of the Interior should have the same powers and authority as the Secretary of War in the acquisition and disposal of land.

The Department of the Interior is also authorized to acquire and hold land for the benefit of the people of the United States. This authority is derived from the Act of October 3, 1917, which provided that the Secretary of the Interior should have the same powers and authority as the Secretary of War in the acquisition and disposal of land.

The Department of the Interior is also authorized to acquire and hold land for the benefit of the people of the United States. This authority is derived from the Act of October 3, 1917, which provided that the Secretary of the Interior should have the same powers and authority as the Secretary of War in the acquisition and disposal of land.

The Department of the Interior is also authorized to acquire and hold land for the benefit of the people of the United States. This authority is derived from the Act of October 3, 1917, which provided that the Secretary of the Interior should have the same powers and authority as the Secretary of War in the acquisition and disposal of land.